

**T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

TÜRKİYE ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ DEĞERLENDİRME RAPORU (2014 yılı verileriyle)

Düzenleyen

**ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN ve DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı
Veri Değerlendirme Şube Müdürlüğü**

Kaynak

**İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince hazırlanan İl Çevre Durum Raporlarının
İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formları**

Yayın No: 32

ANKARA–2016

Diğer Yayınlar:

Yayın No 1: Ankara İli Çevre Durum Raporu, 1994
Yayın No 2: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri-96, 1996
Yayın No 3: Çevreyi Önceliklerle Etkileyen Bazı Sanayiler ve Temel Sektör Faaliyetleri, 1996
Yayın No 4: Türkiye Çevre Atlası 96, 1997
Yayın No 5: Türkiye Çevre Durum Raporu, 2007
Yayın No 6: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu (2005- 2006), 2008
Yayın No 7: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2008, 2009
Yayın No 7: Environmental Indicators 2008, 2009
Yayın No 8: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2009, 2010
Yayın No 8: Environmental Indicators 2009, 2010
Yayın No 9: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu (2007-2008), 2010
Yayın No 10: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2010, 2011
Yayın No 10: Environmental Indicators 2010, 2011
Yayın No 11: Türkiye Çevre Durum Raporu, 2011
Yayın No 12: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2011, 2012
Yayın No 12: Environmental Indicators 2011, 2012
Yayın No 13-1: 2011 Çevre Denetimi Raporu, 2012
Yayın No 13-2: Environmental Inspection Report of Türkiye in 2011, 2012
Yayın No 14: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu, 2012
Yayın No 15: Çevre Durum Raporu – 2012 Yılı Özeti – İller
Yayın No 16: Çevre Denetim Raporu 2012, 2013
Yayın No 16-2: Environmental Inspection Report 2012, 2013
Yayın No 17: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2012, 2013
Yayın No 17: Environmental Indicators 2012, 2013
Yayın No 18: Çevresel Etki Değerlendirmesi Etkiler- Önlemler, 2013
Yayın No 19: Çevre İzin ve Lisansları, 2013
Yayın No 20: Çevre Denetiminin Temelleri ve Türkiye’de Çevre Denetimi, 2013
Yayın No 21: Uluslararası ÇED Kongresi Bildiri Kitabı 08-10 Kasım 2013
Yayın No 22-1: Çevre Denetim Raporu 2013, 2014
Yayın No 22-2: Environmental Inspection Report 2013, 2014
Yayın No 23: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu, 2014
Yayın No 24: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2013, 2014
Yayın No 24: Environmental Indicators 2013, 2014
Yayın No 25-1: Çevre Denetim Raporu 2014, 2015
Yayın No 25-2: Environmental Inspection Report 2014, 2015
Yayın No 26: Çevre Durum Raporu – 2013 Yılı Özeti – İller
Yayın No 27-1: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2014, 2015
Yayın No 27-2: Environmental Indicators 2014, 2015
Yayın No 28-1: Çevre Denetim Raporu 2015, 2016
Yayın No 28-2: Environmental Inspection Report 2015, 2016
Yayın No 29: Çevre Durum Raporu – 2014 Yılı Özeti – İller, 2016
Yayın No 30: Türkiye Çevre Durum Raporu 2015, 2016
Yayın No 31: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu, 2015

ISBN:

Ankara – 2016

Yapım:

Görüş ve Önerileriniz için;
cebyd@csb.gov.tr

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı
Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. (Tepe Prime Yanı)
No: 278 Çankaya / Ankara
www.csb.gov.tr/gm/ced

Bu değerlendirme raporuna temel oluşturan tüm bilgileri sağlayan İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerimize ve bilgileri ile destek olan kamu kurum ve kuruluşlarına katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Bu kitabın tümünün çoğaltılması ve dağıtılması hakkı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na aittir. Kaynak gösterilmesi şartıyla kısmen alıntılar yapılabilir.

Eğer vatan denilen şey kuykuru dağlardan taşlardan ekilmemiş
sahalardan çıplak ovalardan şehirlerden ve köylerden ibaret
olsaydı, onun zindandan hiçbir farkı olmazdı.

ÖNSÖZ

Çevre sorunlarının çözümünde temel hareket noktası; sorunun doğru tespit edilmesi ve önceliğin belirlenmesidir. Sanayide ve ekonomide kalkınma sağlanırken, ülkemizin sahip olduğu biyolojik çeşitlilik ile diğer çevresel değerlerimizin korunması ve gelecek nesillere aktarılması büyük önem taşımaktadır.

“Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu”nun, çevre sorunlarımızı tespit etme ve önceliğini belirleme noktasında büyük katkısı olacaktır. Bu çalışmada, illerimize ait çeşitli konulardaki sorunlar bir arada ele alınmakta, bunlar harita, şekil ve grafikler ile daha anlamlı hale getirilmektedir. Böylelikle karar verme sürecini desteklemekte ve vatandaşlarımızın çevre ile ilgili

konularda bilincini artırmaktadır.

Uzun ve titiz bir çalışma neticesinde hazırlanan “Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu”nun, toplumun çevresel veri ve bilgi ihtiyacının karşılanması yanında, yaşanabilir bir çevrenin devamlılığı için öncelikli çevre sorunlarımızın bilinmesi ve çözümü noktasında yararlı olmasını temenni ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Çevre ve Şehircilik Bakanı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
TABLolar DİZİNİ	II
GRAFİKLER DİZİNİ	II
HARİTALAR DİZİNİ	IV
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ-METODOJİ	7
I. BÖLÜM: ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	8
I.1. 2014 YILI İTİBARIYLA İLLERİN ÇEVRE SORUNLARININ ÖNCELİK SIRASI	8
I.2. 2014 YILINDA İLLERİN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARI	10
I.3. HAVA KİRLİLİĞİ	12
I.3.1. HAVA KİRLİLİĞİ ÖNCELİKLENDİRMESİ	12
I.3.2. HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRMA	14
I.4. SU KİRLİLİĞİ	25
I.5. ATIKLAR	30
I.6. GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ	35
I.7. EROZYON	36
I.8. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARIN DÖNEMLER İTİBARIYLA KARŞILAŞTIRILMASI	37
II. BÖLÜM: ÇEVRE SORUNLARININ NEDENLERİ, ÇÖZÜMÜNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÖNLENMESİ İÇİN ALINAN TEDBİRLER	39
II.1. HAVA KİRLİLİĞİ	39
II.2. SU KİRLİLİĞİ	59
II.3. TOPRAK KİRLİLİĞİ	129

	TABLolar DİZİNİ	Sayfa No
	I. BÖLÜM	
I.1.	İllerin Çevre Sorunlarının Öncelik Sırası	8
I.2.	İllerin Birinci Öncelikli Sorunları	10
I.3.	Hava Kirliliği	12
I.4.	2014 Yılı İçindeki Aylık Ortalama Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine* Göre Sınıflandırılması	15
I.5.	Kış Sezonu Ortalama (2013 Yılı Ekim- 2014 Mart Arası 6 Aylık Ortalama) ve Yaz Sezonu Ortalama (2014 Yılı Nisan-Eylül Arası 6 Aylık Ortalama) Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	17
I.6.	Su Kirliliği	25
I.7.	Havza Bazında Su Kirliliğinin Birinci Öncelikli Sorun Olduğu İllerde Kirlenmenin Başlıca Nedenleri	27
I.8.	Atıklar	30
I.9.	Atıkların Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Sorunun Nedenleri	31

I.10.	Gürültü Kirliliği	35
	II. BÖLÜM	
II.1.	Hava Kirliliğine Neden Olan Kaynaklar (Önem Sırasına Göre)	39
II.2.	Hava Kirliliğinin Giderilmesinde Karşılaşılan Güçlükler (Önem Sırasına Göre)	44
II.3.	Hava Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Yıl İçinde İl/ İlçelerde Alınan Tedbirler	49
II.4.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzey Sularının “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği” Hükümleri Çerçevesinde Kalite Sınıfları ve Muhtemel Kirlenme Nedenleri	59
II.5.	İl Sınırlarında Bulunan Yeraltı Sularının “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” Çerçevesinde Kalite Sınıfları ve Muhtemel Kirlenme Nedenleri	71
II.6.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzme Sularının Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği Çerçevesinde Kalite Sınıfları ve Muhtemel Kirlenme Nedenleri	78
II.7.	İl Sınırları İçindeki İl Merkezi/İlçelerde Atıksuların Yol Açtığı Kirlenmenin Nedenleri	95
II.8.	Su Kirliliğinin Giderilmesinde/Önlenmesinde İl Sınırları İçerisinde Karşılaşılan Güçlükler	106
II.9.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Ortamlarda Alınan Tedbirler	110
II.10.	Toprak Kirliliğine Neden Olan Kaynaklar	129
II.11.	Toprak Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla İl Sınırları İçerisinde Alınan Tedbirler	133

	GRAFİKLER DİZİNİ	Sayfa No
	I. BÖLÜM	10
I.1.	2014 Yılında İllerin Birinci Öncelikli Sorunları	38
I.2.	Birinci Öncelikli Sorunların Dönemler İtibariyle Karşılaştırılması	
	II. BÖLÜM	
II.1.	İllerde Hava Kirliliğine Neden Olan En Önemli Kaynaklar	41
II.2.	Yıllar İtibariyle İllerde Hava Kirliliğine Neden Olan En Önemli Kaynakların Yüzde (%) Olarak Payları	43
II.3.	Hava Kirliliğinin Giderilmesinde Karşılaşılan En Önemli Güçlükler	46
II.4.	Yıllar İtibariyle Hava Kirliliğinin Giderilmesinde Karşılaşılan En Önemli Güçlükler	48
II.5.	İl Merkezlerinde Hava Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	56
II.6.	İlçelerde Hava Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	56
II.7.	İl Merkezlerinde ve İlçelerde Hava Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirlerin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	57
II.8.	Yıllar İtibariyle İl Merkezlerinde Hava Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirlerin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	58
II.9.	Yıllar İtibariyle İlçelerde Hava Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirlerin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	58
II.10.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzey Sularının “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği” Hükümleri Çerçevesinde Kalite Sınıfları	68
II.11.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzey Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	69
II.12.	Yıllar itibariyle İl Sınırlarında Bulunan Yüzey Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	70
II.13.	İl Sınırları İçerisinde Yer Alan Yeraltı Sularının “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	76
II.14.	İl Sınırlarında Bulunan Yeraltı Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	77
II.15.	Yıllar İtibariyle İl Sınırlarında Bulunan Yeraltı Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	77
II.16.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzme Sularının Mavi Bayrak Durumu	85
II.17.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzme Sularının Denizlere Göre Mavi Bayrak Durumu	85
II.18.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzme Sularının “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	86
II.19.	Akdeniz İçin Antalya Sınırlarında Bulunan “Yüzme Sularının Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	86

II.20.	Ege Deniz’inde Yüzme Sularının “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	87
II.21.	Karadeniz’de Yüzme Sularının “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	87
II.22.	Marmara Denizi’nde Yüzme Sularının “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	88
II.23.	Bazı Göllerde (Salda Gölü, Hazar Gölü, Eğirdir Gölü, Beyşehir Gölü) Bulunan “Yüzme Sularının Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıfları	88
II.24.	Denizlerde “Yüzme Sularının Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” Çerçevesinde Kalite Sınıflarının Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	89
II.25.	İl Sınırlarında Bulunan Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	90
II.26.	Akdeniz’de (Antalya’da) Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	90
II.27.	Ege Denizi’nde Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	91
II.28.	Karadeniz’ de Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	91
II.29.	Marmara Denizi’nde (Bursa ve Tekirdağ) Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	92
II.30.	Bazı Göllerdeki Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenleri	92
II.31.	Denizlerde Muhtemel Kirlenme Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	93
II.32.	Yıllar İtibariyle İl Sınırlarında Bulunan Yüzme Sularının Muhtemel Kirlenme Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	94
II.33.	İl Merkezlerinde Atıksuların Yol Açtığı Kirlenmenin Nedenleri	102
II.34.	İlçelerde Atıksuların Yol Açtığı Kirlenmenin Nedenleri	102
II.35.	İl Merkezlerinde ve İlçelerde Atıksuların Yol Açtığı Kirlenmenin Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	103
II.36.	Yıllar İtibariyle İl Merkezlerinde Atıksuların Yol Açtığı Kirlenmenin Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	104
II.37.	Yıllar İtibariyle İlçelerde Atıksuların Yol Açtığı Kirlenmenin Nedenlerinin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	105
II.38.	Su Kirliliğinin Giderilmesinde/Önlenmesinde İl Sınırları İçerisinde Karşılaşılan En Önemli Güçlükler	108
II.39.	Yıllar İtibariyle Su Kirliliğinin Giderilmesinde/Önlenmesinde İl Sınırları İçerisinde Karşılaşılan En Önemli Güçlükler	108
II.40.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Denizler İçin Alınan Tedbirler	125
II.41.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Göller İçin Alınan Tedbirler	125
II.42.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Akarsular İçin Alınan Tedbirler	126
II.43.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Havzalar İçin Alınan Tedbirler	126
II.44.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Yeraltı Suları İçin Alınan Tedbirler	127
II.45.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Jeotermal Kaynaklar İçin Alınan Tedbirler	127
II.46.	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Su Ortamı Olarak Tablo:II.9.’da Diğer Olarak Belirtilen Alıcı Su Ortamları İçin Alınan Tedbirler	128
II.47.	İl Sınırları İçerisinde Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alıcı Ortamlarda Alınan Tedbirlerin Yüzde (%) Olarak Oransal Dağılımı	128
II.48.	İl Sınırları İçerisinde Toprak Kirliliğine Neden Olan En Önemli Kaynaklar	131
II.49.	Yıllar İtibariyle Toprak Kirliliğine Neden Olan En Önemli Kaynaklar	131
II.50.	Toprak Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla İl Sınırları İçerisinde Alınan En Önemli Tedbirler	135
II.51.	Yıllar İtibariyle Toprak Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla İl Sınırları İçerisinde Alınan En Önemli Tedbirler	135

	HARİTALAR DİZİNİ	Sayfa No
	I. BÖLÜM	
I.1.	İllerin Birinci Öncelikli Çevre Sorunları Haritası	11
I.2.	Hava Kirliliği Öncelikleri Haritası	13
I.3.	Kış Sezonu Ortalama (2013 Yılı Ekim- 2014 Mart Arası 6 Aylık Ortalama) SO ₂ Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	19
I.4.	Kış Sezonu Ortalama (2013 yılı Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) PM ₁₀ Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	20
I.5.	2014 Yılı Ocak Ayı Ortalama SO ₂ Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	21
I.6.	2014 Yılı Ocak Ayı Ortalama PM ₁₀ Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	22
I.7.	Yaz Sezonu Ortalama (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) SO ₂ Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	23
I.8.	Yaz Sezonu Ortalama (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) PM ₁₀ Ölçüm Değerlerinin Hava Kalitesi İndeksine Göre Sınıflandırılması	24
I.9.	Su Kirliliği Öncelikleri Haritası	26
I.10.	Nehir Ve Göller İle Su Kirliliğinin Öncelikli Sorun Olduğu İller	27
I.11.	Atık Öncelikleri Haritası	34
I.12.	Gürültü Kirliliği Öncelikleri Haritası	35
I.13.	Erozyon Öncelikleri Haritası	36
	II. BÖLÜM	
II.1.	İllerde Hava Kirliliğine Neden Olan En Önemli Kaynaklar	42
II.2.	Hava Kirliliğinin Giderilmesinde Karşılaşılan En Önemli Güçlükler	47
II.3.	Su Kirliliğinin Giderilmesinde/Önlenmesinde İl Sınırları İçerisinde Karşılaşılan En Önemli Güçlükler	109
II.4.	İl Sınırları İçerisinde Toprak Kirliliğine Neden Olan En Önemli Kaynaklar	132
II.5.	Toprak Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla İl Sınırları İçerisinde Alınan En Önemli Tedbirler	136

YÖNETİCİ ÖZETİ

Çevre sorunlarına öncelikli yaklaşım

Ülkemizde farklı konularda uzun yıllardır yapılan münferit çalışmalar olmakla birlikte, bu konuların birlikte ele alınarak ülke genelinde çevresel durumu ortaya koyacak ve karar vericilerin çalışmalarına altlık teşkil edecek bir rapora ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla 2002 yılından bu yana hazırlanmakta olan Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerimizin katkıları ile hazırlanmaktadır.

Rapor ile karar vericilerle birlikte özellikle halkın bilinç düzeyinin arttırılması da amaçlanmaktadır. Bütüncül bir yaklaşımdan ziyade yerel çevre sorunlarına halkın gösterdiği tepkiler kamuoyunu oluşturmaktadır.

Çevre konusunda politika üreten ve çalışan kurum olarak, hazırlanan bu çalışma ile çevresel sorunların önceliklerinin belirlenmesine yönelik olarak, yerel düzeyde bilgilerin alındığı bir anket çalışması yapılmış ve başta karar vericiler olmak üzere, bu konuda çalışan bilimsel kuruluşlar ile halkın bilgisine sunulmuştur.

81 ilimizin değerlendirildiği bu raporda aynı öncelikli sorun grubunda yer alan illerde, öncelikli sorun büyüklük derecesi her ilde aynı derecede olmayabilir. Örneğin hava kirliliğinin öncelikli sorun olduğu bir ilde; hava kalitesi ölçüm sonuçları mutlaka “kötü” denecek seviyede olmayabilir. Rapordaki çevre sorunlarının öncelik sıralaması ilin kendi içindeki diğer sorunlara göre önceliğini göstermektedir. Dolayısıyla bütün illerimizde ağır çevre sorunları bulunduğu anlamı çıkarılmamalıdır. Başka bir deyişle, bu çalışmada, ilin içindeki sorunların ele alınmaya ve çözülmeye başlanma sıralaması belirlenmeye çalışılmaktadır. Ayrıca, ankette bu sorunların neden ve sonuçlarına dair maddelerinde önceliklendirilmesi veya işaretlenmesi istenmiştir.

Bu göstergeler, hem yerel hem ulusal düzeyde izlenmekte ve çevre sorunlarının yapısı takip edilmektedir. Bu takip çalışmaları ile sorunlara tepki niteliğinde olan yeni hedeflerin ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik eylem planlarının geliştirilmesine, girdi

sağlaması açısından sorunların önceliklerinin bilinmesi de bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çevre sorunlarının önceliklendirilmesi

Çevre sorunlarının tespiti ve değerlendirilmesini takiben bu sorunların çözümünü için bir öncelik sırası belirlenmesi çalışmaları Bakanlığımızca devam ettirilmekte ve periyodik olarak kamuoyuna bu değerlendirmeler aktarılmaktadır.

Türkiye’de son olarak 2014 yılına ait, Bakanlığımız taşra teşkilatından elde edilen bilgilere göre, çevre sorunlarının neler olduğuna genel olarak baktığımızda, 31 ilde su kirliliğinin, 26 ilde hava kirliliğinin, 21 ilde atıkların, 2 ilde gürültü kirliliğinin, 1 ilde erozyonun öncelikli çevre sorunları olduğu görülmektedir.

2014 yılında önceki yıla göre; hava kirliliği, su kirliliği ve atıkların birinci öncelikli sorun olduğu illerin sayısı aynı kalmış ancak, illerde değişiklik olmuştur.

Çevre sorunlarında sebep-sonuç-önlem analizi

2014 yılı verileriyle 31 ilde birinci öncelikli sorunu olan su kirliliği Türkiye’nin hidrolojik havzaları dikkate alınarak değerlendirildiğinde, su kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu illerin Meriç-Ergene, Marmara, Susurluk, Gediz, Batı Akdeniz, Kızılırmak, Çoruh, Van Gölü ve Asi Havzalarında yoğunlaştığı söylenebilir.

2014 yılı verileriyle ülkemizin birinci öncelikli sorunu olan su kirliliği için önce mevcut duruma bakılacak olursa;

1. Yüzey Suları;

Raporda, 36 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce, kendi sınırları içerisindeki, toplamda 142 adet yüzey suyu veya izleme noktası için kalite sınıfları belirtilmiş olup bunların 23 adedi (%16,2’si) 1. sınıfa (yüksek kaliteli su), 22 adedi (%15,5’i) 2. sınıfa (az kirlenmiş su), 33 adedi (%23,2’si) 3. sınıfa (kirlenmiş su), 64 adedi (%45’i) 4. sınıfa (çok kirlenmiş su) dahildir. Yüzeysel sularımızın muhtemel kirlenme nedenlerinin başında evsel atıksular gelmektedir. Bunu sırasıyla zirai ilaç

ve gübre kullanımı ile evsel katı atıklar takip etmektedir.

Yıllar itibariyle (2002-2014 arası) il sınırlarında bulunan yüzey sularının muhtemel kirlenme nedenlerinin değişimin eğilimine bakıldığında evsel atıksuların ve sanayi kaynaklı atıklar/atıksuların oranlarının hemen hemen sabit kaldığı, zirai faaliyetler ve evsel katı atıkların paylarının ise arttığı görülmektedir.

2. Yeraltı Suları;

Raporda, 16 adet İl Müdürlüğüne kendi il sınırları içerisindeki, toplam 75 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için kalite sınıfları belirtilmiş olup, bunların 42 adedinin (%56'sının) iyi kalitede, 33 adedinin (%44'ünün) ise zayıf kalitede olduğu belirlenmiştir. Yeraltı sularının muhtemel kirlenme nedeni olarak en çok zirai ilaç ve gübre kullanımı belirtilmiş olup, bunu evsel atık sular, sanayi kaynaklı atıksular ile evsel katı atıklar takip etmiştir.

3. Yüzme Suları;

Raporda, 19 il müdürlüğümüzce toplam 197 adet yüzme suyu bölgesi/ plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir. %27,4'ü A (çok iyi), %67,5'i B (iyi), %4,1'i C (kötü), %1'i D (çok kötü) sınıfıdır. Yüzme sularının başlıca ve en büyük muhtemel kirlenme nedeni evsel atıksulardır. Deniz/göl taşımacılığı ve evsel katı atıklar bunu takip etmekte olan diğer faktörlerdir.

Denizlere göre değerlendirme yapılırsa, Akdeniz'de (Antalya İli verilerine göre) yüzme sularının çoğunlukla "çok iyi", Ege Denizi (Aydın, Balıkesir ve Edirne verilerine göre), Karadeniz ve Marmara Denizi'nde (Bursa verilerine göre) iyi kalite sınıfında olduğu görülmektedir. Ancak, Marmara Denizi'nde (Bursa verilerine göre) çok iyi sınıfa (A sınıfı) giren yüzme suyunun hiç bulunmaması, buna karşın kötü sınıfa (C sınıfı) giren yüzme sularının bu Deniz'de mevcut olması dikkat çekicidir.

Diğer denizlerde en çok evsel atık sular muhtemel kirlilik nedeni olurken Ege Denizi'nde deniz taşımacılığının başlıca neden olması dikkat çekicidir. Karadeniz'de evsel katı atıkların kirlilik oluşturma oranının diğer denizlerden yüksek olması durumu söz konusudur. Akdeniz ve Ege Denizi'nde sanayi kaynaklı her hangi bir kirlilik belirtilmemiş olduğu görülmektedir. Zirai ilaç ve gübre

kullanımı en fazla Marmara Denizi'nde etkili olup bunu Akdeniz izlemektedir. Ayrıca, Karadeniz'de diğer denizlerde kirlilik nedeni olarak belirtilmeyen yağış ve sel suları da küçük bir oranla olsa da muhtemel kirlilik nedenlerinden biridir.

Her ne kadar Raporda, denize kıyısı olan tüm illerden konuyla ilgili veri elde edilememiş olsa da denizlerde yüzme suları kalite sınıflarının yüzde (%) olarak kalite sınıflarının dağılımı yan yana getirildiğinde, oransal olarak Ege Denizi'nde yüzme suları kalite sınıflarının en iyi durumda, Marmara Denizi'nde ise en kötü durumda olduğu görülmektedir.

Göllerdeki yüzme sularından, Konya Beyşehir Gölü-İskender Mevkiinin "çok kötü" sınıfta yer alması dikkat çekicidir. Konya Beyşehir Gölü'ndeki kirlilik evsel atıksular, evsel katı atıklar, sanayi kaynaklı atıksular, sanayi atıkları, zirai ilaç-gübre kullanımı ve göl taşımacılığından kaynaklanmaktadır. Isparta Eğirdir Gölü ve Budur Salda Gölü'ndeki yüzme suları ise çok iyi durumdadır.

Kapalı bir havza olan Van Gölü Havzası'nda evsel ve endüstriyel atıksular tam arıtılmadan alıcı ortama deşarj edilmekte olup bu durum ciddi şekilde kirliliğe sebebiyet vermektedir.

Atıksulardan kaynaklanan su kirliliğinde ön planda olan evsel atıksulardan kaynaklanan kirliliğin başlıca nedeni; yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması olurken bunu kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması takip etmektedir. Bunu küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması takip etmektedir. İl merkezlerinde ve ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerinin yüzde (%) olarak oransal dağılımı yan yana getirildiğinde; su kirliliğine karşı il merkezlerinde, ilçelere göre daha çok tedbir alındığı (altyapı yatırımları vb.) görülmektedir.

Yıllar itibariyle (2005-2014 arası) atıksulardan kaynaklı kirlilik nedenlerine bakıldığında; il merkezlerinde yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmamasından, kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması ve büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması nedenlerin payının giderek azaldığı, ancak küçük sanayilerde toplu arıtma olmaması nedeninin payının arttığı görülmektedir. İlçelerde ise kirlilik nedenlerinde fazla bir değişim görülmemektedir.

Su kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan en önemli güçlük ise; 48 ilde mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması, 17 ilde toplumda bilinç eksikliği olarak belirlenmiştir.

Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda alınan tedbirlerin yüzde (%) olarak oransal dağılımı yan yana getirildiğinde, yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılmasının oransal olarak başlıca alınan tedbir olduğu, bunu toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin takip ettiği görülmektedir.

4. Hava Kirliliği;

Ülkemizde hava kirliliğinin başlıca kaynağı 81 ilimizden 65 ilde evsel ısınma, 6 ilde imalat sanayi işletmeleri, 5 ilde karayolu trafik, 2 ilde diğer sanayi faaliyetleri, 1 ilde maden işletmeleri, 1 ilde termik santraller ve 1 ilde de diğer kaynaklar olarak sıralanmaktadır.

Hava kirliliğinin birincil kaynağının imalat sanayi olduğu illerin, Marmara Bölgesinde yoğunlaşması (İstanbul, Kocaeli, Bilecik, Bursa) dikkat çekicidir. Akdeniz Bölgesinde ise Mersin ve Hatay'da hava kirliliğinin birincil kaynağı imalat sanayi olmuştur. Batı Karadeniz illerinden Düzce ve Karabük'te ise diğer sanayi ön plana çıkmaktadır. Çanakkale'de termik santraller, Burdur'da ise maden işletmeleri birincil hava kirliliği kaynakları olmuştur. Karayolu trafiği, Sakarya, Eskişehir, Kayseri, Malatya ve Şanlıurfa illerinde hava kirliliğinin 1. öncelikli kaynağı olmuştur. Anız yangınları, kış mevsiminde hayvan dışkılarının yakacak olarak kullanılması, lastiklerin yakılması özellikle Batman'da başlıca hava kirliliği kaynakları olarak listelenmektedir.

Yıllar itibarıyla değişimin eğilimine bakıldığında evsel ısınmanın payı 2002-2004 döneminde %88 iken, 2014 yılında %80'e düşmüştür. Buna karşın sanayi ve trafiğin payı bir miktar artmıştır.

Hava kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan en önemli güçlükler; 28 ilde halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması, 14 ilde topografik faktörler, 13 ilde toplumda bilinç eksikliği, 10 ilde meteorolojik faktörler, 5 ilde ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması, 4 ilde kaliteli yakıt temininde zorluklar, 3 ilde kurumsal ve yasal eksiklikler, 2 ilde yeterli denetim

yapılamaması ve 2 ilde diğer güçlükler (İstanbul'da çok fazla araç ve trafik yoğunluğu bulunması, Mersin'de kirletici vasfı yüksek sanayi tesislerinin var olması) hava kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan en önemli güçlükler olmuştur.

Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla en çok alınan önlemler; kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı, motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince denetim yapılması ve sanayi kuruluşlarının emisyon izni almalarıdır. İl merkezlerinde ilçelere oranla genelde daha fazla tedbir alınmaktadır. İlçelerde doğalgaz kullanımı il merkezlerine göre daha azdır.

PM₁₀ Değerlendirmesi;

Kış sezonu ortalama (2013 Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) PM₁₀ değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması sonuçlarına göre, Iğdır, Bolu, Düzce, Muş, Manisa, Afyonkarahisar, Batman, Isparta, Sakarya, Siirt, Hatay 1 (Antakya), Muğla-1, Zonguldak, Ankara (Sihhiye), Kocaeli (Dilovası) ve Denizli-1 olmak üzere 16 ilin "3-hassas" sınıfında olduğu görülmektedir. Toplam 47 ilimiz "2-orta" sınıfında yer alırken, sadece 18 ilimiz "1-iyi" sınıfında yer almıştır. Kış sezonu ortalama PM₁₀ değerlerinin hava kalitesi indeksine göre "3-hassas" olduğu illerde aynı zamanda "hava kirliliği" ilk üç öncelikli çevre sorunundan biri olarak belirtilmiştir (Sakarya hariç).

Kış ortası olarak kabul edilebilecek 2014 yılı Ocak ayı ortalama PM₁₀ değerlerine göre en yüksek indeks değerleri, Iğdır, Isparta, Manisa, Bolu, Siirt, Düzce, Hatay-1 (Antakya), Muğla-1, Denizli-1, Konya (Meram), Ankara (Sihhiye), Aydın, Sakarya, Kayseri (Hürriyet), Batman, Şanlıurfa, İzmir (Bayraklı), Osmaniye'de "3-hassas" olmuştur. Harita' da Ocak-2014 verileri bulunmayan Afyonkarahisar, Muş, Zonguldak, Hakkari ve Bartın'da, Aralık-2014 ortalama verilerine göre "3-hassas" sınıfında yer almaktadır.

Yaz sezonu ortalama (2014 Nisan- Eylül arası 6 aylık ortalama) PM₁₀ değerlerinin hava kalitesi indeksine göre "3-hassas" ile en yüksek olduğu tek il Siirt'tir. Bursa, Muş, Batman, Hakkari, Kocaeli (Dilovası), Manisa, Kayseri (Hürriyet), Düzce, Niğde, Adıyaman, Karaman, Muğla-1, Aksaray, Ankara (Sihhiye), Sakarya, Iğdır, Adana (Valilik), Kütahya,

Diyarbakır, Hatay 1 (Antakya), İstanbul (Ümraniye), Afyonkarahisar, Zonguldak, Aydın, Gümüşhane, Mardin olmak üzere 26 ildeki istasyonlar ise “2-orta” sınıfında yer almıştır.

SO₂ Değerlendirmesi;

Kış sezonu ortalama (2013 Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) SO₂ ölçüm değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması sonucunda Şırnak’ın “3-hassas” sınıfında olduğu, Hakkari, Tekirdağ ve Afyonkarahisar’ın ise “2-orta” sınıfında olduğu görülmektedir. Diğer iller “1-iyi” sınıfındadır.

2014 yılı Ocak ayı ortalama SO₂ değerlerine göre ise, Şırnak’ın yine “3-hassas” sınıfında yer aldığı, Trabzon, Hakkari, Tekirdağ, Yozgat, Bitlis ve Muğla-1’in 2-orta sınıfında yer aldığı görülmektedir. Afyonkarahisar’ın Ocak-2014 verileri bulunmamakla birlikte Aralık-2014 ortalama verilerine göre bu ilimiz de “2-orta” sınıfında yer almaktadır. Diğer illerin “1-iyi” sınıfında olduğu görülmektedir.

Yaz sezonu (2014 Nisan- Eylül arası 6 aylık ortalama) SO₂ ölçüm değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması sonucu tüm illerin “1-iyi” sınıfında oldukları görülmektedir.

5. Atıklar;

Atık sorununun başlıca kaynağı, evsel atıkların vahşi (düzensiz) depolanmasıdır. Bazı illerimizde düzenli depolama tesisi bulunmamaktadır. Bazılarında ise düzenli depolama tesisi olmakla birlikte uzaklık, aktarma istasyonlarının eksikliği vb. sebeplerle ilçelerde düzenli depolama yapılamamaktadır. Atıkların en önemli sorun olduğu illerden İzmir, Sakarya, Uşak’ta sanayi kaynaklı atıklar, Afyonkarahisar, Burdur, Bilecik’ de mermer ocakları ve mermer atıkları, Yine, Afyonkarahisar’da kanatlı hayvan ve mezbaha atıkları, Bolu’da kanatlı hayvan atıkları ve ilçe belediyelerde düzensiz depolama yapılması, karamanda hayvancılık atıkları sorun oluşturmaktadır. İzmir’de, tehlikeli atıklar için mevcut bertaraf/geri kazanım tesisi kapasiteleri yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, İzmir Yalova ve Karaman’da inşaat-hafriyat ve yıkıntı atıkları için bertaraf tesisi bulunmaması sorun oluşturmaktadır.

Ülkemizde atıklarla ilgili, mali yetersizliklere bağlı yerel yönetim uygulama eksiklikleri ve toplumsal bilinç sorunları da söz konusudur. Atıkların birinci öncelikli sorun olduğu Ağrı ve Muş’ta evsel atıklarla ilgili yerel yönetim uygulama eksiklikleri ile toplumda bilinç eksikliği söz konusudur.

Toprak kirliliğinin başlıca kaynağı; 81 ilimizden 38’inde vahşi (düzensiz) depolanan evsel katı atıklar, 13’ünde ise sanayi kaynaklı atık boşaltımıdır.

Atık sorununun çözüm uygulamalarında çok önemli yer tutan geri dönüşüm ve yeniden kullanım uygulamalarının Ülkemizde çok ön planda olmadığı görülmektedir.

6. Gürültü Kirliliği;

Gürültü kirliliğinin 1. öncelikli sorun olduğu Adana İlinde; özellikle eğlence yerlerinden kaynaklanan canlı müzik gürültüsü, yerleşim yerleri içerisinde küçük ölçekli imalathanelerin bulunması, TEM Otoyolunun şehir merkezinden geçmesi ve otobana çok yakınında yerleşim yerlerinin bulunması, gürültü konusunda şikayetlere neden olmaktadır. Eskişehir’de ise, eğlence yerlerinin yoğunlukla şehrin merkezinde kalmasından dolayı gürültü kirliliğine ilişkin olarak yoğun şikayetler olmaktadır. Gürültü kirliliğinin 2. öncelikli sorun olduğu Antalya’da, turizm işletmelerinden, otellerden ve kulüplerden kaynaklanan gürültü kirliliği ile mücadele edilmektedir. Sivas’ta gürültü düzeyi yüksek makinelerinin kullanıldığı işyerlerinin apartmanların alt katlarında veya yakınlarında faaliyet göstermesi ve canlı veya elektronik cihazlarla müzik yayını yapılan eğlence yerleri nedeniyle sorun yaşanmaktadır.

7. Erozyon;

Erozyon, ülkemiz genelinde sorun olmakla birlikte kentsel alanlardaki diğer çevresel sorunların gölgesinde kalmaktadır. Bununla birlikte erozyon, Sivas’ta birinci, Kayseri ve Kırşehir’de üçüncü öncelikli çevre sorunudur.

Genel değerlendirme

Önceki yıllarda olduğu üzere 2014 yılında da öncelikli sorunlar sıralamasında hava kirliliği, su kirliliği ve atıkların ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Çevre sorunlarının önceliklendirilmesi çalışmaları yıllara göre karşılaştırıldığında; önceki raporlarda da bahsedildiği üzere, 1999-2008 yılları arasında

hava kirliliğinin azalan bir eğilim göstermesine karşın, 2009-2010 döneminde tekrar en çok karşılaşılan öncelikli sorun olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. 2012 ve 2013 yılında ise hava kirliliğinin öncelikli çevre sorunu olduğu il sayısı tekrar azalma eğilimi göstermeye başlamış, 2014 yılında ise sabit kalmıştır. Su kirliliği ile ilgili önceliğe baktığımızda, 1999-2008 yılları arasında artan bir eğilim göstermesine karşın, 2009-2010 döneminde azaldığı, 2012 yılında tekrar arttığı, 2013 ve 2014 yılında ise 1 il azaldığı görülmektedir. Atıklar ile ilgili önceliğe baktığımızda ise 1999-2008 yılları arasında artan bir eğilim göstermesine karşın, 2009-2012 döneminde azaldığı, 2013 yılında tekrar arttığı ve 2014 yılında sabit kaldığı görülmektedir.

Uzun yıllar boyunca (1999-2013) genel eğilim değerlendirilecek olursa, hava kirliliğinin ve atıkların öncelikli sorun olduğu illerin azalma eğiliminde olmasında doğalgaz kullanımının ve atık bertaraf/geri dönüşümü konusundaki gelişmelerin etkisi olduğu düşünülmektedir.

Bölgelere Göre Çevre Sorunları

2014 yılında, ülkemizdeki çevre sorunlarını coğrafi bölgeler açısından değerlendirip, önceki yıl (2013) ile karşılaştırdığımızda;

- ✓ *Akdeniz Bölgesinde toplam 8 il bulunmakta olup, bunlardan 4'ünde (Antalya, Isparta, Kahramanmaraş, Osmaniye) hava kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. Hatay ve Mersin'de su kirliliği, Burdur'da atıklar, Adana'da ise gürültü kirliliği birinci öncelikli sorundur. 2013 yılında, bölgenin birinci öncelikli sorunu 6 ilde hava kirliliği iken 2014 yılında bu sayı 4'e düşmüştür. Ancak, 2 ilde su kirliliği birinci öncelikli sorun olmuştur.*
- ✓ *Doğu Anadolu Bölgesinde 14 il bulunmakta olup bunlardan 5'inde (Ardahan, Bingöl, Erzincan, Iğdır, Kars) hava kirliliği, yine 5'inde (Bitlis, Hakkari, Malatya, Tunceli, Van) su kirliliği, 4'ünde (Ağrı, Elazığ, Erzurum, Muş) atıklar birinci öncelikli çevre sorunudur. 2013 yılında bölgenin illerinden 6'sında su kirliliği birinci öncelikli çevre sorunu iken 2014 yılında bu sayı 5'e düşmüştür. Buna karşın hava kirliliğinin öncekili sorun olduğu il sayısı 1 artmıştır.*
- ✓ *Ege Bölgesinde 8 il bulunmakta olup bunlardan 4'ünde (Aydın, Kütahya, Manisa, Muğla) su kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. 3 ilde (Afyonkarahisar, İzmir ve Uşak) atıklar, Denizli'de ise hava kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. Bölgede 2013 yılında olduğu gibi baskın olan öncelikli sorun su kirliliğidir.*
- ✓ *Güneydoğu Anadolu Bölgesinde toplam 9 il bulunmakta olup bunlardan 8'inde (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şırnak) hava kirliliği, Şanlıurfa'da su kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. Bölgede 2013 yılında 7 ilde hava kirliliği birinci öncelikli sorun iken 2014 yılında bu sayı 8'e yükselmiş, buna karşın atıkların birinci öncelikli sorun olduğu il kalmamıştır.*
- ✓ *İç Anadolu Bölgesinde toplam 13 il bulunmakta olup bunlardan 6'sında (Aksaray, Çankırı, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Yozgat) su kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. Ankara, Karaman ve Kayseri'de atıklar. Kırıkkale ve Konya'da hava kirliliği, Eskişehir'de gürültü kirliliği, Sivas'ta erozyon birinci öncelikli çevre sorunudur. 2014 yılında, bölgenin baskın birinci öncelikli sorunu önceki yılda olduğu gibi su kirliliğidir.*
- ✓ *Karadeniz Bölgesinde 18 il bulunmakta olup bunlardan 7'sinde (Amasya, Artvin, Bartın, Bayburt, Rize, Samsun, Trabzon) su kirliliği, 7'sinde (Bolu, Düzce, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Sinop, Tokat) atıklar birinci öncelikli çevre sorunudur. 4 ilde ise (Çorum, Karabük, Kastamonu, Zonguldak) hava kirliliği birinci öncelikli çevre sorunu olmuştur. 2014 yılında bölgenin birinci öncelikli sorunlarında herhangi bir değişiklik olmamıştır.*
- ✓ *Marmara Bölgesinde toplam 11 il bulunmakta olup bunlardan 6'sında (Balıkesir, Bursa, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Tekirdağ) su kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. Bilecik, Sakarya ve Yalova'da atıklar, Çanakkale ve Kocaeli'nde ise hava kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur. 2013 yılında 7 ilde su kirliliği birinci öncelikli sorun iken 2014 yılında bu sayı 6'ya düşmüş, buna karşın hava kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu il sayısı 1 artmıştır.*

Değerlendirme raporu sonucu

Çevresel sorunların önceliklerinin bilinmesi; ulusal politikaların oluşturulmasında, illerin geleceğe yönelik kalkınma hedeflerini planlanmasında, doğal kaynaklarımızın optimum kullanımının sağlanmasında, diğer paydaş kurumların uygulama planlarını hazırlamalarında ve çevre kirliliği ile mücadelede önem arz etmektedir.

2014 Raporu sonucuna göre ülkenin en öncelikli sorunu olarak nitelendirebileceğimiz su kirliliğinin önüne geçmek için en başta; arıtılmadan alıcı ortamlara deşarj edilen evsel ve sanayi kaynaklı atıksular entegre çözümlerle kontrol altına alınmalı ve uygun arıtma teknolojileri kullanılarak çevreye zararsız hale getirilmelidir. İlçe belediyelerinde daha yaygın olan atıksu altyapısı sorunlarının önüne geçilmelidir. Zira faaliyetlerde kullanılan ilaç ve gübrelerin doğru zaman ve miktarda kullanılması sağlanmalı, kullanılmış tarımsal ilaç ambalajlarının uygun bertarafı sağlanarak doğaya yayılması önlenmeli, tarımda uygun sulama teknikleri kullanılarak ilaç ve gübrelerin drenaj suları ile su kaynaklarımıza bulaşma riskinin önüne geçilmelidir. Evsel katı atıkların düzenli depolanması sağlanarak deniz

ve diğer yüzey sularımıza karışması önlenmelidir. Ülkemizde hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı yerlerde hayvan dışkılarının biriktirildiği yerlerin zeminin sızdırmazlığının sağlanması ve aslında değerli olan bu ürünün kısa zamanda ekonomiye kazandırılması gerekmektedir.

Hava kirliliği ile ilgili olarak en başta kalitesiz yakıt kullanımının önüne geçilmesi, bu konuda toplumun bilinç düzeyinin artırılması, çevre dostu yakıtların ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının özendirilmesi gibi tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Atıklarla ilgili olarak, mali kaynaklar sağlanarak, düzenli depolama alanlarının artırılması, geri dönüşüm ve yeniden kullanım uygulamalarının artırılması gerekmektedir. Aynı zamanda belediyelerin farkındalığının artırılması ve bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Bütün bunlara ilave olarak çevre ile ilgili hususlarda halkı bilinçlendirmesi amacıyla eğitim çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir.

GİRİŞ

“İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formu”, İl Müdürlüklerimizce her yıl hazırlanan “Çevre Durum Raporları”nın son kısmında yer alan, illerimizin çevre sorunlarının ve önceliklerinin neler olduğunu ortaya koyan, aynı zamanda bu sorunların çözümü için ne tür tedbirler alındığı ya da alınması gerektiğini belirten önemli bir anket çalışmasıdır.

İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formu, çevre konusunda karar vericilere ve halka çevresel bilgi sağlamakta, böylece karar verme sürecini desteklemekte ve halkın çevresel konularda bilincini artırmaktadır. Söz konusu çalışma Hava Kirliliği, Su Kirliliği, Toprak Kirliliği ve Öncelikli Çevre Sorunları ana konu başlıklarından oluşmaktadır.

METODOLOJİ

Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin görüş ve önerileri ile oluşturulan “İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formu” İl Çevre Durum Raporlarının bir kısmını teşkil etmekte olup her yıl Bakanlığımız İl Müdürlüklerince doldurulmaktadır. Form esas olarak anket niteliğinde bir çalışma olup, İl Müdürlüklerimizin deneyimleri yanı sıra İl genelindeki diğer kurum-kuruluşlarla yapılan yazışmalar doğrultusunda doldurulmaktadır.

2013 yılında, çevre sorunları (hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, atıklar, gürültü kirliliği, erozyon, doğal çevrenin tahribatı) dikkate alınarak, İl Müdürlüklerimizce, il sınırları içerisinde görülen bu sorunların önem ve önceliklerine göre, en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,5.... şeklinde numaralandırılması istenmiştir. Bu yapılırken, tüm sorunların numaralandırılmasının zorunlu olmadığı belirtilmiş olup, il için geçerli olan sorunlar dikkate alınmak suretiyle bu sorunların öncelik sırasına göre numaralandırılması istenmiştir.

81 ilimizin değerlendirildiği bu raporda aynı öncelikli sorun grubunda yer alan illerde, öncelikli sorun büyüklük derecesi her ilde aynı olmayabilir. Örneğin hava kirliliğinin öncelikli sorun olduğu bir ilde; hava kalitesi ölçüm sonuçları mutlaka “kötü” denecek seviyede olmayabilir. Rapordaki çevre sorunlarının öncelik sıralaması ilin kendi içindeki diğer sorunlara göre önceliğini göstermektedir. Dolayısıyla bütün illerimizde ağır çevre sorunları bulunduğu anlamı çıkarılmamalıdır. Başka bir deyişle, bu çalışmada, ilin içindeki sorunların ele alınmaya ve çözülmeye başlanma sıralaması belirlenmeye çalışılmaktadır. Ayrıca, ankette bu sorunların neden ve sonuçlarına dair maddelerinde önceliklendirilmesi veya işaretlenmesi istenmiştir.

2014 yılı veri ve bilgilerini içeren söz konusu çalışma İl Müdürlüklerimiz tarafından tamamlanarak Genel Müdürlüğümüz Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığına gönderilmiştir. Genel Müdürlüğümüzce gerçekleştirilen inceleme ve değerlendirme çalışmasını takiben “Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu” oluşturulmuştur.

Raporun birinci bölümünde illerimizin çevre sorunlarının öncelik sıralaması değerlendirilmiş olup, bu sorunlar tablo, grafik ve harita ile anlamlandırılmıştır. Raporun ikinci bölümünde ise hava, su kirliliği ve toprak kirliliklerinin nedenleri, giderilmelerinde karşılaşılan problemler ve alınan tedbirler konu başlıkları tablo ve grafiklerle anlamlandırılmıştır. Konu ile ilgili daha detaylı bilgilere İl Çevre Durum Raporlarının son bölümünde yer alan “İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formları” bölümlerinden ulaşılabilmektedir.

I. BÖLÜM

ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümünde illerimizin çevre sorunlarının öncelik sıralaması değerlendirilmiş olup, bu sorunlar tablo ve harita ile anlamlandırılmıştır.

I.1. 2014 YILI İTİBARIYLA İLLERİN ÇEVRE SORUNLARININ ÖNCELİK SIRASI

Tablo: I.1.'de 2014 yılında, çevre sorunları (hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, atıklar, gürültü kirliliği, erozyon, doğal çevrenin tahribatı) dikkate alınarak, İl Müdürlüklerimizce, il sınırları içerisinde görülen bu sorunların önem ve önceliklerine göre, en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,5,6,7 rakamları kullanılarak numaralandırılması istenmiştir. Bu yapılırken, tüm sorunların numaralandırılmasının zorunlu olmadığı belirtilmiş olup, il için geçerli olan sorunlar dikkate alınmak suretiyle bu sorunların öncelik sırasına göre numaralandırılması istenmiştir.

TABLO:I.1. 2014 YILI İLLERİN ÇEVRE SORUNLARININ ÖNCELİK SIRASI

Sıra No	İLLER	Hava Kirliliği	Su Kirliliği	Toprak Kirliliği	Atıklar	Gürültü Kirliliği	Erozyon	Doğal Çevrenin Tahribatı (*)
1	ADANA	2	3		4	1		
2	ADİYAMAN	1	2		3	4		
3	AFYONKARAHİSAR	2	3	4	1			
4	AĞRI	3	2	4	1			
5	AMASYA	3	1	4	2	5	6	7
6	ANKARA	2	5	4	1	3	6	
7	ANTALYA	1				2		
8	ARTVİN	3	1	7	2	5	4	6
9	AYDIN	2	1	4	3	5		
10	BALIKESİR	2	1	5	3	4	6	7
11	BİLECİK	5	2	3	1	6	7	4
12	BİNGÖL	1	2		3	4		
13	BİTLİS	3	1	4	2			
14	BOLU	3	2		1			
15	BURDUR	4	3	2	1	6		5
16	BURSA	2	1	4	3	5		
17	ÇANAKKALE	1	2	5	3	6		4
18	ÇANKIRI	3	1	2	4	6		5
19	ÇORUM	1	2	4	5	3	7	6
20	DENİZLİ	1	2	3	6	4	7	5
21	DİYARBAKIR	1	2	3	4			
22	EDİRNE	2	1		3			
23	ELAZIĞ	3	2	4	1			
24	ERZİNCAN	1	2	5	3	4	6	7
25	ERZURUM	3	2	6	1		4	5
26	ESKİŞEHİR				2	1		
27	GAZİANTEP	1	2		3	4		
28	GİRESUN	3	2		1	4		5
29	GÜMÜŞHANE	3	2	4	1	6	5	7
30	HAKKARİ	3	1		2	4		
31	HATAY	3	1	4	2	6	7	5
32	ISPARTA	1	2	4	3	6		5
33	MERSİN	2	1	3	4	6	7	5
34	İSTANBUL	3	1	6	2	4	7	5
35	İZMİR	4	2		1	3		
36	KARS	1	2		3			

TABLO:I.1. 2014 YILI İLLERİN ÇEVRE SORUNLARININ ÖNCELİK SIRASI (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Hava Kirliliği	Su Kirliliği	Toprak Kirliliği	Atıklar	Gürültü Kirliliği	Erozyon	Doğal Çevrenin Tahribatı (*)
37	KASTAMONU	1	2					
38	KAYSERİ	4	2	5	1	6	3	
39	KIRKLARELİ	4	1	3	2	5	7	6
40	KIRŞEHİR	4	1	5	2		3	
41	KOCAELİ	1	2	5	3	4		
42	KONYA	1	3	4	2	5	6	
43	KÜTAHYA	2	1	5	3	4	6	
44	MALATYA	3	1		2			
45	MANİSA	2	1		3			
46	KAHRAMANMARAŞ	1	2	5	4	3	7	6
47	MARDİN	1	3	6	2	4	7	5
48	MUĞLA	3	1	5	2	4		6
49	MUŞ	2	3	4	1			
50	NEVŞEHİR	3	1		2			4
51	NİĞDE		1					
52	ORDU	3	2	4	1	5	6	
53	RİZE	3	1		2			
54	SAKARYA		2		1	3		
55	SAMSUN	2	1	4	3	5	7	6
56	SİİRT	1	3	4	2	5	6	7
57	SİNOP	3	2	5	1	4		
58	SİVAS				3	2	1	
59	TEKİRDAĞ	3	1	4	2	5		
60	TOKAT	2	3		1			
61	TRABZON	2	1	4	3	6	5	7
62	TUNCELİ	6	1	5	2	3	7	4
63	ŞANLIURFA		1	2	5	3		4
64	UŞAK	2	3	4	1	5	6	7
65	VAN	4	1	3	2			
66	YOZGAT	2	1	6	3	4	7	5
67	ZONGULDAK	1	2	4	3	5	7	6
68	AKSARAY		1		2			
69	BAYBURT	2	1	4	3	7	6	5
70	KARAMAN	4		2	1	3		
71	KIRIKKALE	1	2	5	3	4		
72	BATMAN	1	2	3	5	4		
73	ŞIRNAK	1	2		3			
74	BARTIN	2	1		3	4		
75	ARDAHAN	1	3		2			
76	IĞDIR	1	4	5	2	3	6	
77	YALOVA		2		1			
78	KARABÜK	1	2	5	3	4		
79	KİLİS	1	2	7	3	4	5	6
80	OSMANİYE	1	3		2			
81	DÜZCE	2	3	4	1	5	7	6

* Orman, mera, sulak alan, kıyı, biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı

Not: Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

I.2. 2014 YILINDA İLLERİN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARI

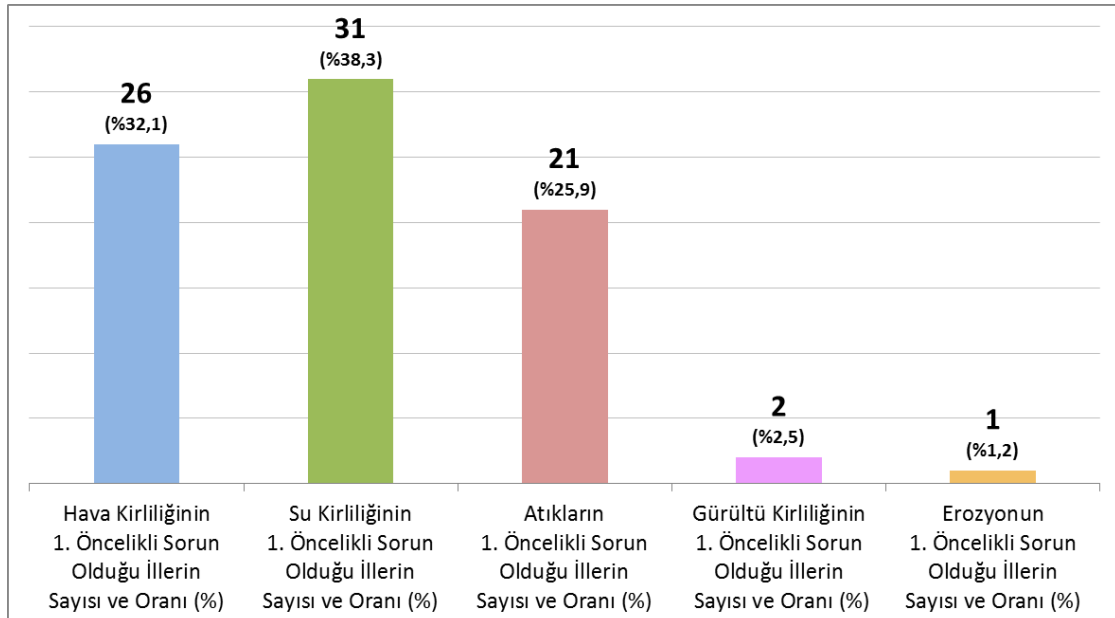
Tablo:I.1.'in değerlendirilmesi doğrultusunda, **Tablo:I.2**'de iller, birinci öncelikli çevre sorunlarına (hava kirliliği, su kirliliği, atıklar, gürültü kirliliği, erozyon) göre alfabetik olarak sıralanmıştır. **Tablo:I.2**'deki bilgiler, **Grafik:I.1** ve **Harita:I.1.**'de görsel hale getirilmiştir. Konu ile ilgili daha detaylı bilgilere İl Çevre Durum Raporlarının "İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formları" bölümlerinden ulaşılabilmektedir.

TABLO:I.2. 2014 YILINDA İLLERİN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARI

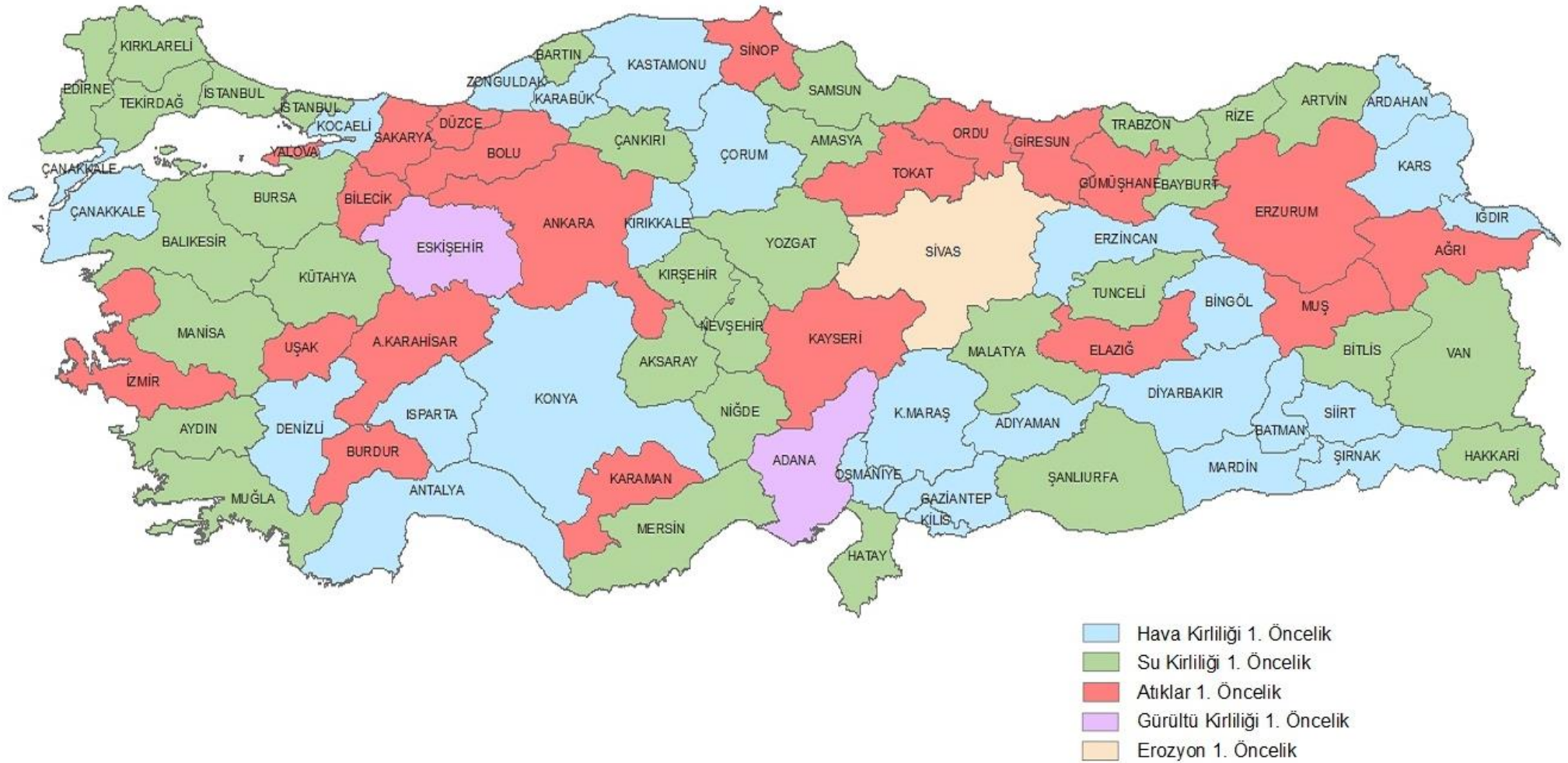
Hava Kirliliğinin 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Su Kirliliğinin 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Atıkların 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Gürültü Kirliliğinin 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Erozyonun 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller
ADİYAMAN ANTALYA ARDAHAN BATMAN BİNGÖL ÇANAKKALE ÇORUM DENİZLİ DİYARBAKIR ERZİNCAN GAZİANTEP İĞDIR ISPARTA KAHRAMANMARAŞ KARABÜK KARS KASTAMONU KIRIKKALE KİLİS KOCAELİ KONYA MARDİN OSMANİYE SİİRT ŞIRNAK ZONGULDAK	AKSARAY AMASYA ARTVİN AYDIN BALIKESİR BARTIN BAYBURT BİTLİS BURSA ÇANKIRI EDİRNE HAKKARİ HATAY İSTANBUL KIRKLARELİ KIRŞEHİR KÜTAHYA MALATYA MANİSA MERSİN MUĞLA NEVŞEHİR NİĞDE RİZE SAMSUN ŞANLIURFA TEKİRDAĞ TRABZON TUNCELİ VAN YOZGAT	AFYONKARAHİSAR AĞRI ANKARA BİLECİK BOLU BURDUR DÜZCE ELAZIĞ ERZURUM GİRESUN GÜMÜŞHANE İZMİR KARAMAN KAYSERİ MUŞ ORDU SAKARYA SİNOP TOKAT UŞAK YALOVA	ADANA ESKİŞEHİR	SİVAS
26	31	21	2	1
(%32,1)	(%38,3)	(%25,9)	(%2,5)	(%1,2)

Not: Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

GRAFİK:I.1. 2014 YILINDA İLLERİN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARI

HARİTA:İ.1. İLLERİN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI HARİTASI

Tablo:I.2. ve Harita:I.1.'de görüldüğü üzere, 2014 yılında hava kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu iller (alfabetik sırayla); Adıyaman, Antalya, Ardahan, Batman, Bingöl, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Erzincan, Gaziantep, Iğdır, Isparta, Kahramanmaraş, Karabük, Kars, Kastamonu, Kırıkkale, Kilis, Kocaeli, Konya, Mardin, Osmaniye, Siirt, Şırnak, Zonguldak olmak üzere toplam 26 adet il, su kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu iller (alfabetik sırayla); Aksaray, Amasya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bartın, Bayburt, Bitlis, Bursa, Çankırı, Edirne, Hakkari, Hatay, İstanbul, Kırklareli, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Manisa, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Rize, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Tunceli, Van, Yozgat olmak üzere toplam 31 adet il, atıkların birinci öncelikli sorun olduğu iller (alfabetik sırayla); Afyonkarahisar, Ağrı, Ankara, Bilecik, Bolu, Burdur, Düzce, Elazığ, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, İzmir, Karaman, Kayseri, Muş, Ordu, Sakarya, Sinop, Tokat, Uşak, Yalova olmak üzere toplam 21 ildir. Gürültü kirliliğinin Adana ve Eskişehir'de, erozyonun ise Sivas' da birinci öncelikli sorun olduğu görülmektedir.

Tablo:I.1.'de toprak kirliliği ve doğal çevrenin tahribatının hiçbir ilimizde birinci öncelikli sorun olmadığı görülmektedir. Ancak, toprak kirliliğinin Burdur, Çankırı, Karaman ve Şanlıurfa'da ikinci öncelikli sorun olması dikkat çekicidir.

I.3. HAVA KİRLİLİĞİ

I.3.1. HAVA KİRLİLİĞİ ÖNCELİKLENDİRMESİ

Tablo:I.3.'de hava kirliliğinin 1., 2. ve 3. öncelikli sorun olduğu iller alfabetik sırayla gösterilmiştir. Tabloda hava kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu il sayısı 26 (İllerin %32'si), ikinci öncelikli sorun olduğu il sayısı 19 (illerin %23'ü), üçüncü öncelikli sorun olduğu il sayısı da 20 (illerin %25'i) olarak görülmektedir. Yani, toplam 65 ilimizde hava kirliliği birinci, ikinci ya da üçüncü öncelikli sorun olarak kendini göstermektedir. Hava kirliliği öncelikleri haritası ise **Harita I.2.'**de gösterilmektedir.

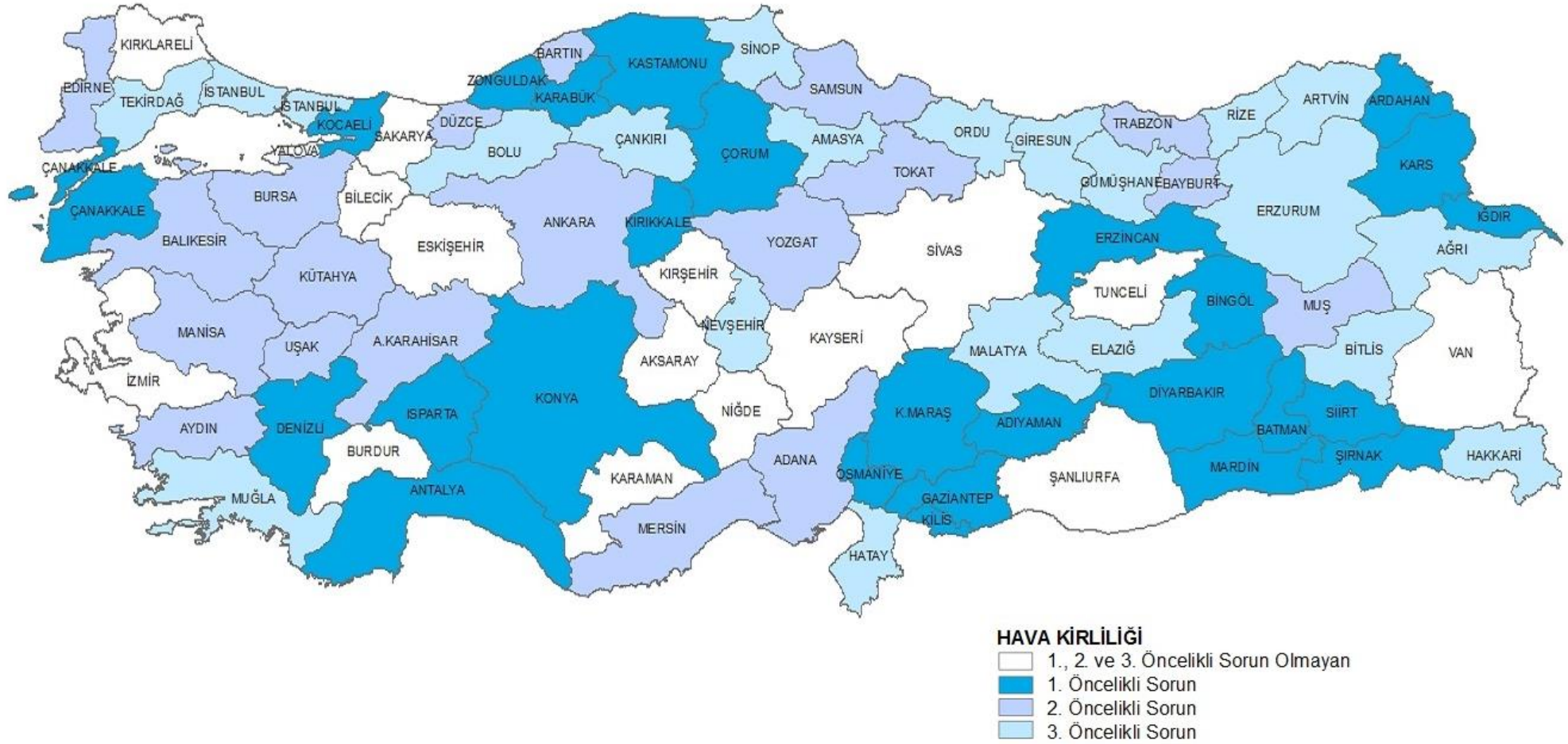
TABLO:I.3. HAVA KİRLİLİĞİ

Hava Kirliliğinin 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Hava Kirliliğinin 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Hava Kirliliğinin 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller
ADİYAMAN ANTALYA ARDAHAN BATMAN BİNGÖL ÇANAKKALE ÇORUM DENİZLİ DIYARBAKIR ERZİNCAN GAZİANTEP IĞDIR ISPARTA KAHRAMANMARAŞ KARABÜK KARS KASTAMONU KIRIKKALE KİLİS KOCAELİ KONYA MARDİN OSMANİYE SİİRT ŞIRNAK ZONGULDAK	ADANA AFYONKARAHİSAR ANKARA AYDIN BALIKESİR BARTIN BAYBURT BURSA DÜZCE EDİRNE KÜTAHYA MANİSA MERSİN MUŞ SAMSUN TOKAT TRABZON UŞAK YOZGAT	AĞRI AMASYA ARTVİN BİTLİS BOLU ÇANKIRI ELAZIĞ ERZURUM GİRESUN GÜMÜŞHANE HAKKARİ HATAY İSTANBUL MALATYA MUĞLA NEVŞEHİR ORDU RİZE SİNOP TEKİRDAĞ
26	19	20
(%32)	(%23)	(%25)

Not: Tablodaki iller alfabetik sıra ile sıralanmıştır.

Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

HARİTA:1.2. HAVA KİRLİLİĞİ ÖNCELİKLERİ HARİTASI

I.3.2. HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRMA

İl Müdürlüklerimizce, anket doğrultusunda belirlenen hava kirliliği öncelikleri ile hava kirliliği ölçüm değerlerinin karşılaştırmasını yapabilmek amacıyla **Tablo:I.4.** ve **Tablo:I.5.** oluşturulmuştur. **Tablo:I.4.**, illere ait 2014 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerinin “Hava Kalitesi İndeksine” göre sınıflarının işaretlenmesi ile oluşturulmuştur.

Öncelikle “Hava Kalitesi İndeksi” nin ne olduğuna bakılacak olursa;

Hava kalitesi indeksinin temeli; bilgilerin halka kolay ve anlaşılır olarak ulaştırılmasıdır. Hava Kalitesi İndeksi (HKİ), hava kalitesinin günlük olarak rapor edilmesi için kullanılmakta ve yaşadığımız bölgenin havasının ne kadar temiz veya kirli olduğu ve ne tür sağlık etkilerinin oluşabileceği konusunda bilgiler içermektedir. Hava kalitesi indeksi, farklı hava kalitesi ile birlikte genel halk sağlığı üzerine etkisini, hava kirliliği seviyesini, sağlıklı seviyeye yükseldiğinde alınması gereken önlemleri de belirler.

5 temel kirlenici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava Kalitesi İndeksi, 6 kategoriden oluşmaktadır. 1 (iyi) - 6 (tehlikeli) arasında sınıflandırılır ve aşağıdaki tablodaki renklerle sembolize edilir. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırmada matematiksel hesaplama yoktur, yalnızca sınıflandırmadır.

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları;

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
3 (Hassas)	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Kirlenici parametrelerin ana kaynağı ve sağlığa etkileri aşağıdaki gibi özetlenebilir;

Kirlenici	Ana Kaynağı	Sağlık Etkisi
Kükürtdioksit	Fosil yakıt yanması	Solunum yolu hastalıkları
Azotoksitler	Taşıt emisyonları, Yüksek sıcaklıkta yakma prosesleri	Göz ve solunum yolu hastalıkları, asit yağmurları
Partikül Madde	Sanayi, yakıt yanması, tarım ve ikincil kimyasal reaksiyonlar	Kanser, kalp problemleri, solunum yolu hastalıkları, bebek ölüm oranlarında artış
Karbonmonoksit	Eksik yanma ürünü, taşıt emisyonları	Kandaki hemoglobin ile birleşerek oksijen taşınma kapasitesinde azalma, ölüm
Ozon	Trafikten kaynaklanan azot oksitler ve uçucu organik bileşiklerin(VOC) güneş ışığıyla değişimi	Solunum sistemi problemleri, göz ve burunda iritasyon, astım, vücut direncinde azalma

Kaynak: <http://www.havaizleme.gov.tr/Default.ltr.aspx>

Tablo:I.4.'de 2014 yılı içindeki aylık ortalama SO₂ ve PM₁₀ ölçüm değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıfları gösterilmektedir. Tabloda, il merkezlerindeki ölçüm istasyonları esas alınmıştır. İl merkezlerinde birden fazla istasyon içeren illerde daha kirli olan ve yeterli verisi olan istasyonlar tercih edilmiştir.

TABLO:I.4. 2014 YILI İÇİNDEKİ AYLIK ORTALAMA SO₂ VE PM₁₀ ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE* GÖRE SINIFLANDIRILMASI

Sıra No	İLLER	SO ₂												PM ₁₀											
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1	ADANA (Valilik)	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	ADİYAMAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	AFYONKARAHİSAR		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2		3	2	2	1	1	1	2	1	2	3	3
4	AĞRI	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
5	AMASYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	ANKARA (Sıhhiye)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2
7	ANTALYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
8	ARTVİN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	AYDIN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2
10	BALIKESİR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
11	BİLECİK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	BİNGÖL	1	1	1					1	1	1	1	1	1							1	1	1	1	1
13	BİTLİS	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1
14	BOLU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	2	2	1		1	1	1	2	3	3
15	BURDUR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
16	BURSA	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
17	ÇANAKKALE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1
18	ÇANKIRI	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	ÇORUM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
20	DENİZLİ-1	1	1	1	1	1						1	1	3	2	2	1							3	3
21	DİYARBAKIR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2
22	EDİRNE (Merkez)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2		1	1	1	1	1	2	2	2
23	ELAZIĞ	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1				1
24	ERZİNCAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
25	ERZURUM	1	1	1	1	1	1				1	1	1	2	2	1	1	1		1	1	1	1	1	1
26	ESKİŞEHİR	1	1	1	1	1				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27	GAZİANTEP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	2	2
28	GİRESUN	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
29	GÜMÜŞHANE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2
30	HAKKARİ	2			1	1		1	1			1	1				2		2	2	2	2	2	2	3
31	HATAY-1 (Antakya)	1	1		1	1	1					1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	1	2	3	3
32	ISPARTA	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	3	3
33	MERSİN	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
34	İSTANBUL (Ümraniye)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	2
35	İZMİR (Bayraklı)	1	1	1	1	1	1		1	1		1	1	3	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2
36	KARS	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
37	KASTAMONU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
38	KAYSERİ (Hürriyet)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2
39	KIRKLARELİ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40	KIRŞEHİR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
41	KOCAELİ (Dilovası)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3

TABLO:I.4. 2014 YILI İÇİNDEKİ AYLIK ORTALAMA SO₂ VE PM₁₀ ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE* GÖRE SINIFLANDIRILMASI (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	SO ₂												PM ₁₀											
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
42	KONYA (Meram)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	1	1	1	1	1	1	2	3	
43	KÜTAHYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	
44	MALATYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
45	MANİSA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3	
46	KAHRAMANMARAŞ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	2	2	
47	MARDİN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	3	1	
48	MUĞLA-1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	
49	MUŞ	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			2	2	2	2	2	3	2	2	3	
50	NEVŞEHİR	1	1	1	1	1			1		1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	
51	NİĞDE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
52	ORDU-1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
53	RİZE	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
54	SAKARYA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3	
55	SAMSUN-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	2	3	2	
56	SİLİRT	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	
57	SİNOP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	2	2	
58	SİVAS-1	1	1	1	1	1	1			1			1	2	1	1	1	1	1			1	1	1	
59	TEKİRDAĞ	2		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2		2	2	1	1	1	1	1	1	1	
60	TOKAT	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
61	TRABZON	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
62	TUNCELİ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
63	ŞANLIURFA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	
64	UŞAK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
65	VAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	
66	YOZGAT	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
67	ZONGULDAK	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1		3	3	2	2	1	1	1			2	
68	AKSARAY	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	
69	BAYBURT	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2	2	
70	KARAMAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	3	2	2	3	3	
71	KIRIKKALE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
72	BATMAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3		2	2	2	2	2	3	3	3	2	
73	ŞIRNAK	3	3	2	1	1	1			1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
74	BARTIN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		3	2	2	1	1	1	1	2	2	3	
75	ARDAHAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
76	İĞDIR		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2	1	1	2	2	2	3	3	
77	YALOVA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
78	KARABÜK	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	
79	KİLİS	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
80	OSMANİYE	1			1		1		1	1	1	1	1	3	2	2	2	1	1	1	2	1	2	3	
81	DÜZCE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi), 2 (orta), 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Tablo:1.5., illere ait kış sezonu ortalama (2013 yılı Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) ve yaz sezonu ortalama (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) ölçüm değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması ile oluşturulmuştur. Tabloda, il merkezlerindeki ölçüm istasyonları esas alınmıştır. İl merkezlerinde birden fazla istasyon içeren illerde daha kirli olan ve yeterli verisi olan istasyonlar tercih edilmiştir.

TABLO:1.5. KIŞ SEZONU ORTALAMA (2013 yılı Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) ve YAZ SEZONU ORTALAMA (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

Sıra No	İLLER	Kış Sezonu (2013 Ekim-2014 Mart) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma					Yaz Sezonu (2014 Nisan- Eylül) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma				
		SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
1	ADANA (Valilik)	1				2	1				2
2	ADIYAMAN	1				2	1				2
3	AFYONKARAHİSAR	2				3	1				2
4	AĞRI	1				2	1				1
5	AMASYA	1				1	1				1
6	ANKARA (Sıhhiye)	1	1	1		3	1	1	1		2
7	ANTALYA	1				2	1				1
8	ARTVİN	1				1	1				1
9	AYDIN	1				2	1				2
10	BALIKESİR	1				2	1				1
11	BİLECİK	1				2	1				1
12	BİNGÖL	1				1	1				1
13	BİTLİS	1				2	1				1
14	BOLU	1				3	1				1
15	BURDUR	1				2	1				1
16	BURSA	1				2	1				2
17	ÇANAKKALE	1				1	1				1
18	ÇANKIRI	1				2	1				1
19	ÇORUM	1				2	1				1
20	DENİZLİ-1	1				3	1				1
21	DİYARBAKIR	1				2	1				2
22	EDİRNE (Merkez)	1				2	1				1
23	ELAZIĞ	1				1	1				1
24	ERZİNCAN	1				2	1				1
25	ERZURUM	1				1	1				1
26	ESKİŞEHİR	1				1	1				1
27	GAZİANTEP	1				2	1				1
28	GİRESUN	1				1	1				1
29	GÜMÜŞHANE	1				2	1				2
30	HAKKARİ	2				2	1				2
31	HATAY-1 (Antakya)	1				3	1				2
32	ISPARTA	1				3	1				1
33	MERSİN	1				2	1				1
34	İSTANBUL (Ümraniye)	1	1			2	1	1			2
35	İZMİR (Bayraklı)	1				2	1				1
36	KARS	1				2	1				1
37	KASTAMONU	1				1	1				1
38	KAYSERİ (Hürriyet)	1				2	1	1			2
39	KIRKLARELİ	1				2	1				1
40	KIRŞEHİR	1				1	1				1
41	KOCAELİ (Dilovası)	1	1	1	1	3	1	1	1	1	2
42	KONYA (Meram)	1				2	1				1
43	KÜTAHYA	1				2	1				2
44	MALATYA	1				2	1				1
45	MANİSA	1				3	1				2
46	KAHRAMANMARAŞ	1				2	1				1
47	MARDİN	1				2	1				2
48	MUĞLA-1	1				3	1				2
49	MUŞ	1				3	1				2
50	NEVŞEHİR	1				2	1				1
51	NİĞDE	1				2	1				2
52	ORDU-1	1				2	1				1
53	RİZE	1				1	1				1
54	SAKARYA	1				3	1				2
55	SAMSUN-1	1				2	1				1
56	SİİRT	1				3	1				3
57	SİNOP	1				1	1				1
58	SİVAS-1	1				1	1				1

TABLO:I.5.'İN DEVAMI;

Sıra No	İLLER	Kış Sezonu (2013 Ekim-2014 Mart) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma					Yaz Sezonu (2014 Nisan- Eylül) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma				
		SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
59	TEKİRDAĞ	2				2	1				1
60	TOKAT	1				2	1				1
61	TRABZON	1				2	1				1
62	TUNCELİ	1				1	1				1
63	ŞANLIURFA	1				2	1				1
64	UŞAK	1				2	1				1
65	VAN	1				2	1				1
66	YOZGAT	1				2	1				1
67	ZONGULDAK	1				3	1				2
68	AKSARAY	1				2	1				2
69	BAYBURT	1				2	1				1
70	KARAMAN	1				2	1				2
71	KIRIKKALE	1				1	1				1
72	BATMAN	1				3	1				2
73	ŞIRNAK	3				1	1				1
74	BARTIN	1				2	1				1
75	ARDAHAN	1				2	1				1
76	İĞDIR	1				3	1				2
77	YALOVA	1				1	1				1
78	KARABÜK	1				2	1				1
79	KİLİS	1				1	1				1
80	OSMANİYE	1				2	1				1
81	DÜZCE	1				3	1				2

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi), 2 (orta), 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Tablo:I.5. ve Harita:I.3.'e göre; kış sezonu ortalama (2013 Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) SO₂ ölçüm değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması sonucunda Şırnak'ın "3-hassas" sınıfında olduğu, Hakkari, Tekirdağ ve Afyonkarahisar'ın ise "2-orta" sınıfında olduğu görülmektedir. Diğer iller "1-iyi" sınıfındadır. **Tablo:I.1. ve I.3.'e göre;** Şırnak'ta hava kirliliği birinci öncelikli çevre sorunudur.

Tablo:I.5. ve Harita:I.4.'de, kış sezonu ortalama (2013 Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) PM₁₀ değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması sonuçlarına göre, Iğdır, Bolu, Düzce, Muş, Manisa, Afyonkarahisar, Batman, Isparta, Sakarya, Siirt, Hatay 1 (Antakya), Muğla-1, Zonguldak, Ankara (Sıhhiye), Kocaeli (Dilovası) ve Denizli-1 olmak üzere 16 ilin "3-hassas" sınıfında olduğu görülmektedir. Toplam 47 ilimiz "2-orta" sınıfında yer alırken, sadece 18 ilimiz "1-iyi" sınıfında yer almıştır.

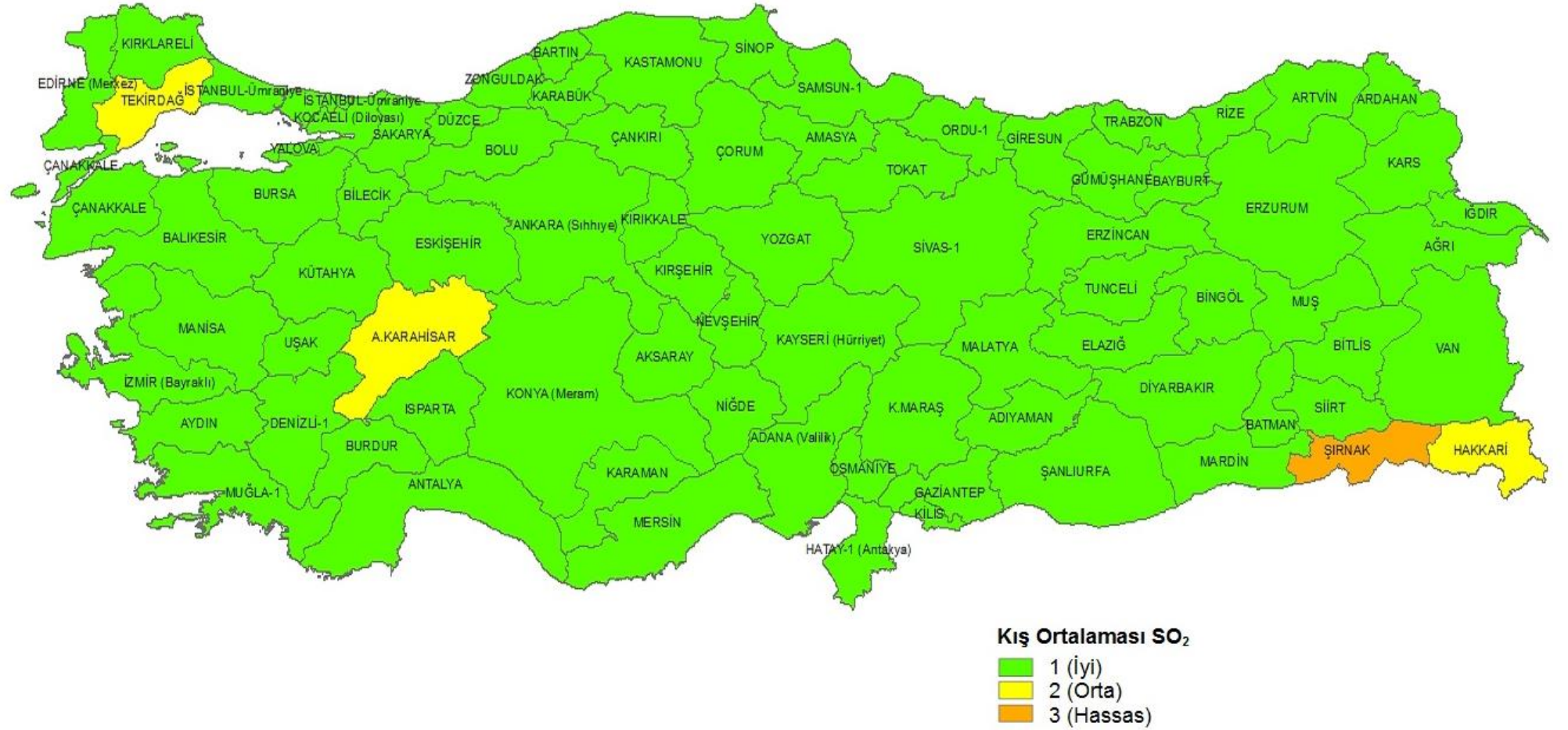
Tablo:I.1. ve I.3.'e göre; **Tablo:I.5. ve Harita:I.4.'de** kış sezonu ortalama PM₁₀ değerlerinin hava kalitesi indeksine göre "3-hassas" olduğu illerde aynı zamanda "hava kirliliği" ilk üç öncelikli çevre sorunundan biri olarak belirtilmiştir (Sakarya hariç).

Kış ortası olarak kabul edilebilecek **Tablo:I.4.'deki** 2014 yılı Ocak ayı ortalama SO₂ ve PM₁₀ rakamları esas alınarak **Harita:I.5. ve I.6.** hazırlanmıştır. Buna göre, indeks değerleri kış sezonu ortalamalarına göre daha yüksek çıkmaktadır.

Harita:I.5.'de 2014 yılı Ocak ayı ortalama SO₂ değerlerine göre, Şırnak'ın yine "3-hassas" sınıfında yer aldığı, Trabzon, Hakkari, Tekirdağ, Yozgat, Bitlis ve Muğla-1'in 2-orta sınıfında yer aldığı görülmektedir. Afyonkarahisar'ın Ocak-2014 verileri bulunmamakla birlikte Aralık-2014 ortalama verilerine göre bu ilimiz de "2-orta" sınıfında yer almaktadır. Diğer illerin "1-iyi" sınıfında olduğu görülmektedir.

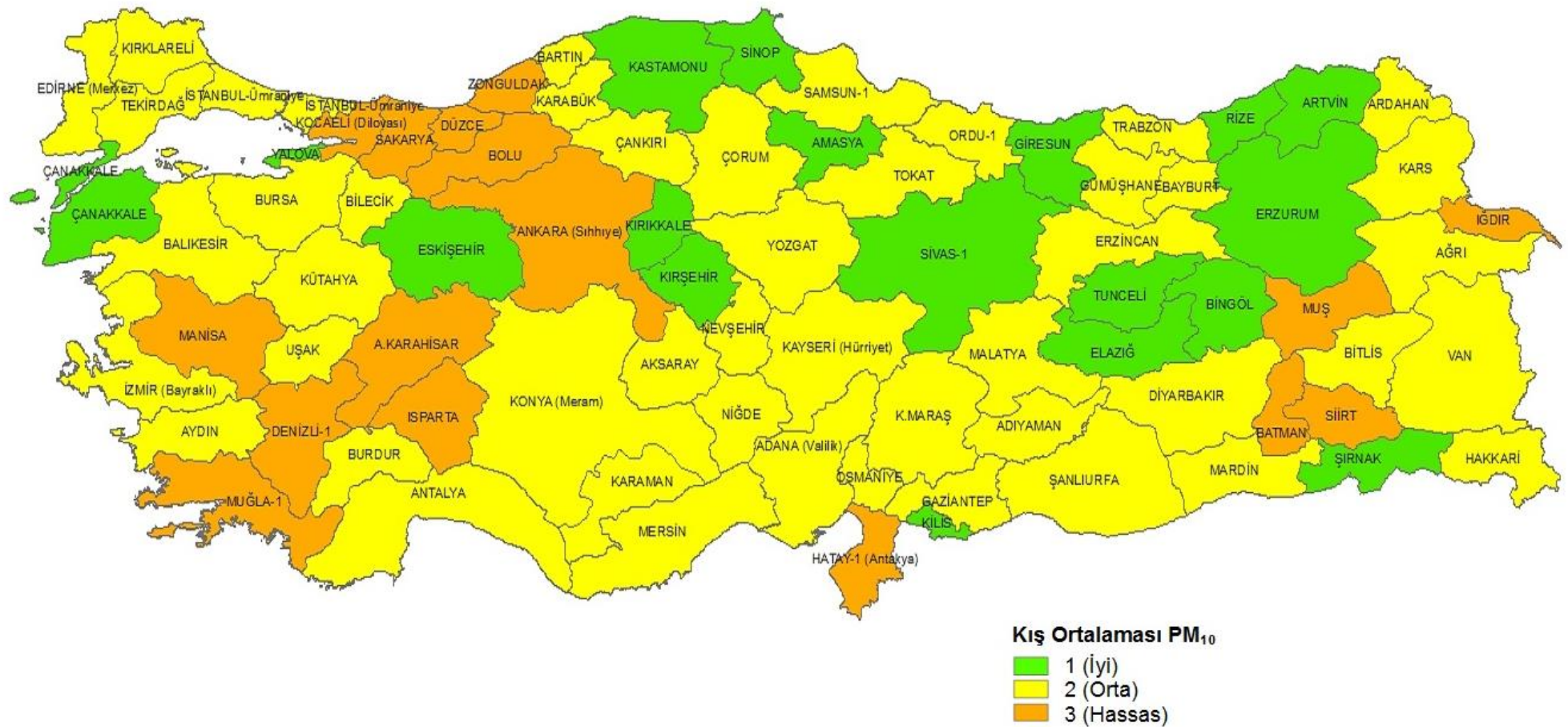
Harita:I.6.'da 2014 yılı Ocak ayı ortalama PM₁₀ değerlerine göre en yüksek indeks değerleri, Iğdır, Isparta, Manisa, Bolu, Siirt, Düzce, Hatay 1 (Antakya), Muğla-1, Denizli-1, Konya (Meram), Ankara (Sıhhiye), Aydın, Sakarya, Kayseri (Hürriyet), Batman, Şanlıurfa, İzmir (Bayraklı), Osmaniye'de "3-hassas" olmuştur. Harita' da Ocak-2014 verileri bulunmayan Afyonkarahisar, Muş, Zonguldak, Hakkari ve Bartın'da, Aralık-2014 ortalama verilerine göre "3-hassas" sınıfında yer almaktadır.

HARİTA:I.3. KIŞ SEZONU ORTALAMA (2013 yılı Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) SO₂ ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

Not: Haritada, il merkezlerindeki ölçüm istasyonları esas alınmıştır. İl merkezlerinde birden fazla istasyon içeren illerde daha kirli olan ve yeterli verisi olan istasyonlar tercih edilmiştir.

HARİTA:I.4. KIŞ SEZONU ORTALAMA (2013 yılı Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) PM₁₀ ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

Not: Haritada, il merkezlerindeki ölçüm istasyonları esas alınmıştır. İl merkezlerinde birden fazla istasyon içeren illerde daha kirli olan ve yeterli verisi olan istasyonlar tercih edilmiştir.

Yaz sezonunda evsel ısıtma kaynaklı emisyonlar ortadan kalkmaktadır. Yaz sezonu (2014 Nisan- Eylül arası 6 aylık ortalama) SO₂ ölçüm değerlerinin hava kalitesi indeksine göre sınıflandırılması sonucu (Tablo:I.5. ve Harita:I.7.'e göre) tüm illerin “1 (iyi)” sınıfında oldukları görülmektedir.

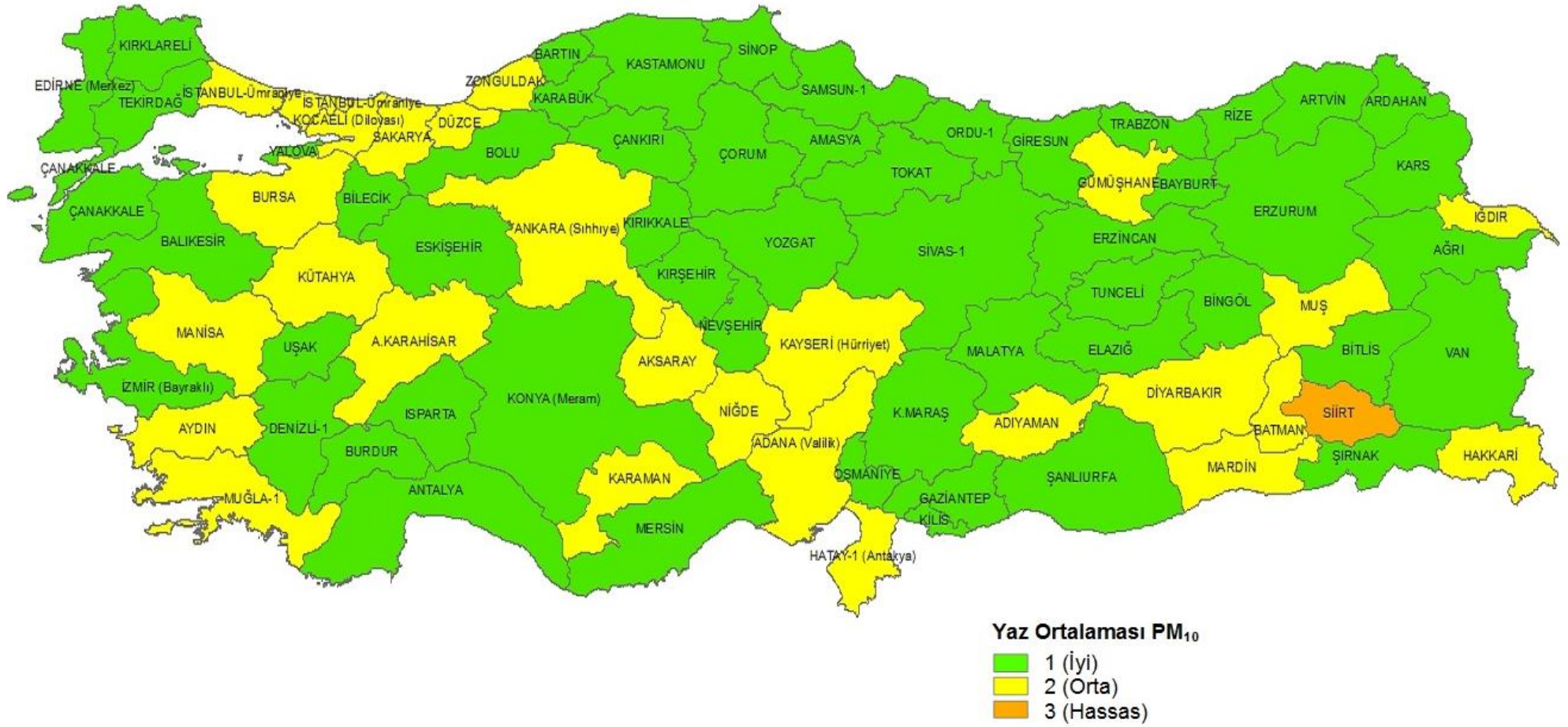
Tablo:I.5. ve Harita:I.8.'da, yaz sezonu ortalama (2014 Nisan- Eylül arası 6 aylık ortalama) PM₁₀ değerlerinin hava kalitesi indeksine göre “3-hassas” ile en yüksek olduğu tek il Siirt'tir. Bursa, Muş, Batman, Hakkari, Kocaeli (Dilovası), Manisa, Kayseri (Hürriyet), Düzce, Niğde, Adıyaman, Karaman, Muğla-1, Aksaray, Ankara (Sıhhiye), Sakarya, Iğdır, Adana (Valilik), Kütahya, Diyarbakır, Hatay 1 (Antakya), İstanbul (Ümraniye), Afyonkarahisar, Zonguldak, Aydın, Gümüşhane, Mardin olmak üzere 26 ildeki istasyonlar ise “2-orta” sınıfında yer almıştır.

HARİTA:I.7. YAZ SEZONU ORTALAMA (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) SO₂ ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

Not: Haritada, il merkezlerindeki ölçüm istasyonları esas alınmıştır. İl merkezlerinde birden fazla istasyon içeren illerde daha kirli olan ve yeterli verisi olan istasyonlar tercih edilmiştir.

**HARİTA:İ.8. YAZ SEZONU ORTALAMA (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) PM₁₀ ÖLÇÜM DEĞERLERİNİN
HAVA KALİTESİ İNDEKSİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI**

Not: Haritada, il merkezlerindeki ölçüm istasyonları esas alınmıştır. İl merkezlerinde birden fazla istasyon içeren illerde daha kirli olan ve yeterli verisi olan istasyonlar tercih edilmiştir.

I.4. SU KİRLİLİĞİ

Tablo:I.6.'da su kirliliğinin 1., 2., ve 3. öncelikli sorun olduğu iller alfabetik sırayla gösterilmiştir. Tabloda su kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu il sayısı 31 (illerin %38'i), ikinci öncelikli sorun olduğu il sayısı 32 (illerin %40'ı), üçüncü öncelikli sorun olduğu il sayısı 12 (illerin %15'i) olarak görülmektedir. Yani, toplam 75 ilimizde su kirliliği birinci, ikinci ya da üçüncü öncelikli sorun olarak kendini göstermektedir. Su kirliliği öncelikleri haritası **Harita:I.9.**'da gösterilmektedir. Konu ile ilgili daha detaylı bilgilere İl Çevre Durum Raporlarının ilgili kısımlarından ve İl Çevre Durum Raporlarının son bölümünde yer alan "İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formları" bölümlerinden ulaşılabilmektedir.

TABLO:I.6. SU KİRLİLİĞİ

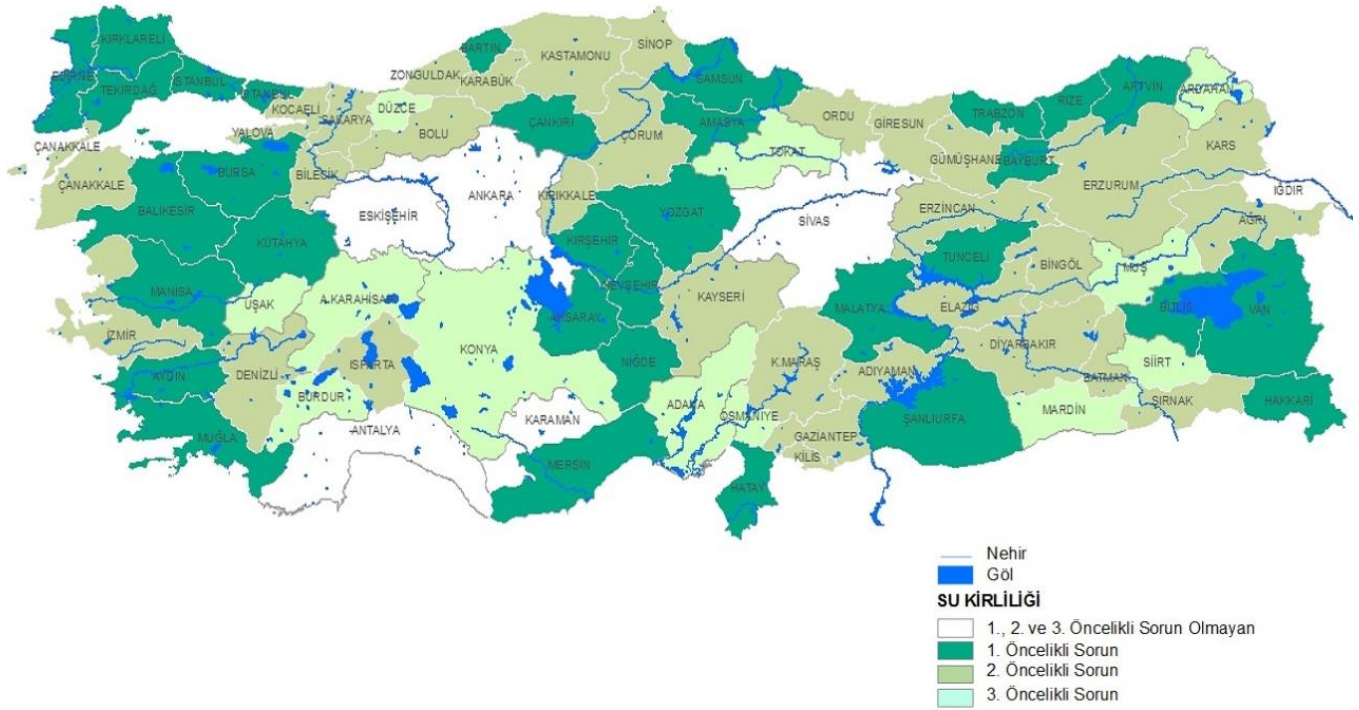
Su Kirliliğinin 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Su Kirliliğinin 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Su Kirliliğinin 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller
AKSARAY AMASYA ARTVİN AYDIN BALIKESİR BARTIN BAYBURT BİTLİS BURSA ÇANKIRI EDİRNE HAKKARİ HATAY İSTANBUL KIRKLARELİ KIRŞEHİR KÜTAHYA MALATYA MANİSA MERSİN MUĞLA NEVŞEHİR NİĞDE RİZE SAMSUN ŞANLIURFA TEKİRDAĞ TRABZON TUNCELİ VAN YOZGAT	ADIYAMAN AĞRI BATMAN BİLECİK BİNGÖL BOLU ÇANAKKALE ÇORUM DENİZLİ DİYARBAKIR ELAZIĞ ERZİNCAN ERZURUM GAZİANTEP GİRESUN GÜMÜŞHANE ISPARTA İZMİR KAHRAMANMARAŞ KARABÜK KARS KASTAMONU KAYSERİ KIRIKKALE KİLİS KOCAELİ ORDU SAKARYA SİNOP ŞIRNAK YALOVA ZONGULDAK	ADANA AFYONKARAHİSAR ARDAHAN BURDUR DÜZCE KONYA MARDİN MUŞ OSMANİYE SİİRT TOKAT UŞAK
31	32	12
(%38)	(%40)	(%15)

Not: Tablodaki iller alfabetik sıra ile sıralanmıştır.
Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

Türkiye'nin 25 hidrolojik havzaya bölünmüş olduğu göz önüne alınırsa, **Harita.I.9.**'da su kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu illerin Meriç-Ergene, Marmara, Susurluk, Gediz, Batı Akdeniz, Kızılırmak, Çoruh, Van Gölü ve Asi Havzalarında yoğunlaştığı söylenebilir.

Harita.I.10. 'da, **Harita.I.9.** Su Kirliliği Öncelikleri Haritası ile ülkemizin nehir ve göl haritasının birleşimi gösterilmektedir.

HARİTA:I.10. NEHİR VE GÖLLER İLE SU KİRLİLİĞİNİN ÖNCELİKLİ SORUN OLDUĞU İLLER

Tablo.I.7.'de havza bazında su kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu illerde kirlenmenin başlıca nedenleri özetlenerek belirtilmiştir. Konu ile ilgili daha detaylı bilgilere İl Çevre Durum Raporlarının son bölümünde yer alan "İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formları"nın "Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları" başlıklarının açıklamalar kısmından ulaşılabilmektedir.

TABLO:I.7. HAVZA BAZINDA SU KİRLİLİĞİNİN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUN OLDUĞU İLLERDE KİRLENMENİN BAŞLIKA NEDENLERİ;

Havza Adı	İller	Su Kirliliğinin Nedenleri
Meriç-Ergene ve Marmara Havzası	Tekirdağ	Ergene Nehrinin kolları olan Ergene Deresi ve Çorlu Deresi, Özellikle Çerkezköy, Ergene, Çorlu ve Muratlı İlçelerinde bulunan yoğun sanayileşme ve evsel kaynaklı kirlilikten dolayı, IV. Sınıf su kalitesinde olmaktadır.
	Kırklareli	Sanayi kaynaklı atıksular, belediyelerin kanalizasyon ve ATT tesislerinin yeterli olmaması veya hiç olmaması nedenleriyle sorun oluşmaktadır.
	Edirne	Meriç Nehri Bulgaristan'dan, Ergene Nehri de Tekirdağ ve Kırklareli illerinden büyük ölçüde kirlilik taşıyarak İl sınırlarımıza girmektedir. Meriç Nehrimiz Bulgaristan'daki maden işletmelerinden büyük ölçüde kirlenmekte olup, ilimizde de özellikle sanayi ve yerleşim bölgelerinden kaynaklanan evsel nitelikli atık sulardan dolayı kirlilik taşımaktadır.
	İstanbul	İlimizdeki su kirliliği etkenleri daha çok sanayi, maden, gemi inşası, gemilerden atık toplamanın yetersiz olması, evsel atıksuların arıtılmasının yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır.

TABLO:İ.7.'NİN DEVAMI

Havza Adı	İller	Su Kirliliğinin Nedenleri
Susurluk ve Gediz Havzası	Bursa	Kanalizasyon sistemlerinin olmaması, yetersiz olması veya atıksu arıtma tesisiyle sonlanmaması, ATT kapasitelerinin yetersizliği, Zeytin karasuyu ve süt işleme tesislerinin atıksu bertaraf sorunu, Tekstil atıksularının arıtılmasında ileri teknolojilerin kullanılmaması
	Balıkesir	Sanayi kaynaklı atıksular
	Kütahya	Sanayi tesislerinin atık su arıtma sistemlerinin yetersiz olması, Eskişehir'in içme ve kullanma suyunu temin ettiği Porsuk Barajının korunması için Porsuk Çayına yapılan atık su deşarjlarının kontrol altına alınması çalışmaları devam etmektedir.
	Manisa	İlimizde su kirliliğinin en önemli nedeni sanayi tesislerinden kaynaklanan ve yerleşim bölgelerinden kaynaklanan atıksulardır. İlimizde su kirliliğinin en fazla hissedildiği yer Gediz Nehri ve havzasıdır. Merkezden kaynaklanan en önemli su kirliliği kaynağı Manisa Deri Sanayi Bölgemiz atıksu arıtma tesisi yapımı devam etmektedir.
Büyük Menderes ve Batı Akdeniz Havzaları	Aydın	Büyük Menderes Nehrinde kirliliğin yoğun olduğu sıcak noktalar; Dokuzsele Deresi (Uşak), Banaz Çayı (Uşak), Çürüksu Çayı (Denizli), Büyük Menderes Ovası (Aydın), Bafa Gölü (Aydın)'dür. Endüstriyel kirliliğe sebep olan sektörlerden tekstil ve deri sanayi Denizli ve Uşak'ta yoğunlaşmıştır. Havzada yer alan illerde faaliyet gösteren diğer küçük sanayi tesislerinin arıtma tesisleri ya bulunmamakta ya da bulunanlar verimli olarak çalıştırılmamaktadır. İlimiz için su kirliliğine sebep olan en önemli sektör zeytinyağı işleme tesisleridir.
	Muğla	Turizm potansiyelinin yüksek olması ile birlikte gerek otel sayılarında gerekse yazlık site sayılarında her geçen gün artış gözükmemektedir. Özellikle Bodrum'da yaşanan plansız kentleşme kanalizasyon sisteminin yetersiz olmasına yol açmıştır.
Kızılırmak ve Yeşilirmak Havzası	Çankırı	Çankırı Merkez İlçemizde alt yapı tesislerinin yetersiz olması ve atıksu arıtma tesisinin henüz inşa edilmemiştir. Su kirliliği, evsel atık suların, sanayi tesislerinin atık sularının haricinde en çok tarımsal ve hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır.
	Nevşehir	Organize sanayi bölgeleri ve belediyelerde atıksu arıtma tesislerinin tamamlanmamış olması, belde belediyeleri ise mali imkansızlık nedeniyle AAT yapılamaması.
	Kırşehir	İlimizde tarımsal faaliyetlerde kullanılan kimyasallar ve tarımsal ilaçlar özellikle yeraltı su rezervlerini kirleten en temel kirleticilerdir. Ayrıca, hayvanlardan kaynaklanan atıklarında denetim ve kontrol altına alınması gerekmektedir.
	Yozgat	İlimizde merkez belediye ve Şefaattli ilçe belediyesi hariç hiçbir ilçe belediyenin atık su arıtma tesisi bulunmamaktadır. Aynı zamanda OSB'ye ait bir arıtma tesisi de yoktur.
	Amasya	İlimizde yer alan su kirliliği kaynaklarını, evsel ve endüstriyel kaynaklı atıksuların arıtılmadan Yeşilirmak ve yan kollarına boşaltılmaları, tarımda kullanılan zirai ilaçlardan ve tarımsal gübrelerden kaynaklı atıklar, hayvansal atıklar(gübre) ve erozyon kaynaklı kirlilik başta Yeşilirmak nehri olmak üzere su kaynaklarımızın kirlenmesinde temel etken olmaktadırlar
	Samsun	İlimizde Karadeniz'in genel yapısına uygun olarak dağlık arazi yapısı ve Kızılırmak, Yeşilirmak gibi akarsu havzaları nedeniyle gerek il dışından, gerekse ilimizden kaynaklanan atıklar- atıksular havzalardan akarsularda toplanarak denize taşınmaktadır. Çoğu yerleşim yerleri atıksu arıtma tesislerini henüz hizmete almamış olup, bunların atıksularının yanında tarımsal kaynaklı pestisitlerin de yüzey akışları ile akarsularda toplanması sonucu akarsularımızda ve denizlerde hem fekal kirlilik, hem de endüstriyel kirlilik oluşmaktadır.
Konya Havzası	Aksaray	İl genelinde atık su arıtma tesislerinin yaygın olmayışından kaynaklı alıcı ortama atık su deşarjıdır. Bu bağlamda arıtılmadan alıcı ortama verilen atık sular sulama suyuna karışmakta ve vatandaşlarımızca söz konusu atık sular hayvan sulamada, sebze ve meyvelerini sulamada kullanması olarak gösterilebilir. Bu kapsamda ilimizde hastalıklar meydana gelmekte ve Aksaray ilinin doğal güzelliği yok olmaktadır. Bu meyanda sorunun çözümü için hızlı bir şekilde atık su arıtma tesisleri kurulmalı, kanalizasyon alt yapısı güçlendirilmeli ve vatandaş atık su karışmış suları kullanmaması konusunda eğitilmelidir.
	Niğde	Su kirliliğinin artmasındaki en önemli etkenler olarak evsel ve endüstriyel atıkların arıtılmadan ve önlem alınmadan alıcı ortama verilmesi, atıksu arıtma tesislerinin kapasitelerinin yetersiz kalması, zirai ilaç ve gübrelerin bilinçsizce kullanılması, deterjanlar gibi parçalanmaya dirençli bileşikler, açık alana bırakılan çöpler sayılabilir

TABLO:1.7.'NİN DEVAMI

Havza Adı	İller	Su Kirliliğinin Nedenleri
Doğu Karadeniz ve Çoruh Havzası	Trabzon	İlimizin bulunduğu coğrafya yapısı ve oldukça dağınık biçimde yer alan yerleşimlerden kaynaklanan atıklar, bu alanlarda kanalizasyon sisteminin olmayışı ve çevre bilincinin henüz istenilen düzeyde olmaması gibi nedenlerden ötürü söz konusu yüzeysel su kaynakları kirliliğe maruz kalmaktadır. Kırsal alanlarda hiçbir kanalizasyon alt yapısı mevcut değildir. Bu duruma bağlı olarak kırsal alanlardaki evsel atık suların derelere bağlandığı ve dereler vasıtasıyla denize ulaştığı bilinmektedir. Ayrıca İlimizde evsel ve endüstriyel atık su oluşturan işletmelerin birçoğunun arıtma sistemini bulunmamaktadır. İlimizde mevcut derin deniz deşarj sistemlerinde, yüzey sularıyla evsel atıksuların tamamı ayrı sistemle toplanamaması nedeniyle, kanalizasyon sistemi ve derin deniz deşarj kolektörü, aşırı yağışlarla artan debiye cevap verememekte kolektörlerde sorunlar meydana gelmektedir.
	Rize	İlimiz genelinde yerel yönetimlerin büyük bir çoğunluğu atıksu sorununu çözmemiştir. Belediyelik alanlarda yerleşim yerlerinin kanalizasyona bağlanma durumları her geçen gün artmasına yine de istenen seviyeye ulaşmamıştır. İlimiz köylerinde atıksular münferit yapılan fosseptiklerle bertaraf edilmeye çalışılmaktadır. Ancak yapılan fosseptikler sızdırmalı yapılmaktadır. İlimiz coğrafya yapısı da dikkate alındığında yerleşim yerlerinin dağının olmasından dolayı atıksular bir merkezde toplanarak bertaraf edilmesi güçtür.
	Artvin	İlimiz genelinde evsel kaynaklı atıksuların arıtma sistemi ve atıksuların bertarafını sağlayacak tesisler bulunmamaktadır. Oluşan atıksular herhangi bir işlemten geçmeden alıcı ortama deşarj edilmektedir.
	Bayburt	İlimizde atık su arıtma tesisinin olmaması ilde oluşan evsel nitelikli atık suların Çoruh nehrine deşarj edilmesi büyük ölçüde su kirliliğine neden olmaktadır
Van Gölü Havzası	Bitlis	Evsel atıksulardan kaynaklanan kirliliğin başlıca nedenini ise, yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması olup, bunu kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması takip etmektedir. Van Gölü' nün kapalı havza olması sebebiyle verimli bir arıtım yapılmadan deşarj edilecek atıksular hiçbir şekilde seyrilmeyecek ve göl ekosisteminde telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır
	Van	İlde yeterince atıksu arıtma tesisinin bulunmamakta ve mevcut az sayıdaki atıksu arıtma tesisleri ise tam kapasiteli olarak, verimli bir şekilde faaliyet göstermemektedir. Sanayi tesislerine ait atıksu arıtma tesisleri de yeterli sayıda değildir (Organize Sanayi bölgesinin arıtma tesisi bulunmaktadır) .Dolayısı ile oluşan evsel ve endüstriyel atıksular tam arıtılmadan alıcı ortama (Van Gölü Havzası) deşarj edilmekte ve ciddi şekilde kirliliğe sebebiyet vermektedir.
Dicle-Fırat Havzası	Hakkari	Yüksekova İlçemizin kanalizasyon şebekesi bulunmamaktadır. İlçe de ortaya çıkan atıksular yeraltı suyuna ve yüzeysel sulara deşarj edilmektedir. İlimizde şehir merkezlerinde ortaya çıkan atıksular arıtılmadan yüzeysel sulara deşarj edilmektedir. İlçelerin altyapıları yetersiz olduğundan konutlarda ortaya çıkan atıksular su kirliliğine neden olmaktadır.
	Şanlıurfa	2014 yılı Adrese dayalı nüfus sayımına göre 2 milyona yakın olan Şanlıurfa'nın il nüfusu Suriye'den gelen misafir yerleşimciler ile birlikte 2.5 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Bu kadar yüksek nüfuslu bir kentte Atık Su Arıtma Tesislerinin az sayıda nüfusa hizmet verecek şekilde bulunması ve katı atık depolama/ bertaraf tesislerinin bulunmaması Şanlıurfa İli için önem arz eden sorunların başında gelmektedir.
	Malatya	Malatya ilçe ve belde belediyelerinin kanalizasyon şebekelerinin derelere verilmesi, sularımızı kirlüten en temel kirleticilerdir. İlçe ve belde belediyelerinin kanalizasyon şebekelerinin hiç birinde arıtma tesisi bulunmamaktadır. Bazı belde ve ilçe belediye sınırlarında kanalizasyon şebekesi olmayıp, konutlar atık sularını fosseptik çukurlarına deşarj etmektedirler. İlimizde tarımsal faaliyetlerde kullanılan kimyasallar ve tarımsal ilaçlar özellikle yeraltı su rezervlerinde kirlenmeye neden olmaktadır. Sanayi amaçlı kullanılan sular, kullanımdan sonra aşırı şekilde kirlenmiş halde çeşitli alıcı ortamlara verilmektedirler.
	Tunceli	İlimiz merkez ve ilçelerinde evsel nitelikli atıksuların direk olarak akarsulara boşaltılmasından kaynaklı büyük problemler yaşanmaktadır.
Asi Havzası	Hatay	Asi Nehrinin kirlilik yükünün ağırlıklı olarak yabancı ülke kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Özellikle bu kirlilik zeytin hasatıyla birlikte oluşan zeytinyağı karasuyunun alıcı ortama verilmesiyle üst düzeye ulaşmaktadır.
Diğer havzalar	Bartın	İlimizde firmalara ait münferit atıksu arıtma tesisleri bulunmakta olup, belediyelere ait atıksu arıtma tesisleri henüz faaliyete geçmemiştir.
	Mersin	Su kirliliğinin en önemli sebebi Mersin İlinin kanalizasyon şebekesinin yetersiz olmasıdır. Sadece şehrin doğusunda atık su arıtma tesisinin bulunması, batı tarafında bulunan yazlık bölgelerde her sitenin kendisine ait atık su arıtma tesisinin bulunması ve bunların takip ve denetimlerinin dönemsel olarak gerçekleştirilse bile yetersiz kalması, yağmur suyu drenaj hatlarına karışan kirliliklerin bu hatlarla birlikte yüzeysel su kaynaklarına kadar ulaşması Mersinde su kirliliğine sebep olan faktörlerin başında gelmektedir

I.5. ATIKLAR

Tablo:I.8.'de atıkların 1., 2. ve 3. öncelikli sorun olduğu iller alfabetik sırayla gösterilmiştir. Tabloda atıkların birinci öncelikli sorun olduğu il sayısı 21 (illerin %26'sı), ikinci öncelikli sorun olduğu il sayısı yine 23 (illerin %28'i), üçüncü öncelikli sorun olduğu illerin sayısı ise 25 (illerin %31'i) olarak görülmektedir. Tablo incelendiğinde toplam 69 ilimizde atıkların birinci, ikinci ya da üçüncü öncelikli sorun olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Tablo ile ilgili bilgiler **Harita:I.11.**'de gösterilmektedir. **Tablo:I.9.**'da ise illerde (alfabetik sırayla) atık sorunun nedenleri özet olarak verilmiştir. Konu ile ilgili daha detaylı bilgilere İl Çevre Durum Raporlarının son bölümünde yer alan "İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formları" nın "Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları" başlıklarının açıklamalar kısmından ulaşılabilir.

TABLO:I.8. ATIKLAR

Atıkların 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Atıkların 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Atıkların 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller
AFYONKARAHİSAR AĞRI ANKARA BİLECİK BOLU BURDUR DÜZCE ELAZIĞ ERZURUM GİRESUN GÜMÜŞHANE İZMİR KARAMAN KAYSERİ MUŞ ORDU SAKARYA SİNOP TOKAT UŞAK YALOVA	AKSARAY AMASYA ARDAHAN ARTVİN BİTLİS ESKİŞEHİR HAKKARİ HATAY İĞDIR İSTANBUL KIRKLARELİ KIRŞEHİR KONYA MALATYA MARDİN MUĞLA NEVŞEHİR OSMANİYE RİZE SİİRT TEKİRDAĞ TUNCELİ VAN	ADIYAMAN AYDIN BALIKESİR BARTIN BAYBURT BİNGÖL BURSA ÇANAKKALE EDİRNE ERZİNCAN GAZİANTEP ISPARTA KARABÜK KARS KIRIKKALE KİLİS KOCAELİ KÜTAHYA MANİSA SAMSUN SİVAS ŞIRNAK TRABZON YOZGAT ZONGULDAK
21	23	25
(%26)	(%28)	(%31)

Not: Tablodaki iller alfabetik sıra ile sıralanmıştır.

Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

TABLO:1.9. ATIKLARIN ÖNCELİKLİ SORUN OLDUĞU İLLERDE SORUNUN NEDENLERİ

Atıkların 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri		Atıkların 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri		Atıkların 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri	
A.KARAHİSAR	Kanatlı hayvan atıkları, mezbahalardan kaynaklı atıklar ve mermer çamurları atıkları	AKSARAY	İl genelinde oluşan atıkların kaynağında ayırım yapılması sağlanmalıdır.	ADIYAMAN	Düzensiz depolama yapılması, Düzensiz depolama alanındaki çöplerden sızıntı sularının İncesu Deresini kirlilemesi.
AĞRI	Düzensiz depolama yapılması, yerel yönetimlerin uygulama eksiklikleri, toplumda bilinç eksikliği, personel eksikliği	AMASYA	Hayvancılık faaliyetinin en yoğun yaşandığı bölge konumunda olan Suluova'da ahırlardan oluşan hayvansal atıkların (gübre) değerlendirilememesi.	AYDIN	
ANKARA	İlimizde rehabilite edilmekte olan Mamak Katı Atık Alanı, Sincan Çadırtepe Düzenli Depolama Alanı ve Şereflikoçhisar Düzenli Depolama Alanı dışındaki yerlerde evsel katı atıklar düzensiz depolanmaktadır. Düzensiz çöp depolama alanlarının en kısa zamanda rehabilite edilmesi gerekmektedir.	ARDAHAN	Düzensiz depolama yapılması ve hayvansal atıkların (gübre) düzensiz depolanması.	BALIKESİR	13 ilçe belediyesinin atıkları düzensiz depolama yöntemi ile depolanmaya devam edilmektedir.
BİLECİK	Madencilik (mermer) faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların bertarafı konusunda ciddi sıkıntılar yaşanmakta, Pasa atıklarının gelişi güzel bir biçimde doğaya bırakılması sonucu çevrede büyük boyutlarda kirlilik oluşmaktadır.	ARTVİN	Düzensiz depolama yapılması	BARTIN	Düzensiz depolama yapılması, hafriyat sahası bulunmaması.
BOLU	Kanatlı hayvan dışkı (gübre) atıkları, İlçe belediyelerinin hiçbirinin düzenli katı atık depolama alanının bulunmaması sonucu düzensiz depolama yapılması ve atıkların ayrıştırma işleminin düzenli olarak yapılmaması	BİTLİS	Mevcut Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinin şehre uzaklığı, belediyelerin ekipman ve araç sıkıntısı gibi sebeplerden dolayı belediyelerin düzensiz depolamaya devam etmesi	BAYBURT	
BURDUR	Mermer ocaklarından kaynaklanan pasalar, İşletmeciler tarafından bu atıkların gelişi güzel bir biçimde doğaya bırakılması.	ESKİŞEHİR	İnşaat/yıkıntı atıklarıyla ilgili talebe cevap verebilecek nitelikte düzenli depolama sahasının bulunmaması.	BİNGÖL	İlçelerde evsel atıkların düzenli depolama tesisine taşınmasında sorunlar yaşanması.
DÜZCE	Merkez ilçe ve civarında toplanan katı atıklar Küçük Melen Suyu kenarındaki bir bölgede gelişigüzel olarak depolanmaktadır. İlçelerdeki ve beldelerdeki çöp döküm alanları rehabilite edilmemiştir. Çoğu yerde katı atık döküm alanlarının yerleşim merkezlerine uzaklıkları olması gerekenden daha kısadır. Ayrıca köy ve kırsal kesimlerde hayvansal atıkların düzensiz bir şekilde depolanması çevre rahatsızlığına neden olmaktadır.	HAKKARİ	Şehir merkezlerinde ortaya çıkan katı atıklar yeterince toplanmıyor, taşınmıyor, bertaraf edilmemektedir. Düzensiz depolama yapılmaktadır. Belediyelerin uzman personel ve maddi güçlerinin yetersiz olması. Geri dönüşüm tesisleri olmaması.	BURSA	Bazı İlçe ve Beldelerde düzensiz depolama yapılması, İlçe Belediyelerinin katı atık deponi sahası yer teminindeki zorluklar ve maddi imkansızlıkları, Mermer maden atıkları, Hayvancılık tesisleri atıkları
ELAZIĞ	Düzensiz depolama	HATAY	Amanos Dağlarının İskenderun Körfezine bakan yamaçlarından açık ocak işletme yöntemiyle çalışan taş ocaklarının yoğunluğu ve bölgenin doygunluğa erişmiş olması nedeniyle yoğun sorunlar yaşanmaktadır. Çevre kirliliği konusunda işletmelerin kendilerini disipline etmesinde sıkıntılar bulunmaktadır.	ÇANAKKALE	
ERZURUM	İlçe ve belde belediyelerinde oluşan katı atıklar düzensiz depolanmaktadır.	İĞDIR	Düzensiz depolanması ve atıklara geri kazanım yapılmaması	EDİRNE	Düzensiz depolama yapılması.
GİRESUN	Düzensiz depolama	İSTANBUL	Geri dönüşüm/ kullanımdaki yetersizlik	ERZİNCAN	
GÜMÜŞHANE	Evsel katı atıklar ve tehlikeli atıkların düzensiz depolanması, Katı atık aktarma istasyonunun tamamlanmamış olması	KIRKLARELİ	Hayvansal tesislerden kaynaklı sıvı atıklar	GAZİANTEP	

TABLO:1.9. ATIKLARIN ÖNCELİKLİ SORUN OLDUĞU İLLERDE SORUNUN NEDENLERİ (DEVAMI)

Atıkların 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri		Atıkların 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri		Atıkların 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri	
İZMİR	İlde çok sayıda ve değişik sektör gruplarında faaliyet gösteren sanayi tesislerinin bulunması nedeniyle tehlikeli atıkların geri kazanımı/bertarafında kapasite yetersiz kalmaktadır. İnşaat ve yıkım atıklarının bertarafı konusunda İlde yeterli tesis bulunmaması nedeniyle illegal döküm alanları meydana gelmiştir. Özellikle bu atık türü için çok acil bertaraf tesislerinin kurulması gerekmektedir.	KIRŞEHİR	İlçelerde düzenli depolama alanına uzaklık nedeniyle düzensiz depolama yapılması	ISPARTA	Bazı ilçelerde düzensiz depolama yapılmaktadır. İkinci düzenli katı atık depolama tesisinin bir an önce hayata geçirilmesi zorunludur. Düzenli depolama tesislerine atıkları getirilebilmesi için ara transfer istasyonlarının kurulması gerekmektedir.
KARAMAN	Bir kısım evsel atıkların düzensiz depolanması, Hayvansal atıkların bertarafıyla ilgili sorunlar, Hafriyat atıklarının düzensiz depolanması sorunu, Atıklarının toplanması, geri dönüşümü ve bertarafının sağlanmasında meydana gelen sıkıntılar, Atıkların kaynağında toplanarak ayrılmasında yaşanan eksiklikler, Atıklarla ilgili lisanslı firmaların yetersiz olması	KONYA	Bazı ilçelerde düzensiz depolama yapılması	KARABÜK	Düzensiz depolama yapılması.
KAYSERİ	Düzensiz depolama	MALATYA	Düzensiz çöp depolama alanlarının en kısa zamanda rehabilite edilmesi, düzenli çöp alanı yapılana kadar halen çöp dökümü yapılan alanda düzenli depolamaya geçilmesi gerekmektedir.	KARS	Düzensiz depolanma yapılması, toplumun bilinç eksikliği, hayvan gübreleri.
MUŞ	Düzensiz depolama yapılması, Yerel yönetimlerin uygulama eksiklikleri, Bilinç eksikliğinden dolayı uygulamalarda ve yapılan denetimlerde güçlüklerle karşılaşılması, Personel eksikliği	MARDİN	İlçelerde düzenli depolama tesisinin şehre uzaklığı, Belediyelerin ekipman ve araç sıkıntısı gibi sebeplerden dolayı belediyelerin düzensiz depolama yolunu seçmeleri, Evsel atıkların ara depolanmasında kullanılan ekipmanların yetersiz kalması	KIRIKKALE	Bazı ilçelerde evsel atıkların düzensiz depolanması, hafriyat, inşaat ve yıkıntı atıkları
ORDU	Düzensiz depolama	MUĞLA	Düzenli depolama tesislerinin yetersiz kalması. Turistik merkez olan Bodrum İlçesinde halen düzensiz depolama yapılması ve mevcut vahşi depolama alanı artık neredeyse şehir merkezi ortasında kalması. Zaman zaman metan gazı sonucu oluşan küçük çaplı yangınlar.	KİLİS	
SAKARYA	Zaman zaman yerleşim yerleri dışında, boş arazilere atılmış atıklar bulunmaktadır. Bu kapsamda numune alınan atıkların analizleri tamamlanıncaya kadar veya atık sahibine/atığı bulunduğu alana atan kişiye ulaşıncaya kadar geçen sürede toprağa, yeraltı sularına sızmasının önlenmesi amacıyla atıkların bulunduğu alandan kaldırılarak geçici bekletilmesi için uygun bir sahada muhafaza edilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.	NEVŞEHİR	Düzensiz depolama, Düzensiz depolama rehabilitasyon konularında beldelerde sıkıntı bulunması, Hayvan gübreleriyle ilgili yoğun şikayetler	KOCAELİ	Küçük sanayi siteleri ve diğer küçük ölçekli işletmelerden kaynaklanan atıkların yönetimi konusunda personel yetersizliği ve işletme sayısının fazlalığı nedeniyle zaman zaman sıkıntılar yaşanmaktadır.

TABLO:1.9. ATIKLARIN ÖNCELİKLİ SORUN OLDUĞU İLLERDE SORUNUN NEDENLERİ (DEVAMI)

Atıkların 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri		Atıkların 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri		Atıkların 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller ve Nedenleri	
SINOP	Düzenli depolama sahasının sadece bir ilçede yer alması ve ilgili sahaya diğer ilçelerin erişme bilirliliğinin az olması, nedeniyle mevcut düzenli depolama sahasından yararlanamayan ilçeler için ikinci bir düzenli depolama sahası ve aktarma merkezlerinin oluşturulmasının gerekmesi.	OSMANİYE	Düzensiz depolama	KÜTAHYA	
TOKAT	İl Genelindeki Belediyelerin Atık Yönetim Planlarını tam olarak hazırlayamamaları, Maddi imkansızlıklar, Yeterli personellerinin olmayışı, Toplumsal bilincin az olması, Köylerde atık toplanmaması sorunu ve düzensiz depolaması sorunu,	RİZE	Bazı ilçelerde düzensiz depolama yapılması	MANİSA	Düzensiz depolama yapılmaktadır.
UŞAK	İldeki organize sanayilerden kaynaklanan atıklar (özellikle deri ve tekstil sektöründen kaynaklanan atıklar) kaynaklanan atıkların düzensiz depolanması.	SİİRT	Düzensiz depolama yapılması, Atıkların toplanmasında zaman zaman aksamalar meydana gelmesi	SAMSUN	Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamındaki çalışmaların Atık Yönetim Planlarına uygun olarak sürdürülmesi, iyileştirilmesi gerekmektedir.
YALOVA	Hafriyat toprağı depolanma sahası yetersizdir. İnşaat yıkıntı atıkları için depolama alanı bulunmamaktadır.	TEKİRDAĞ	Evsel atıkların büyük bölümünün düzensiz depolanmaktadır. Düzenli depolama yapılan ilçelerinde düzenli depolama sahası yetersizdir. Sanayi tesislerinden kaynaklanan endüstriyel atıkların mevzuata uygun bertarafının sağlanmaması nedeniyle sorun yaşanmaktadır.	SİVAS	Düzensiz depolama yapılmaktadır.
		TUNCELİ	Düzensiz depolama yapılması, Depolama yapılan alanın yerleşim yerlerine ve su kaynaklarına yakın olması	ŞIRNAK	Düzensiz depolama yapılması.
		VAN	Düzensiz depolama yapılması, Sanayi tesislerinin faaliyetlerinden kaynaklanan atıklar ve bu atıkların geri dönüşümünü ya da bertarafını sağlayacak tesislerin olmaması, düzensiz depolanması.	TRABZON	
				YOZGAT	İlçelerde ve beldelerde düzensiz depolama yapılmaktadır. Aktarma istasyonları işletmeye alınmalı, yeterli toplama aracı ve ekipman temin edilmelidir.
				ZONGULDAK	Kömür üretiminden kaynaklanan maden atıkları, inşaat hafriyat atıkları

Not: Tablodaki iller alfabetik sıra ile sıralanmıştır.

Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

I.6. GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ

Tablo:I.10.'da gürültü kirliliğinin 1., 2. ve 3. öncelikli sorun olduğu iller alfabetik sırayla gösterilmiştir. Gürültü kirliliği Adana ve Eskişehir için birinci öncelikli sorun, Antalya ve Sivas için ikinci öncelikli sorun, Ankara, Çorum, Iğdır, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Sakarya, Şanlıurfa ve Tunceli için üçüncü öncelikli sorun olarak belirtilmiştir. Tablo incelendiğinde toplam 13 ilimizde gürültü kirliliğinin birinci, ikinci ya da üçüncü öncelikli sorun olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Tablo ile ilgili gürültü öncelikleri haritası **Harita:I.12.**'de verilmektedir.

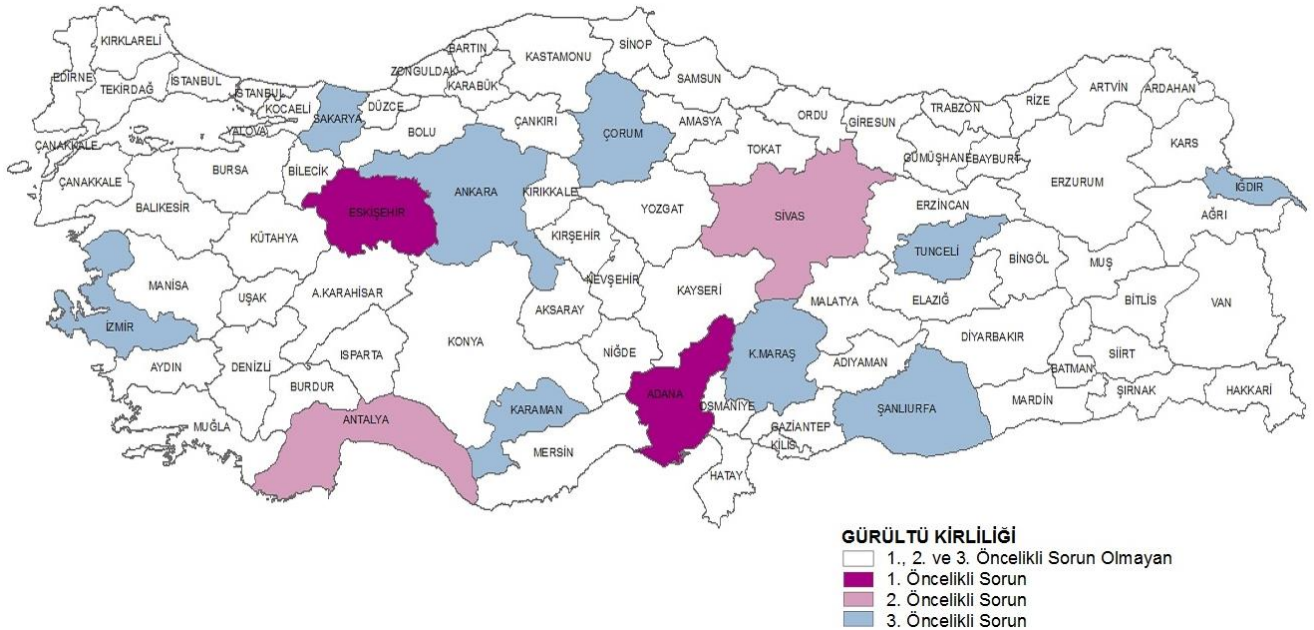
TABLO:I.10. GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ

Gürültü Kirliliğinin 1. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Gürültü Kirliliğinin 2. Öncelikli Sorun Olduğu İller	Gürültü Kirliliğinin 3. Öncelikli Sorun Olduğu İller
ADANA ESKİŞEHİR	ANTALYA SİVAS	ANKARA ÇORUM IĞDIR İZMİR KAHRAMANMARAŞ KARAMAN SAKARYA ŞANLIURFA TUNCELİ
2	2	9
(%2,5)	(%2,5)	(%11,1)

Not: Tablodaki iller alfabetik sıra ile sıralanmıştır.
Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

Gürültü kirliliğinin 1. öncelikli sorun olduğu Adana ilinde; özellikle eğlence yerlerinden kaynaklanan canlı müzik gürültüsü, yerleşim yerleri içerisinde küçük ölçekli imalathanelerin bulunması, TEM Otoyolunun şehir merkezinden geçmesi ve otobana çok yakınında yerleşim yerlerinin bulunması, gürültü konusunda şikayetlere neden olmaktadır. Eskişehir'de ise, eğlence yerlerinin yoğunlukla şehrin merkezinde kalmasından dolayı gürültü kirliliğine ilişkin olarak yoğun şikayetler olmaktadır. Gürültü kirliliğinin 2. öncelikli sorun olduğu Antalya'da, turizm işletmelerinden, otellerden ve kulüplerden kaynaklanan gürültü kirliliği ile mücadele edilmektedir. Sivas'ta gürültü düzeyi yüksek makinelerinin kullanıldığı işyerlerinin apartmanların alt katlarında veya yakınlarında faaliyet göstermesi ve canlı veya elektronik cihazlarla müzik yayını yapılan eğlence yerleri nedeniyle sorun yaşanmaktadır.

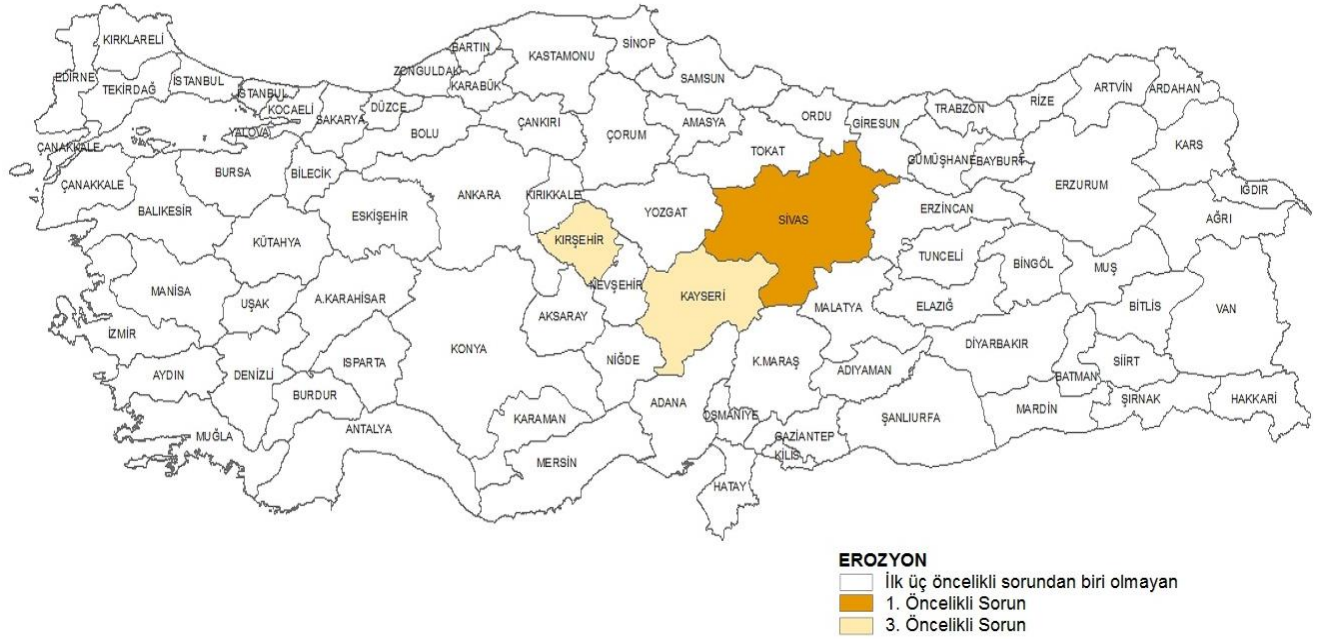
HARİTA:I.12. GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ ÖNCELİKLERİ HARİTASI

I.7. EROZYON

Harita:I.13.'de, 2014 yılında, erozyonun 1. ve 3. öncelikli sorun olduğu iller gösterilmiş olup erozyonun 2. öncelikli sorun olduğu il bulunmamaktadır. Erozyon, ülkemiz genelinde sorun olmakla birlikte kentsel alanlardaki diğer çevresel sorunların gölgesinde kalmaktadır. Bununla birlikte 2014 yılında erozyon, Sivas'ta birinci, Kayseri ve Kırşehir'de üçüncü öncelikli çevre sorunu olarak belirtilmiştir.

HARİTA:I.13. EROZYON ÖNCELİKLERİ HARİTASI

Not: Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

I.8. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARIN DÖNEMLER İTİBARIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığınca yıllar itibariyle Öncelikli Çevre Sorunları **Grafik I.2.**'de verilmektedir. Söz konusu birinci çalışma 1999-2001 dönemine, ikinci çalışma 2002-2004 dönemine, üçüncü çalışma 2005-2006 dönemine, dördüncü çalışma 2007-2008 dönemine, beşinci çalışma 2009-2010 dönemine, altıncı çalışma 2012 yılına, yedinci çalışma 2013 yılına ve sekizinci çalışma 2014 yılına ait bulunmaktadır.

1999-2001 dönemine ait değerlendirme incelendiğinde 27 ilde hava kirliliğinin, 24 ilde su kirliliğinin, 19 ilde atıkların, 6 ilde erozyonun, 3 ilde plansız kentleşmenin, birer ilde de toprak kirliliği ve gürültü kirliliğinin birinci öncelikli sorun olarak kendini gösterdiği görülmektedir.

2002-2004 dönemine ait değerlendirme incelendiğinde 27 ilde hava kirliliği, 25 ilde su kirliliği, 21 ilde atıklar, 6 ilde plansız kentleşme, 2 ilde ise erozyon birinci öncelikli sorun olarak görülmektedir.

2005-2006 dönemine bakıldığında 27 ilde su kirliliğinin, 24 ilde hava kirliliğinin, 23 ilde atıkların, 4 ilde plansız kentleşmenin, birer ilde de gürültü kirliliği, görsel kirlilik ve erozyonun birinci öncelikli sorun olarak yer aldığı görülmektedir.

2007-2008 döneminde 28 ilde su kirliliğinin, 25 ilde atıkların, 22 ilde hava kirliliğinin, 6 ilde de plansız kentleşmenin birinci öncelikli sorun olduğu görülmektedir.

2009-2010 döneminde 33 ilde hava kirliliğinin, 23 ilde atıkların, 22 ilde su kirliliğinin, birer ilde toprak kirliliği, gürültü kirliliği ve doğal çevrenin tahribatının birinci öncelikli sorun olduğu görülmektedir.

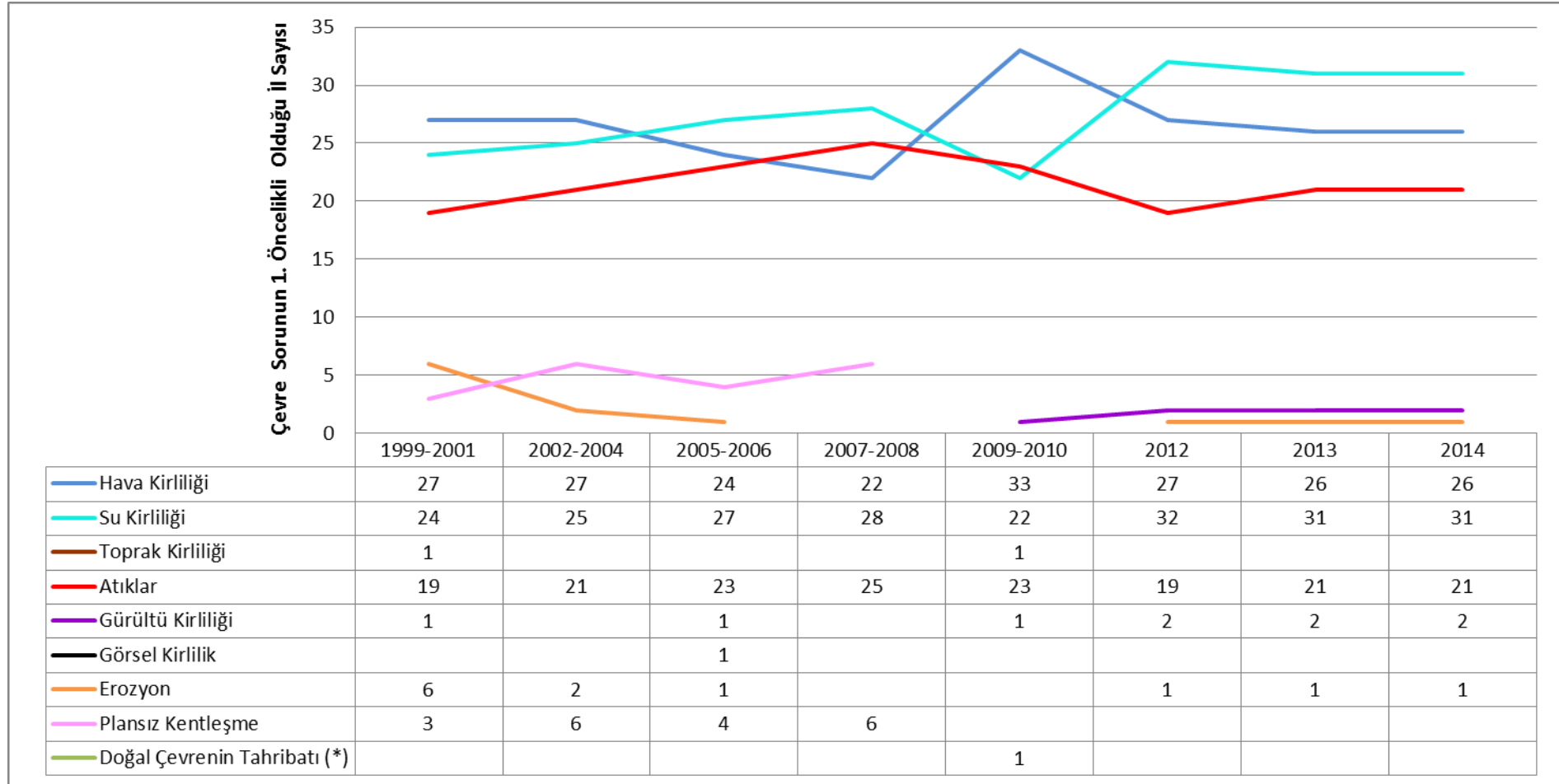
2012 yılında 32 ilde su kirliliğinin, 27 ilde hava kirliliğinin, 19 ilde atıkların, 2 ilde gürültü kirliliğinin ve 1 ilde erozyonun birinci öncelikli çevre sorunu olduğu görülmektedir.

2013 ve 2014 yılında ise 31 ilde su kirliliğinin, 26 ilde hava kirliliğinin, 21 ilde atıkların, 2 ilde gürültü kirliliğinin ve 1 ilde erozyonun birinci öncelikli çevre sorunu olduğu görülmektedir. Çevre sorunlarının öncelikli olduğu il sayısı her iki yılda da aynı olmakla birlikte, sorunların yaşandığı illerde bir miktar değişim olmuştur.

2009-2010 dönemi ve sonrasında, İl Müdürlüklerinden sıralanması istenen öncelikli sorun maddeleri arasından “Görsel kirlilik”, “Orman tahribatı”, “Asit yağmurları”, “Plansız kentleşme”, “Kıyı tahribatı”, “Mera tahribatı”, “Koku problemi”, “Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı”, “Sulak alan kayıpları” ve “Diğer” maddeleri çıkarılarak yerine “Doğal çevrenin tahribatı” maddesi konmuştur. Bu bakımdan değerlendirmede önceki dönemlere göre bir miktar değişiklik olmuştur. Buna rağmen, genel bir değerlendirme yapılacak olursa; hava kirliliği, su kirliliği ve atıkların sekiz çalışmada da öncelikli sorunlar sıralamasında başta olduğu görülmektedir.

Çevre sorunlarının önceliklendirilmesi çalışmaları yıllara göre karşılaştırıldığında; önceki raporlarda da bahsedildiği üzere, 1999-2008 yılları arasında hava kirliliğinin azalan bir eğilim göstermesine karşın, 2009-2010 döneminde tekrar en çok karşılaşılan öncelikli sorun olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. 2012 ve 2013 yılında ise hava kirliliğinin öncelikli çevre sorunu olduğu il sayısı tekrar azalma eğilimi göstermeye başlamış, 2014 yılında ise sabit kalmıştır. Su kirliliği ile ilgili önceliğe baktığımızda, 1999-2008 yılları arasında artan bir eğilim göstermesine karşın, 2009-2010 döneminde azaldığı, 2012 yılında tekrar arttığı, 2013 ve 2014 yılında ise 1 il azaldığı görülmektedir. Atıklarla ilgili önceliğe baktığımızda ise 1999-2008 yılları arasında artan bir eğilim göstermesine karşın, 2009-2012 döneminde azaldığı, 2013 yılında tekrar arttığı ve 2014 yılında sabit kaldığı görülmektedir. Uzun yıllar boyunca (1999-2013) genel eğilim değerlendirilecek olursa, hava kirliliğinin ve atıkların öncelikli sorun olduğu illerin azalma eğiliminde olmasında doğalgaz kullanımının ve atık bertaraf/geri dönüşümü konusundaki gelişmelerin etkisi olduğu düşünülmektedir.

GRAFİK:İ.2. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARIN YILLAR İTİBARIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

(*) 2009-2010 Dönemi ve sonrasında, İl Müdürlüklerinden sıralanması istenen öncelikli sorun maddeleri arasında "Görsel kirlilik", "Orman tahribatı", "Asit yağmurları", "Plansız kentleşme", "Kıyı tahribatı", "Mera tahribatı", "Koku problemi", "Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı", "Sulak alan kayıpları" ve "Diğer" maddeleri çıkarılarak yerine "Doğal çevrenin tahribatı" maddesi konmuştur.

Not: Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

II. BÖLÜM

ÇEVRE SORUNLARININ NEDENLERİ, ÇÖZÜMÜNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÖNLENMESİ İÇİN ALINAN TEDBİRLER

Bu bölümde, hava kirliliği, su kirliliği ve toprak kirliliğinin nedenleri, giderilmesinde karşılaşılan problemler, alınan tedbirler konuları tablo ve grafik ile anlamlandırılmıştır.

II.1. HAVA KİRLİLİĞİ

Tablo:II.1.'de hava kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre (en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 şeklinde) numaralandırılmıştır. Hava kirliliği kaynakları; evsel ısınma, imalat sanayi işletmeleri, maden işletmeleri, termik santraller, diğer sanayi faaliyetleri, karayolu trafik ve diğer kaynaklar olarak tabloda yer almıştır. Numaralandırma yapılırken bütün kaynakların numaralandırılması zorunlu tutulmayıp, sadece o il için uygun kaynakların numaralandırılması istenmiştir.

TABLO:II.1. HAVA KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN KAYNAKLAR (Önem Sırasına Göre)

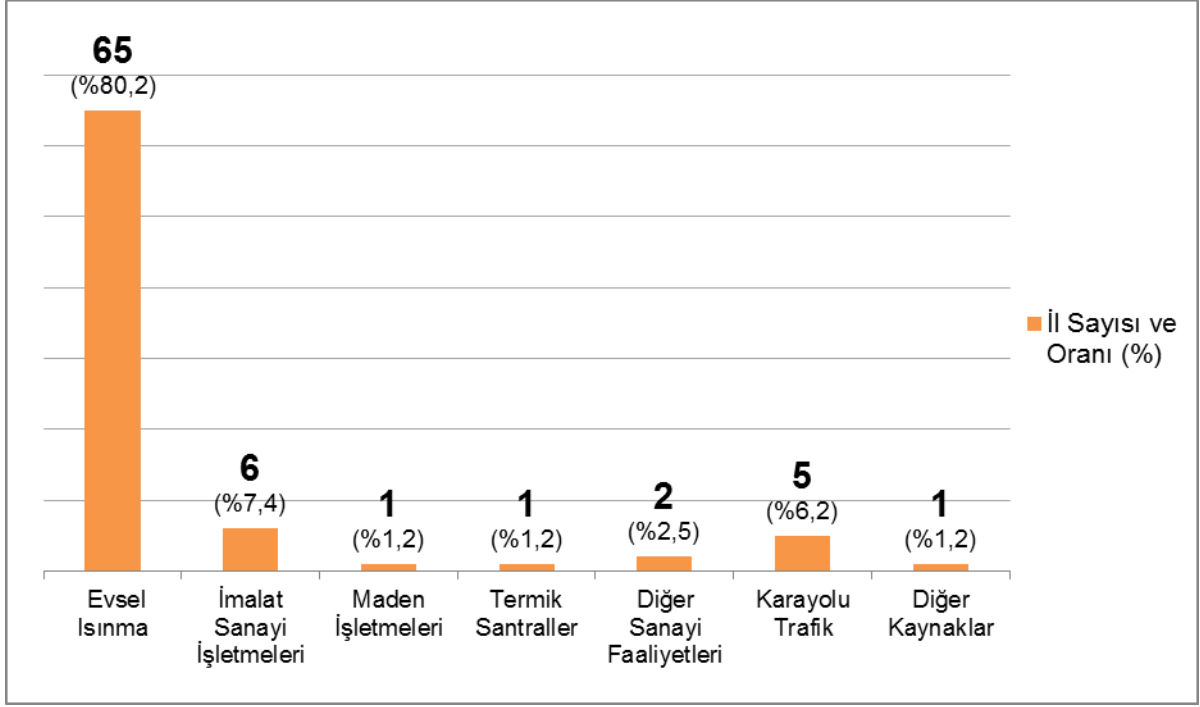
Sıra No	İLLER	Evsel Isınma	İmalat Sanayi İşletmeleri	Maden İşletmeleri	Termik Santraller	Diğer Sanayi Faaliyetleri	Karayolu Trafik	Diğer Kaynaklar
1	ADANA	1	3				2	4 (Anız Yangınları)
2	ADİYAMAN	1	2	5			3	4 (Meteorolojik Şartlar)
3	A.KARAHİSAR	1	5	4		3	2	
4	AĞRI	1				2	3	
5	AMASYA	1	3	5		4 (Gıda sanayi)	2	
6	ANKARA	1	3	4	5		2	
7	ANTALYA	1	4	3			2	
8	ARTVİN	1	3				2	
9	AYDIN	1	3	4			2	
10	BALIKESİR	1	4	3	6	5	2	
11	BİLECİK	4	1	3		2 (Seramik vs.)	5	6
12	BİNGÖL	1		3			2	
13	BİTLİS	1		2			3	
14	BOLU	1	3				2	
15	BURDUR	2	4	1		3	5	6
16	BURSA	3	1	5	4		2	
17	ÇANAKKALE	2	5	3	1	6	4	
18	ÇANKIRI	1	3			2 (Asfalt plant tesisleri, Hazır beton tesisleri, Beton parke ve hazır harç tesisleri)	4	
19	ÇORUM	1	2	3		4	5	
20	DENİZLİ	1	2	3		5 (Küçük sanayi tesisleri)	6	4 (Yol, köprü, altyapı çalışmaları)
21	DİYARBAKIR	1	4	5		3	2	6
22	EDİRNE	1		3			2	4
23	ELAZIĞ	1	3	4			2	
24	ERZİNCAN	1	2	4			3	
25	ERZURUM	1				3	2	
26	ESKİŞEHİR	3	2	4			1	
27	GAZİANTEP	1	3	4			2	
28	GİRESUN	1	3	4			2	
29	GÜMÜŞHANE	1					2	
30	HAKKARİ	1	4	3			2	
31	HATAY	2	1				3	
32	ISPARTA	1	2	4			3	
33	MERSİN	2	1			5	3	4

TABLO:II.1. HAVA KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN KAYNAKLAR (Önem Sırasına Göre) (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Evsel Isınma	İmalat Sanayi İşletmeleri	Maden İşletmeleri	Termik Santraller	Diğer Sanayi Faaliyetleri	Karayolu Trafik	Diğer Kaynaklar
34	İSTANBUL	3	1	4			2	
35	İZMİR	1	2	4	3		5	
36	KARS	1						
37	KASTAMONU	1	2				3	
38	KAYSERİ	2	3				1	
39	KIRKLARELİ	1	2			3	4	
40	KİRŞEHİR	1		2			3	
41	KOCAELİ	2	1	5	4		3	6 (Doğal kaynaklar)
42	KONYA	1	2	4		5	3	
43	KÜTAHYA	1	3	4	2		5	
44	MALATYA	2	3			4	1	
45	MANİSA	1	3				2	
46	K.MARAŞ	1	2		3		4	5 (İl merkezinin çanak konumunda olması, Sanayi tesisleri ile meskenlerin iç içe olması)
47	MARDİN	1	6	5		3	4	2 (Meteorolojik çöl tozları)
48	MUĞLA	1			2		3	
49	MUŞ	1	6	4		3	2	5
50	NEVŞEHİR	1	4	2 (Öncelikle Pomza ocaklarında tozuma olmakta)			3	
51	NİĞDE	1	4	3			2	
52	ORDU	1	2				3	
53	RİZE	1	2				3	
54	SAKARYA	3	2	4			1	
55	SAMSUN	1	2				3	
56	SİİRT	1	4				2	3 (Anız ve çöp yakılması)
57	SİNOP	1	3	4		5	2	
58	SİVAS	1	3		4		2	
59	TEKİRDAĞ	1	2	5		4	3	
60	TOKAT	1	3	4		5	2	
61	TRABZON	1	3	4		5	2	
62	TUNCELİ	1		2			3	
63	ŞANLIURFA	3	2				1	
64	UŞAK	1	2	5		3	4	6
65	VAN	1					2	
66	YOZGAT	1	3				2	4 (Anız yangınları)
67	ZONGULDAK	1	5	4	3		2	
68	AKSARAY	1	2	3			4	
69	BAYBURT	1	3				2	4 (İldeki yol yapım çalışmaları)
70	KARAMAN	1	5	3			4	2 (Tozuma)
71	KIRIKKALE	1	2				3	
72	BATMAN	3				2	4	1 (Anız yangınları, Kış mevsiminde hayvan dışkılarının yakacak olarak kullanılması, Lastiklerin yakılması)
73	ŞIRNAK	1						
74	BARTIN	1	2	5		3	4	6
75	ARDAHAN	1	3	4			2	
76	İĞDIR	1					2	
77	YALOVA	1	3				2	
78	KARABÜK	2				1	3	
79	KİLİS	1	3				2	4 (Meteorolojik faktörler)
80	OSMANİYE	1	4			3	2	
81	DÜZCE	2				1 (Madencilik, Orman Ürünleri Sanayi)	3	

Grafik:II.1.'de illerde hava kirliliğine neden olan en önemli kaynaklar (**Tablo:II.1**'de 1 ile numaralandırılan) gösterilmektedir. Grafikten ülkemizde, hava kirliliğine neden olan en önemli kaynağın; 65 ilde evsel ısınma, 6 ilde imalat sanayi işletmeleri, 5 ilde karayolu trafiği, 2 ilde diğer sanayi faaliyetleri, 1 ilde maden işletmeleri, 1 ilde termik santraller, 1 ilde diğer kaynaklar olduğu anlaşılmaktadır.

GRAFİK:II.1. İLLERDE HAVA KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN EN ÖNEMLİ KAYNAKLAR

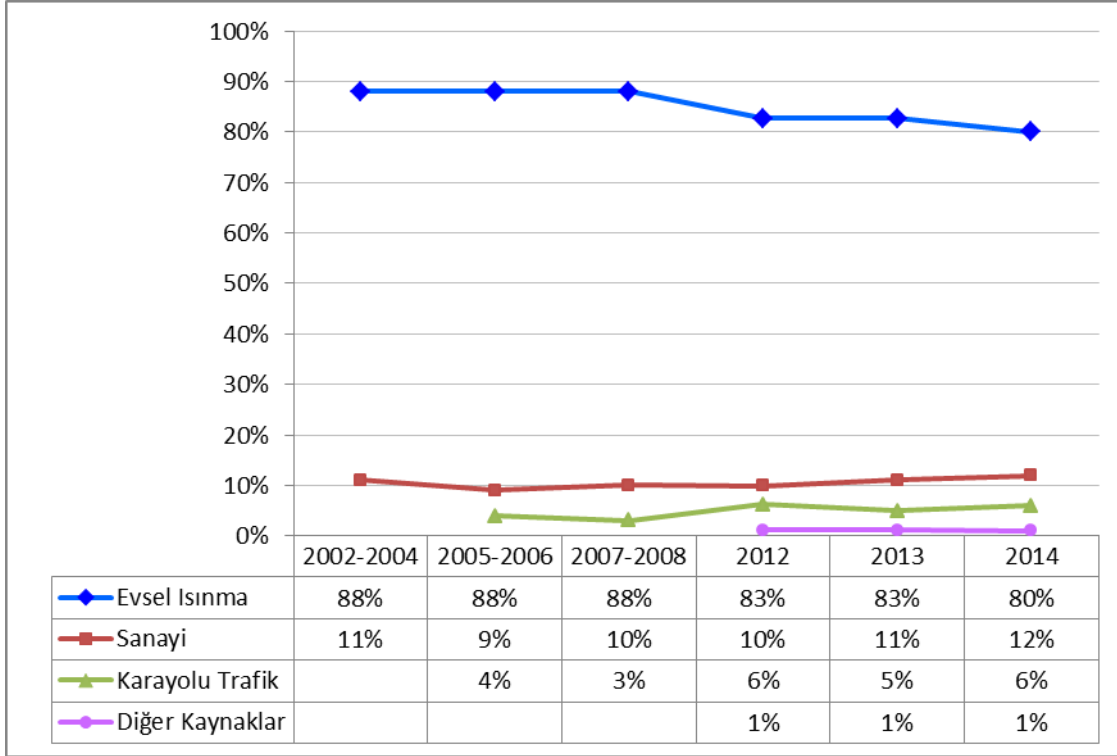

Harita:II.1.'de, illerde hava kirliliğine neden olan en önemli kaynağın dağılımı gösterilmektedir. Haritadan görüldüğü gibi, 81 ilimizden 65'inde evsel ısınma hava kirliliğinin birinci öncelikli kaynağıdır. Haritada, hava kirliliğinin birincil kaynağının imalat sanayi olduğu illerin Marmara Bölgesinde yoğunlaşması dikkat çekicidir. Batı Karadeniz illerinden Düzce ve Karabük'te ise diğer sanayi ön plana çıkmaktadır. Çanakkale'de termik santraller, Burdur'da ise maden işletmeleri birincil hava kirliliği kaynakları olmuştur. Karayolu trafiği, Sakarya, Eskişehir, Kayseri, Malatya ve Şanlıurfa illerinde hava kirliliğinin birinci öncelikli kaynağı olmuştur. Batman'da ise; anız yangınları, kış mevsiminde hayvan dışkılarının yakacak olarak kullanılması, lastiklerin yakılması hava kirliliğinin en başta gelen nedenleri olmuştur.

HARİTA:II.1. İLLERDE HAVA KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN EN ÖNEMLİ KAYNAKLAR

GRAFİK:II.2. YILLAR İTİBARIYLA İLLERDE HAVA KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN EN ÖNEMLİ KAYNAKLARIN YÜZDE (%) OLARAK PAYLARI

Not: 2002-2004 Döneminde İstanbul'dan bilgi alınamamış olup değerlendirme 80 il üzerinden yapılmıştır.
2007-2008 Döneminde Şırnak'tan bilgi alınamamış olup değerlendirme 80 il üzerinden yapılmıştır.

Grafik:II.2.'de, yıllar itibariyle hava kirliliğine neden olan en önemli kaynakların (1 ile numaralandırılan) durumuna bakıldığında evsel ısınma % 80-88'lerle hava kirliliğinin başlıca kaynağı olmuştur. Bunu %10-11 civarında sanayi, %4-6 ile trafik izlemiştir.

Yıllar itibariyle değişimin eğilimine bakıldığında evsel ısınmanın payı 2002-2004 döneminde %88 iken, 2014 yılında %80'e düşmüş, Buna karşın sanayi ve trafiğin payı bir miktar artmıştır.

Tablo:II.2.'de hava kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan güçlükler önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4.... şeklinde numaralandırılmıştır. Numaralandırma yapılırken bütün maddelerin numaralandırılması zorunlu tutulmayıp, sadece o il için geçerli olan güçlüklerin numaralandırılması istenmiştir.

TABLO:II.2. YIL İÇERİSİNDE HAVA KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER (Önem Sırasına Göre)

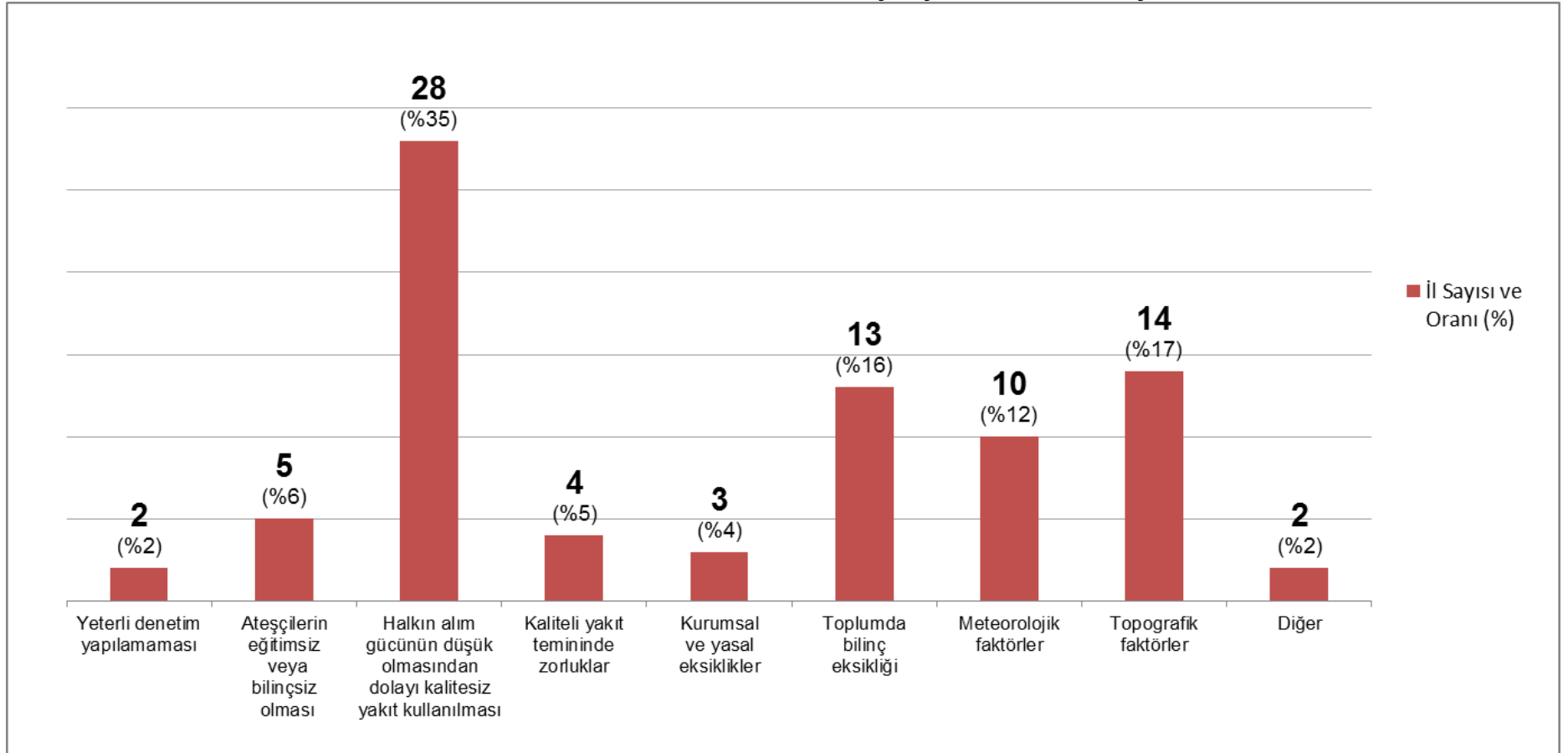
Sıra No	İLLER	Yeterli denetim yapılamaması	Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	Kaliteli yakıt temininde zorluklar	Kurumsal ve yasal eksiklikler	Toplumda bilinç eksikliği	Meteorolojik faktörler	Topografik faktörler	Diğer
1	ADANA			1	2		3		4	
2	ADIYAMAN	5	8	1	7	6	2	4	3	
3	AFYONKARAHISAR	5	2	4			1		3	
4	AĞRI	4		1			2		3	
5	AMASYA	6	7	1	2	8	3	5	4	
6	ANKARA	8	7	6	4	5	3	1	2	
7	ANTALYA			1	2		3			
8	ARTVİN	2	1	5	4	6	3			
9	AYDIN	6	2	4	3	5	1	7		
10	BALIKESİR		4	3			5	1	2	
11	BİLECİK	4	2	3	5		1	6	7	
12	BİNGÖL	4	1	2	7	6	8	5	3	
13	BİTLİS	4	6	2	7		5	1	3	
14	BOLU			2	3		1			
15	BURDUR	4	3	1	5	6	2	7	8	
16	BURSA	3		1	7	8	4	5	6	2 (Motorlu Taşıtlardan kaynaklanan kirlilik)
17	ÇANAKKALE	4	3	1	2		6	5	7	
18	ÇANKIRI	1	4	6	5	3	2			
19	ÇORUM	8	3	4	7	5	6	2	1	9 (Doğalgazın pahalılığı)
20	DENİZLİ	4	7	1	2	3	5	8	6	
21	DİYARBAKIR		3	1		4	2			
22	EDİRNE			2	1			4	3	
23	ELAZIĞ		2				3		1	
24	ERZİNCAN	6	2	1	3		4		5	
25	ERZURUM	7	4	1		5	6	2	3	
26	ESKİŞEHİR	3		2		1	4			
27	GAZİANTEP	6	7	5	4	3	1	2	8	
28	GİRESUN		4	5				2	1	3 (Çarpık yapılaşma, çok katlı binalar)
29	GÜMÜŞHANE		1				2	4	3	
30	HAKKARİ	7	6	1	3	8	5	4	2	
31	HATAY		3	2	5	7	1	4	6	
32	ISPARTA	7	3	5	8	6	2	1	4	
33	MERSİN	3	2				4	5	6	1 (İlde kirlletici vasfı yüksek sanayi tesislerinin var olması)
34	İSTANBUL	2	3	4	7	6	5			1 (Çok fazla araç ve trafik yoğunluğundan dolayı oluşan hava kirliliği)
35	İZMİR			4	6	3	5	1	2	
36	KARS					1	2			

TABLO:II.2. YIL İÇERİSİNDE HAVA KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER (Önem Sırasına Göre) (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yeterli denetim yapılamaması	Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	Kaliteli yakıt temininde zorluklar	Kurumsal ve yasal eksiklikler	Toplumda bilinç eksikliği	Meteorolojik faktörler	Topografik faktörler	Diğer
37	KASTAMONU	6	3	1	7	8	2	4	5	
38	KAYSERİ	6	7	4	8	9	3	2	1	5 (Trafik)
39	KIRKLARELİ	3	2	4	1	6	5			
40	KIRŞEHİR		2	1		3				
41	KOCAELİ	8	6	7	1	2	5	3	4	
42	KONYA	7	5	2	6	4	3		1	
43	KÜTAHYA	5	2	1	4	6	3	7	8	
44	MALATYA			3			4	2	1	
45	MANİSA	3				1	2	4	5	
46	KAHRAMANMARAŞ		2	1			4	3	5	6 (Plansız yapılaşma ve çarpık kentleşme)
47	MARDİN	6	5	4	3	2	1	7	8	
48	MUĞLA	7	4	6	5		3	2	1	
49	MUŞ	5	3	1	4	8	2	6	7	9
50	NEVŞEHİR	2	4	3			1			
51	NİĞDE		2	1			3	4		
52	ORDU	6	3	2	7	8	1	5	4	
53	RİZE	6	5	4		3	2	1		
54	SAKARYA	3	2	6	1	5	4	7	8	
55	SAMSUN	5	3	4			6	1	2	
56	SİİRT		4	5			3	2	1	
57	SİNOP	5	1	2	3	6	7	4	8	
58	SİVAS	4	3	7	6	8	2	1	5	
59	TEKİRDAĞ	8	4	1	6	7	5	2	3	
60	TOKAT		3	4		2	1			
61	TRABZON	7	2		5	6	4	3	1	
62	TUNCELİ	3	2	1	8	7	6	5	4	
63	ŞANLIURFA			1	2		3			
64	UŞAK	2	3	1	5	6	4	8	7	
65	VAN	4	2	3			1			
66	YOZGAT	2	4	1				3		
67	ZONGULDAK	6	1	2	8	7	4	5	3	
68	AKSARAY	1	6	4	5	2	3			
69	BAYBURT	4	5	2	3	8	1	7	6	
70	KARAMAN			2				1		
71	KIRIKKALE	6	5	3			4	2	1	
72	BATMAN		5	4			3	2	1	
73	ŞIRNAK		6	1	4		2	5	3	
74	BARTIN	8	2	6	7	5	4	3	1	
75	ARDAHAN	3	6	2			5	1	4	
76	İÇDİR		3	5			4	2	1	
77	YALOVA			1			2			
78	KARABÜK	5	4				1	2	3	
79	KİLİS	5	4	1	3	6	2	7		
80	OSMANIYE			1		3	4	5	2	
81	DÜZCE	5	7	3	4		6	2	1	

Grafik:II.3.'de hava kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan en önemli güçlükler (**Tablo:II.2.**'de 1 ile numaralandırılan) il sayısı ve oranı (%) olarak gösterilmektedir. Grafikten anlaşılacağı üzere ülkemizde, 28 ilde halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması, 14 ilde topografik faktörler, 13 ilde toplumda bilinç eksikliği, 10 ilde meteorolojik faktörler, 5 ilde ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması, 4 ilde kaliteli yakıt temininde zorluklar, 3 ilde kurumsal ve yasal eksiklikler, 2 ilde yeterli denetim yapılamaması ve 2 ilde diğer güçlükler (İstanbul'da çok fazla araç ve trafik yoğunluğu bulunması, Mersin'de kirlenici vasfı yüksek sanayi tesislerinin var olması) hava kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan en önemli güçlükler olmuştur. **Harita:II.2.**'de **Tablo:II.2.**'de 1 ile numaralandırılan güçlüklerin illere dağılımı görülmektedir.

GRAFİK:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE KARŞILAŞILAN EN ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER

HARİTA:II.2. HAVA KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE KARŞILAŞILAN EN ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER

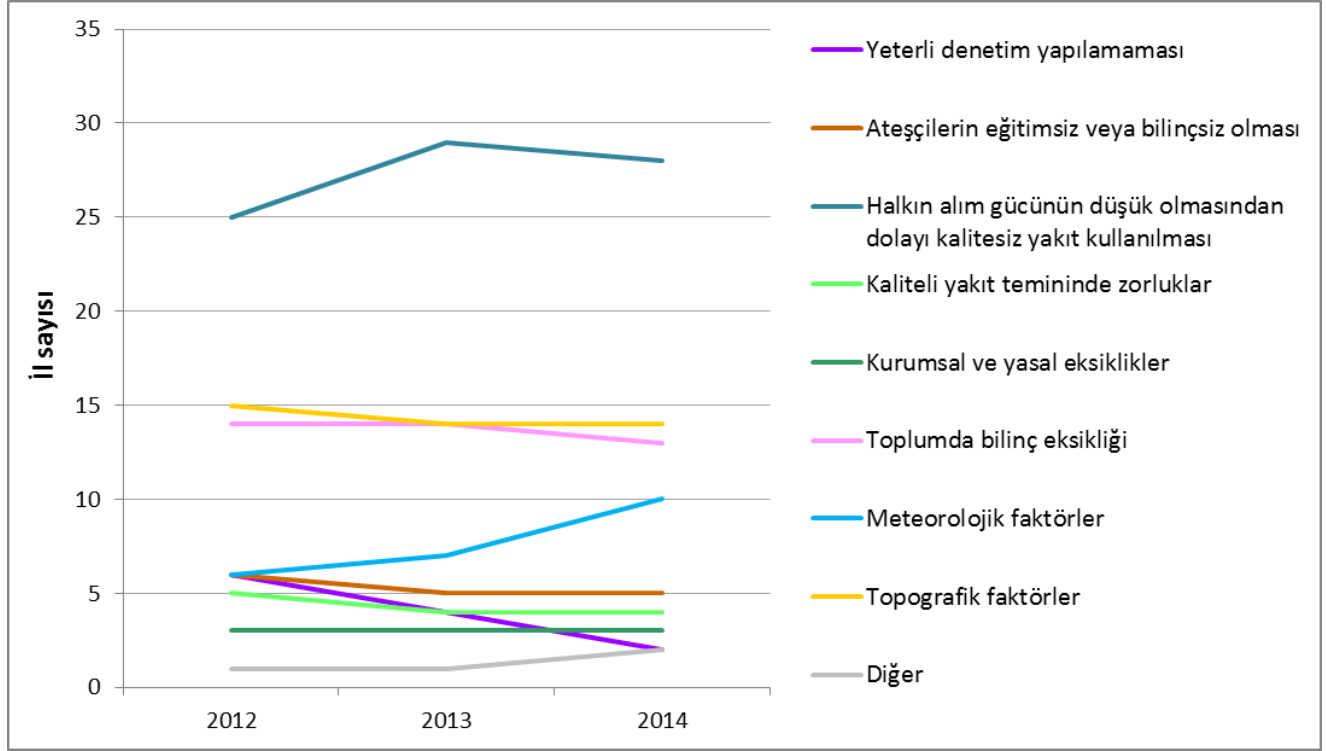

Hava Kirliliğinin Önlenmesinde Birinci Öncelikle Karşılaşılan Güçlükler

- Yeterli denetim yapılamaması
- Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması
- Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması
- Kaliteli yakıt temininde zorluklar
- Kurumsal ve yasal eksiklikler
- Toplumda bilinç eksikliği
- Meteorolojik faktörler
- Topografik faktörler
- Diğer

Grafik:II.4.'de yıllar itibariyle hava kirliliğinin giderilmesinde karşılaşılan en önemli güçlükler il sayısı olarak gösterilmektedir.

GRAFİK:II.4. YILLAR İTİBARIYLA HAVA KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE KARŞILAŞILAN EN ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER

Tablo:II.3.'de il sınırları içerisinde il merkezi ve ilçelerde hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla ne tür tedbirlerin alındığı (X) konulmak suretiyle işaretlenmiştir. **Grafik:II.5.**'de il merkezlerinde ve **Grafik:II.6.**'de ise ilçelerde hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan tedbirler yerleşim birimi sayısı olarak gösterilmiştir.

Tablo II.3'de alınan tedbirler:

- Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
- Doğalgaz kullanımı
- Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
- Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
- Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
- Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
- Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
- Denetim
- Diğer (Tablo altında belirtilmiştir)

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
1	ADANA	1.Çukurova	X	X	X	X	X	X			X	1.Ceyhan		X		X	X	X			X
		2.Seyhan	X	X	X	X	X	X			X	2.İmamoğlu				X	X	X			X
		3.Sarıçam	X			X	X	X	X	X		3.Kozan				X	X	X	X		X
		4.Yüreğir	X	X	X	X	X	X	X	X		4.Karaisali				X	X	X			X
												5.Feke				X	X	X			X
												6.Saimbeyli				X	X	X			X
												7.Tufanbeyli				X	X	X			X
												8. Aladağ				X	X	X			X
												9. Pozantı				X	X	X			X
												10.Yumurtalık				X	X	X	X		X
												11.Karataş				X	X	X			X
2	ADIYAMAN	1.Merkez	X	X	X	X	X	X			X	1.Gölbasi	X	X	X	X	X	X			X
												2.Kahta	X	X	X	X	X	X			X
												3.Besni	X	X		X	X	X			X
												4.Samsat	X	X		X	X	X			X
												5.Çelikhhan	X	X		X	X	X			X
												6.Gerger	X	X		X	X	X			X
												7.Sincik	X	X		X	X	X			X
												8.Tut	X	X		X	X	X			X
3	A.KARAHISAR	1.Merkez	X	X	X	X	X	X				1.Sandıklı	X					X			
												2.Emirdağ	X					X			
												3.Bolvadin	X					X			
												4.Çay	X					X			
												5.Şuhut	X					X			
												6.Sultandağı	X					X			
												7.Dinar	X					X			
												8.Dazkırı	X					X			
												9.Evciler	X					X			
												10.Başmakçı	X					X			
												11.Bayat	X					X			
												12.Sinanpaşa	X					X			
4	AĞRI	1.Ağrı	X		X	X	X					1.Patnos	X		X		X				
												2.Doğubayazıt	X		X		X				
												3.Hamur	X		X		X				
												4.Tutak	X		X		X				
												5.Taşlıçay	X		X		X				
												6.Diyadin	X		X		X				
												7.Eleşkirt	X		X		X				
5	AMASYA	1.Merkez	X	X	X	X	X	X			X	1.Merzifon	X	X	X	X	X	X			X
												2.Suluova	X	X	X	X	X	X			X
												3.G.hacıköy	X		X	X	X	X			X
												4.Taşova	X		X	X	X	X			X
												5.Göynücek	X		X	X	X	X			X
												6.Hamamözü	X		X	X	X	X			X
6	ANKARA	1.İl Merkezi	X	X	X	X	X	X	X	X	X										
7	ANTALYA	1.Merkez	X		X		X	X			X										
8	ARTVİN	1.Artvin	X		X	X	X	X			X	1.Ardanuç	X		X	X		X			X
												2.Arhani	X		X	X	X	X			X
												3.Borçka	X		X	X		X			X
												4.Hopa	X		X	X	X	X			X
												5.Murgul	X		X	X		X			X
												6.Şavşat	X		X	X		X			X
												7.Yusufuli	X		X	X		X			X

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
9	AYDIN	1.Aydın Efeler	X	X	X	X	X	X	X	X		1.Bozdoğan	X				X	X		X	X
			X	X	X	X	X	X	X	X		2.Buharkent	X				X	X		X	X
												3.Çine	X				X	X			X
												4.Didim	X				X	X			X
												5.Germencik	X				X	X		X	X
												6.İncirliova	X				X	X		X	X
												7.Karacasu	X				X	X			X
												8.Karpuzlu	X				X	X			X
												9.Koçarlı	X				X	X		X	X
												10.Köşk	X				X	X			X
												11.Kuşadası	X				X	X		X	X
												12.Kuyucak	X				X	X			X
												13.Nazilli	X				X	X		X	X
												14.Söke	X				X	X		X	X
												15.Sultanhisar	X				X	X			X
												16.Yenipazar	X				X	X			X
10	BALIKESİR	1.Merkez	X	X			X			X		Tüm İlçeler (18 ilçe)	X	X			X			X	
11	BİLECİK	1.Merkez	X	X	X		X	X	X	X		1. Bozüyük	X	X	X		X	X		X	
												2. Gölpaazarı	X		X		X			X	
												3. İnhisar	X		X	X				X	
												4. Osmaneli	X		X	X	X			X	
												5. Pazaryeri	X		X		X			X	
												6. Söğüt	X	X	X		X			X	
												7. Yenipazar	X		X	X				X	
12	BİNGÖL	1.Merkez	X		X	X	X	X		X		1.Karlıova	X		X	X	X	X		X	
												2.Genç	X		X	X	X	X		X	
												3.Yedisu	X		X	X	X			X	
												4.Solhan	X		X	X	X	X		X	
												5.Yayladere	X		X	X	X			X	
												6.Kiğı	X		X	X	X	X		X	
												7.Adaklı	X		X	X	X			X	
13	BİTLİS	1.Bitlis	X		X	X	X			X		1. Adilcevaz	X			X	X				
												2. Ahlat	X		X		X			X	
												3. Güroymak	X		X		X				
												4. Hizan	X				X			X	
												5. Mutki	X			X	X				
												6. Tatvan	X		X	X	X				X
14	BOLU	1. Bolu Belediyesi		X	X		X	X		X		1. Taşkesti	X			X					
		2. Karacasu	X									2. Mengen	X								
												3. Gerede	X	X			X	X			
												4. Seben	X								
												5. Kibrisçik	X		X	X					
												6. Göynük	X								X
												7. Gökçesu	X			X					
												8. Yeniçağa	X		X	X				X	
												9. Pazarköy	X								
												10. Dörtdivan	X		X	X					
												11. Mudurnu	X		X	X			X	X	
15	BURDUR	1.Merkez	X	X		X		X	X			Tüm İlçeler (10 ilçe)	X								
16	BURSA	1.Osmangazi	X	X		X	X	X		X		1.Büyükorhan	X								
		2.Yıldırım	X	X		X	X	X		X		2.Gemlik	X			X	X	X		X	
		3.Nilüfer	X	X		X	X	X		X		3.Gürsu	X	X		X	X	X		X	
												4.Harmancık	X								
												5.İnegöl	X	X	X	X	X	X		X	
												6.İznik	X				X				
												7.Karacabey	X	X		X	X	X		X	
												8.Keles	X								
												9.Kestel	X	X		X	X	X		X	
												10.Mudanya	X	X			X			X	
												11.Mustafakemalpaşa	X	X		X	X	X		X	
												12.Orhaneli	X								
												13.Orhangazi	X	X		X	X	X		X	
17	ÇANAKKALE	1.Çanakkale	X	X	X	X	X	X	X	X		1.Ayvacık	X		X	X	X	X		X	
		2.Kepez	X	X	X	X	X	X	X	X		2.Bayramiç	X	X	X	X	X	X		X	
		3.Erenköy (İntepe)	X	X	X	X	X	X		X		3.Biga	X	X	X	X	X	X	X	X	
												4.Bozcaada	X		X		X	X		X	
												5.Çan	X	X	X	X	X	X	X	X	
												6.Eceabat	X		X	X	X	X		X	
												7.Ezine	X	X	X	X	X	X		X	
												8.Gelibolu	X	X	X	X	X	X	X	X	
												9.Gökçeada	X		X	X	X	X		X	
												10.Lapseki	X	X	X	X	X	X	X	X	
												11.Yenice	X	X	X	X	X	X	X	X	
18	ÇANKIRI	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		Tüm İlçeler (11 ilçe)	X	X	X	X	X	X		X	
19	ÇORUM	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		1.Sungurlu	X	X							
												2.Osmancık	X								
												3.Alaca	X								
												4.İskilip	X								
												5.Kargı	X								
												6.Mecitözü	X								
												7.Bayat	X								

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
	ÇORUM (DEVAMI)											8.Ortaköy	X								
												9.Laçın	X								
												10.Uğurludağ	X								
												11.Dodurga	X								
												12.Oğuzlar	X								
20	DENİZLİ	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		Tüm İlçeler (18 ilçe)	X		X	X		X		X	
21	DİYARBAKIR	1.Kayapınar		X		X	X														
		2.Yenişehir	X	X	X		X	X		X											
		3.Bağlar	X	X				X		X											
		4.Sur	X	X		X	X			X											
22	EDİRNE	1.Merkez	X	X			X	X		X		1.Lalapaşa	X				X	X		X	
												2.Keşan	X				X	X		X	
												3.Uzunköprü	X				X	X		X	
												4.Ipsala	X				X	X		X	
												5.Süloğlu	X				X	X		X	
												6.Havsa	X				X	X		X	
												7.Meriç	X				X			X	
												8.Enez	X				X			X	
23	ELAZIĞ	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		Tüm İlçeler (10 ilçe)	X							X	
24	ERZİNCAN	1. Merkez İlçe	X	X			X	X		X		Tüm İlçeler (8 ilçe)	X				X	X		X	
25	ERZURUM	1.Büyükşehir	X	X	X	X	X	X	X	X											
		2.Yakutiye	X	X	X	X	X	X	X	X											
		3.Palandöken	X	X	X	X	X	X	X	X											
		4.Aziziye	X	X	X	X	X	X	X	X											
26	ESKİŞEHİR	1.Eskişehir	X	X			X	X	X	X											
27	GAZİANTEP	1.Şehitkamil	X	X	X	X	X	X	X	X		1.Araban	X		X	X	X	X	X	X	
		2.Şahinbey	X	X	X	X	X	X	X	X		2.Nizip	X		X	X	X	X	X	X	
		3.Oğuzeli	X		X	X	X	X	X	X		3.İslahiye	X		X	X	X	X	X	X	
												4.Nurdağı	X		X		X	X		X	
												5.Yavuzeli	X		X		X	X		X	
28	GİRESUN											6.Karkamış	X		X		X	X		X	
		1.Şehir Merkezi	X	X	X		X	X		X		1.Alucra	X		X	X	X	X		X	
		2.Organize Sanayi Bölgesi	X		X		X	X		X		2.Bulancak	X		X		X	X		X	
		3.Batlama Deresi Vadisi	X		X		X	X		X		3.Çamoluk	X		X	X	X	X		X	
												4.Çanakçı	X		X		X	X		X	
												5.Dereli	X		X		X	X		X	
												6.Doğankent	X		X		X	X		X	
												7.Espiye	X		X		X	X		X	
												8.Eynesil	X		X		X	X		X	
												9.Görele	X		X		X	X		X	
												10.Güce	X		X		X	X		X	
												11.Keşap	X		X		X	X		X	
												12.Piraziz	X		X		X	X		X	
												13.Şebinkarahisar	X		X	X	X	X		X	
												14.Tirebolu	X		X		X	X		X	
												15.Yağlıdere	X		X		X	X		X	
29	GÜMÜŞHANE	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		Tüm İlçeler (5 ilçe)	X	X	X	X	X	X		X	
30	HAKKARI	1.Merkez	X		X		X	X		X		Tüm İlçeler (3 ilçe)	X		X		X	X		X	
31	HATAY	1.Antakya	X	X	X		X	X		X		1.İskenderun	X	X	X	X	X	X	X	X	
		2.Defne	X		X	X	X	X	X	X		2.Dört Yol	X	X	X	X	X	X	X	X	
												3.Erzin	X	X	X	X	X	X	X	X	
												4.Yayladağı	X		X	X	X	X	X	X	
												5.Samandağ	X		X	X	X	X	X	X	
												6.Kırıkhan	X		X	X	X	X	X	X	
												7.Reyhanlı	X		X	X	X	X	X	X	
												8.Belen	X		X	X	X	X	X	X	
												9.Kumlu	X		X	X	X	X	X	X	
												10.Altınözü	X		X	X	X	X	X	X	
												11.Hassa	X		X	X	X	X	X	X	
												12.Payas	X	X	X	X	X	X	X	X	
												13.Arsuz	X		X	X	X	X	X	X	
32	ISPARTA	1.Isparta	X	X	X	X	X	X		X		Tüm İlçeler (12 ilçe)			X					X	
33	MERSİN	1.Mersin	X									1.Akdeniz	X		X						
												2.Yenişehir	X	X	X						
												3.Erdemli	X		X						
												4.Mezitli	X	X	X						
												5.Silifke	X		X						
												6.Anamur	X		X						
												7.Bozyazı	X		X						
												8.Aydıncık	X		X						
												9.Çamlıyayla	X		X						
												10.Gülner	X		X						
34	İSTANBUL	1.Adalar	X	X																	
		Diğer Tüm ilçeler(38 İlçe)	X	X			X	X	X	X											
35	İZMİR	1.Konak	X	X	X		X	X		X		1.Menemen	X	X	X		X	X		X	
		2.Karşıyaka	X	X	X		X	X		X		2.Torbalı	X	X	X		X	X		X	
		3.Karabağlar	X	X	X		X	X		X		3.Seferihisar	X	X	X		X	X		X	
		4.Bayraklı	X	X	X		X	X		X		4.Kemalpaşa	X	X	X		X	X		X	
		5.Bornova	X	X	X		X	X		X		5.Urla	X	X	X		X	X		X	
		6.Çiğli	X	X	X		X	X		X		6.Selçuk	X	X	X		X	X		X	
		7.Gaziemir	X	X	X		X	X		X		7.Foça	X	X	X		X	X		X	

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
	İZMİR (DEVAMI)	8.Güzelbahçe	X	X	X		X	X		X		8.Bayındır	X	X	X		X	X		X	
		9.Narlıdere	X	X	X		X	X		X		9.Aliğa	X	X	X		X	X		X	
		10.Balçova	X	X	X		X	X		X		10.Menderes	X	X	X		X	X		X	
		11.Buca	X	X	X		X	X		X											
36	KARS	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		Tüm İlçeler (7 ilçe)	X		X	X	X	X		X	
37	KASTAMONU	1.Merkez	X	X	X	X	X	X	X			1.Abana	X		X	X	X	X	X	X	
												2.Ağlı	X		X	X	X	X	X	X	
												3.Araç	X		X	X	X	X	X	X	
												4.Azdavay	X		X	X	X	X	X	X	
												5.Bozkurt	X		X	X	X	X	X	X	
												6.Çatalzeytin	X		X	X	X	X	X	X	
												7.Cide	X		X	X	X	X	X	X	
												8.Daday	X		X	X	X	X	X	X	
												9.Devrekani	X		X	X	X	X	X	X	
												10.Doğanyurt	X		X	X	X	X	X	X	
												11.Hanönü	X		X	X	X	X	X	X	
												12.İhsangazi	X		X	X	X	X	X	X	
												13.İnebolu	X		X	X	X	X	X	X	
												14.Küre	X		X	X	X	X	X	X	
												15.Pınarbaşı	X		X	X	X	X	X	X	
												16.Seydiler	X		X	X	X	X	X	X	
												17.Şenpazar	X		X	X	X	X	X	X	
												18.Taşköprü	X		X	X	X	X	X	X	
												19.Tosya	X	X	X	X	X	X	X	X	
38	KAYSERİ	1.Hacılar	X	X	X	X	X	X	X	X		Tüm İlçeler (11 ilçe)	X		X	X	X			X	
		2.İncesu	X	X	X	X	X	X	X	X											
		3.Kocasinan	X	X	X	X	X	X	X	X											
		4.Melikgazi	X	X	X	X	X	X	X	X											
		5.Talas	X	X	X	X	X			X											
39	KIRKLARELİ	1.Merkez	X	X			X	X		X		1.Lüleburgaz	X	X			X	X		X	
												2.Babaeski	X				X	X		X	
												3.Vize	X				X	X		X	
												4.Pınarhisar	X				X			X	
												5.Demirköy	X							X	
												6.Pehlivan köyü	X				X				
												7.Kofçaz	X								
40	KIRŞEHİR	1.Merkez	X	X		X	X	X		X		Tüm İlçeler (6 ilçe)	X					X		X	
41	KOCAELİ	İl Geneli (12 ilçe)	X	X	X	X	X	X	X	X	X										
42	KONYA	1.Karatay	X	X	X	X				X		1.Ahırılı	X		X			X	X	X	
		2.Meram	X	X	X	X				X		2.Akören	X		X			X	X	X	
		3.Selçuklu	X	X	X	X				X		3.Akşehir	X		X		X	X	X	X	
												4.Altınekin	X		X			X	X	X	
												5.Beyşehir	X		X		X	X	X	X	
												6.Bozkır	X		X			X	X	X	
												7.Cihanbeyli	X		X			X	X	X	
												8.Çeltik	X		X			X	X	X	
												9.Çumra	X		X		X	X	X	X	
												10.Derbent	X		X			X	X	X	
												11.Derebucak	X		X			X	X	X	
												12.Doğanhisar	X		X			X	X	X	
												13.Emirgazi	X		X			X	X	X	
												14.Ereğli	X		X		X	X	X	X	
												15.Güneysinir	X		X			X	X	X	
												16.Hadim	X		X			X	X	X	
												17.Halkapınar	X		X			X	X	X	
												18.Hüyük	X		X			X	X	X	
												19.İlgin	X		X		X	X	X	X	
												20.Kadınhanı	X		X			X	X	X	
												21.Karapınar	X		X		X	X	X	X	
												22.Kulu	X		X			X	X	X	
												23.Sarayönü	X		X			X	X	X	
												24.Seydişehir	X		X		X	X	X	X	
												25.Taşkent	X		X			X	X	X	
												26.Tuzlukçu	X		X			X	X	X	
												27.Yalıhüyük	X		X			X	X	X	
												28.Yunak	X		X			X	X	X	
43	KÜTAHYA	1.Kütahya	X	X	X					X		Tüm İlçeler (12 ilçe)			X	X		X		X	
44	MALATYA	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		1.Akhisar	X	X	X		X	X		X	
45	MANİSA	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		2.Ahmetli	X		X		X	X		X	
												3.Alaşehir	X		X		X	X		X	
												4.Demirci	X		X		X	X		X	
												5.Göğdes	X		X		X	X		X	
												6.Gölmarmara	X		X		X	X		X	
												7.Kula	X		X		X	X		X	
												8.Kırkağaç	X		X		X	X		X	
												9.Köprübaşı	X		X		X	X		X	
												10.Salihli	X		X		X	X		X	
												11.Sarıgöl	X		X		X	X		X	
												12.Saruhanlı	X		X		X	X		X	
												13.Selendi	X		X		X	X		X	

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
	MANİSA (DEVAMI)											14.Soma	X		X		X	X		X	
												15.Turgutlu	X	X	X		X	X		X	
46	K.MARAŞ	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		Tüm İlçeler (9 ilçe)	X	X	X		X	X		X	
47	MARDİN	1.Yenişehir	X		X		X	X		X		1.Dargeçit	X		X		X	X		X	
		2.Eryeri Köyü	X		X		X	X		X		2.Derik	X		X		X	X		X	
		3.Eski Mardin	X		X		X	X		X		3.Kızıltepe	X		X		X	X		X	
		4.13 Mart Mah.	X		X		X	X		X		4.Midyat	X		X		X	X		X	
		5.Zinnar Bağları	X		X		X	X		X		5.Nusaybin	X		X		X	X		X	
		6.OSB	X		X		X	X		X		6.Ömerli	X		X		X	X		X	
												7.Yeşilli	X		X		X	X		X	
												8.Mazıdağı	X		X		X	X		X	
												9.Savur	X		X		X	X		X	
48	MUĞLA	1.Muğla	X		X	X	X	X		X		1.Bodrum	X		X		X			X	
												2.Dalaman	X		X	X	X			X	
												3.Ortaca	X		X	X	X			X	
												4.Fethiye	X		X	X	X			X	
												5.Marmaris	X		X		X			X	
												6.Ula	X		X		X			X	
												7.Datça	X		X		X			X	
												8.Kavaklıdere	X		X	X	X			X	
												9.Köyceğiz	X		X		X			X	
												10.Seydikemer	X		X		X			X	
												11.Milas	X		X	X	X	X		X	
												12.Yatağan	X		X		X	X		X	
												13.Menteşe	X		X		X	X		X	
49	MUŞ	1.Merkez	X		X	X	X					Tüm İlçeler (5 ilçe)	X		X		X				
50	NEVŞEHİR	1.Merkez	X	X	X	X	X	X	X	X		1.Acıgöl	X			X	X	X		X	
												2.Derinkuyu	X			X	X	X		X	
												3.Gülşehir	X			X	X	X		X	
												4.Hacıbektaş	X				X	X		X	
												5.Avanos	X	X		X	X	X		X	
												6.Kozaklı	X			X	X	X		X	
												7.Ürgüp	X	X		X	X	X		X	
51	NİĞDE	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		1.Altınhisar	X				X			X	
												2.Bor	X	X				X		X	
												3.Çamardı	X					X		X	
												4.Çiftlik	X					X		X	
												5.Ulukışla	X					X		X	
52	ORDU	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		1.Akkuş	X		X		X	X		X	
												2.Aybastı	X		X		X	X		X	
												3.Çatalpınar	X		X		X	X		X	
												4.Çamaş	X		X		X	X		X	X
												5.Çaybaşı	X		X		X	X		X	X
												6.Fatsa	X		X		X	X		X	X
												7.Gölköy	X		X		X	X		X	X
												8.Gürgentepe	X		X		X	X		X	X
												9.Gülyalı	X		X		X	X		X	X
												10.Kabadüz	X		X		X	X		X	X
												11.Kabataş	X		X		X	X		X	X
												12.Korgan	X		X		X	X		X	X
												13.Kumru	X		X		X	X		X	X
												14.Mesudiye	X		X		X	X		X	X
												15.Perşembe	X		X		X	X		X	X
												16.Ulubey	X		X		X	X		X	X
												17.Ünye	X		X		X	X		X	X
												18.İkizce	X		X		X	X		X	X
53	RİZE	1.Merkez	X	X			X			X		1.Ardeşen	X				X	X		X	
												2.Fındıklı	X				X	X		X	
												3.Pazar	X				X	X		X	
												4.Çayeli	X				X	X		X	
												5.Çamlıhemşin	X				X			X	
												6.Hemşin	X				X			X	
												7.Güneysu	X				X	X		X	
												8.Derepazarı	X				X	X		X	
												9.İyidere	X				X	X		X	
												10.Kalkandere	X				X	X		X	
												11.İkizdere	X								
54	SAKARYA	1.Adapazarı	X	X			X	X		X		1.Sapanca	X					X		X	
		2.Erenler	X	X			X			X		2.Söğütü	X					X		X	
		3.Serdivan	X	X			X			X		3.Ferizli	X					X		X	
		4.Arifiye	X				X	X		X		4.Karasu	X							X	
												5.Kocaali	X							X	
												6.Kaynarca	X					X		X	
												7.Geyve	X				X	X		X	
												8.Taraklı	X							X	
												9.Pamukova	X					X		X	
												10.Hendek	X					X		X	
												11.Akyazı	X					X		X	
												12.Karapürçek	X					X		X	
55	SAMSUN	1.İlkadım	X	X			X	X	X	X		Tüm İlçeler (13 ilçe)	X				X	X		X	
		2.Atakum	X	X			X	X	X	X											

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
56	SAMSUN (DEVAMI)	3.Canik	X	X			X	X		X											
		4.Tekkeköy	X	X			X	X		X											
		1.Bahçelievler Mah.	X	X	X		X	X				1.Tillo	X		X		X	X			
		2.Yeni Mahalle	X	X	X		X	X				2.Baykan	X		X		X	X			
		3.Kooperatif Mah.	X	X	X		X	X				3.Eruh	X		X		X	X			
57	SİİRT	4.Diğer	X	X	X		X	X				4.Kürtalan	X		X		X	X			
												5.Pervari	X		X		X	X			
												6.Şirvan	X		X		X	X			
												Tüm İlçeler (10 ilçe)	X		X	X	X	X	X	X	
58	SİNOP	1. Merkez	X		X	X	X	X	X	X		1.Akincılar	X			X	X				
58	SİVAS	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		2.Altınyayla	X				X				
												3.Divriği	X			X	X	X		X	
												4.Doğanşar	X				X				
												5.Gemerek	X				X			X	
												6.Gölova	X				X				
												7.Gürün	X			X	X	X		X	
												8.Hafik	X				X	X	X		X
												9.İmranlı	X				X			X	
												10.Kangal	X			X	X	X		X	
												11.Koyulhisar	X				X	X		X	
												12.Suşehri	X	X			X	X		X	
												13.Şarkışla	X	X		X	X			X	
												14.Ulaş	X				X	X		X	
												15.Yıldızeli	X			X	X	X		X	
												16.Zara	X			X	X			X	
59	TEKİRDAĞ	1.Süleymanpaşa		X	X	X	X	X		X		1.Çorlu		X	X		X	X		X	X
												2.Çerkezköy		X	X		X	X		X	X
												3.Ergene		X			X	X		X	X
												4.Saray		X	X	X	X	X		X	
												5.Marmara Ereğlisi			X		X	X		X	
												6.Hayrabolu		X	X		X	X		X	
												7. Malkara		X	X	X	X	X		X	
												8.Şarköy			X	X	X			X	
												9.Kapaklı		X	X		X	X		X	X
												10.Muratlı		X	X		X	X		X	X
60	TOKAT	1.Tokat	X	X	X	X	X	X		X		1.Turhal	X	X	X	X	X	X		X	
												2.Erbaa	X	X	X	X	X		X		
												3.Niksar	X	X	X	X	X	X		X	
												4.Zile	X	X	X	X	X	X		X	
												5.Reşadiye	X		X	X	X	X		X	
												6.Almus	X		X	X	X	X		X	
												7.Artova	X		X	X	X	X		X	
												8.Yeşilyurt	X		X	X	X	X		X	
												9.Sulusaray	X		X	X	X	X		X	
												10.Başçiftlik	X		X	X	X	X		X	
												11.Pazar	X	X	X	X	X	X		X	
61	TRABZON	1.Merkez	X	X	X	X	X	X	X	X		1.Akçaabat	X	X	X	X	X	X	X	X	
												2.Arsin	X	X	X	X	X	X	X	X	
												3.Araklı	X	X	X	X	X	X		X	
												4.Beşikdüzü	X	X	X	X	X	X	X	X	
												5.Çarşıbaşı	X	X	X	X	X	X		X	
												6.Çaykara	X	X	X	X	X	X		X	
												7.Demekpazarı	X	X	X	X	X	X		X	
												8.Düzköy	X	X	X	X	X	X		X	
												9.Hayrat	X	X	X	X	X	X		X	
												10.Köprübaşı	X	X	X	X	X	X		X	
												11.Maçka	X	X	X	X	X	X		X	
												12.Of	X	X	X	X	X	X		X	
												13.Yomra	X	X	X	X	X	X		X	
62	TUNCELİ	1.Merkez	X		X	X	X	X		X		1.Ovacık	X		X	X	X	X		X	
												2.Nazımiye	X		X	X	X			X	
												3.Pertek	X		X	X	X	X		X	
												4.Çemişgezek	X		X	X	X	X		X	
												5.Mazgirt	X		X	X	X			X	
												6.Pülümür	X		X	X	X			X	
												7.Hozat	X		X	X	X			X	
63	ŞANLIURFA	1.Karaköprü	X	X	X		X	X	X	X		1.Bozova	X		X		X	X	X		
		2.Halliliye		X	X		X					2.Birecik						X			
		3.Eyyübiye			X							3.Akçakale	X		X	X	X				
												4.Ceylanpınar			X		X	X		X	
												5.Viranşehir	X		X			X		X	
												6.Siverek	X	X				X			
												7.Halfeti	X	X	X	X	X	X			
												8.Harran	X				X				
												9.Hilvan	X	X			X		X		X
												10.Suruç	X				X	X	X		X
64	UŞAK	1.Uşak	X	X	X			X		X		Tüm İlçeler (5 ilçe)	X		X	X	X	X	X	X	
65	VAN	1.İpekyolu	X	X	X		X	X		X		Tüm İlçeler (11 ilçe)	X		X		X				X
		2.Tuşba	X	X	X		X	X		X											
		3.Edremit	X		X		X	X		X											

TABLO:II.3. HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA YIL İÇİNDE İL/ İLÇELERDE ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Alınan Tedbir/ Tedbirler									İLÇELER	Alınan Tedbir/ Tedbirler								
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		a	b	c	d	e	f	g	h	i
66	YOZGAT	1.Yozgat Merkez		X	X		X			X		1.Sorgun		X	X		X			X	
		2.Merkez Köyleri			X							2.Yerköy		X	X		X			X	
												3.Boğazlıyan		X	X		X			X	
												4.Şefaati			X						
												5.Sarıkaya			X						
												6.Çekerek			X						
												7.Aydıncık			X						
												8.Çandır			X						
												9.Akdağmadeni			X						
												10.Saraykent			X						
												11.Yenifakılı			X						
												12.Kadışehri			X						
67	ZONGULDAK	1.Zonguldak (Merkez)	X		X	X	X	X	X	X	X	13.Çayıralan			X						
		2.Kozlu	X		X	X	X	X	X	X	X	1.Kdz.Ereğli	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		3.Kilimli	X		X	X	X	X	X	X	X	2.Gökçeşey	X		X	X	X	X	X	X	X
												3.Alaplı	X	X	X	X	X	X	X	X	X
												4.Çaycuma	X	X	X	X	X	X	X	X	X
68	AKSARAY	1.Aksaray	X	X			X	X	X	X		5.Devrek	X		X	X	X	X	X	X	X
69	BAYBURT	1.Bayburt	X	X			X	X		X							X			X	
												1.Aydıntepe	X				X			X	
70	KARAMAN	1.Merkez		X	X	X	X	X	X	X		2.Demirözü	X				X			X	
71	KIRIKKALE	1.Kırıkkale	X	X	X	X	X	X	X	X		Tüm İlçeler (5 ilçe)				X					
												1.Delice	X				X	X		X	
												2.Keskin	X				X	X	X	X	
												3.Sulakyurt	X				X	X	X	X	
												4.Bahşili	X	X			X	X	X	X	
												5.Balışeyh	X				X	X	X	X	
												6.Yahşihan	X	X			X	X	X	X	
												7.Karakeçili	X				X	X	X	X	
72	BATMAN	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		8.Çelebi	X				X	X	X	X	
												Tüm İlçeler (5 ilçe)	X				X			X	
73	ŞIRNAK	1.Merkez	X		X	X	X	X		X				X		X	X	X	X	X	
74	BARTIN	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		Tüm İlçeler (6 ilçe)	X		X	X	X	X	X	X	
												1.Amasra	X		X					X	
												2.Kurucaşile	X		X					X	
												3.Ulus	X		X					X	
												4.Kozcağız	X		X			X		X	
												5.Abdipaşa	X		X					X	
												6.Kumluca	X		X					X	
75	ARDAHAN	1.Merkez	X	X	X	X				X		7.Hasankadı	X		X					X	
												Tüm İlçeler (5 ilçe)	X		X	X					
76	İĞDIR	1.Merkez	X		X	X	X	X		X				X		X	X	X	X	X	
77	YALOVA	1.Merkez	X	X	X		X	X		X		Tüm İlçeler (3 ilçe)	X		X	X	X	X	X	X	
												1.Armutlu	X		X		X			X	
												2.Çiftlikköy	X	X	X		X	X	X	X	
												3.Çınarcık	X	X	X		X			X	
												4.Termal	X	X	X	X	X			X	
78	KARABÜK	1.Karabük		X			X	X	X	X		5.Altınova	X	X	X		X	X	X	X	
79	KİLİS	1.Merkez	X	X	X	X	X	X		X		Tüm İlçeler (5 ilçe)	X	X			X				
												1.Elbeyli	X		X	X					X
												2.Musabeyli									X
80	OSMANİYE	1.İl Merkezi		X	X		X	X		X		3.Polateli	X		X	X				X	
												Tüm İlçeler (6 ilçe)			X		X	X	X	X	
81	DÜZCE	1.Merkez	X				X	X		X		1.Akçakoca	X				X	X	X	X	
												2.Cumayeri	X					X	X	X	
												3.Çilimli	X					X	X	X	
												4.Gölkaya	X					X	X	X	
												5.Gümüşova	X					X	X	X	
												6.Kaynaşlı	X				X	X	X	X	
												7.Yığılca	X							X	

“i) Diğer” işaretlenen illerde;

Aydın ilçeler için “i)Diğer” den ne kastedildiği belirtilmemiştir.

Kocaeli için i)Diğer; “Standartlara uygun yakma sistemlerinin seçilmesi, 6 nolu fueloilin yasaklanması, kimyasalların kapalı dolum boşaltımı, kömürçülerin yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması” dır.

Manisa Salihli için i)Diğer; “Jeotermal enerjinin evsel ısınmada kullanılması ” dır.

Tekirdağ Çorlu, Çerkezköy, Muratlı için i)Diğer; “Organize Sanayi Bölgesi Yapılması” dır.

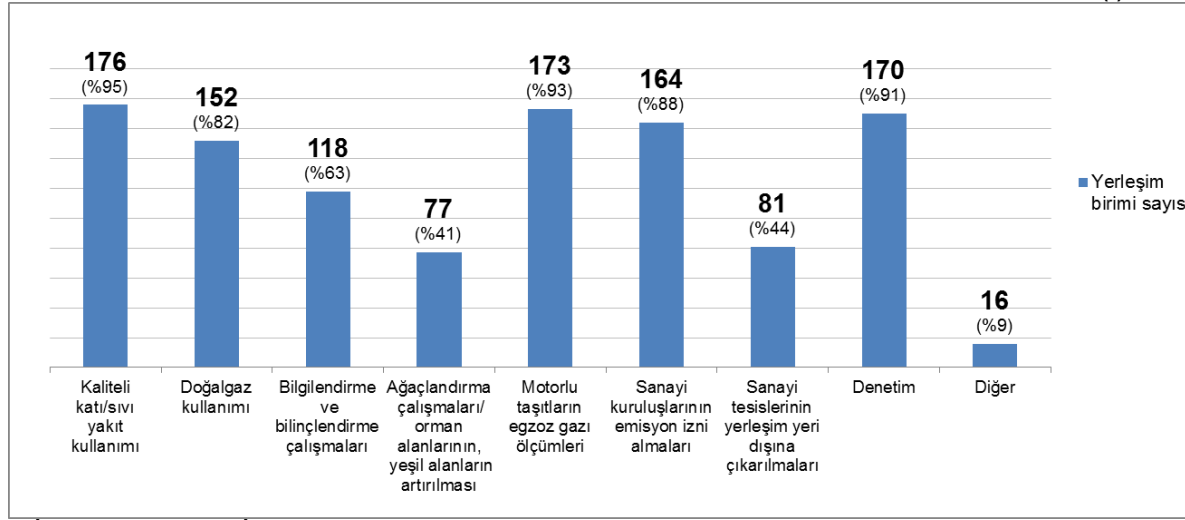
Zonguldak için “i) Diğer; Atık ısı” dır.

- İlimizde faaliyet gösteren Termik santrallerin atık ısı potansiyellerini en etkili şekilde değerlendirerek enerji üretiminde verimliliğin sağlanması ve buradan kaynaklanan atık ısıları faydaya dönüştürme yöntemlerinin araştırılması, geliştirilmesi ve binalarda ısıtma sistemi olarak kullanılmasının sağlanması,

- Binalarda ısı yalıtımının yapılmasının sağlanması” dır.

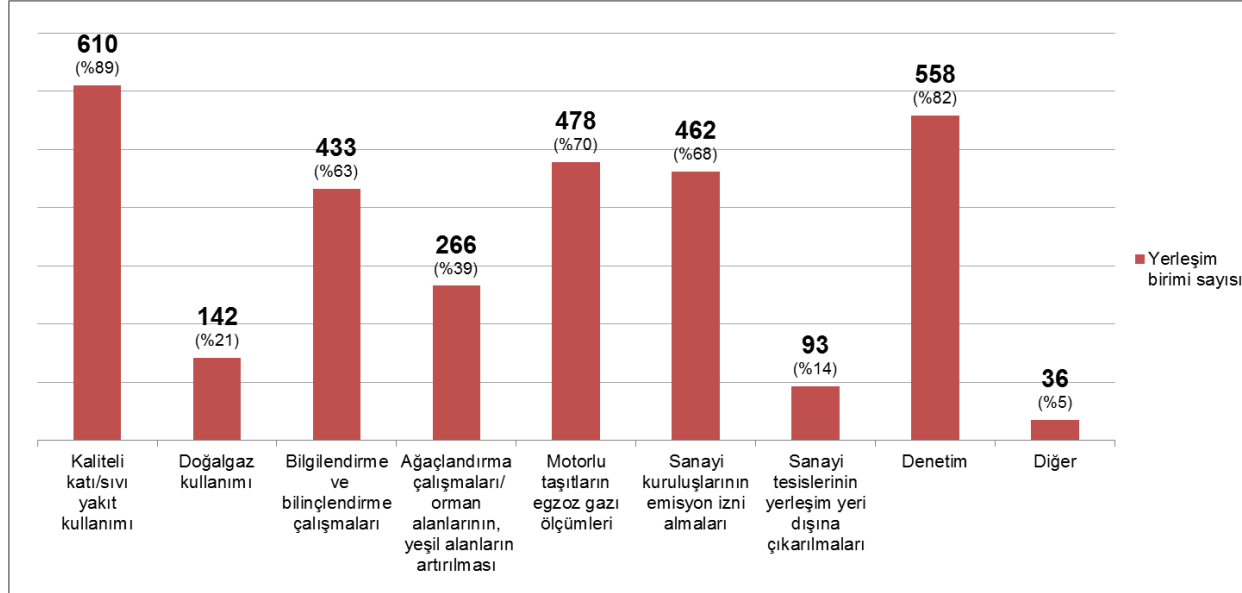
Not: Ankara, Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İstanbul, Kocaeli, Kütahya ve Aksaray ilçeleri için bilgi verilmemiştir.

GRAFİK:II.5. İL MERKEZLERİNDE HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALINAN TEDBİRLER (*)

(*) İl merkezi olarak, 81 İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce toplam 186 yerleşim birimi değerlendirmeye alınmıştır.

GRAFİK:II.6. İLÇELERDE HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALINAN TEDBİRLER (*)

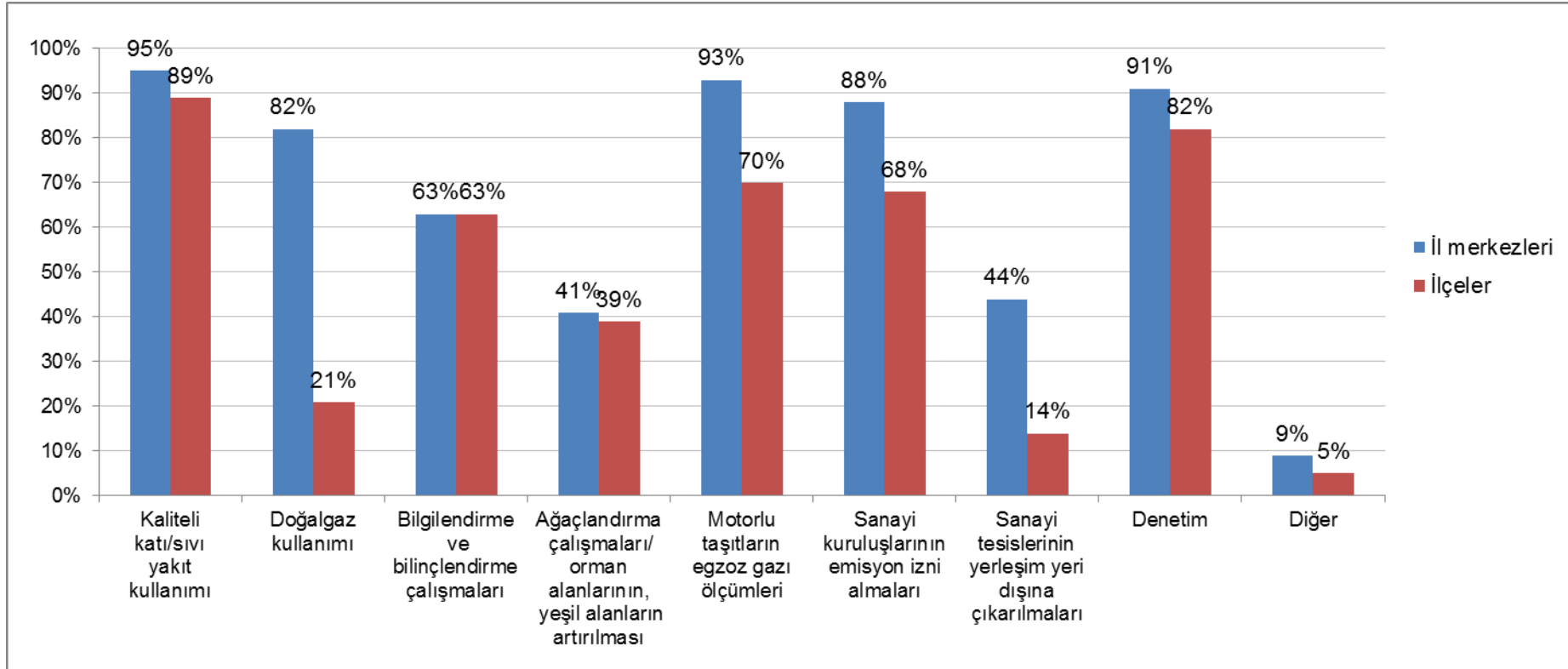

(*) İlçeler olarak, 72 İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce toplam 682 yerleşim birimi için işaretleme yapılmıştır.

Tablo:II.3' den hareketle hazırlanan **Grafik:II.5'e** göre; 186 adet il merkezinin %95'inde kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı, %93'ünde motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri, %91'inde denetim yapılması, %88'inde sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları en çok alınan tedbirler olarak işaretlenmiştir. **Grafik:II.6.**'ya göre ise; İlçelerde 682 adet ilçeden %89'unda kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı, %82'sinde denetim yapılması, %70'inde motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri, %68'inde sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları yine en çok alınan tedbirler olarak işaretlenmiştir.

Grafik:II.7.'de **Grafik:II.5.** ve **II.6.**'den hareketle, İl merkezlerinde ve ilçelerde hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan tedbirlerin yüzde (%) olarak oransal dağılımı yan yana getirilmiştir. Grafiğe göre, il merkezlerinde ilçelere oranla genelde daha fazla tedbir alındığı görülmektedir. Ayrıca, grafiklerde, ilçelerde doğalgaz kullanımının daha az olması dikkat çekicidir.

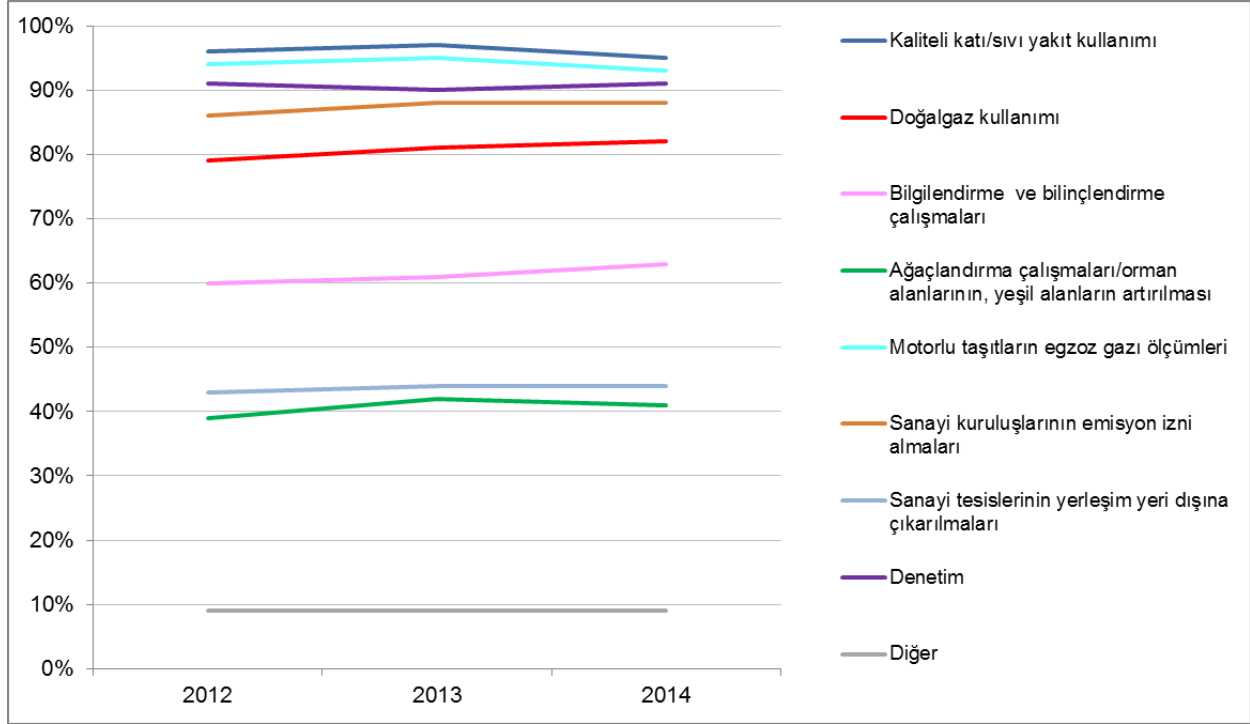
GRAFİK:II.7. İL MERKEZLERİNDE VE İLÇELERDE HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALINAN TEDBİRLERİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI (*)

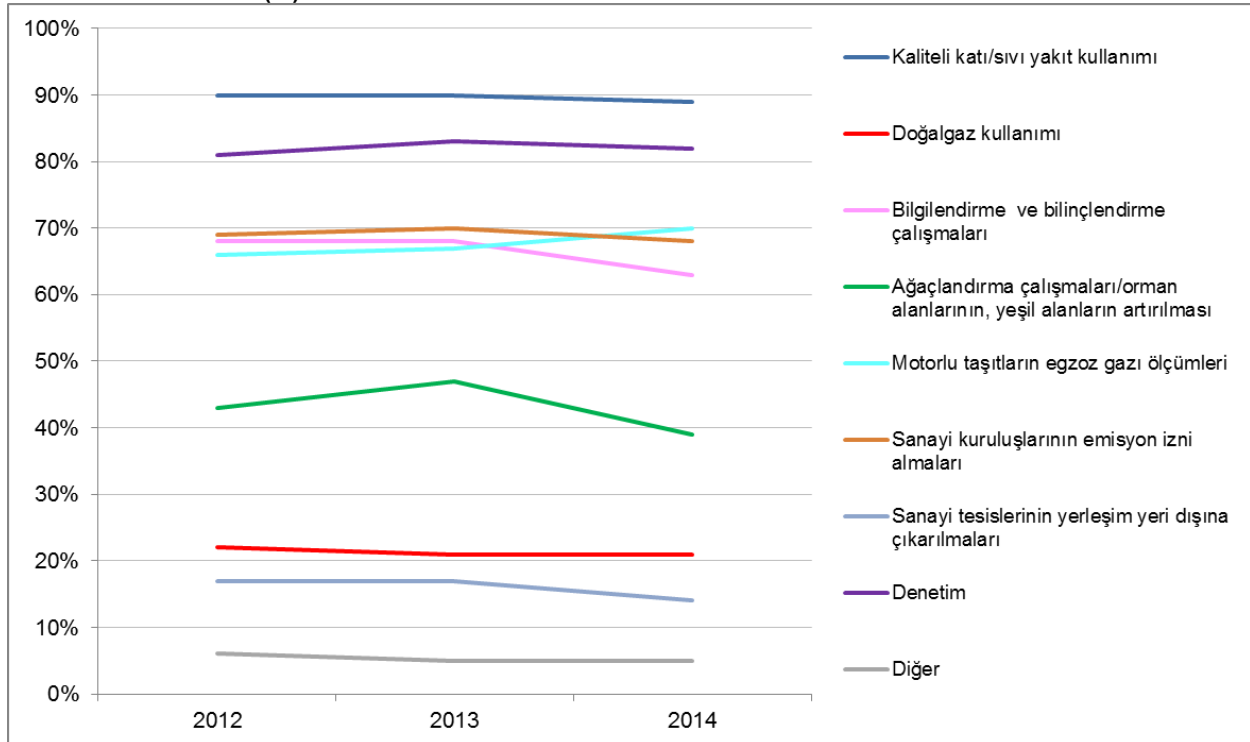
(*) İl merkezi olarak toplam 186 yerleşim birimi, İlçeler olarak toplam 682 yerleşim birimi için işaretleme yapılmıştır.

Grafik:II.8.'de il merkezlerinde ve **Grafik:II.9.**'da ise ilçelerde yıllar itibariyle hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan tedbirlerin yüzde(%) olarak oransal dağılımı gösterilmektedir.

GRAFİK:II.8. YILLAR İTİBARIYLA İL MERKEZLERİNDE HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALINAN TEDBİRLERİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

GRAFİK:II.9. YILLAR İTİBARIYLA İLÇELERDE HAVA KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALINAN TEDBİRLERİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

II.2. SU KİRLİLİĞİ

Tablo:II.4.’ de her bir ilimizin kendi sınırları içerisinde yer alan yüzey sularının, 30/11/2012 tarih ve 28483 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde kalite sınıfları ve muhtemel kirlenme nedenleri (X) ile işaretlenmiştir.

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri									
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer	
1	ADANA	Seyhan Nehri				X	X	X	X		X					
		YD3 drenaj kanalı				X	X	X	X		X					
		TD0 drenaj kanalı				X	X	X	X		X					
		TD11 Drenaj Kanalı				X										
2	ADİYAMAN	Yüzey suları	X				X	X	X	X	X	X	X			
3	A.KARAHİSAR	Akarçay				X	X	X	X	X	X	X	X			
		Eber Gölü				X			X		X	X				
		Acı Göl					X				X	X				
		Adeğirmen Barajı	X								X	X				
4	AĞRI	Toprakkale Deresi (Kavak)									X	X				
		Hanoba Çayı (Dönerdere)									X	X				
		Altınçayır Deresi (Ağrı Yazıcı Barajı Girişi)									X	X				
		Cumaçay Deresi (Ağrı Yazıcı Barajı Girişi)									X	X				
		Murat Nehri- Murat Köyü Köprüsü									X	X				
		Murat Nehri-Tutak Çıkışı									X	X				
		Murat Nehri- Ağrı Çıkışı					X				X	X				
		Sarısu- Güilveren (Ülke Sınırı)					X				X	X				
		Ağrı- Doğubayazıt Balık Gölü Regülatör Çıkışı					X				X					
5	AMASYA	Yeşilırmak					X	X	X		X	X				
		Tersakan					X	X	X		X	X				
		Çekerek					X	X	X		X	X				
		Deliçay					X	X	X		X	X				
6	ANKARA	Ankara Çayı			X		X				X	X				
7	ANTALYA	Eşen-Karaçay									X	X				
		Demre Deresi					X	X								
		Finike –Karasu					X	X			X					
		Finike- Başgöz Çayı					X	X								
		Finike-Tekke Pınarı					X				X					
		Finike-Alakır Çayı					X	X			X					
		Finike-Salur Pınarı					X	X			X					
		Kırgözler Çayı					X	X			X					
		Düden Çayı					X	X			X					
		Aksu Çayı					X	X			X		X			
		Köprüçay					X	X			X	X	X			
		Manavgat Çayı					X	X			X	X	X	X	Tekne gezileri	
		Karpuz Çayı					X	X			X	X	X	X		
		Alara Çayı					X	X			X	X	X	X		
		Kargı Çayı					X	X			X		X			
		Dim Çayı					X	X			X	X				
		Sedre Çayı					X	X			X					
				Biçkıcı Çayı					X	X		X				
8	ARTVİN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
9	AYDIN	B.Menderes Nehri ve Yan Kolları			X		X	X	X	X	X					
10	BALIKESİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri									
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer	
11	BİLECİK	Sakarya Nehri					X	X	X		X		X			
		Karasu Çayı					X		X							
		Söğüt Deresi					X		X							
		Sorgun Deresi					X									
		Karapınar Deresi														
		Değirmen Deresi														
		Göksu Çayı					X									
		Kıralbağı Deresi														
		Akçay Deresi														
		Pelitözü Çayı						X								
12	BİNGÖL	Murat Nehri			X			X					X			
		Peri Çayı			X			X					X			
		Göynük Çayı			X			X					X			
13	BİTLİS	Bu konuyla ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.														
14	BOLU	Abant Gölü						X								
		Yeniçağa Gölü						X	X			X				
		Büyük Su						X	X	X	X	X				
		Gerede Ulusu Deresi						X	X		X	X				
		Dörtdivan Ulusu Deresi						X	X		X	X				
		Gerede Dayıoğlu Deresi						X	X							
		Mudurnu Deresi		X				X	X		X	X				
15	BURDUR	Karacaören Baraj Gölü					X		X		X	X	X			
16	BURSA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
17	ÇANAKKALE	Bayramdere						X	X			X	X			
		Büyükdere						X	X			X	X			
		Çınardere						X	X	X	X	X	X	X		
		Karamenderes						X	X	X	X	X	X	X		
		Kavak Çayı						X	X			X				
		Kocaçay						X	X	X	X	X	X	X		
		Agonya						X	X			X	X	X		
		Sarıçay						X	X	X	X				X	
		Tayfur Dere						X	X			X				
		Tuzla Çayı						X	X			X	X	X		
		Umurbey Çayı					X	X	X		X		X			
18	ÇANKIRI	Ulu Çay (Çerkeş Çayı)						X	X		X	X				
		Acı Çay						X	X		X	X				
		Tatlı Çay						X	X		X	X				
		Kızılırmak						X	X		X	X				
		Devrez Çayı						X	X		X	X				
		Terme Çayı						X	X		X	X				
		Melen Çayı						X	X		X	X				
		Kürt Gölü										X				
		Güldürcek Barajı										X				
		Mart Göleti										X				
		Yapraklı Göleti										X				
				Maruf Göleti								X				
19	ÇORUM	Konu hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır.														
20	DENİZLİ	Büyük Menderes Havzası			X				X		X	X				
21	DİYARBAKIR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
22	EDİRNE	Meriç		X	X	X	X	X	X		X					
		Tunca		X	X				X			X				
		Arda		X	X				X			X				
		Ergene				X	X		X	X	X					
23	ELAZIĞ	Keban Baraj Gölü-Pertek Feribot İskelesi Elazığ Kıyısı			X			X	X							
		Keban Baraj Gölü-Çemişgezek Feribot İskelesi Elazığ Kıyısı			X			X	X							
		Keban Barajı-Mansap (Fırat Köprüsü)				X		X	X							
		Hazar Gölü				X		X	X							
24	ERZİNCAN	Fırat Nehri-Kemah Boğazı						X				X				
		Soran Deresi						X				X				

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer
25	ERZURUM	Lezgi-Pisyan Çayları-Palandöken Barajı Çıkışı													
		Pulur Çayı-İlica					X								
		Karasu- Aşağı Çağdarış Köyü					X								
		Pulur Çayı-Sakalikesik Köyü													
		Karasu- Çiğdemli İlica Çıkışı					X			X					
		Lezgi Çayı													
		Pisyan Çayı													
		Karasu- İlica					X				X				
		Kuzgun Barajı Seksenveren Regülatörü Kanalı									X				
		Oltu Çayı-Yolboyu Mevkii									X				
		Oltu Çayı- Oltu Memba (A.Kumlu)					X								
		Oltu Çayı-İl Sınırı Çıkışı					X								
		Tortum Çayı-Dikyar Deresi									X				
		Çoruh Nehri-Çamlıkaya									X				
		Hasankale Çayı-Eğirmez					X				X				
26	ESKİŞEHİR	Porsuk Çayı Baraj Çıkışı				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Benzinlik				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Eşenkara				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Eskişehir Pissu Arıtma Öncesi				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Şekerçiftliği				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Alpu				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Beylikova				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Yunusemre				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Sazılar (İlören)				X	X	X	X		X	X			
		Eşenkara Deresi				X	X	X	X		X	X			
		Sabuncupınar Deresi			X		X	X	X		X	X			
		Uluçayır Deresi			X		X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Sağ Sahil Sulaması				X	X	X	X		X	X			
		Porsuk Çayı Sol Sahil Sulaması				X	X	X	X		X	X			
		27	GAZİANTEP	Sacır Deresi	Kalite sınıfı yer yer değişiyor				X		X		X		
Samözü Deresi	Kalite sınıfı yer yer değişiyor				X		X		X						
28	GİRESUN	Pazar Suyu					X	X					X		
		Aksu Deresi					X	X		X			X		
		Yağlıdere					X	X					X		
		Harşit Çayı					X	X					X		
		Kelkit Çayı					X	X					X		
		Kılıçkaya Barajı					X	X					X		
		Batlama Deresi					X	X		X		X			
		Gelevera Deresi					X	X							
29	GÜMÜŞHANE	Harşit		X			X	X							
		Kelkit		X			X	X			X				
30	HAKKARİ	Zap Nehri	X				X	X							
		Pesan Çayı	X				X	X							
		Nehil Çayı	X				X	X							

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri									
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer	
31	HATAY	Asi Nehri				X	X	X		X	X				Sınır aşan su membada yabancı ülke kaynaklı kirlilik etkilerine maruz	
		Karasu Çayı				X	X	X		X	X					
		Arfin Çayı				X	X	X		X						
		Muratpaşa Çayı				X	X	X		X						
		İskenderun Körfezi					X	X		X	X			X		
		Yarseli Barajı				X	X	X		X						
		Yenişehir Gölü					X	X		X	X					
32	ISPARTA	Eğirdir Gölü	X				X				X					
		Gelendost Çayı				X	X									
		Pupa Çayı				X	X									
		Yeşil Köy Deresi				X	X									
		Sarıdris Deresi				X	X									
		Aksu Çayı					X									
		Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
34	İSTANBUL	Elmalı		X												
		Büyükçekmece		X												
		Ömerli		X												
		Darlık		X												
		Terkos		X												
		Alibey		X												
		Sazlıdere		X												
35	İZMİR	Bakırçay					X	X	X	X						
		Gediz					X	X	X	X						
		Küçükmenderes					X	X	X	X						
		Nif Çayı					X	X	X	X						
		Çeşme – Ildır Kireçtaşı Akiferi													Deniz suyu girişimi (Tuzluluk)	
		Selçuk – Zeytinköy Kireçtaşı Akiferi													Deniz suyu girişimi (Tuzluluk)	
		İzmir Sahil Ovaları Alüvyon Akiferi													Deniz suyu girişimi (Tuzluluk)	
36	KARS	Kars Çayı												Yoğun yağış, çamur, mil		
37	KASTAMONU	Karaçomak Deresi			A-III		X	X	X		X	X				
		İnceğiz Deresi			A-III		X				X	X				
		Hasanlı Göleti														
		Karadere Çayı Asar Göleti Taşköprü				A-IV	X	X			X	X				
		Deriğöz Çayı			A-III		X	X			X	X				
		Kayser Göleti														
		Kırcalar sulaması				A-IV	X	X			X	X				
		Germeçtepe regülatörü				A-IV	X	X			X	X				
		Bük Deresi				A-IV	X				X	X				
		Kulaksızlar Baraj Çıkışı														
		Karadere, Baraj Çıkışı Taşköprü				A-IV										
		Gökırmak Şeker Fab.Sonrası				B-IV	X	X	X	X	X	X				
		Daday Çayı			A-III		X	X	X	X	X	X				
		Toprakköprü														
		Gökırmak Çayı, Dereköy				A-IV	X	X	X	X	X	X				
		Devrez Çayı-Çeltikbaşı			A-III		X	X	X	X	X	X				
		Devrez Çayı-Tosya Ortalıca			A-III		X	X	X	X	X	X				
Karaçomak Deresi, Hasköy				A-IV	X	X	X	X	X	X						
Akkaya Deresi, Obrucak Barajı				A-IV	X	X			X	X						
38	KAYSERİ	Konu ile ilgili çalışma yapılmamıştır.														
39	KIRKLARELİ	Ergene Nehri					X	X	X	X	X	X				
		İnce Deresi					X	X		X	X	X				
		Şeytan Dere					X			X	X					
	KIRKLARELİ	Turgutbey Deresi					X	X		X	X	X				

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer
	(DEVAMI)	Lüleburgaz Deresi					X	X		X	X	X			
		Uğurlu Deresi					X			X	X				
		B.Karıştıran Deresi					X	X		X	X				
		Evrensekiz Deresi					X	X		X	X				
		Sazlı Deresi					X			X	X				
		Lişko Deresi					X			X	X				
40	KİRŞEHİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
41	KOCAELİ	Karamürsel Avcidere				X	X								
		Karamürsel Suludere			X		X								
		İzmit Akmeşe Budaklardere			X		X								
42	KONYA	Altınapa Barajı	X				X				X	X			
		Akşehir Gölü					X		X		X	X			Erozyon
		Beyşehir Gölü					X	X	X		X	X		X	Erozyon
		Sarıot Gölü													Erozyon
		Tuz Gölü					X	X	X		X	X			Erozyon
		Bolluk Gölü					X		X		X	X			Erozyon
		Ereğli Sazlıkları (Akgöl)					X	X	X		X	X			Erozyon
		Meke Gölü													Erozyon
		Hotamış Sazlığı					X								Erozyon
		Kulu-Düden Gölü					X		X		X	X			Erozyon
		Kozanlı Gölü									X	X			
		Samsam Gölü									X	X			
		Akşehir Gölü					X		X		X	X			Erozyon
43	KÜTAHYA	Porsuk Çayı	X	X	X		X		X		X				
		Kocaçay (Tavşanlı)	X	X		X	X		X		X				
		Emet Çayı					X		X		X				
		Gediz Çayı					X		X		X				
44	MALATYA	Karakaya Baraj Gölü	X				X		X						
45	MANİSA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
46	K.MARAŞ	Karaçay					X		X		X				
		Aksu Çayı					X		X		X				
47	MARDİN	Zergan Çayı					X								
		Beyazsu									X				
		Karasu					X				X				
		Savur Çayı					X				X				
		Şeyhan					X				X				
		Dara							X		X				
		Dumluca									X				
		Cırcıp Suyu					X				X				
48	MUĞLA	Akdeniz (Yalancı Boğaz Mevkii)					X								
		Güllük Dalyan Ağızı					X								
		Alagün (Harıplı Koyu)					X				X				
		Tahtakoz (Güllük Körfezi)					X								
		Gazalkuyu (Güllük Körfezi)					X				X				
		Kazıklı Limanı					X								
		Salih Adası					X								
49	MUŞ	Murat					X	X	X			X	X		
		Karasu					X	X				X	X		
50	NEVŞEHİR	Yüzey suları ile ilgili kapsamlı bilgi bulunmamaktadır.													
51	NİĞDE	Akkaya Barajı				X	X		X		X				
		Gebere Barajı	X												
		Gümüşler Barajı	X												
		Murtaza Barajı	X												
52	ORDU	Melet		X			X	X							
		Bolaman		X			X	X							
		Civil		X			X	X							
53	RİZE	Çağlayan Deresi					X	X		X	X				
		Arılı Deresi					X	X		X	X				
		Dolana Deresi					X	X		X	X				
		Fırtına Deresi					X	X		X	X		X		
		Hemşin Deresi					X	X		X	X				
		Aşıklar Deresi					X	X		X	X				
		Şairler Deresi					X	X		X	X				
		Büyükdere					X	X		X	X		X		
54	SAKARYA	Sakarya Nehri			X		X	X	X		X	X	X		

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer
		Mudurnu Çayı					X	X	X		X				
		Karadeniz					X	X	X		X	X	X		
		Sapanca Gölü									X				
55	SAMSUN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
56	SİİRT	Botan					X	X	X		X	X	X		
		Kezer					X	X			X	X	X		
		Başur					X	X			X	X	X		
57	SİNOP	Erfelek Çayı – Çaykası Köprüsü	X				X								
		Erfelek Çayı – Erfelek Barajı Çıkışı	X				X								
		Gökırmak – Boyabat Çıkışı	X				X				X				
		Kızılırmak – Gökırmak Öncesi	X				X				X				
		Asarcık Deresi – Saraydüzü Barajı Aks Yeri	X				X				X				
58	SİVAS	Kelkit			X		X	X				X	X		
		Yeşilirmak			X		X					X			
		Kızılırmak				X	X	X			X	X			
		Yıldız Irmağı				X	X				X	X			
		Fadlım				X	X				X	X			
		Tecer Irmağı				X	X				X	X			
		Tohma Çayı				X	X	X				X			
		Çaltı Irmağı				X	X	X					X		
59	TEKİRDAĞ	Çorlu Deresi				X	X		X						
		Ergene Nehri				X	X		X						
		Şerefli Deresi				X	X				X				
		Hayrabolu Deresi			X		X	X			X	X			
		Beşiktepe			X		X				X	X			
60	TOKAT	Yeşilirmak					X	X	X	X	X	X			
		Kelkit Çayı					X	X	X	X	X				
		Tozanlı Çayı					X	X			X				
61	TRABZON	Karadeniz					X		X		X			X	
		Uzungöl					X								
		Sera Gölü					X				X				
		Ağasar Deresi /Beşikdüzü					X		X		X				
		Fol Deresi / Vakfıkebir					X		X		X				
		İskefiye Deresi / Çarşıbaşı					X		X		X				
		Söğütlü Deresi /Akçaabat					X		X		X				
		Değirmendere Deresi /Merkez					X		X						
		Şana Deresi /Yomra					X		X		X				
		Yomra Deresi /Yomra					X		X		X				
		Yanbolu Deresi /Yeşilyalı /Arsin					X		X		X				
		Karadere Deresi /Araklı					X		X		X				
		Küçükdere Deresi /Araklı					X		X		X				
		Manahos Deresi / Sürmene					X		X		X				
		Solaklı Deresi /Kıyıcık / Of					X		X		X				
		Baltacı Deresi / Of					X		X		X				
		Beşirli Deresi /Merkez					X								
		Kısırna Deresi /Merkez					X								
		Balıca Deresi /Merkez					X								
		Zağnos Deresi /Merkez					X								
		Zaferli Deresi /Merkez					X								
	TRABZON (DEVAMI)	Ganita Deresi /Merkez					X								

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer
		Hayali Deresi /Merkez					X								
		Kalkınma Deresi /Merkez					X								
		Konaklar-1 Deresi /Merkez					X								
		Konaklar-2 Deresi /Merkez					X								
		Çimenli Deresi /Merkez					X								
62	TUNCELİ	İlde yüzey sularının kalite sınıflarının belirlenmesi ile ilgili çalışma yapılmamıştır.													
63	ŞANLIURFA	Diphisar Kaynağı/Şanlıurfa					X	X	X	X	X	X	X		
		Karatepe Kaynağı/Şanlıurfa					X	X	X	X	X	X	X		
		Sırrın Deresi /Şanlıurfa					X	X	X	X	X	X	X		
		Bahçecik Kaynağı/ Hilvan (Atatürk Barajı kuyruk suları altında kalmıştır)					X	X	X	X	X	X	X		
		Gürgür Kaynağı /Hilvan (Atatürk Barajı kuyruk suları altında kalmıştır)					X	X	X	X	X	X	X		
		Hamdun Çayı /Hilvan					X	X	X	X	X	X	X		
		Gölebakan Kaynağı / Hilvan					X	X	X	X	X	X	X		
		Oymaağaç Kaynağı / Hilvan					X	X	X	X	X	X	X		
		Bulaklı Kaynağı /Birecik					X	X	X	X	X	X	X		
		Çiçekalan Kaynağı / Birecik					X	X	X	X	X	X	X		
		Ayrılan Kaynağı / Birecik					X	X	X	X	X	X	X		
		Fıstıközü Kaynağı / Birecik					X	X	X	X	X	X	X		
		Gözeli Kaynağı / Halfeti					X	X	X	X	X	X	X		
		Kelefiş Kaynağı /Bozova					X	X	X	X	X	X	X		
		İnbaşı Kaynağı /Bozova					X	X	X	X	X	X	X		
		Büyükgöl Kaynağı / Bozova					X	X	X	X	X	X	X		
		Küçükgöl Kaynağı / Bozova					X	X	X	X	X	X	X		
		Kahnik Deresi /Bozova					X	X	X	X	X	X	X		
		Hacıhıdır Deresi /Siverek					X	X	X	X	X	X	X		
		Hacıkamil Deresi/ Siverek					X	X	X	X	X	X	X		
		Çamurlu Kaynağı/ Siverek					X	X	X	X	X	X	X		
		Bekirağa Kaynağı/ Siverek					X	X	X	X	X	X	X		
		Çaylarbaşı Kaynağı / Siverek (Atatürk Barajı kuyruk suları altında kalmıştır)					X	X	X	X	X	X	X		
		Özenpınar Kaynağı /Siverek (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
		Karahisar Deresi /Viranşehir (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
	ŞANLIURFA (DEVAMI)	Kartal Deresi /Viranşehir (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer
		Dualı Köprüsü /Viranşehir					X	X	X	X	X	X	X		
		Abanköy Deresi /Viranşehir (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
		Arıcan AĞI/Akçakale (Ana tahliye kanalı suları dahil)					X	X	X	X	X	X	X		
		Aslanbaba Deresi/ Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
		Aliyetelli Deresi /Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
		Büyük Dere /Ceylanpınar					X	X	X	X	X	X	X		
		Gölyatağı Deresi /Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
		Habur Deresi /Ceylanpınar					X	X	X	X	X	X	X		
		Akbulut Deresi /Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)					X	X	X	X	X	X	X		
		64	UŞAK	Banaz Çayı			X		X	X			X	X	X
		Gediz Nehri			X		X		X		X	X	X		
		Hamam Çayı			X		X	X	X		X	X	X		
		Dokuzsele Deresi				X	X	X	X	X	X	X			
65	VAN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
66	YOZGAT	Delice Irmağı		X			X	X	X	X	X		X		
		Çekerek Irmağı		X			X	X	X	X	X		X		
		Kirazlı Göleti		X			X	X	X	X	X		X		
67	ZONGULDAK	Yüzeysel sularla ilgili bir çalışma yapılmamıştır.													
68	AKSARAY	Mamasın Barajı				X					X	X			
		Gülağaç Göleti				X					X	X			
		Gülpınar Göleti				X					X	X			
		Güzelyurt Göleti				X					X	X			
		Boğazköy Barajı	X												
		Hırfanlı Barajı	X												
		Balcı Göleti	X												
		Helvadere Göleti	X												
		Camili Kasabası Göleti	X												
		Bozkır Barajı	X												
		Kültepe Barajı	X												
69	BAYBURT	Çoruh		X			X	X							
70	KARAMAN	Ereğli Akgöl					X		X		X	X			
		Ermenek Baraj					X								
		Göksu Nehri													
		İbrala Deresi					X					X			
		Deliçay													
		Gödet Deresi													
71	KIRIKKALE	Kızılırmak Kapulukaya Baraj çıkışı				X	X		X			X			
72	BATMAN	İl Müdürlüğünde konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.													
73	ŞIRNAK	İl Müdürlüğünde konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.													
74	BARTIN	Bartın Çayı Ulus Kolu				X	X	X	X		X	X			
		Bartın Çayı Kozcağız Kolu				X	X	X	X		X	X			
		Bartın Çayı Arıt Kolu				X	X	X	X		X	X			
		Bartın Çayı				X	X	X	X		X	X			
75	ARDAHAN	Kura Nehri					X					X			
76	İĞDIR	Aras Nehri		X			X				X				
		Orta Karasu Nehri		X			X	X			X				
		Aşağı Karasu Nehri		X			X	X			X				

TABLO:II.4. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (DEVAMI)

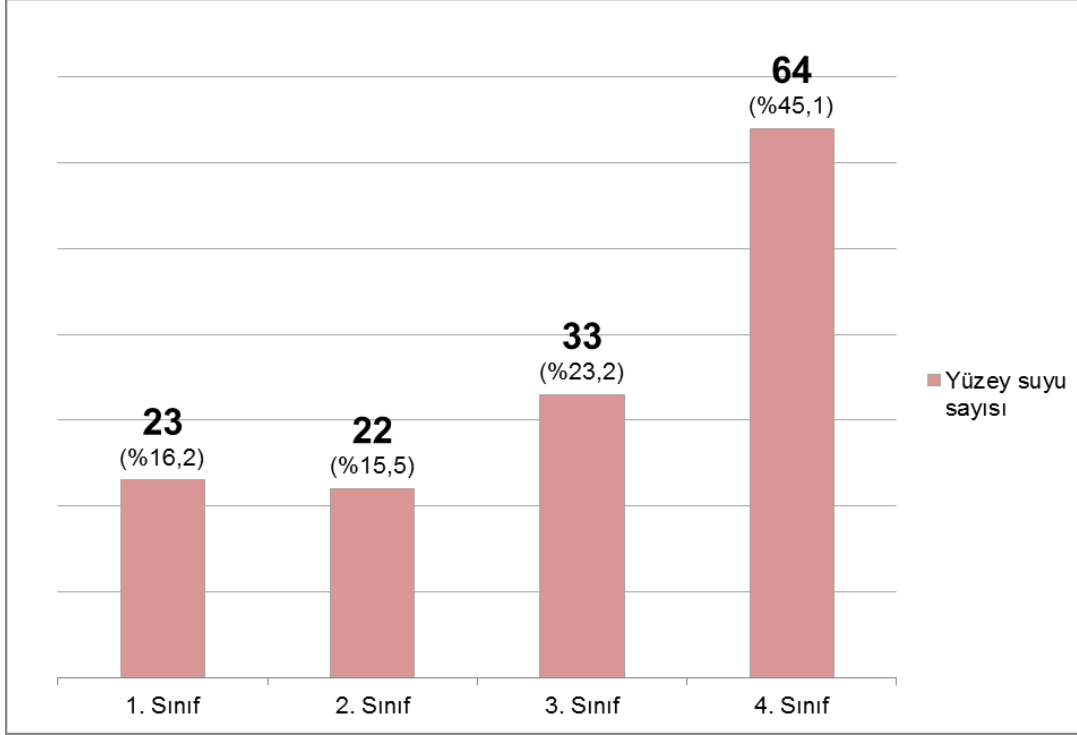
Sıra No	İLLER	Yüzey Suyu Adı	Kalite Sınıfı				Kirlenme Nedenleri									
			1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer	
77	YALOVA	Gökçe Barajı					Bu konu ile ilgili çalışma yapılmamıştır.									
		Armutlu Göleti														
		Ortaburun Göleti														
		Samanlı Dere														
		Safran Dere														
		Balaban Dere														
		Kılıç Dere														
		Kara Dere														
		Darlık Deresi														
78	KARABÜK	Araç Çayı					X	X	X	X						
		Soğanlı Çayı					X	X	X	X						
79	KİLİS	Afrin Çayı			X						X					
		Sinnep Suyu			X						X					
		Balık Suyu			X						X					
		Sabun Suyu			X						X					
80	OSMANİYE	Aslantaş Baraj Çıkışı		X			X	X	X	X	X				Özellikle K.Maraş İli, Ceyhan Nehri, Aksu kolu ve K.Maraş OSB	
		Hamis Çayı		X			X	X	X	X	X				Bahçe İlçesi çevresindeki kirlilik evsel ve sanayi unsurları	
		Hamis Çayı Mansap				X	X	X	X	X	X				Osmaniye Atıksu arıtma tesisi mevcut deşarjı içmesuyu amaçlı Hamis Çayı vasıtasıyla Cevdetiye regülatörüne dökülmektedir	
		Hamis Çayı Mansap				X	X	X	X	X	X				Rehabilit edilerek, regülatör mansabına alınacak.	
81	DÜZCE	Konu ile ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.														

(*)"Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği" Ek-5 Tablo 5'e göre; 1. Sınıf- Yüksek kaliteli su, 2. Sınıf - Az kirlenmiş su, 3.Sınıf - Kirlenmiş su, 4. Sınıf - Çok kirlenmiş su' dur.

NOT: Adıyaman için "Yüzey suları" detaylandırılmayıp genel ifade edilmiştir.

Tablo:II.4.'den hareketle hazırlanan, **Grafik:II.10.**'da İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince kendi il sınırları içerisinde bulunan yüzey sularının “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde kalite sınıfları, **Grafik:II.11.**'de muhtemel kirlenme nedenleri gösterilmiştir. **Grafik:II.12.**'de ise yıllar itibariyle yüzey sularının kirlenme nedenlerinin oransal dağılımı gösterilmiştir.

GRAFİK:II.10. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

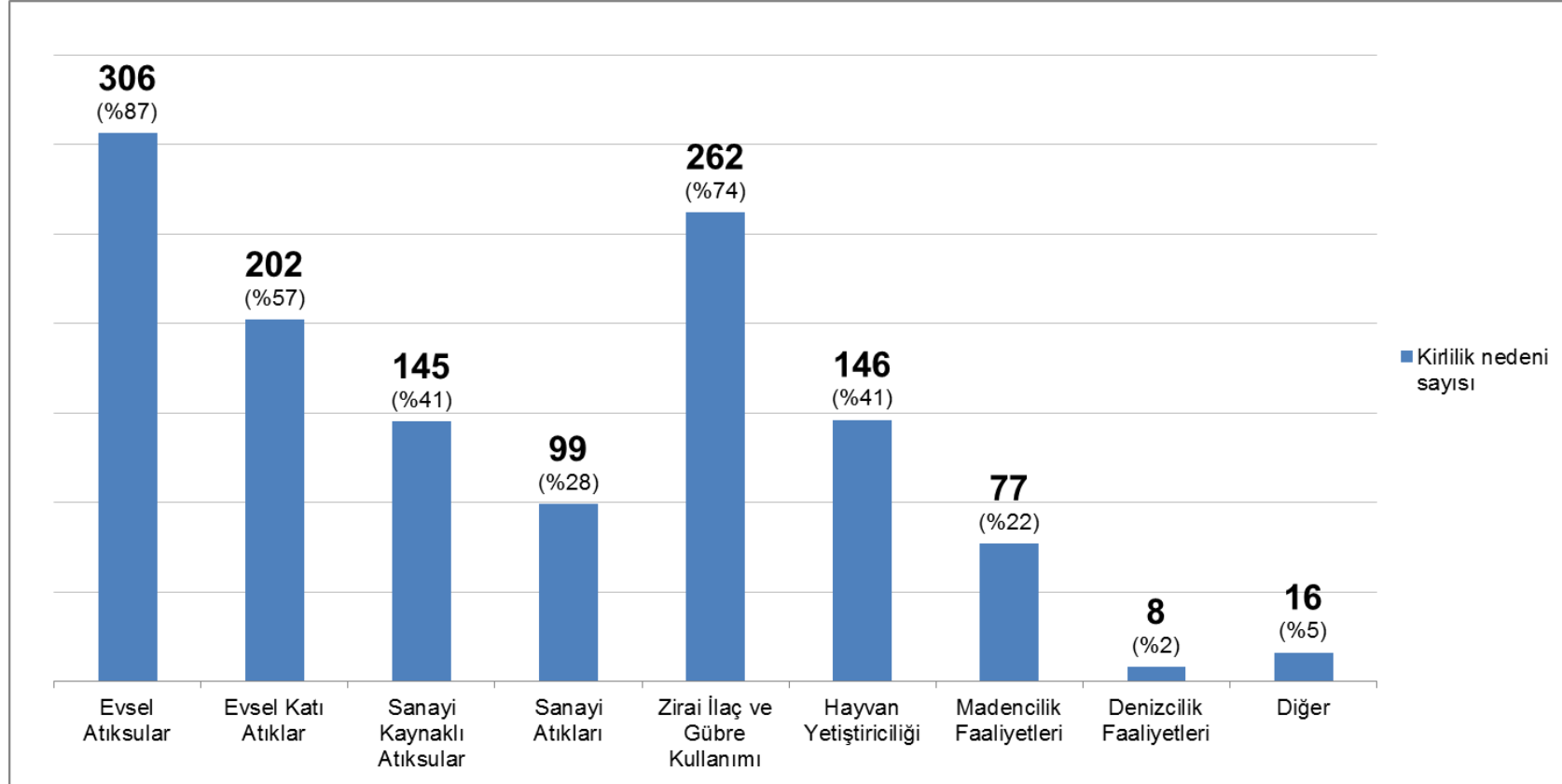

Not: “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği” Ek-5 Tablo 5'e göre; 1. Sınıf- Yüksek kaliteli su, 2. Sınıf - Az kirlenmiş su, 3.Sınıf - Kirlenmiş su, 4. Sınıf - Çok kirlenmiş su' dur.

(*) Tablo:II.4.'de, 36 adet İl Müdürlüğünce kendi il sınırları içerisindeki, toplamda 142 adet yüzey suyu veya izleme noktası için kalite sınıfları belirtilmiştir. Grafik, kalite sınıfı belirtilen yüzey suları veya izleme noktaları esas alınarak hazırlanmıştır. Grafik değerlendirmesinde, Edirne ve Kütahya'da birden fazla sınıf işaretlenen yüzey suyu veya izleme noktaları için en kötü kalite sınıfı esas alınmıştır.

Grafik:II.10.'a göre; 36 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce, kendi sınırları içerisindeki, toplamda 142 adet yüzey suyu veya izleme noktası için kalite sınıfları belirtilmiş olup bunların 23 adedi (%16,2'si) 1. sınıfa (yüksek kaliteli su), 22 adedi (%15,5'i) 2. sınıfa (az kirlenmiş su), 33 adedi (%23,2'si) 3. sınıfa (kirlenmiş su), 64 adedi (%45'i) 4. sınıfa (çok kirlenmiş su) dahildir.

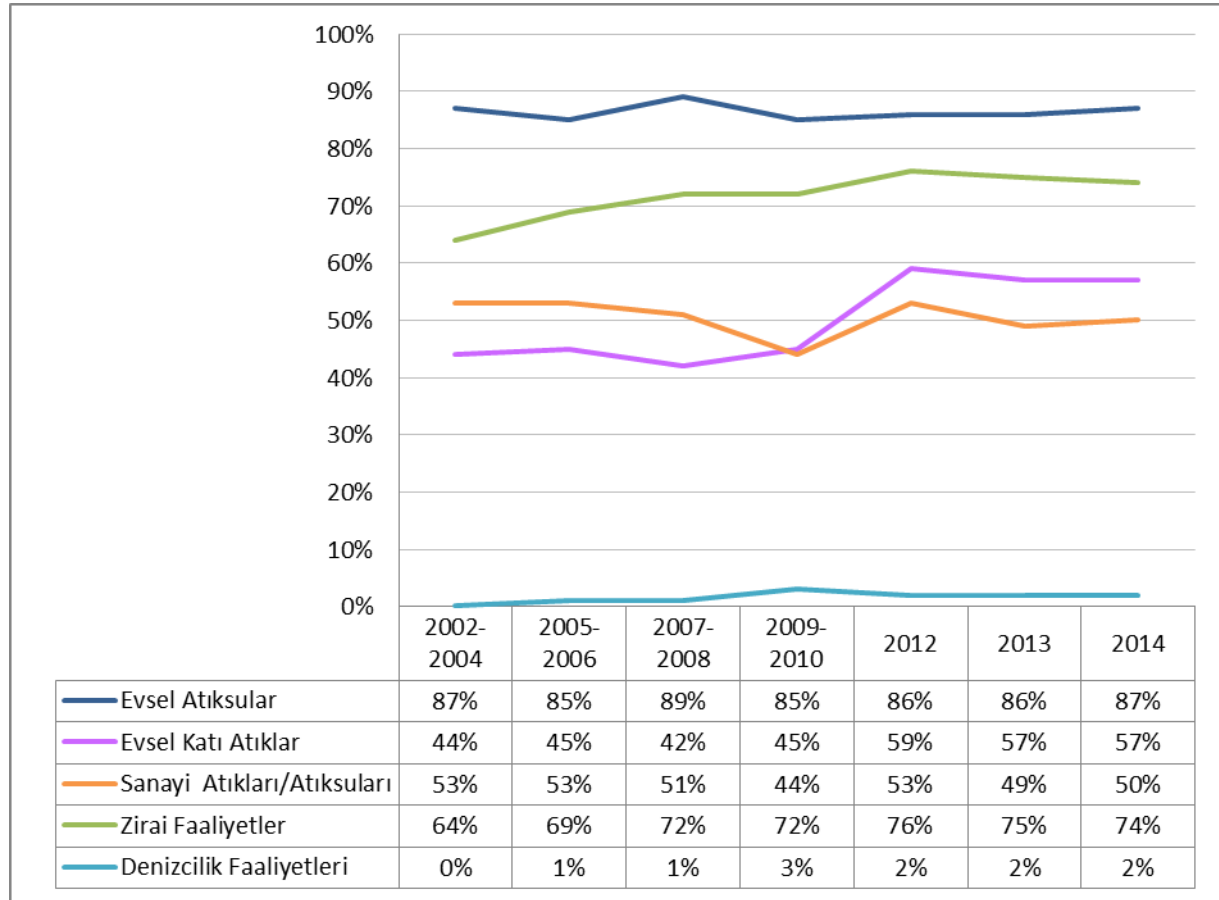
GRAFİK:II.11. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

(*) Tablo:II.4.'de, 61 adet İl Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 353 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir. Bundan hareketle hazırlanan Grafik:II.11. muhtemel kirlenme nedeni belirtilen yüzey suları veya izleme noktaları esas alınarak hazırlanmıştır.

Grafik:II.11.'e göre, 61 adet İl Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 353 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiş olup bunların 306'sında (%87) evsel atıksular, 262'sinde (%74) zirai ilaç ve gübre kullanımı, 202'sinde (%57) ise evsel katı atıklar muhtemel kirlenme nedenlerinden biri olarak işaretlenmiştir.

GRAFİK:II.12. YILLAR İTİBARIYLA İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZEY SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

Not:

- 2002-2004 dönemi için 78 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 459 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
- 2005-2006 dönemi için 79 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 484 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
- 2007-2008 dönemi için 78 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 498 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
- 2009-2010 dönemi için 71 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 455 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
- 2012 yılı için 57 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 331 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
- 2013 yılı için 60 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 338 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
- 2014 yılı için 61 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 353 adet yüzey suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.

Grafik:II.12.'de yıllar itibarıyla il sınırlarında bulunan yüzey sularının muhtemel kirlenme nedenlerinin işaretlenme sayılarının oransal dağılımına bakıldığında evsel atıksuların; %86 civarında oranlarla en fazla işaretlenen kirlilik nedeni olduğu, bunu %65-75'lerle zirai faaliyetlerin, %50 civarlarında oranlarla evsel katı atıklar ve sanayi kaynaklı kirlleticiler takip ettiği görülmektedir.

Yıllar itibarıyla il sınırlarında bulunan yüzey sularının muhtemel kirlenme nedenlerinin değişimin eğilimine bakıldığında evsel atıksuların ve sanayi kaynaklı atıklar/atıksuların oranlarının hemen hemen sabit kaldığı, zirai faaliyetler ve evsel katı atıkların paylarının ise arttığı görülmektedir.

Tablo:II.5.'de her bir ilimizin kendi il sınırları içerisinde bulunan yeraltı sularının, 07/04/2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde kalite sınıfları ve muhtemel kirlenme nedenleri (X) ile işaretlenmiştir.

TABLO:II.5. İL SINIRLARINDA BULUNAN YERALTI SULARININ YERALTI SULARININ KİRLENMEYE VE BOZULMAYA KARŞI KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ

Sıra No	İLLER	Yeraltı Suyunun Bulunduğu Bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri										Diğer
			İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi			
1	ADANA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
2	ADİYAMAN	Fırat-Dicle Havzası	X				X	X	X	X	X	X				
3	A.KARAHİSAR	Afyonkarahisar					X	X	X	X	X	X				
4	AĞRI	Ağrı Merkez	X				X	X			X					
		Eleşkirt	X								X					
		Tutak			X						X					
		Doğubayazıt	X								X					
		Taşlıçay			X						X					
		Hamur			X	X	X				X					
		Diyadin			X						X					
		Patnos			X	X	X				X					
5	AMASYA	Geldingen Ovası					X				X					
		Aydınca Ovası					X	X			X					
		Suluova Ovası									X	X				
		Merzifon Gümüşhacıköy Ovası					X				X		X			
6	ANKARA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
7	ANTALYA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
8	ARTVİN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
9	AYDIN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
10	BALIKESİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
11	BİLECİK	Merkez İlçe				X			X				X			
		Bozüyük Ovası				X			X		X					
		Gölpazarı Ovası				X					X					
		Sakarya Vadisi				X					X					
12	BİNGÖL	Metan				X										
		Mirzan				X										
		Kürük				X										
13	BİTLİS	Bu konuyla ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.														
14	BOLU	3 nolu kuyu (Yer altı Su Kaynağı- Merkez)	X								X					
		9 nolu kuyu (Yer altı Su Kaynağı- Merkez)	X								X					
		37 nolu kuyu (Yeraltı Su Kaynağı- B.Berk)		X							X					
		28 nolu kuyu (Yeraltı Su Kaynağı- Çayırköy)		X							X					
		26 nolu kuyu (Yer altı Su Kaynağı- Çayırköy		X							X					
		15 nolu kuyu(Yeraltı Su Kaynağı- Aktaş Mah.)		X							X					
15	BURDUR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
16	BURSA	Bursa				X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		Çakırköy				X		X			X					
		Aş.Susurluk-Karacabey				X		X			X	X				
		İznik				X		X			X	X				
		Orhangazi				X		X			X		X			
		Gemlik				X		X			X			X		
		Engürücük				X		X			X					
		Mudanya				X		X			X			X		
		Yenişehir				X		X			X	X				
					X		X		X	X						

TABLO:II.5. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yeraltı Suyunun Bulunduğu Bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
			İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer
17	ÇANAKKALE	Ayvacık Bölgesi				X	X	X	X	X	X	X		
		Bozcaada Bölgesi				X	X			X			X	
		Çan Bölgesi				X	X	X	X	X	X	X		
		Ezine Bölgesi				X	X	X	X	X	X	X		
		Eceabat Bölgesi				X		X	X	X			X	
		Gökçeada Bölgesi				X	X			X			X	
		Gelibolu Bölgesi				X		X	X	X		X	X	
		Merkez İlçe						X	X	X		X	X	
		Lapseki Bölgesi				X	X	X	X	X	X	X	X	
		Biga Bölgesi				X	X	X	X	X	X	X	X	
		Yenice Bölgesi				X	X	X	X	X	X			
18	ÇANKIRI	Merkez				X		X		X	X			
19	ÇORUM	Konu hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır.												
20	DENİZLİ	Konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.												
21	DIYARBAKIR	Gözü Havzası içme suyu	X			X		X		X	X			Petrol Üretimi
22	EDİRNE	İl Geneli			X			X		X				
23	ELAZIĞ	Gözebaşı (Kinederiç) İçmesuyu Kuyusu			X									
		Kuyulu Kuyu No:39221			X									
		Güntaşı Kuyu No:15958			X									
		Yünlüce Kuyu No:19299			X									
24	ERZİNCAN	Erzincan Beytahtı Pompa İstasyonu Belediye	X											
		Erzincan Meslek Yüksek Okulu-17364	X			X								
		Erzincan Süleymanlı-585		X						X				
		Erzincan Kapalı Cezaevi-58702	X											
		Erzincan DSI 82.Sb.Md.- 42451	X			X								
25	ERZURUM	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
26	ESKİŞEHİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
27	GAZİANTEP	Yeterli bilgiye ulaşamamıştır.												
28	GİRESUN	Konu ile ilgili bilgi bulunamamıştır.												
29	GÜMÜŞHANE	Konu hakkında veri alınamamıştır.												
30	HAKKARİ	Berçelan	X											
		Büyükçiftlik	X											
31	HATAY	Asi Nehri		X		X				X				
		Karasu Çayı	X							X	X			
		Arfin Çayı		X						X				
		Muratpaşa Çayı		X						X	X			
		İskenderun Körfezi	X			X				X				
		Yarseli Barajı	X			X				X	X			
		Yenişehir Gölü		X					X					
32	ISPARTA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
33	MERSİN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
34	İSTANBUL	Danamandıra Kuyuları	X											
		Beyciler Kuyuları	X								X			
		Gümüşyaka (Çerkezköy) Kuyuları	X											
		Hallaçlı Kuyuları	X											
		Çatalca Köy Kuyuları	X							X				
		Silivri Köy Kuyuları	X							X				
		Asya Yakası Köy Kuyuları												
35	İZMİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
36	KARS	Kars Merkez			X									
37	KASTAMONU	Kastamonu (Gölköy)			X									
		Hanönü (Kuyuluş)			X									

TABLO:II.5. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yeraltı Suyunun Bulunduğu Bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri									
			İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer	
	KASTAMONU (DEVAMI)	Kastamonu (Kurtköy)			X										
		Tosya (Çaykapı)			X										
		Daday (Boyalılar)			X										
		Tosya (Zincirlikuyu)			X										
38	KAYSERİ	Konu ile ilgili çalışma yapılmamıştır.													
39	KIRKLARELİ	Ergene Havzası				X		X	X	X	X				
40	KIRŞEHİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
41	KOCAELİ	İzmit Eski Gölcük Yolu- Oyak Beton		T4-A2											
		İzmit DSİ Şube		T4-A2											
		Başiskele Kullar Fidanlık		T2-A1											
		Kartepe Maşukiye Otobüs Durağı		T2-A1											
42	KONYA	Selçuklu ve Meram İlçe Sınırları	X						X	X	X				
43	KÜTAHYA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
44	MALATYA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
45	MANİSA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
46	K.MARAŞ	Karaçay			X	X	X	X	X	X					
		Aksu Çayı			X	X	X	X	X	X					
47	MARDİN	Avcılar Köyü			X										
		Kale altı artuklu			X										
		Mazıdağı			X										
		Kabala			X										
		Sultanköy			X										
		Koyunlu			X										
		Dargeçit			X										
		Derik			X										
		Dandane			X										
48	MUĞLA	Yatağan Çayı				X		X						Aşırı Çekim ve Tuzlanma	
		Güllük Dalyan Ağızı				X		X		X					
		Alagün-Harıplı Koyu				X		X		X					
		Tahtakoz Güllük Körfezi				X									
		Gazalkuyu-Güllük Körfezi				X									
		Kazıklı Limanı				X									
		Balık Çiftlikleri civarı													
		Salih Adası (Balık çiftlikleri civarı)				X									
		İkizadalar civarı- Kervansaray Oteli önü				X									
		Boğaziçi (Deniz - Balıkçı Kooperatifi önü)				X				X					
		Bafa Gölü				X		X		X					
		Yuvarlak Çay				X				X					
		Eşen Çayı-Kemer (Köprü)				X				X					
		Yanıklar Çayı (Gümüşdoğa Alabalık İşletmesi'nden sonra)								X					
		Yanıklar Çayı (Gümüşdoğa Alabalık İşletmesi'nden sonra)								X					
		Geyik Barajı							X	X					
		Murt Deresi					X	X		X	X				
		Kargı Çayı								X					
		Menteşe Çayı					X	X							
49	MUŞ	Muş			X	X	X			X	X				
		Merkez			X	X	X			X	X				

TABLO:II.5. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yeraltı Suyunun Bulunduğu Bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri									Diğer
			İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi		
50	NEVŞEHİR	Ürgüp Havzası	X											Yer yer jeolojik formasyona bağlı olarak gelişen Arsenik kirliliği bulunmaktadır.	
		Gülşehir Havzası	X											Yer yer jeolojik formasyona bağlı olarak gelişen Arsenik kirliliği bulunmaktadır.	
		Karahasanlı Havzası	X											Yer yer jeolojik formasyona bağlı olarak gelişen Arsenik kirliliği bulunmaktadır.	
		Misli Havzası	X											Yer yer jeolojik formasyona bağlı olarak gelişen Arsenik kirliliği bulunmaktadır.	
51	NİĞDE	Tabakhane Deresi			X										
		Uzandı Deresi			X										
		Ören Deresi			X										
		Ömerli Deresi			X										
		Murtaza Suyu			X										
		Uluağaç Deresi			X										
		Kovalık Deresi			X										
		Melendiz Çayı			X										
		Karapınar Deresi			X										
		Ecemis Çayı			X										
		Çakıt Suyu			X										
Diğerleri			X												
52	ORDU	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
53	RİZE	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
54	SAKARYA	Yeraltı Suları			X	X	X	X	X	X	X				
55	SAMSUN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
56	SİİRT	Hesko			X					X					
57	SINOP	Boyabat – Durağan Gökırmak Vadisi			X	X		X		X					
		Erfelek Çayı Vadisi			X	X				X					
		Ayancık - Türkeli			X	X		X		X					
		Sarımsaklı – Kabalı Çayı Vadileri			X	X				X					
58	SİVAS	Tavra Vadisi		X						X					
		Altınyayla	X												
		Gürçayır	X			X									
59	TEKİRDAĞ	Ergene	X					X	X						
		Çorlu	X					X	X						
		Çerkezköy	X					X	X						
		Muratlı	X					X	X						
		Saray	X												
		Malkara		X								X			
		Hayrabolu		X							X				
		Şarköy		X		X							X		
		M.Ereğlisi		X		X							X		
		Süleymanpaşa		X		X							X		
60	TOKAT	Çamlıbel-Sulusaray			X	X	X			X	X				
		Tokat-Turhal			X	X	X	X		X	X				
		Almus ve Çevresi			X	X	X			X	X				
		Niksar			X	X	X	X		X	X				
		Erbaa-Taşova			X	X	X	X		X	X				
61	TRABZON	Yeraltı sularının kalite sınıfları ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.													
62	TUNCELİ	İlde yeraltı sularının kalite sınıflarının belirlenmesi ile ilgili çalışma yapılmamıştır.													

TABLO:II.5. DEVAMI

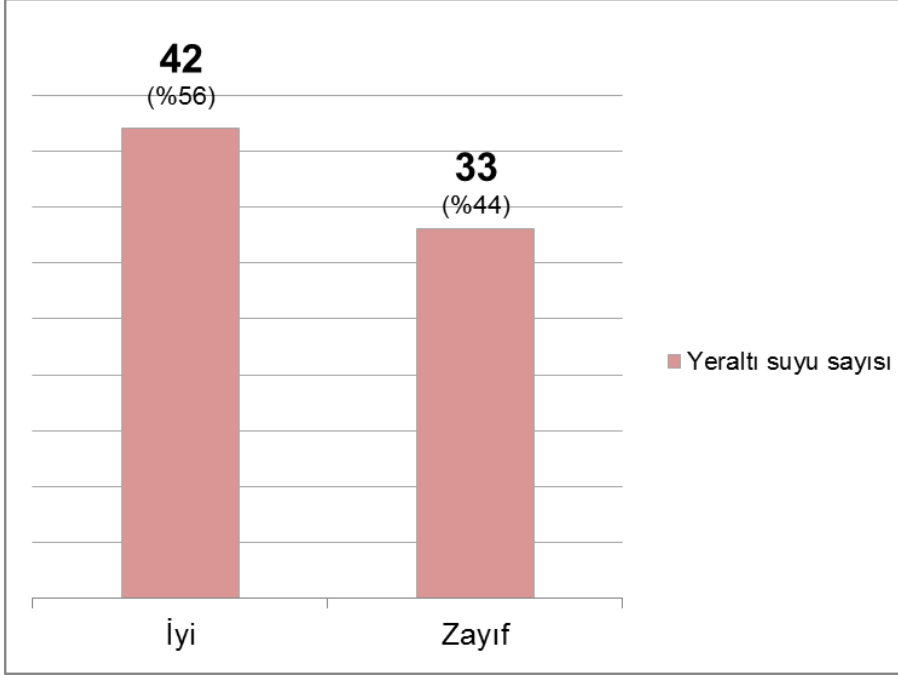
Sıra No	İLLER	Yeraltı Suyunun Bulunduğu Bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
			İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer
63	ŞANLIURFA	Viranşehir-Ceylanpınar Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Tektek Dağı Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Harran Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Suruç Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Birecik Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Halfeti Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Yaylak (Baziki) Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Bozova Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
		Hilvan Havzası			X	X	X	X	X	X	X	X		
				X	X	X	X	X	X	X				
64	UŞAK*	Büyük Menderes (Uşak – Banaz – Sivaslı Yeraltı Suyu Kütlesi)				X	X	X	X	X	X	X		
		Gediz Havzası				X	X	X		X	X	X		
65	VAN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
66	YOZGAT	Çatalkaya			X	X		X		X		X		
67	ZONGULDAK	Yeraltı suları ile ilgili bir çalışma yapılmamıştır.												
68	AKSARAY	Kutlu Kasabası	X											
		Tanatöme	X											
		Eski Sultanhanı	X											
		KOÇAŞ TİM 1		X						X	X			
		Hamidiye		X						X				
		Kililik Mevkii	X											
		Kepez Mevkii	X											
		Pirinçlik Mevkii	X											
		Topakkaya Kasabası	X											
		Acıpınar Kasabası	X											
		Eşmekaya Kasabası		X						X				
		Gölbez Yaylası		X						X				
		Sapmaz Köyü		X						X				
		OSB Karataş Yolu		X					X	X				
Sarayhan Kasabası		X							X					
Ortaköy İlçesi		X							X					
			X						X					
69	BAYBURT	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
70	KARAMAN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
71	KIRIKKALE	Konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.												
72	BATMAN	İl Müdürlüğünde konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.												
73	ŞIRNAK	İl Müdürlüğünde konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.												
74	BARTIN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
75	ARDAHAN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												
76	İĞDIR	Merkez		X		X				X				
		Tuzluca		X		X				X				
		Karakoyunlu		X		X				X				
77	YALOVA	Konu ile ilgili çalışma yapılmamıştır.												
78	KARABÜK	Eskipazar			X									
		Safranbolu			X									
		Merkez			X									
		Ovacık			X									
		Yenice			X									
79	KİLİS	Arpakesmez		X		X								
		Hanönü		X		X								
80	OSMANİYE	Konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.												
81	DÜZCE	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.												

Not: Edirne ve Sakarya için yeraltı suları genel ifade edilmiştir.

Uşak için NOT: AB Eşleştirme Projesi kapsamında hazırlanan Büyük Menderes Havzası Taslak Yönetim Planı kapsamında ilimiz sınırları içerisinde; Uşak - Banaz – Sivaslı Yeraltı suyu kütlesi belirlenmiş olup; Gediz Havzası kapsamında herhangi bir yeraltı suyu kütlesi çalışması yapılmamıştır. Yine ilimiz sınırları içerisinde yeraltı sularının kalitesinin belirlenmesi için yapılan bir çalışma bulunmamaktadır. Tablo, ilimizin yer aldığı havzalar kapsamında ve il genelindeki baskı unsurları göz önüne alınarak, İl Müdürlüğümüz öngörülleri ile doldurulmuştur.

Grafik:II.13.'da İl Müdürlüklerimizce kendi il sınırları içerisinde yer alan yeraltı suları için “Yeraltı Sularının Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde kalite sınıfları, **Grafik:II.14.**’ de muhtemel kirlenme nedenleri, **Grafik:II.15.**’ de ise yıllar itibariyle yeraltı sularının muhtemel kirlenme nedenlerinin oransal dağılımı gösterilmiştir.

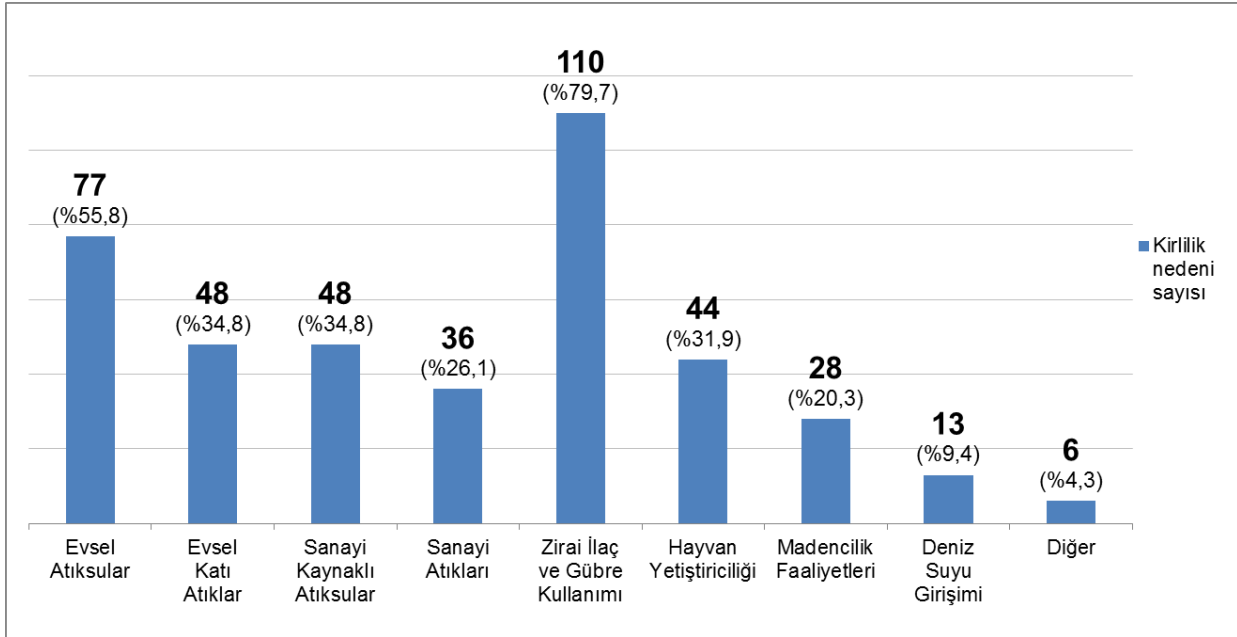
GRAFİK:II.13. İL SINIRLARI İÇERİSİNDE YER ALAN YERALTI SULARININ “YERALTI SULARININ KİRLENMEYE VE BOZULMAYA KARŞI KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

(*) Tablo:II.5’de, 16 adet İl Müdürlüğümüzce kendi il sınırları içerisindeki, toplam 75 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için kalite sınıfları belirtilmiştir. Grafik:II.13’de, kalite sınıfı belirtilen yeraltı suları veya izleme noktaları esas alınarak hazırlanmıştır.

Grafik:II.13.’e göre, 16 adet İl Müdürlüğünce kendi il sınırları içerisindeki, toplam 75 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için kalite sınıfları belirtilmiş olup, bunların 42 adedinin (%56’sının) iyi kalitede, 33 adedinin (%44’ünün) ise zayıf kalitede olduğu belirlenmiştir.

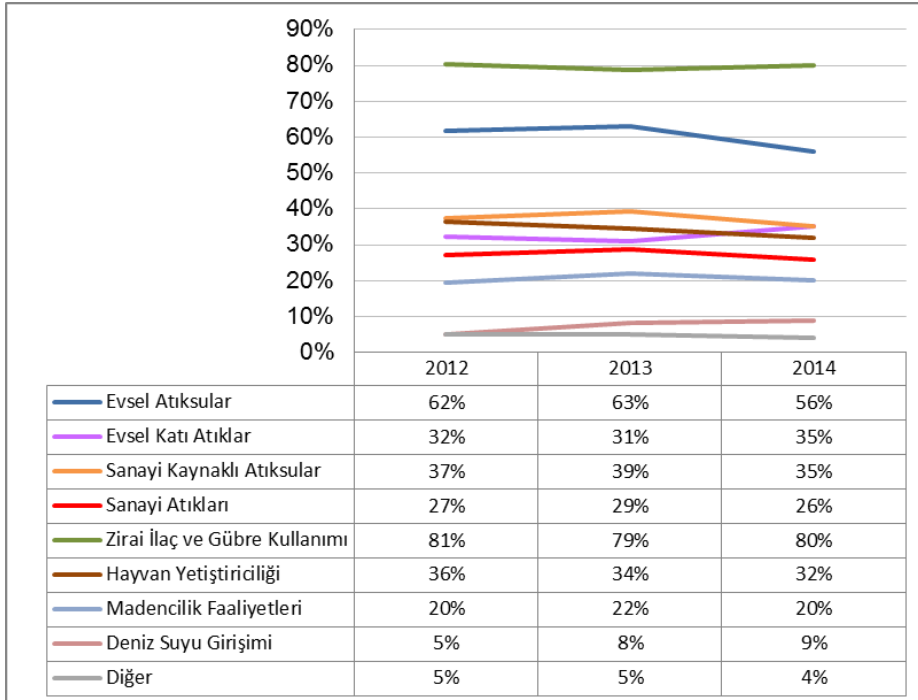
GRAFİK:II.14. İL SINIRLARINDA BULUNAN YERALTI SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

(*) Tablo:II.5.'de, 32 adet İl Müdürlüğümüzce, kendi il sınırları içerisinde yer alan toplam 138 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir. Bundan hareketle Grafik:II.14, muhtemel kirlenme nedeni belirtilen yeraltı suları veya izleme noktaları esas alınarak hazırlanmıştır.

Grafik:II.14.'e göre, 32 adet İl Müdürlüğünce, kendi il sınırları içerisindeki toplam 138 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni işaretlenmiş olup, bunların 110'nunda (%79,7) zirai ilaç ve gübre kullanımı, 77'sinde (%55,8) evsel atıksular, 48'inde (%34,8) evsel katı atıklar, yine 48'inde (%34,8) sanayi kaynaklı atıksular muhtemel kirlenme nedenlerinden biri olarak işaretlenmiştir.

GRAFİK:II.15. YILLAR İTİBARIYLA İL SINIRLARINDA BULUNAN YERALTI SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

Not: - 2012 yılı için 31 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 118 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
 - 2013 yılı için 31 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 122 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.
 - 2014 yılı için 32 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi sınırları içerisindeki, toplam 138 adet yeraltı suyu veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.

Tablo:II.6.'da İl Müdürlüklerimizce kendi İl sınırlarında bulunan yüzme sularının mavi bayrak durumu, 09/01/2006 tarih ve 26048 sayılı Resmi gazete' de yayımlanan "Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği" çerçevesinde kalite sınıfları ve muhtemel kirlenme nedenleri (X) ile işaretlenmiştir.

TABLO:II.6. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI VE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ

Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri							
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer	
1	ADANA	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
2	ADIYAMAN	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
3	A.KARAHİSAR	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
4	AGRI	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
5	AMASYA	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
6	ANKARA	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
7	ANTALYA	Kemer			X			X	X (Turizm)							
		Manavgat	X		X				X (Turizm)							
		Kaş	X		X				X (Turizm)							
		Kalkan	X		X				X (Turizm)							
		Belek	X		X				X (Turizm)							
		Side	X		X				X (Turizm)							
		Demre	X		X				X (Turizm)				X			
		Gazipaşa	X		X				X (Turizm)				X			
		Alanya	X		X				X (Turizm)							
		Serik	X		X				X (Turizm)							
		Çolaklı	X		X				X (Turizm)							
		Kumluca		X		X			X				X			
		Konyaaltı	X						X	X					X	
		Phaselis	X			X									X	
		Adrasan	X												X	
		Lara	X						X	X					X	
		8	ARTVİN	Finike		X		X			X				X	
Kopmuş Plajı				X		X			X				X		Sel suları	
Kemalpaşa/ Hopa																
		Kıyıcık Plajı Arhavi		X		X			X			X			Sel suları	
9	AYDIN	Kuşadası	X			X			X							
		Didim	X			X			X							
10	BALIKESİR	Artemis Otel	X			X									X	
		Ayvalık Belediye Halk Plajı	X			X									X	
		Çlup Orient	X			X									X	
		Doğaköy	X			X									X	
		Gemi Yatağı Koyu	X			X									X	
		Güvercin Koyu	X		X											
		Haliç Park Otel	X			X									X	
		Martı Koyu	X		X											
		Nikita Mevkii	X			X									X	
		Orjan Sahil	X			X									X	
		Sarımsaklı Oteller Önü	X			X									X	
		Öğretmenler Mah.	X			X									X	
		Ören Bld. Halk Plajı	X			X									X	
11	BİLECİK	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
12	BİNGÖL	İlde yüzme sularının kalite sınıflarının belirlenmesi ile ilgili çalışma yapılmamıştır.														
13	BITLİS	Adilcevaz		X												
		Ahlat		X												
		Tatvan		X					X	X					X	

TABLO:II.6. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer
14	BOLU	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
15	BURDUR	Salda Gölü		X	X				X						
16	BURSA	Narlı Halk Plajı		X			X		X		X		X	X	
		Karacaali İzçilik Kampı		X			X		X				X		
		Büyükkumla Halk Plajı		X		X			X					X	
		Küçükkumla Orman Kampı		X			X		X		X			X	
		Hasanağa İzçilik Kampı		X		X			X				X		
		Gemsaz Halk Plajı		X		X			X					X	
		Kumsaz Halk Plajı		X		X			X					X	
		Kurşunlu Sitelerönü Halk Plajı		X		X			X					X	
		Kızılay Kampı		X		X			X					X	
		Burgaz Altinkum Halk Plajı		X			X		X					X	
		Burgaz Halk Plajı		X		X			X					X	
		Kumyaka Halk Plajı		X		X			X						
		Zeytinbağı Halk Plajı		X			X		X				X	X	
		Eşkel Halk Plajı		X		X			X						
		Eğerce Halk Plajı		X		X			X						
		Coşkunöz Halk Plajı		X			X		X				X	X	
		Yeniköy Halk Plajı		X		X			X				X		
		Malkara Halk Plajı		X		X			X						
		Kurşunlu Halk Plajı		X		X			X					X	
		Göllüce Halk Plajı		X		X			X				X		
		İnciraltı Mevkii Halk Plajı		X		X			X				X		
		Orhangazi Halk Plajı		X			X		X				X	X	
17	ÇANAKKALE	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
18	ÇANKIRI	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
19	ÇORUM	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
20	DENİZLİ	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
21	DIYARBAKIR	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
22	EDİRNE	Vakıflar Sahil Plajı		X	X										
		Gülçavuş Sahil Plajı		X	X										
		Sultaniçe Sahil Plajı		X	X										
		Kırkpınar Sahil Plajı		X	X										
		Sazlıdere Sahil Plajı		X	X										
		Gökçetepe Sahil Plajı		X	X										
		Mecidiye Sahil Plajı		X	X										
		Erikli Sahil Plajı	X		X										
		Yayla Sahil Plajı		X	X										
23	ELAİZİĞ	Hazar Gölü	X			X			X	X					
		Gezgin Halk Plajı	X			X			X	X					
		TUR-POL Tesis Kampı	X			X			X	X					
		Emniyet Plajı	X			X			X	X					
24	ERZİNCAN	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
25	ERZURUM	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
26	ESKİŞEHİR	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
27	GAZİANTEP	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
28	GİRESUN	Köyhizmetleri P. (Merkez)		X		X			X	X					
		Belediye Halk P. (Merkez)		X		X			X	X					

TABLO:II.6. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer
	GİRESUN (DEVAMI)	Jandarma Plajı (Merkez)		X		X			X	X					
		Polis Evi Plajı (Merkez)		X		X			X	X					
		Çerkezönü Plaj (Merkez)		X		X			X	X					
		Burunucu Plajı (Bulancak)		X		X			X	X					
		Belediye Halk (Bulancak)		X		X			X	X					
		Boztepe Altı P. (Eynesil)		X		X			X	X					
		Deliktaş Plajı (Görece)		X		X			X	X					
		Çamönü Plajı (Görece)		X		X			X	X					
		Düzköy Halk P. (Keşap)		X		X			X	X					
		Asarkaya Aile P. (Keşap)		X		X			X	X					
		Uluburun Halk P. (Keşap)		X		X			X	X					
		Eğrice Halk P. (Piraziz)		X		X			X	X					
		Villalar Önü P. (Piraziz)		X		X			X	X					
		Yılğın Halk P. (Tirebolu)		X		X			X	X					
		Kaynarca Aile P. (Tirebolu)		X		X			X	X					
		Belediye Halk P. (Tirebolu)		X		X			X	X					
		Küçükçay Aile P. (Tirebolu)		X		X			X	X					
		Bada Plajı (Tirebolu)		X		X			X	X					
29	GÜMÜŞHANE	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
30	HAKKARİ	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
31	HATAY	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
32	ISPARTA	Altinkum Plajı	X		X										
		Bedre Plajı			X										
		Kayaagzı Plajı			X										
		Taşevi Plajı			X										
		Yazla Plajı			X										
33	MERSİN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
34	İSTANBUL	Ayazma Plajı	X												
		Ağlayankaya Plajı	X												
		Şile Resort Hotel	X												
35	İZMİR	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
36	KARS	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
37	KASTAMONU	Cide Kasaba Plajı		X		X			X						
		Çatalzeytin Merkez Plajı		X		X			X						
		Abana Hacıveli Plajı		X		X			X						
		Abana Balıkçı Barınağı Plajı		X		X			X						
		Bozkurt Yakaören Plajı		X		X			X						
		Doğanyurt Limanıcı Plajı		X		X			X						
		İnebolu Özlüce Plajı		X		X			X						
		İnebolu Boyranaltı Plajı		X		X			X						
		İnebolu Gemiciler Kadınlar Plajı		X		X			X						
38	KAYSERİ	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
39	KIRKLARELİ	Kıyıköy		X		X			X	X					
		İğneada		X		X			X	X					
40	KIRŞEHİR	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													

TABLO:II.6. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri							
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer	
41	KOCAELİ	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.														
42	KONYA	Beyşehir Gölü-İskender Mevkii		X					X	X	X	X	X	X		
		Beyşehir Gölü-Karadikenaltı Mevkii		X					X	X	X	X	X	X		
		Beyşehir Gölü-Gençlik ve İzcilik Kampı Mevkii		X					X	X	X	X	X	X		
		Beyşehir Gölü-Karaburun Mevkii		X					X	X	X	X	X	X		
		Beyşehir Gölü-İskender Mevkii	X					X	X	X	X	X	X	X		
43	KÜTAHYA	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
44	MALATYA	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
45	MANİSA	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
46	K.MARAŞ	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.														
47	MARDİN	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
48	MUĞLA	Bodrum	X						X						X	
		Fethiye	X						X						X	
		Marmaris	X						X						X	
		Datça	X						X						X	
		Ortaca-Sarıgerme	X						X							
		Ula-Akyaka	X						X						X	
		Bodrum	X						X						X	
49	MUŞ	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
50	NEVŞEHİR	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.														
51	NİĞDE	İlde yüzme amaçlı su kaynağı bulunmamaktadır.														
52	ORDU	Gülyalı		X					X							
		Perşembe		X					X							
		Fatsa		X					X							
		Ünye	X													
		Ordu	X													
53	RİZE	Kıyıcık Plajı - Fındıklı		X		X			X							
		Yeniköy Plajı - Fındıklı		X		X			X							
		Karaoğlu Plajı - Ardeşen		X		X			X							
		Hamidiye Plajı - Pazar		X		X			X							
		Sivrikale Plajı - Pazar		X		X			X							
		Çayeli Halk Plajı - Çayeli		X		X			X							
		Limanköy Aile Plajı - Çayeli		X		X			X							
		Saklıbahçe Aile Plajı - Çayeli		X		X			X							
		Bozukkale Plajı - Gündoğdu		X		X			X							
		Alipaşa Plajı - Rize		X		X			X							
		Sarayköy Plajı - İyidere		X		X			X							
		Yalıköy Plajı - İyidere		X		X			X							
		54	SAKARYA	Karasu Küçükbogaz			X				X					
Karasu Özsü Plajı					X				X							
Karasu 32 Evler Plajı					X				X							
Kocaali Alendere Plajı					X				X							
Kocaali Merkez Plajı					X				X							
Sapanca Belediye Plj.					X				X							
55	SAMSUN	Canik Bandırma Plajı		X		X			X							
		İlkadım Fener Plajı		X		X			X							

TABLO:II.6. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer
	SAMSUN (DEVAMI)	İlkadım Mert Plajı		X	X				X						
		Atakum İl Tarım Kontrol Laboratuvarı		X		X			X						
		Atakum Çelik Sitesi Önü		X		X			X						
		Atakum Atakent Doktorlar Sitesi		X		X			X						
		Atakum Altınkum 18. Sokak		X		X			X						
		Atakum Altınkum 74. Sokak		X		X			X						
		Atakum Çatalçam Polis Okulu Sahili		X		X			X						
		Atakum Taflan Un Fabrikası		X		X			X						
		19 Mayıs Kumcağız Belediye Plajı		X		X			X						
		19 Mayıs Dereköy Bahçelievler Plajı		X	X	X			X						
		Bafra Doğanca Beldesi Boyder		X		X			X						
		Bafra Koşuköyü Plajı		X		X			X						
		Alaçam Geyikkoşan Öğretmen Evi Sahil Plajı		X		X			X						
		Alaçam Göçkün Köyü Alba Kent Sitesi		X		X			X						
		Alaçam Etyemez Köyü Eminamca Sitesi		X			X		X						Yağış ve sel
		Yakakent Yalı Lokantası Plajı		X	X				X						
		Yakakent Blu Sea Plajı		X	X				X						
		Yakakent Paçoz Aile Çay Bahçesi Önü		X		X			X						
		Çarşamba Hürriyet Beldesi Anıl Plajı		X		X			X						
		Çarşambaabdal Deresi Kuruluş Köyü Yazlıklar Pl.		X		X			X						
		Çarşamba Costal Yalı Yağmur Sokak Bitimi		X	X				X						
		Terme Sakarlı Belde Plajı (Miliç-1)		X	X				X						
		Terme Evcı Beldesi Çamlık Plajı (Miliç-2)		X		X			X						
		Gölyazı Beldesi Orman Plajı		X		X			X						
56	SİİRT	İl genelinde yüzme suyunun bulunduğu bölge ve plaj bulunmamaktadır.													
57	SINOP	Kumsal		X		X			X						
		Mobil		X		X			X						
		DSİ		X		X			X						
		Kumkapı		X		X				X		X			
		Ordu Köyü Sahili		X		X				X		X			
		Çamurca Plajı		X		X									
		Ayancık Plajı		X		X				X					
		Ali Köyü Plajı		X		X									
		Harzana Plajı		X		X									
		Kuşu Yalısı		X		X									
		Ayancık Kuyu		X		X									
		İdemli Mevki		X		X									

TABLO:II.6. DEVAMI

Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıklar	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıklar	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer
	SİNOP (DEVAMI)	Çayva Altı		X		X									
		Liman Mevkii		X		X			X						
		Bedre Mevkii		X		X									
		Hurma Dibi		X		X									
		Dereyeli		X		X									
		Güllüsü		X		X			X						
		Kiraz Bahçe Mevki		X		X									
		Kaya Dibi Mevkii		X		X									
		Güzelkent Plajı		X		X			X						
58	SİVAS	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
59	TEKİRDAĞ	Şarköy Plajı		X											
		Mürefte Plajı		X					X						
		Hoşköy Plajı		X					X						
		Kumbağ Plajı		X					X						
		Barbaros Plajı		X					X					X	
		Yeniçiftlik Plajı		X					X						
		M. Ereğlisi Plajı		X					X					X	
60	TOKAT	Yüzme suyu bulunmamaktadır.													
61	TRABZON	Akyazı Belde Belediyesi Sahili T(2)		X					X						
		Yalınca Aile Plajı		X					X						
		Söğütü Plajı		X					X						
		Darıca Plajı		X											
		Salacık Plajı		X					X						
		Mersin Plajı		X					X						
		Özmersin Plajı		X					X						
		TRT Bölge Müdürlüğü Batı Kısmı		X					X						
		Akçakale Plajı		X					X						
		Yaylacık Mah. 100.Yılı İlköğretim Okulu Önü		X					X						
		Kerem Plajı		X					X						
		Belediye Plajı		X											
		Kaleköy Plajı		X											
		Yoroz Plajı		X					X						
		Belediye Plajı		X					X						
		Liman Arkası		X					X						
		Kaşüstü Plajı		X					X						
		Yeşilyalı		X					X		X				
		Kendirli Mevkii		X					X		X				
		Kalecik Mevkii		X											
		Akasya Mevkii		X											
		Çamburnu Mesire Yeri		X											
		Vaha Mevkii Halk Plajı		X											
		Soğuksupınar Mah.Barınak Üstü		X											
		Kıyıcık Devlet Hastanesi Önü		X					X						
		Kavak Camii Doğusu		X											
62	TUNCELİ	İlde yüzme sularının kalite sınıflarının belirlenmesi ile ilgili çalışma yapılmamıştır.													
63	ŞANLIURFA	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
64	UŞAK	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
65	VAN	Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.													
66	YOZGAT	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
67	ZONGULDAK	Yüzme sularıyla ilgili bir çalışma yapılmamıştır.													
68	AKSARAY	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
69	BAYBURT	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
70	KARAMAN	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
71	KIRIKKALE	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
72	BATMAN	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
73	ŞIRNAK	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
74	BARTIN	Kapısıyü Plajı		X	X										
		Kurucaşile Liman Plajı		X	X				X					X	

TABLO:II.6. DEVAMI

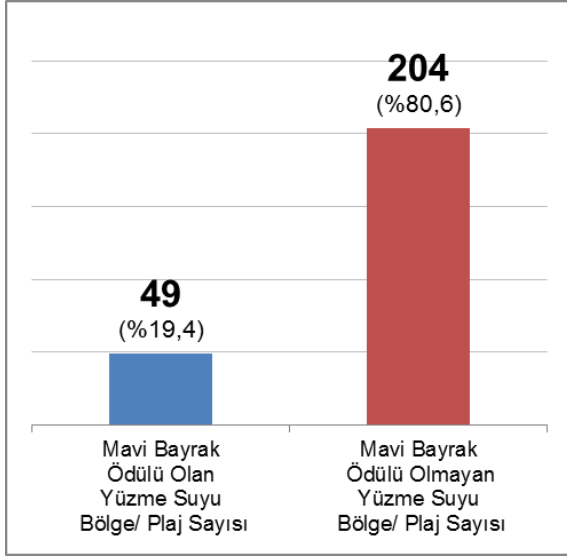
Sıra No	İLLER	Yüzme Suyunun Bulunduğu Bölge/Plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
			Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer
	BARTIN (DEVAMI)	Kurucaşile Tekkeönü Plajı		X	X				X						
		Kurucaşile Karaman Plajı		X	X										
		Amasra Göçkün Plajı		X	X				X						
		Amasra Çakraz Plajı		X	X				X						
		Amasra Bozköy Plajı		X	X				X						
		Amasra Büyük Liman Plajı		X	X				X					X	
		Amasra Küçük Liman Plajı		X	X				X					X	
		Inkum Plajı Iskele Mahallesi		X	X										
		Inkumu Plajı Jandarma Önü		X	X										
		Inkumu Plajı Yeni Mahalle		X	X										
		Merkez Güzelcehisar Plajı		X	X										
		Merkez Mogada Plajı		X	X										
		Merkez Hatipler Plajı		X	X										
		Merkez Kızılkum Plajı		X	X										
75	ARDAHAN	İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.													
76	İĞDIR	İlde yüzme suyu bölgesi bulunmamaktadır.													
77	YALOVA	Merkez		X											
		Altınova		X											
		Armutlu		X											
		Çınarcık		X											
		Çiftlikköy		X											
78	KARABÜK	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
79	KİLİS	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
80	OSMANİYE	İlde yüzme suyu bulunmamaktadır.													
81	DÜZCE	Akevler Tersane		X		X									
		Armutçuağzı Plajı		X		X									
		Ceneviz Kale	X			X									
		Çınaraltı		X		X									
		Hasret Büfe Plajı		X		X									
		Değirmenağzı		X		X									
		Edilli		X		X									
		Kalkın		X		X									
		Karaburun		X		X									
		Yılmaz Camping		X		X									
		Martı		X		X									
		Melenağzı		X		X									

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kastamonu için Not: 2013 yılı içerisinde; Abana, Bozkurt, Cide, Çatalzeytin, Doğanyurt ve İnebolu ilçelerimizde toplam 14 adet Yüzme Alanı ve Koordinatları belirlenmiştir. Yıl sonunda kılavuz değerleri aştığı tespit edilen noktaların kirlilik nedenleri araştırılarak bir rapor halinde Bakanlığımıza sunulmuştur.

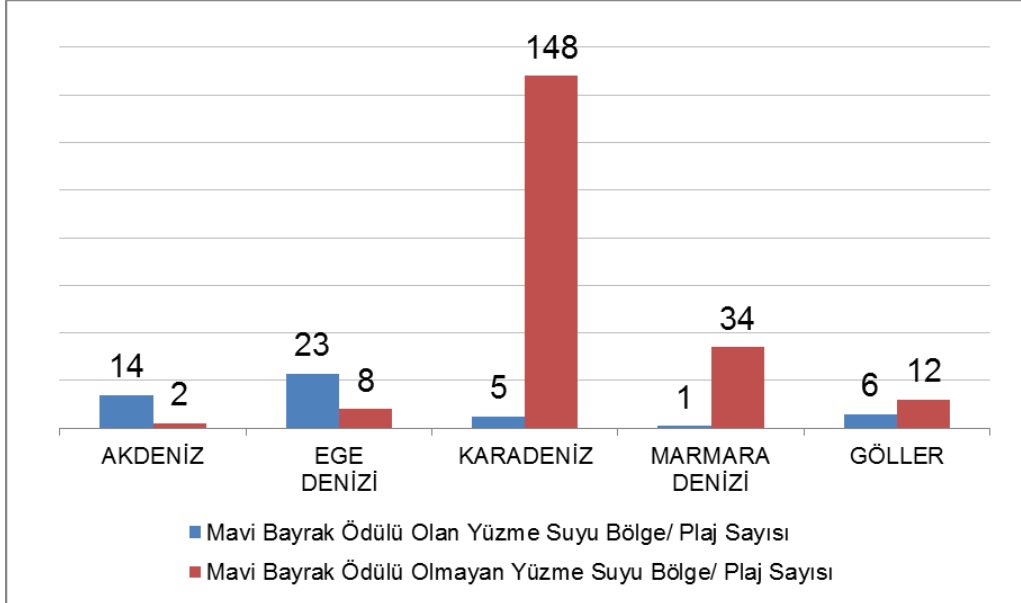
Grafik:II.16.'da il sınırları içerisinde yer alan yüzme sularının mavi bayrak durumu, **Grafik:II.17.**'de ise bu grafiğin denizlere göre dağılımı gösterilmiştir.

GRAFİK:II.16. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ MAVİ BAYRAK DURUMU (*)

(*) Tablo:II.6.'da 25 adet İl Müdürlüğümüzce kendi illerindeki, toplamda 253 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için mavi bayrak durumu işaretlenmiştir. Grafik:II.16, mavi bayrak durumu işaretlenen yüzme suyu bölgeleri/plajlar veya izleme noktaları esas alınarak hazırlanmıştır.

GRAFİK:II.17. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ DENİZLERE GÖRE MAVİ BAYRAK DURUMU (*)

(*) Tablo:II.6.'da 25 adet İl Müdürlüğümüzce kendi illerindeki, toplamda 253 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için mavi bayrak durumu işaretlenmiştir. Grafik:II.16 ve Grafik:II.17, mavi bayrak durumu işaretlenen yüzme suyu bölgeleri/plajlar veya izleme noktaları esas alınarak hazırlanmıştır.

NOT:

Akdeniz için; Antalya'da 16 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası,

Ege için; Aydın (2), Balıkesir (13), Edirne (9), Muğla (7) illerinde toplam 31 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası,

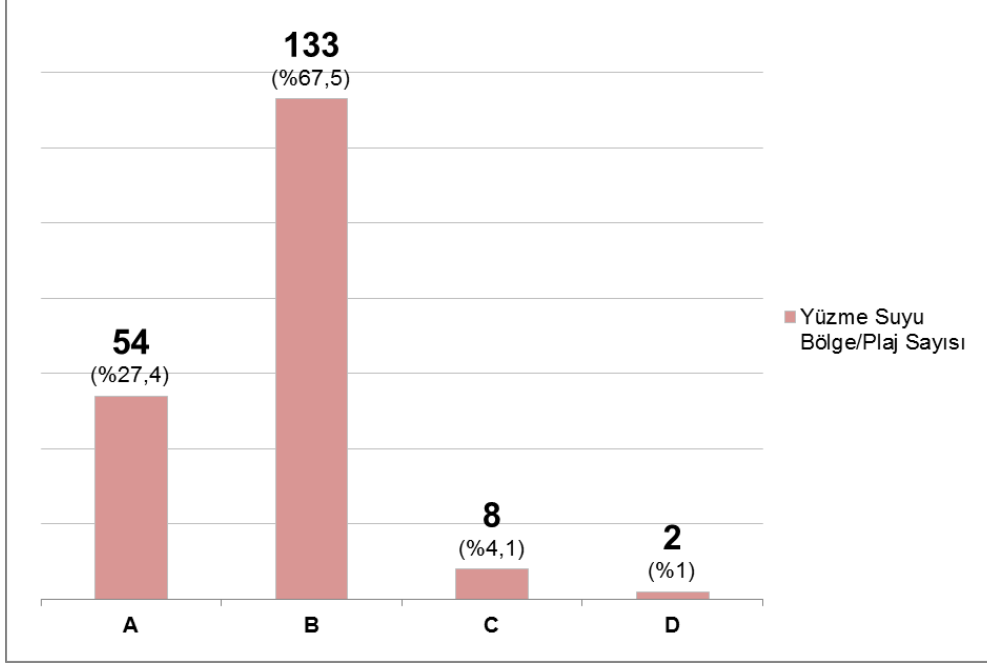
Karadeniz için; Artvin (2), Giresun (20), İstanbul (2), Kastamonu (9), Kırklareli (2), Ordu (5), Rize (12), Samsun (26), Sinop (21), Trabzon (26), Bartın (16), Düzce (12) illerinde toplam 153 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası,

Marmara Denizi için; Bursa (22), İstanbul (1), Tekirdağ (7), Yalova (5) illerinde toplam 35 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası,

Göller için; Bitlis Van Gölü (3), Burdur Salda Gölü (1), Elazığ Hazar Gölü (4), Isparta Eğirdir Gölü (1), Konya Beyşehir Gölü (5) illerinde toplam 14 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası verileri kullanılmıştır.

Grafik:II.18.'de il sınırlarında bulunan yüzme sularının “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” çerçevesinde kalite sınıfları gösterilmiştir. **Grafik.II.19, Grafik.II.20, Grafik.II.21, Grafik.II.22, Grafik.II.23** ve verilerinin Akdeniz, Ege Denizi, Karadeniz, Marmara Denizi ve göllere göre dağıtılmış şekilleri gösterilmektedir. **Grafik:II.24**'de ise tüm denizlerde yüzde oran olarak kalite sınıfları dağılımı yan yana getirilmiştir.

GRAFİK:II.18. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ “YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

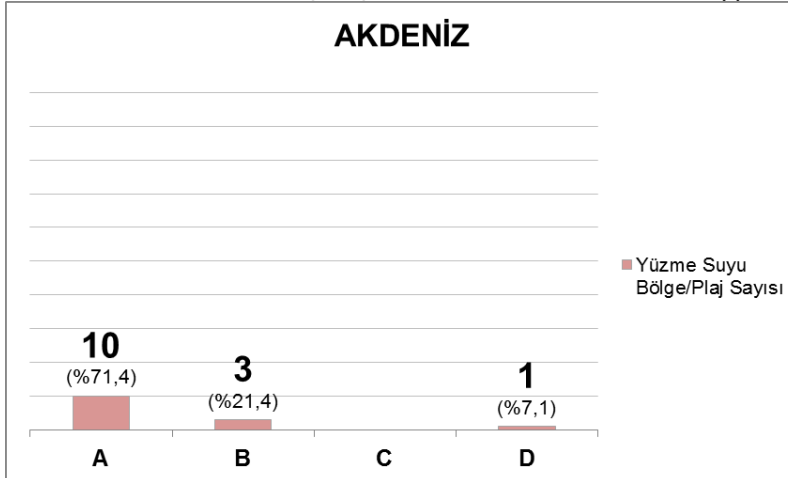

Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Grafik,Tablo:II.6.'da, 19 adet İl Müdürlüğümüzce toplam 197 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için belirlenen kalite sınıfları esas alınarak hazırlanmıştır. Antalya- Kemer ve Samsun- 19 Mayıs Dereköy Bahçelievler Plajı için birden fazla kalite sınıfı işaretleniş olup daha kötü olan sınıf dikkate alınmıştır.

Tablo:II.6.'nın verileriyle hazırlanan **Grafik:II.18.**'in incelenmesinden yüzme sularımızın çoğunlukla (%67,5) B sınıfı yani iyi kalite olduğu görülmektedir. Bunu %27,4 ile A sınıfı yani çok iyi sınıfa dahil olan yüzme suları takip etmektedir.

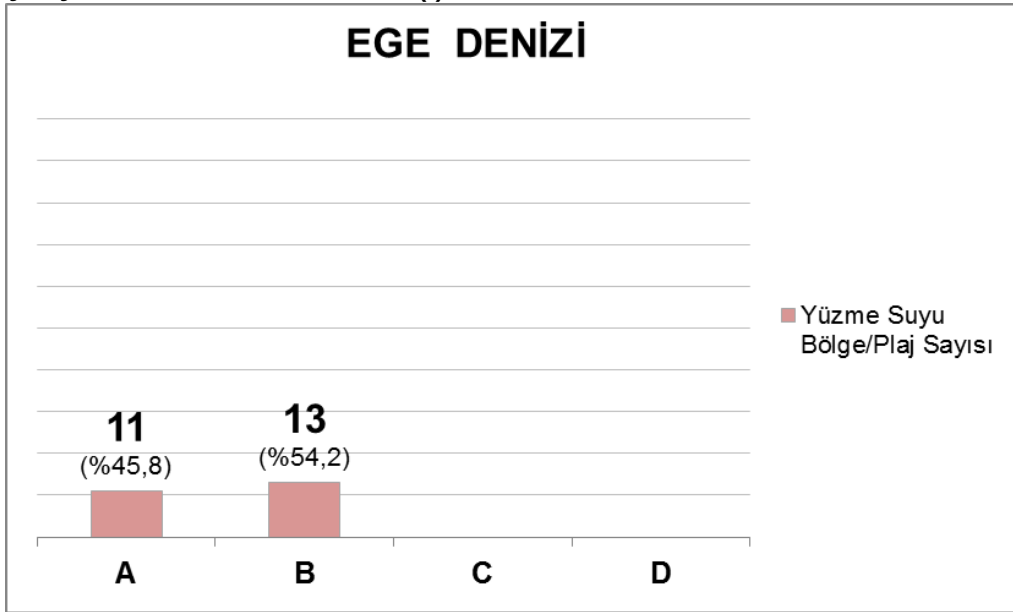
GRAFİK:II.19. AKDENİZ İÇİN ANTALYA SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ “YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Akdeniz için Antalya verileri esas alınmıştır.14 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

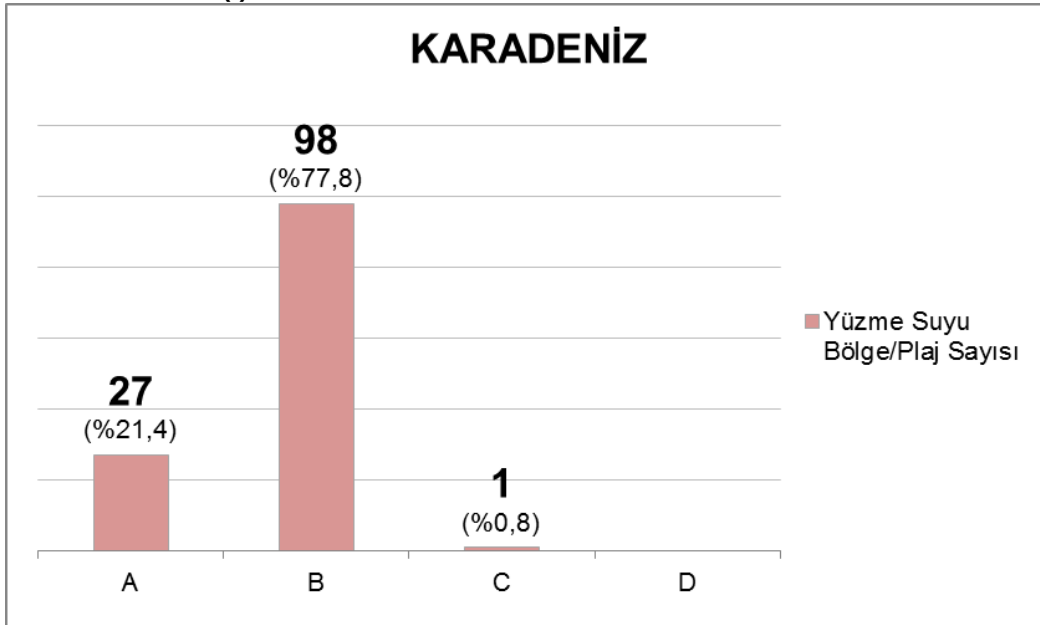
GRAFİK:II.20. EGE DENİZİ'İNDE YÜZME SULARININ “YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Ege Denizi için Aydın, Balıkesir ve Edirne illerindeki toplam 24 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

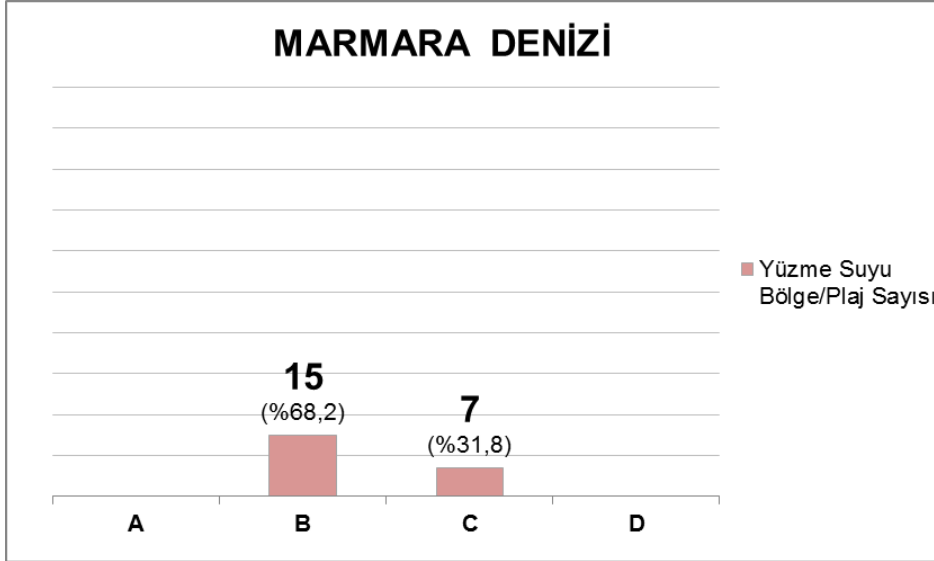
GRAFİK:II.21. KARADENİZ'DE YÜZME SULARININ “YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Karadeniz için Artvin, Giresun, Kastamonu, Kırklareli, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Bartın ve Düzce illerindeki toplam 126 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

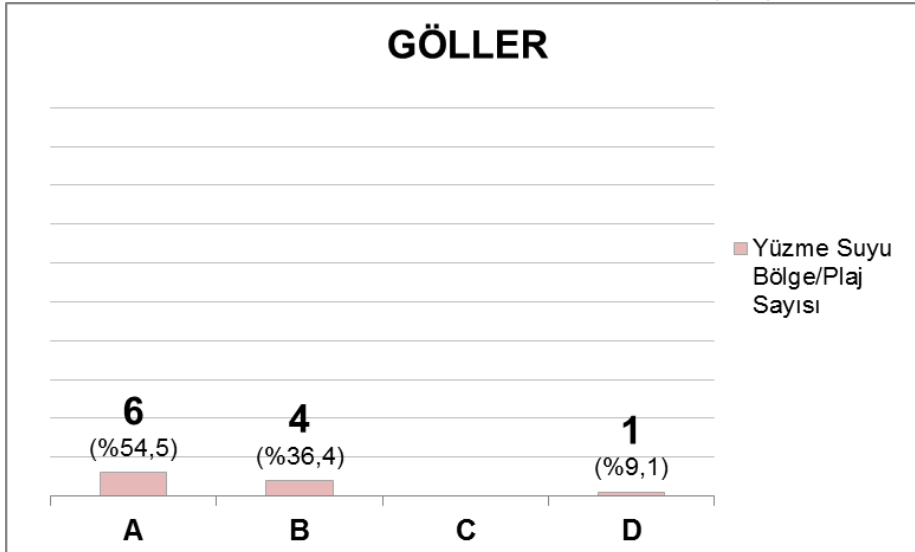
GRAFİK:II.22. MARMARA DENİZİ İÇİN BURSA SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ “YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Marmara Denizi için Bursa verileri esas alınmıştır. 22 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

GRAFİK:II.23. BAZI GÖLLERDE (SALDA GÖLÜ, HAZAR GÖLÜ, EĞİRDİR GÖLÜ, BEYŞEHİR GÖLÜ) BULUNAN YÜZME SULARININ “YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARI (*)

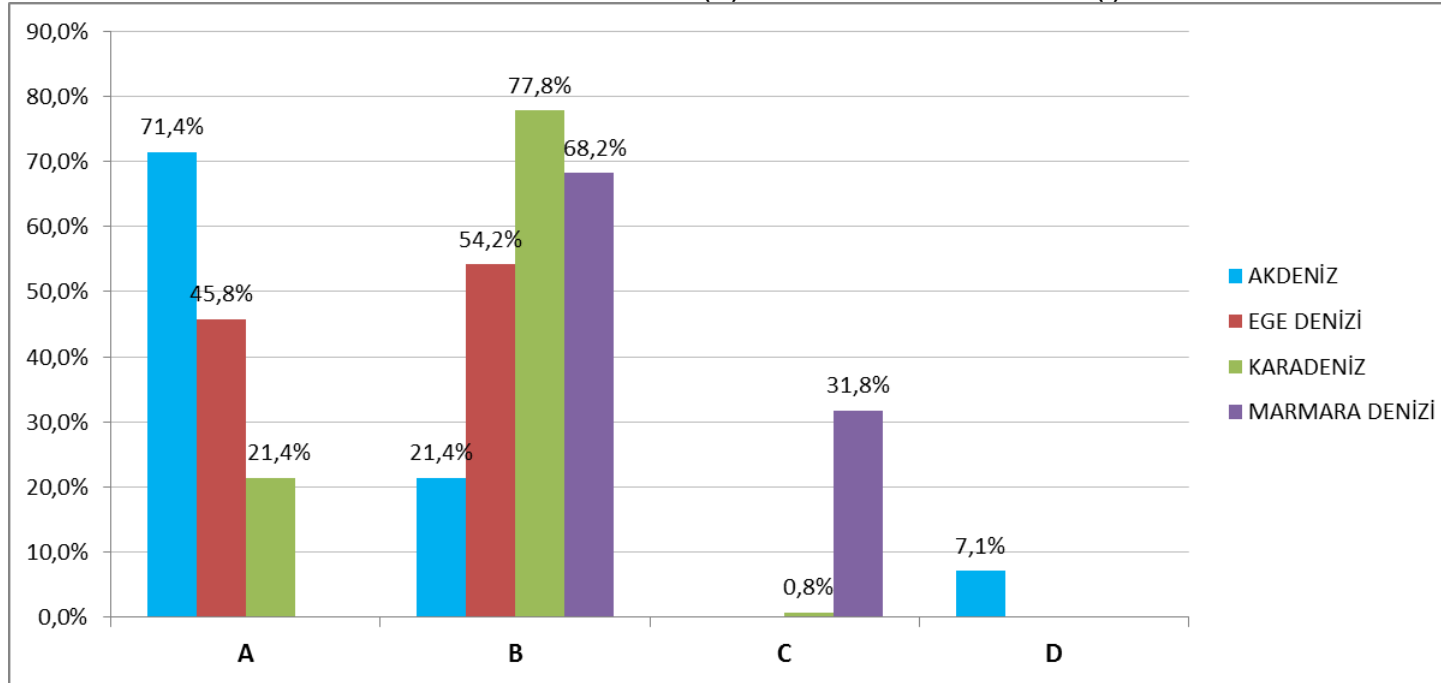
Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Burdur (Salda Gölü), Elazığ (Hazar Gölü, Gezgin Halk Plajı, TUR-POL Tesis Kampı, Emniyet Plajı), Isparta (Eğirdir Gölü- Altinkum Plajı, Bedre Plajı, Kayaagzı Plajı, Taşevi Plajı, Yazla Plajı), Konya (Beyşehir Gölü-İskender Mevkii) illerinde 11 yüzme suyu bölgesi için kalite sınıfı belirtilmiştir.

Tablo:II.6. ve Grafik:II.18.’den türetilen, Grafik:II.19. ve II.23. arasındaki grafiklerin incelenmesinden Antalya’da yüzme sularının çoğunlukla çok iyi, Ege Denizi, Karadeniz ve Bursa’da “iyi” kalite sınıfında olduğu görülmektedir. Konya’da Beyşehir Gölü-İskender Mevkiinin çok kötü sınıfa girmesi dikkat çekicidir. Isparta Eğirdir Gölü ve Burdur Salda Gölü kalite sınıfı “çok iyi”, Elazığ Hazar Gölü’nün kalite sınıfının “iyi” olduğu görülmektedir.

Her ne kadar **Tablo:II.6.** 'da denize kıyısı olan tüm illerden konuyla ilgili veri elde edilememiş olsa da denizlerde yüzme suları kalite sınıflarının yüzde (%) olarak kalite sınıflarının dağılımı yan yana getirildiğinde (**Grafik:II.24.**), oransal olarak Akdeniz'de yüzme suları kalite sınıflarının en iyi durumda, Marmara Denizi'nde ise en kötü durumda olduğu görülmektedir.

GRAFİK:II.24. DENİZLERDE “YÜZME SULARININ YÜZME SUYU KALİTESİ YÖNETMELİĞİ” ÇERÇEVESİNDE KALİTE SINIFLARININ YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI (*)

Not: “Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği” ne göre; A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

(*) Grafik:II.24, Tablo:II.6.'dan yararlanılarak hazırlanmış olup, 19 adet İl Müdürlüğümüzce toplam 197 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için belirlenen kalite sınıfları esas alınarak hazırlanmıştır.

Akdeniz için Antalya verileri esas alınmıştır. 14 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

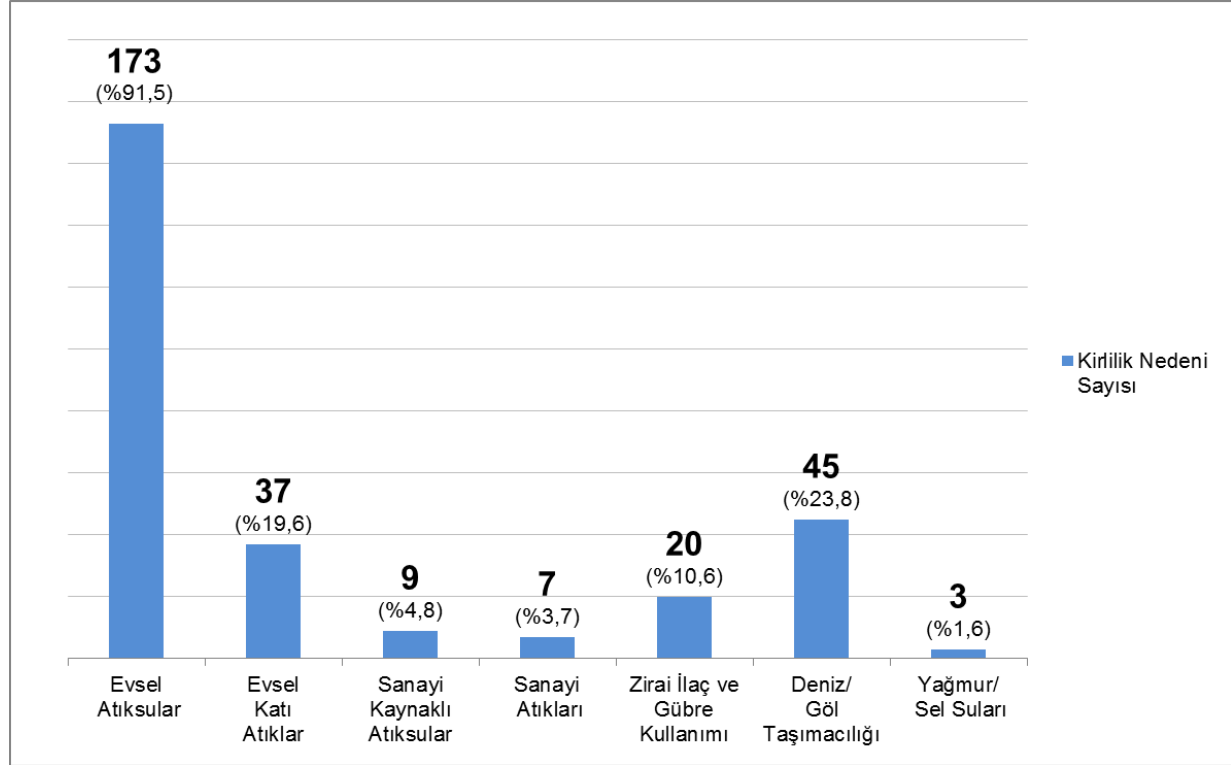
Ege Denizi için Aydın, Balıkesir ve Edirne illerindeki toplam 24 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

Karadeniz için Artvin, Giresun, Kastamonu, Kırklareli, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Bartın ve Düzce illerindeki toplam 126 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

Marmara Denizi için Bursa verileri esas alınmıştır. 22 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için kalite sınıfı belirtilmiştir.

Grafik:II.25.'de, **Tablo:II.6.**'daki işaretlemelerden yararlanılarak yüzme sularının muhtemel kirlenme nedenleri gösterilmiştir.

GRAFİK:II.25. İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

(*) Tablo:II.6.'da 21 adet İl Müdürlüğümüzce toplam 189 adet yüzme suyu bölgesi/ plaj veya izleme noktası için işaretleme yapılmıştır. Grafik, Tablo:II.6.'dan hareketle hazırlanmıştır.

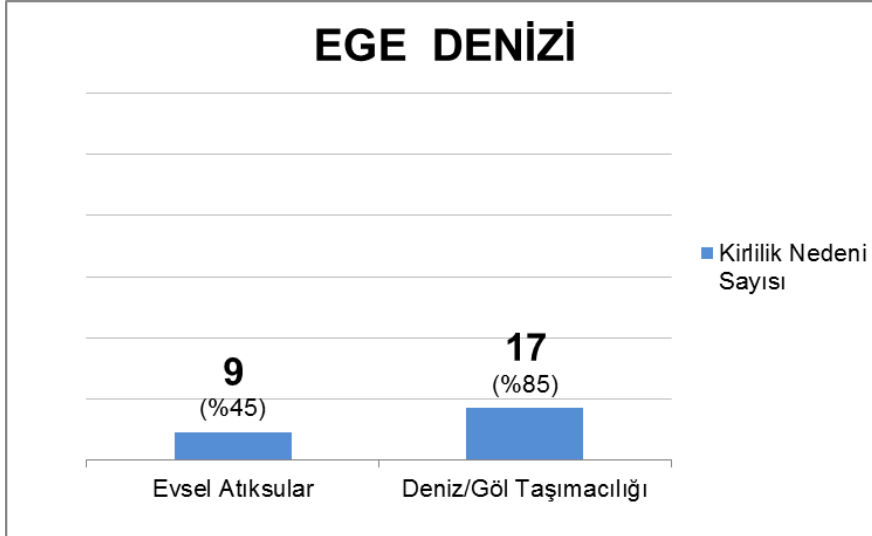
Tablo:II.6.'nın verileriyle hazırlanan **Grafik:II.25.**'in incelenmesinden yüzme sularımızın çoğunluğunun (%91,5'inin) muhtemel kirlenme nedeninin "evsel atıksular" olarak belirtildiği görülmektedir. Bunu %23,8 ile deniz/göl taşımacılığı, %19,6 ile evsel katı atıklar, %10,6 ile zirai ilaç ve gübre kullanımı takip etmektedir.

GRAFİK:II.26. AKDENİZ'DE (Antalya'da) YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

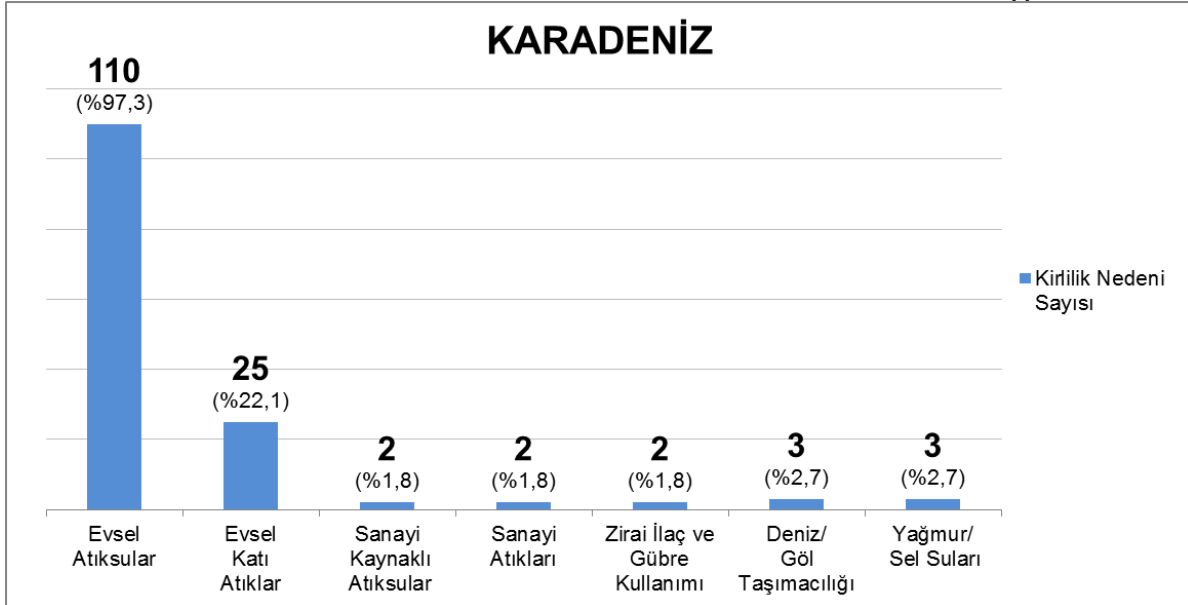
(*) Akdeniz için Antalya verileri esas alınmıştır. 17 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir. Antalya'nın Kemer, Manavgat, Kaş, Kalkan, Belek, Side, Demre, Gazipaşa, Alanya, Serik, Çolaklı için evsel atıksular turizm kaynaklıdır.

GRAFİK:II.27. EGE DENİZİ'NDE YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

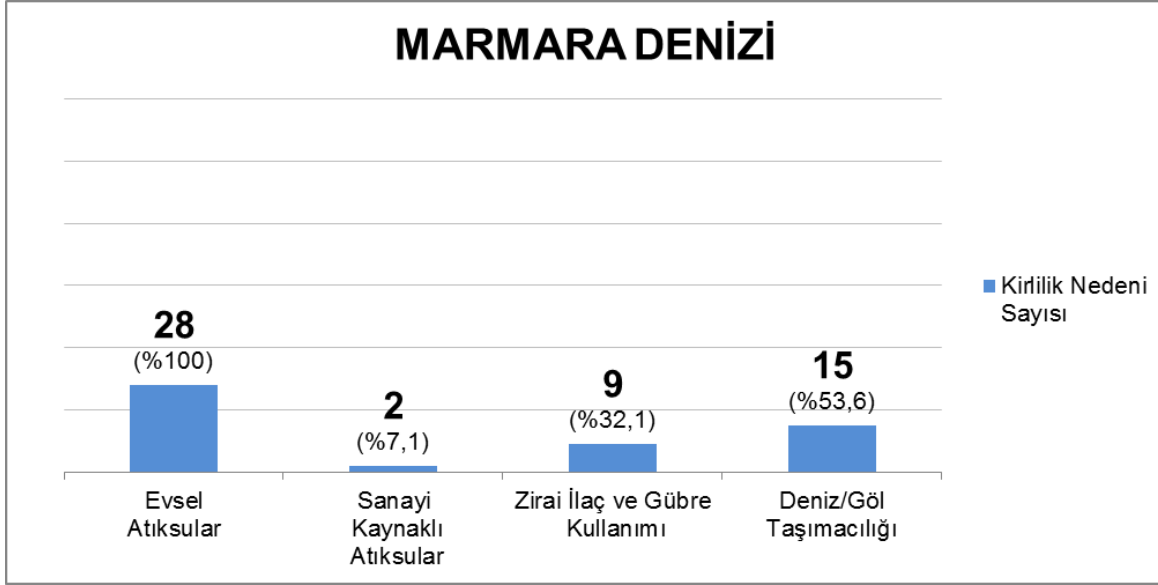
(*) Ege Denizi için Aydın, Balıkesir, Muğla illerinde toplam 20 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

GRAFİK:II.28. KARADENİZ' DE YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

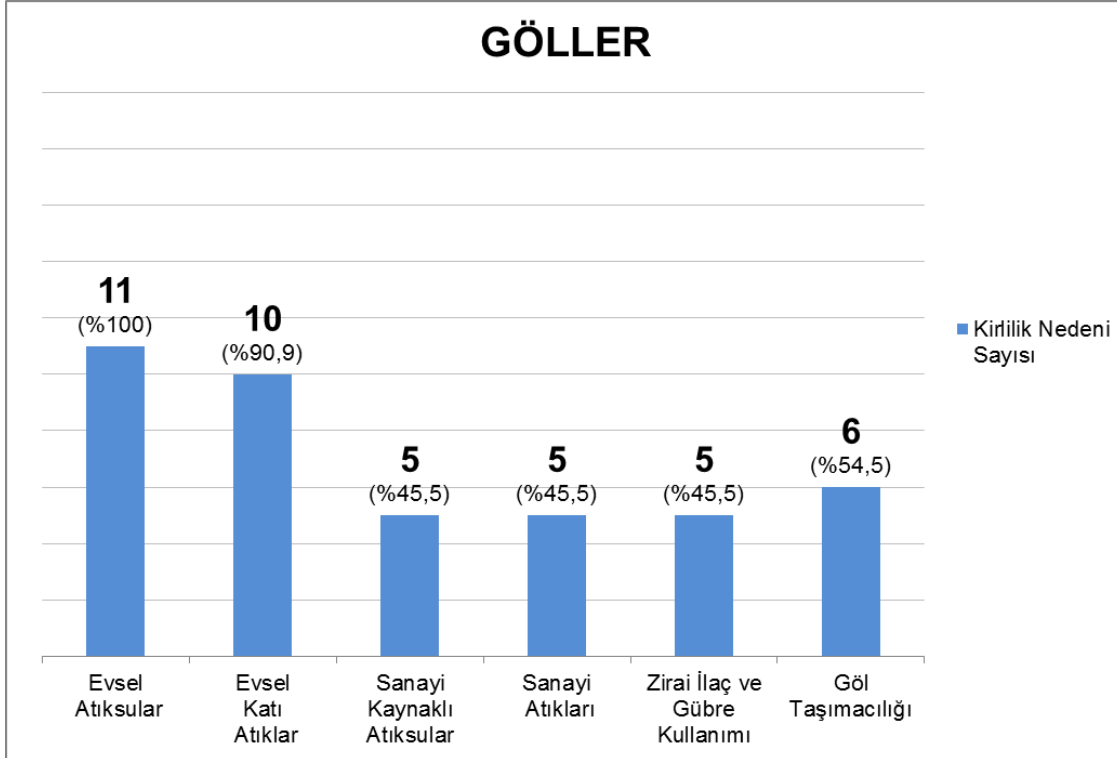
(*) Karadeniz için Artvin, Giresun, Kastamonu, Kırklareli, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Trabzon, Bartın illerinde toplam 113 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

GRAFİK:II.29. MARMARA DENİZİ'NDE (Bursa ve Tekirdağ) YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

(*) Marmara Denizi için Bursa ve Tekirdağ illerinde toplam 28 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

GRAFİK:II.30. BAZI GÖLLER'DEKİ YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİ (*)

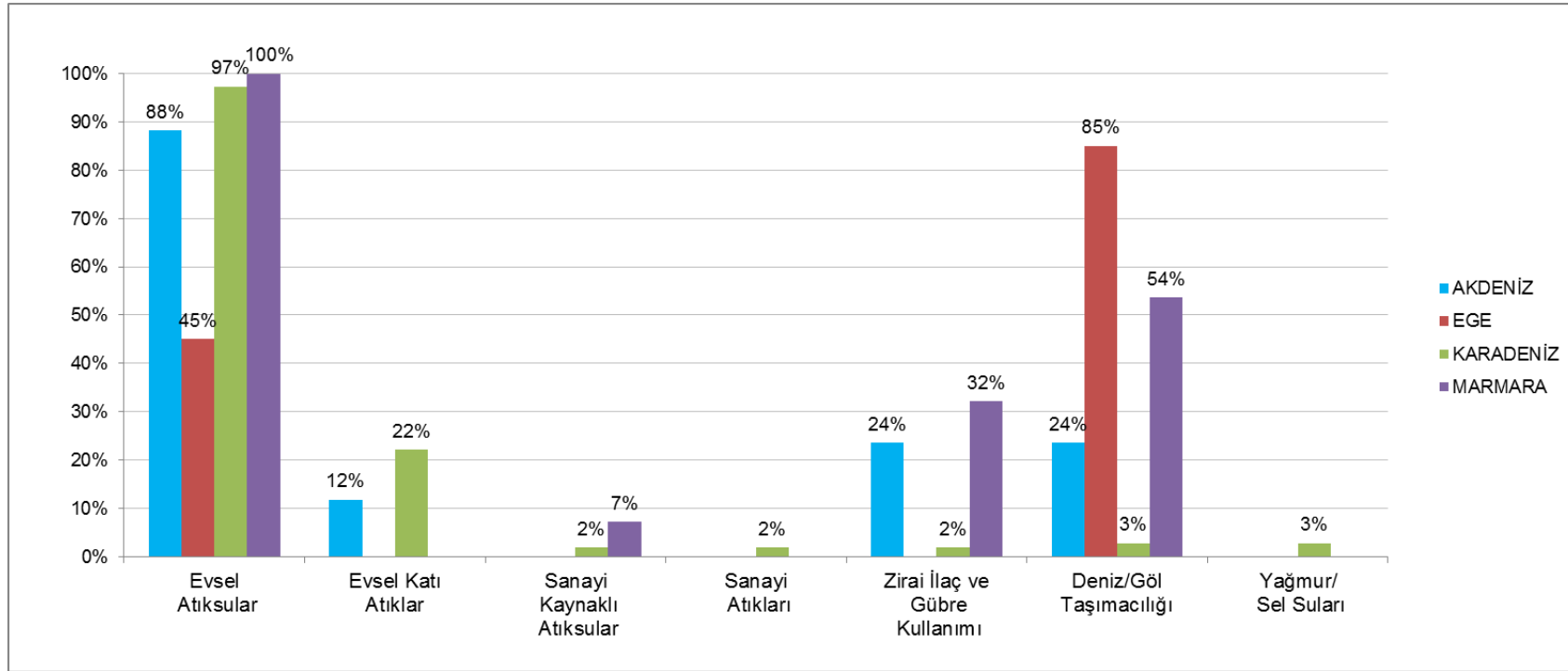

(*) Bitlis-Van Gölü için 1 adet, Burdur-Salda Gölü için 1 adet, Elazığ-Hazar Gölü için 4 adet, Konya Beyşehir Gölü için 5 adet olmak üzere için toplam 11 adet yüzme suyu bölgesi veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

Grafik:II.30.'dan göllerde hemen hemen her türlü etken kaynaklı kirliliğin söz konusu olduğu görülmektedir.

Her ne kadar **Tablo:II.6.** 'da denize kıyısı olan tüm illerden konuyla ilgili veri elde edilememiş olsa da denizlerde yüzme sularının muhtemel kirlenme nedenlerinin yüzde (%) olarak oransal dağılımı yan yana getirildiğinde (**Grafik:II.31.**), diğer denizlerde en çok evsel atıksular muhtemel kirlilik nedeni olurken Ege Denizi'nde deniz taşımacılığının başlıca neden olması dikkat çekicidir. Karadeniz'de evsel katı atıkların kirlilik oluşturma oranının diğer denizlerden yüksek olması durumu söz konusudur. Akdeniz'de sanayi kaynaklı her hangi bir kirlilik belirtilmemiş olduğu görülmektedir. Zira ilaç ve gübre kullanımı en fazla Marmara Denizi'nde etkili olup bunu Akdeniz izlemektedir. Deniz taşımacılığı Ege Denizi için en çok işaretlenen muhtemel kirlenme nedeni olmuştur. Ayrıca, Karadeniz'de diğer denizlerde kirlilik nedeni olarak belirtilmeyen yağış ve sel suları da muhtemel küçük bir oranla olsa da kirlilik nedenlerinden biri olarak belirtilmiştir.

GRAFİK:II.31. DENİZLERDE MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

(*) **Tablo:II.6.** 'da 21 adet İl Müdürlüğümüzce toplam 189 adet yüzme suyu bölgesi/ plaj veya izleme noktası için işaretleme yapılmıştır. Grafik, **Tablo:II.6.** 'dan hareketle hazırlanmıştır.

Akdeniz için Antalya verileri esas alınmıştır. 17 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir. Antalya'nın Kemer, Manavgat, Kaş, Kalkan, Belek, Side, Demre, Gazipaşa, Alanya, Serik, Çolaklı için evsel atıksular turizm kaynaklıdır.

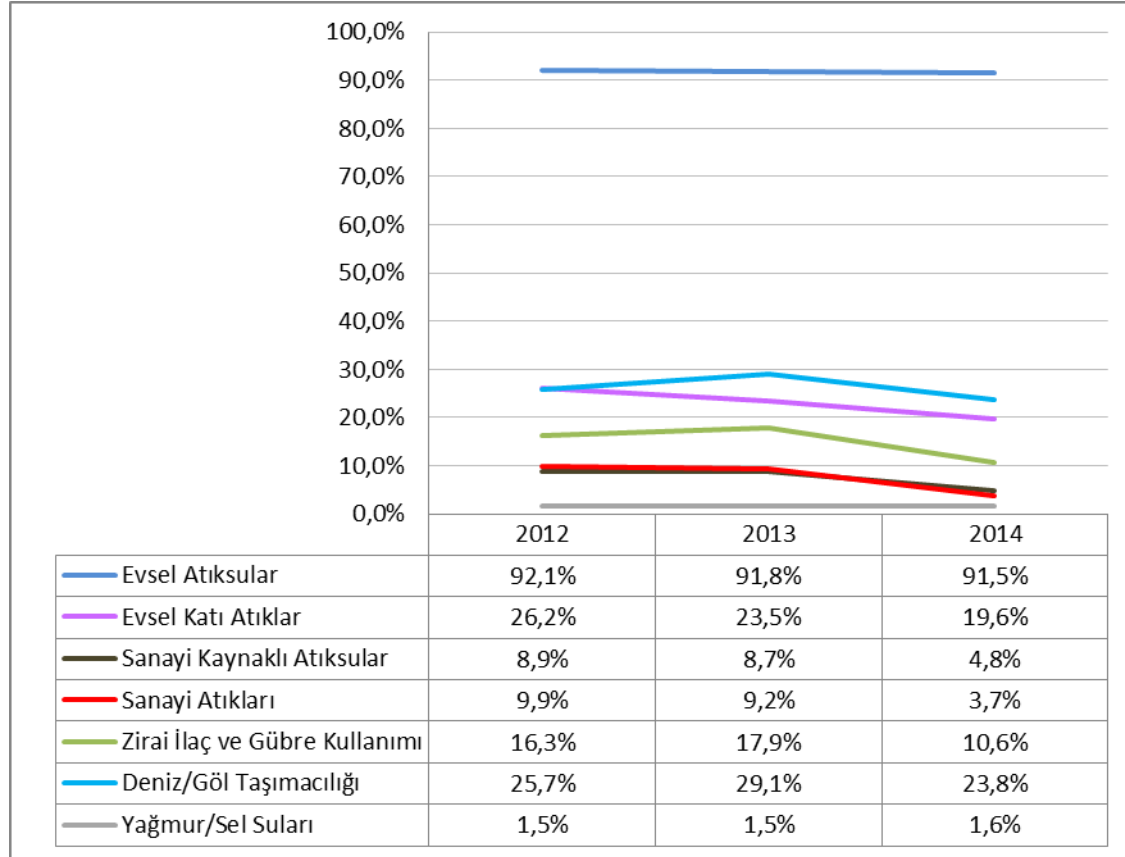
Ege Denizi için Aydın, Balıkesir, Muğla illerinde toplam 20 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

Karadeniz için Artvin, Giresun, Kastamonu, Kırklareli, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Trabzon, Bartın illerinde toplam 113 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

Marmara Denizi için Bursa ve Tekirdağ illerinde toplam 28 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için muhtemel kirlenme nedeni belirtilmiştir.

Grafik:II.32.' de yıllar itibariyle yüzme sularının muhtemel kirlenme nedenlerinin oransal dağılımı gösterilmiştir.

GRAFİK:II.32. YILLAR İTİBARIYLA İL SINIRLARINDA BULUNAN YÜZME SULARININ MUHTEMEL KİRLENME NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

Not: - 2012 yılı için 22 adet İl Müdürlüğümüzce 202 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için işaretleme yapılmıştır.
 - 2013 yılı için 21 adet İl Müdürlüğümüzce toplam 196 adet yüzme suyu bölgesi/plaj veya izleme noktası için işaretleme yapılmıştır.
 - 2014 yılı için 21 adet İl Müdürlüğümüzce toplam 189 adet yüzme suyu bölgesi/ plaj veya izleme noktası için işaretleme yapılmıştır.

Tablo:II.7.’ de il sınırları içindeki yerleşim merkezlerinde atıksuların yol açtığı kirliliğin nedenleri yerleşim birimleri (il merkezi ve ilçeler) esas alınarak işaretlenmiştir.

Tablo II.7’de yer alan kirlilik nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtılmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Tablo altında belirtilmiştir)

TABLO:II.7. İL SINIRLARI İÇİNDEKİ İL MERKEZİ/İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLİLENMENİN NEDENLERİ

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													İLÇELER	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
1	ADANA	1.Seyhan				X	X	X	X							1.Kozan							X	X	X				
		2.Çukurova				X	X	X	X							2.Ceyhan		X		X			X	X					
		3.Yüreğir				X	X	X	X							3.Imamoğlu	X	X		X			X	X					
		4.Sarıçam				X	X	X	X							4.Karaisalı							X	X					
																5.Karataş		X		X			X	X					
																6.Yumurtalık	X	X					X	X					
																7.Aladağ	X	X										X	
																8.Feke	X	X											
																9.Saimbeyli		X										X	
																10.Tufanbeyli		X			X		X	X					
																11.Pozantı													
2	ADİYAMAN	1.Merkez		X		X			X	X			X	X	Tüm İlçeler (8 ilçe)	X	X		X			X				X	X		
3	A.KARAHİSAR	1.Afyonkarahisar							X	X			X	X	1.Başmakçı		X					X	X			X			
															2.Bayat		X					X	X			X			
															3.Bolvadin		X					X	X			X			
															4.Çay							X	X			X			
															5.Çobanlar		X					X	X			X			
															6.Dazkırı		X					X	X			X			
															7.Dinar							X	X						
															8.Emirdağ							X	X						
															9.Evciler		X					X	X			X			
															10.Hocalar		X					X	X			X			
															11.İhsaniye		X					X	X			X			
															12.İscehisar		X					X	X			X	X		
															13.Kızılören		X					X	X			X			
															14.Sandıklı		X					X	X			X			
															15.Sinanpaşa		X					X	X			X			
															16.Sultandağ		X					X	X			X			
															17.Şuhut							X	X			X			
4	AĞRI	1.Merkez	X	X		X	X	X	X	X			X		Tüm İlçeler (7 ilçe)	X	X		X	X	X	X			X				
5	AMASYA	1.Merkez		X		X			X	X			X	X	Tüm İlçeler (6 ilçe)		X		X			X	X			X	X		
6	ANKARA	1.İl Merkezi	X																										
7	ANTALYA	İlimiz Büyükşehir sınırları içerisinde ve ilçeler ait 29 adet Atıksu Arıtma Tesisi mevcut olup, Müdürlüğümüz teknik personelinin sıkı denetimleri nedeniyle tabloda belirtilen atıksu kaynaklı kirlilikler minimum düzeyde yaşanmaktadır. Kanalizasyon bağlantısının olmadığı yerleşim yerlerinde ise Belediyeler veya özel firmalar aracılığıyla atıksular Atıksu Arıtma Tesislerine verilmektedir.																											
8	ARTVİN	1.Artvin	X	X		X	X								1. Ardanuç	X	X	X	X	X									
															2. Arhavi	X	X	X	X	X									
															3. Borçka	X	X	X	X	X				X	X				
															4. Hopa	X	X	X	X	X									
															5. Murgul	X	X	X	X	X									
															6. Şavşat	X	X	X	X	X									
															7. Yusufeli	X	X	X	X	X									
9	AYDIN	1.Merkez	X		X				X						1.Bozdoğan		X					X			X				
															2.Buharkent		X	X				X							
															3.Çine							X							
															4.Didim	X				X	X								
															5.Germencik	X	X	X		X	X								
															6.İncirliova		X		X										
															7.Karacasu	X	X	X											
															8.Karpuzlu	X	X			X	X								
															9.Koçarlı	X	X			X	X								
															10.Köşk	X	X	X	X		X								
															11.Kuşadası	X	X			X	X								
															12.Kuyucak										X				
															13.Nazilli				X	X									
															14.Söke							X							
															15.Sultanhisar	X	X				X	X							
															16.Yenipazar	X	X				X	X							

TABLO:II.7. İL SINIRLARI İÇİNDEKİ İL MERKEZİ/İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													İLÇELER	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
10	BALIKESİR	1.Balikesir						X	X			X			1.Ayvalık	X	X			X	X		X			X			
															2.Balya	X	X									X	X		
															3.Bandırma	X	X	X	X							X			
															4.Burhaniye				X							X			
															5.Bigadiç	X	X									X			
															6.Dursunbey	X	X									X			
															7.Edremit	X	X		X							X			
															8.Erdek	X	X			X	X					X			
															9.Gömeç		X									X			
															10.Gönen	X	X	X	X							X			
															11.Havran	X	X	X	X							X			
															12.Ivrindi				X							X			
															13.Kepsut	X	X		X							X			
															14.Manyas	X	X		X							X			
															15.Marmara	X	X			X	X						X		
															16.Savaştepe	X	X		X							X			
															17.Sındırgı	X	X		X							X	X		
															18.Susurluk	X	X	X	X							X			
11	BİLECİK	1.Merkez	X	X						X			X	1.Bozüyük	X	X	X									X			
														2.Gölpazarı	X	X			X							X			
														3.Inhisar	X	X			X										
														4.Osmaneli	X	X			X							X			
														5.Pazaryeri	X	X			X										
														6.Söğüt	X	X	X									X			
														7.Yenişehir	X	X		X											
12	BİNGÖL	1.Bingöl Merkez							X	X				Tüm İlçeler (7 ilçe)	X	X			X		X	X	X		X				
13	BİTLİS	1. Bitlis Merkez	X	X		X	X	X	X	X		X		1.Adilcevaz	X	X			X		X	X	X		X				
														2.Ahlat	X	X			X		X	X	X		X	X			
														3.Güroyamak	X	X			X		X	X			X				
														4.Hizan	X	X			X		X	X			X				
														5.Mutki	X	X			X		X				X				
														6.Tatvan	X	X		X	X					X	X				
14	BOLU	1.Bolu Merkez				X			X	X	X			1.Taşkesti Beldesi		X					X		X						
		2.Karacasu	X				X	X						2.Mengen		X					X		X						
														3.Gerede		X	X				X	X	X						
														4.Seben		X					X	X							
														5.Kıbrısçık		X										X			
														6.Göynük		X	X		X										
15	BURDUR	1.Merkez								X		X	X	1.Ağlasun	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X			
														2.Bucak		X	X	X	X	X	X				X	X			
														3.Gölgöhisar		X	X	X	X	X	X	X			X	X	X		
														4.Çeltikçi		X	X	X	X	X	X				X	X			
														5.Yeşilova		X	X	X	X	X	X					X	X		
														6.Tefenni		X	X	X	X	X	X					X	X		
16	BURSA (Not: İşaret konulmayanlar BUSKİ)	1.Osmangazi												7.Kemer		X	X	X								X	X		
		2.Nilüfer												8.Karamanlı		X	X	X								X	X		
		3.Yıldırım	X											9.Çavdır		X	X	X	X							X	X		
		4.Gürsu												10.Altınyayla		X	X	X	X							X	X		
		5.Kestel												1.Mudanya		X													
														2.Gemlik		X													
														3.İnegöl								X	X			X			
														4.İznik		X	X			X	X	X	X				X		
														5.Karacabey		X				X	X	X				X			
														6.M.kemalpaşa		X	X			X		X	X			X	X	X	
														7.Büyükorhan		X	X					X	X				X	X	
17	ÇANAKKALE	1.Güzelyalı		X			X							8.Orhaneli		X	X		X							X	X		
		2.Dardanos		X			X							9.Orhangazi		X	X				X	X							
		3.İntepe (Erenköy)		X										10.Keles		X	X		X								X		
														11.Yenişehir		X	X			X	X			X					
														12.Harmancık		X	X		X							X	X		
18	ÇANKIRI	1.Lapseki												1.Çardak		X													
		2.Çardak												3.Kalkın		X													
		4.Ezine														X													
		5.Gelibolu-Güneyli																	X										
		6.Ayvacı-Assos																	X	X									
19	ÇORUM	1.Merkez		X		X		X	X			X		Tüm İlçeler (11 ilçe)		X		X		X	X				X				
20	DENİZLİ	1.Merkez	X	X	X	X	X	X			X	X	X	Tüm İlçeler (18 ilçe)	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X			
21	DIYARBAKIR	1.Hevsel Bahçeleri											X	1.Dicle Baraj Gölü/ Eğil	X	X			X		X	X			X				
		2.M.Kapı Mezarlığı Altı											X	2.Dicle Baraj Gölü/ Dicle	X	X			X		X	X			X				
		3.Gözell Havzası İçme suyu /Bağlar		X		X			X	X		X																	
22	EDİRNE	1.Merkez		X			X	X	X	X				Tüm İlçeler (8 ilçe)		X			X	X	X	X							
23	ELAZIĞ	1.Merkez								X				Sivrice									X						
														DİĞER İlçeler (9 ilçe)	X	X									X				
24	ERZİNCAN	1.Merkez İlçe				X			X		X	X	X	1.İliç	X	X			X		X				X	X	X		
														2.Refahiye	X											X			
														3.Tercan												X			
														4.Otlukbeli		X										X			
														5.Üzümlü		X										X	X		
														6.Kemah		X											X		
														7.Kemaliye		X			X							X			
														8.Çayırlı		X	X									X			
25	ERZURUM	1.Merkez		X		X		X				X	1.Aşkale		X		X				X	X			X				
26	ESKİŞEHİR	1.Merkez	Arıtma tesisi mevcuttur.													Tüm İlçeler (12 ilçe)	X	X											

TABLO:II.7. İL SINIRLARI İÇİNDEKİ İL MERKEZİ/İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													İLÇELER	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	
27	GAZİANTEP	1.Şehitkamil	Büyükşehir Belediyesinin atıksu arıtma tesisine bağlı													1.Nizip	x	x	x											
		2.Şahinbey	Büyükşehir Belediyesinin atıksu arıtma tesisine bağlı													2.İslahiye	x													
		3.Öğuzeli	Büyükşehir Belediyesinin atıksu arıtma tesisine bağlı													3.Nurdağı	x													
																4.Araban	x													
																5.Yavuzeli	x													
28	GİRESUN	1.Merkez			x	x				x						6.Karkamış	x													
															1.Alucra	x	x			x	x					x				
															2.Bulancağ	x	x		x	x	x						x			
															3.Çamoluk	x	x			x	x						x			
															4.Çanakçı	x	x			x	x						x			
															5.Dereli	x	x			x	x									
															6.Doğankent	x	x			x	x									
															7.Espiye	x	x			x	x									
															8.Eynesil	x	x			x	x									
															9.Görece	x	x			x	x									
															10.Güce	x	x			x	x									
															11.Keşap	x	x			x	x									
															12.Piraziz	x	x			x	x									
															13.Şebinkarahisar	x	x		x	x	x					x				
		29	GÜMÜŞHANE	1.Merkez		x			x								14.Tirebolu	x	x			x	x							
														15.Yağlıdere	x	x			x	x										
														1.Kelkit		x			x		x	x								
														2.Şiran		x			x		x	x								
														3.Köse		x			x		x	x								
30	HAKKARİ	1.Merkez	x	x		x	x							4.Torul	x	x			x											
														5.Kürtün		x			x											
31	HATAY	1.Antakya	x								x	x			Tüm İlçeler (3 İlçe)	x	x		x	x	x									
		2.Defne													1.Altınözü	x	x			x	x									
															2.Samandağ	x	x			x		x								
															3.Belen	x	x		x	x	x	x	x	x						
															4.Iskenderun	x	x				x									
															5.Dört Yol	x	x				x									
															6.Kırıkhan	x	x				x									
															7.Hassa	x	x				x									
															8.Reyhanlı	x	x				x									
															9.Erzin	x	x				x									
															10.Kumlu	x	x				x									
															11.Yayladağı	x	x													
															12.Payas	x	x	x	x			x								
		32	İSPARTA	1.Isparta									x	x			13.Arsuz		x			x			x					
															1.Eğirdir			x					x	x						
															2.Yalvaç				x						x					
															3.Şarkikaraağaç		x									x				
															4.Yenişarbademli		x										x			
															5.Uluborlu		x										x			
															6.Sütçüler								x	x						
															7.Aksu		x										x			
															8. Gönen		x										x			
															9.Keçiborlu		x										x			
															10.Gelendost		x										x			
															11.Senirkent		x										x			
															12.Atabey		x										x			
33	MERSİN			1.Mezitli	x												1.Tarsus	x												
		2.Yenişehir													2.Çamlıyayla	x	x			x	x									
		3.Akdeniz	x												3.Silifke	x														
		4.Toroslar	x												4.Erdemli	x														
															5.Aydıncık	x	x			x	x									
															6.Mut	x														
															7.Bozyazı	x														
															8.Anamur	x														
34	İSTANBUL	Şile	x	x			x				x	x																		
		Tuzla	x																											
		Pendik					x																							
		Beykoz	x																											
35	İZMİR														1.Aliağa	x	x													
															2.Dikili	x	x				x			x	x					
															3.Kınık	x	x					x	x							
															4.Foça	x														
															5.Bergama	x	x					x	x							
															6.Menemen	x	x				x	x	x							
															7.Torbalı	x	x				x	x	x		x					
															8.Bayındır		x				x	x			x					
															9.Ödemiş		x				x									
															10.Tire		x				x	x								
															11.Beydağ	x	x				x									
															12.Kiraz		x				x									
															13.Selçuk									x	x					
															14.Seferihisar		x				x				x					
															15.Menderes											x				
															16.Karaburun	x	x				x					x				
															17.Kemalpaşa	x	x				x		x	x	x	x				
															18.Urla	x	x				x	x	x	x	x	x				
		36	KARS	1.Merkez		x		x							x	19.Çeşme	x	x			x	x	x	x	x	x				
37	KASTAMONU	1.Merkez	x	x	x					x	x				1.Abana		x		x			x	x			x				
															2.Ağlı		x		x			x	x			x				
															3.Araç		x		x			x	x			x				
															4.Azdavay		x		x			x	x			x				
															5.Bozkurt		x		x			x	x			x				
															6.Çatalzeytin		x		x			x	x			x				
															7.Cide		x		x			x	x			x				

TABLO:II.7. İL SINIRLARI İÇİNDEKİ İL MERKEZİ/İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													İLÇELER	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
	KASTAMONU (DEVAMI)															8.Daday	X		X			X	X			X			
																9.Devrekani	X		X			X	X			X			
																10.Doğanyurt	X		X			X	X			X			
																11.Hanönü	X		X			X	X			X			
																12.İhsangazi			X			X	X			X			
																13.İnebolu	X		X			X	X			X			
																14.Küre	X		X			X	X			X			
																15.Pınarbaşı	X		X			X	X			X			
																16.Seydiler	X	X	X			X	X			X			
																17.Şenpazar	X		X			X	X			X			
																18.Taşköprü	X	X	X			X	X			X			
38	KAYSERİ	1.Büyükşehir Belediyesi	X													19.Tosya	X	X	X			X	X			X	X		
																1.Akışla	X												
																2.Bünyan	X												
																3.Develi	X												
																4.Felahiye	X												
																5.Özvatan	X												
																6.Pınarbaşı	X												
																7.Sarıoğlu	X												
																8.Sarız	X												
																9.Tomarza	X												
																10.Yahyalı	X												
39	KIRKLARELİ	1.Kırklareli		X		X		X	X	X				X		1.Lüleburgaz	X			X	X	X	X	X			X		
																2.Babaeski	X			X	X	X	X	X			X		
																3.Kofçaz	X			X	X	X	X			X			
																4.Pınarhisar	X			X	X	X	X			X			
																5.Demirköy	X			X	X	X	X			X			
																6.Vize	X			X	X	X	X			X			
																7.Pehlivan köyü	X			X	X	X	X			X			
																Tüm İlçeler (6 ilçe)	X			X	X	X			X				
																1.Gebze	X	X	X			X	X			X	X		
																2.Derince							X			X			
																3.Körfez				X							X		
40	KIRŞEHİR	1.Merkez				X		X	X					X		4.Dilovası	X			X				X					
																5.Karamürsel	X									X			
																6.Başiskele							X			X			
																7.Kartepe	X								X	X			
																8.Gölcük									X	X			
																9.Kandıra		X					X	X					
																10.Darica	X			X									
																1.Ahırılı	X					X	X						
																2.Akören						X	X						
																3.Akşehir		X		X			X	X	X				
																4.Altınekin	X					X	X	X					
41	KOCAELİ	İzmit	X											X		5.Beyşehir				X		X	X	X					
																6.Bozkır		X				X	X						
																7.Cihanbeyli				X		X	X						
																8.Çeltik	X					X	X						
																9.Çumra		X				X	X						
																10.Derbent		X				X	X						
																11.Derebucak		X				X	X						
																12.Doğanhisar		X				X	X						
																13.Emirgazi	X					X	X	X					
																14.Ereğli		X		X		X	X	X	X				
																15.Güneysınır	X					X	X						
42	KONYA	1. Karatay							X	X						16.Hadim		X				X	X						
		2. Meram							X	X						17.Halkapınar	X					X	X						
		3. Selçuklu							X	X						18.Hüyük		X				X	X						
																19.Ilgın			X			X	X	X	X				
																20.Kadınhanı						X	X	X					
																21.Karapınar	X					X	X						
																22.Kulu						X	X						
																23.Sarayönü		X				X	X						
																24.Seydişehir		X		X		X	X						
																25.Taşkent		X				X	X						
																26.Tuzlukçu	X					X	X						
43	KÜTAHYA	1.Kütahya				X			X	X						27.Yalıhüyük		X				X	X						
																28.Yunak		X				X	X						
																1. Tavşanlı		X		X		X	X						
																2. Emet		X		X		X	X						
																3. Gediz						X	X	X					
																4. Simav		X		X		X	X						
																5.Aslanapa		X		X		X	X						
																6.Altıntaş		X		X		X	X						
																7.Hisarcık		X		X		X	X						
																8.Çavdarhisar		X		X		X	X						
																9. Pazarlar		X		X		X	X						
44	MALATYA	1.Horata Deresi	X	X												10. Dumlupınar		X		X		X	X						
		2.Çilesiz Mahallesi	X	X												11. Domaniç		X		X		X	X						
		3.Dilek Beldesi</																											

TABLO:II.7. İL SINIRLARI İÇİNDEKİ İL MERKEZİ/İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													İLÇELER	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
	MANİSA (DEVAMI)															3.Alaçehir							X	X	X				
																4.Demirci	X	X		X				X	X	X			
																5.Gölmarmara							X						
																6.Gördes			X	X			X						
																7.Kırkağaç		X	X	X			X						
																8.Köprübaşı		X	X				X						
																9.Kula		X	X	X	X	X		X	X	X			
																10.Salihli		X	X	X			X						
																11.Sarıgöl		X					X						
																12.Saruhanlı	X	X	X	X	X	X		X					
																13.Selendi		X					X						
																14.Soma	X	X	X	X				X	X				
																15.Turgutlu		X	X	X				X					
																Tüm İlçeler (9 ilçe)		X	X	X					X	X			
		46	K.MARAŞ	1.Dulkadiroğlu		X		X					X	X															
		2.Onikişubat		X		X					X	X																	
47	MARDİN	1.Yenişehir		X												1.Dargeçit	X	X			X								
		2.Eryeri Köyü	X	X			X									2.Derik	X	X			X		X						
		3.Eski Mardin	X	X												3.Kızıltepe	X	X			X		X						
		4.13 Mart Mah.		X												4.Mazıdağı	X	X			X	X							
		5.Zinnar Bağları	X	X			X									5.Midyat	X	X			X	X	X						
		6.OSB		X	X											6.Nusaybin	X	X			X	X	X						
																7.Ömerli	X	X			X	X							
																8.Savur	X	X			X								
																9.Yeşilli	X	X			X								
48	MUĞLA	1. Muğla-Menteşe	X	X			X		X	X						1.Yatağan	X	X			X	X	X	X				X	
																2.Seydikemer	X												
																3.Milas	X	X			X	X	X	X					
																4.Bodrum	X	X			X								
																5.Köyceğiz	X	X			X		X	X					
																6.Fethiye	X	X			X		X	X					
																7.Kavaklıdere	X	X			X							X	
																8.Ortaca	X				X					X			
																9.Dalaman	X				X					X			
																10.Dağça	X				X					X			
																11.Marmaris	X				X					X			
																12.Ula	X	X			X					X			
49	MUŞ	1.Merkez	X	X			X	X	X	X	X			X	Tüm İlçeler (5 ilçe)	X	X			X	X	X	X				X		
50	NEVŞEHİR	1.Merkez														1.Acıgöl			X	X								X	
																2.Derinkuyu	X												
																3.Gülşehir		X											
																4.Hacıbektaş		X											
																5.Avanos													
																6.Kozaklı		X											
																7.Ürgüp													
51	NİĞDE	1.Merkez		X		X					X	X				1.Altınhisar	X								X				
																2.Bor	X								X				
																3.Çamardı	X	X											
																4.Çiftlik	X	X											
																5.Ulukışla	X	X											
52	ORDU	1.Altınordu	X								X				Tüm İlçeler (18 ilçe)	X	X				X		X	X	X	X			
53	RİZE	1.Merkez					X	X			X					1.Fındıklı					X	X		X					
																2.Ardeşen					X	X		X					
																3.Pazar					X	X		X					
																4.Çayeli					X	X		X					
																5.Güneysu					X		X						
																6.Derepazarı	X	X			X		X						
																7.Iyidere	X	X			X		X						
																8.Kalkandere	X	X			X		X						
																9.Ikizdere	X	X			X		X						
																1.Sapanca					X	X	X	X	X				
54	SAKARYA	1.Adapazarı	İl Merkezindeki yerleşimlerin büyük bir kısmı merkezi atıksu arıtma tesisine bağlıdır.													2.Söğütü					X	X	X	X					
		2.Erenler																		X	X		X	X					
		3.Serdivan																					X		X	X			
		4.Arifiye																											
																4.Karasu		X											
																5.Kocaali		X											
																6.Kaynarca		X					X	X			X		
																7.Geyve		X		X			X	X			X		
																8.Taraklı		X			X		X	X			X		
																9.Pamukova		X				X	X			X			
55	SAMSUN															10.Hendek					X		X	X			X		
																11.Akyazı					X		X	X			X		
																12.Karapürçek		X		X	X		X	X					
		1.Atakum		X								X					1.Alaçam						X						
		2.Canik	X				X		X			X					2.Asarçık		X	X		X							
		3.İlkadim	X				X					X					3.Ayvıcık		X	X									
																4.Bafra					X		X	X					
																5.Çarşamba		X											
																6.Havza		X											
																7.Kavak		X	X										
																8.Ladik		X	X										
																9.Ondokuzmayıs		X				X			X				
																10.Salıpazarı		X	X										
																11.Terme										X	X		
														12.Tekkeköy				X	X										

[illegible]

TABLO:II.7. İL SINIRLARI İÇİNDEKİ İL MERKEZİ/İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLİLENMENİN NEDENLERİ (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	İL MERKEZİ	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													İLÇELER	Atıksulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
72	BATMAN	1.Merkez	X			X			X	X			X			1.Kozluk		X				X	X	X			X		
																2.Gercüş	X	X				X	X	X			X		
																3.Beşiri	X	X				X	X	X			X		
																4.Hasankeyf	X	X				X	X	X			X		
																5.Sason	X	X				X	X	X			X		
73	ŞIRNAK	1.Merkez	X	X					X	X			X			Tüm İlçeler (6 ilçe)	X	X									X		
74	BARTIN	1.Merkez		X	X	X										1.Ulus		X	X										
																2.Amasra		X											
																3.Kurucaşile		X	X										
75	ARDAHAN	1.Merkez	X	X												1.Göle	X	X			X						X		
																2.Hanak	X	X			X						X		
																3.Çıldır	X	X			X						X		
																4.Posof	X	X			X						X		
																5.Damal	X	X			X						X		
76	İĞDIR	1.Merkez	X	X				X	X	X			X			Tüm İlçeler (3 ilçe)	X	X				X	X	X			X		
77	YALOVA	1.Merkez	Atıksular arıtılmaktadır.													1.Altınova	Atıksular arıtılmaktadır.												
																2.Çiftlikköy	Atıksular arıtılmaktadır.												
																3.Armutlu	Atıksular arıtılmaktadır.												
																4.Çınarcık-Koru Beldesi		X											
																5.Termal	Atıksular arıtılmaktadır.												
78	KARABÜK	1.Karabük			X	X	X									1.Safranbolu			X	X	X								
																2.Eflani	X	X		X	X		X		X				
																3.Eskipazar	X	X		X	X		X		X				
																4.Yenice	X	X		X	X		X		X				
																5.Ovacık	X	X		X	X		X		X				
80	KİLİS	1.Merkez		X	X	X										1.Elbeyli	X												
																2.Polateli	X												
																3.Musabeyli	X												
80	OSMANİYE	1.Osmaniye	X			X		X	X	X			X	X	X	Tüm İlçeler (6 ilçe)	X	X			X	X	X	X			X	X	
81	DÜZCE	1.Merkez	X	X		X	X		X	X	X					1.Akçakoca	X	X		X	X		X	X	X			X	
																2.Cumayeri	X	X		X	X		X	X					
																3.Çilimli	X	X		X	X		X	X					
																4.Gümüşova	X	X		X	X		X	X					
																5.Gölyaka	X	X		X	X		X	X					
																6.Kaynaşlı	X	X		X	X		X	X					
																7.Yığılca	X	X		X	X		X	X				X	

“m) Diğer” işaretlenen illerde;

Burdur-Göhlhisar,ve Yozgat'ın ilçeleri için "m) Diğer" den ne kastedildiği belirtilmemiştir.

Kars-Merkez İçin, m) İlimizde yaz aylarına has konvansiyonel yağışlar ani ve şiddetli seyrettiğinde aşırı mil ildeki akarsulardaki oksijen miktarını düşürüp balıklar için ölümcül olabilmektedir. (Yağmur suyu olarak atıksu sınıfında olmasa bile etkileri atıksularinkinden ciddi olduğundan bahsedilmiştir.)

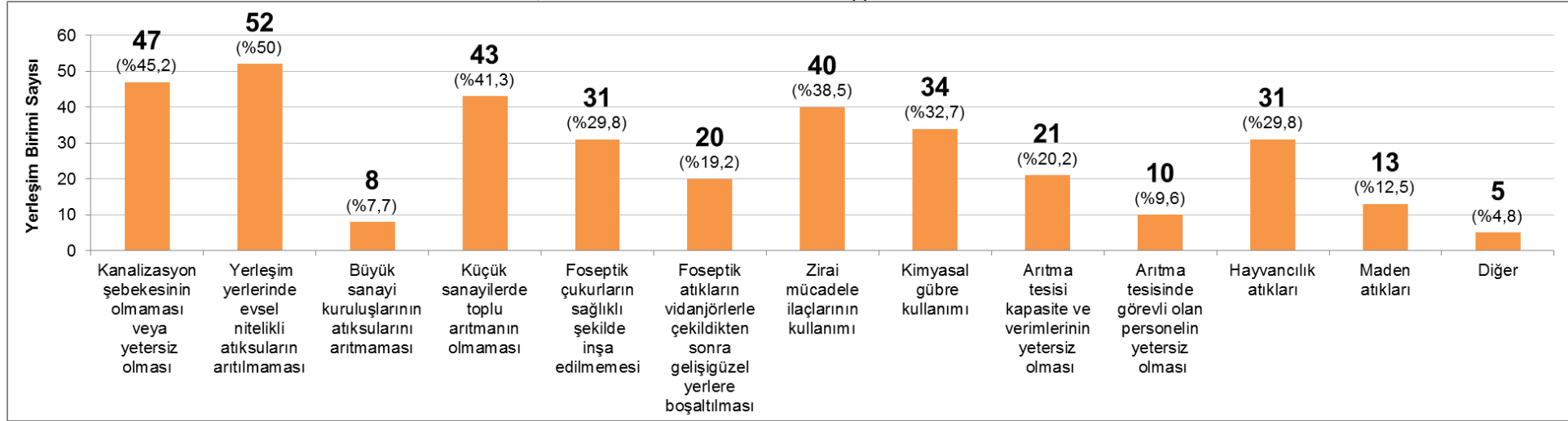
Uşak için, m) Diğer; Alt Yapı yatırımlarının, profesyonel bir anlayışla ve uzun vadeli yapılmaması, Bilinç eksikliği.

Isparta için, m) Diğer: Atıksu arıtma tesisi olmaması.

Nevşehir Acıgöl için, m) Diğer: Acıgöl Belediyesi arıtma tesisinin kanalizasyon bağlantısı olmaması.

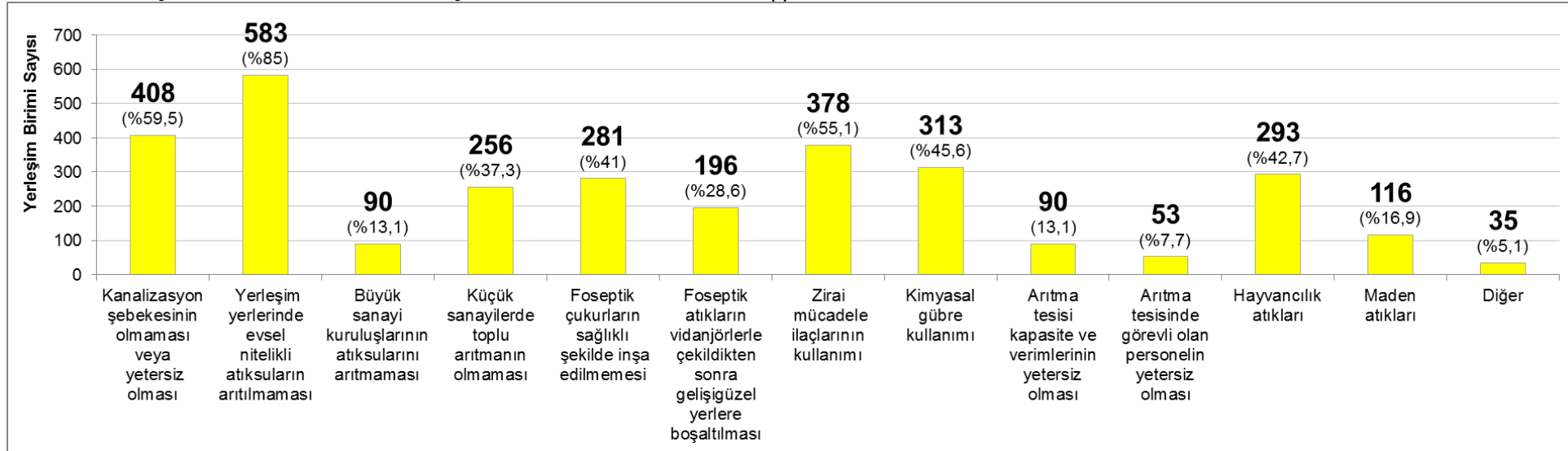
Tablo:II.7.'den hareketle hazırlanan **Grafik:II.33.**'de il merkezlerinde, **Grafik:II.34.**'de ise ilçelerde atıksuların yol açtığı kirliliğin nedenleri yerleşim birimi sayısı olarak gösterilmektedir. Grafiklerin incelenmesinden İl merkezi ve ilçelerdeki yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmamasının atıksulardan kaynaklanan kirliliğin en önemli nedeni olduğu (il merkezlerinde %50, ilçelerde %85 ile), bunu kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olmasının takip ettiği (il merkezlerinde %45, ilçelerde %60 ile) görülmektedir. Bu doğrultuda evsel kaynaklı atıksuların yol açtığı kirliliğin ilçelerde il merkezlerinden daha büyük olduğu ifade edilebilir. Atıksulardan kaynaklanan kirliliğin nedeni olarak en çok işaretlenen üçüncü neden il merkezlerinde %41 ile küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmamasıyken, ilçelerde zirai mücadele ilacı kullanımı %55olmuştur.

GRAFİK:II.33. İL MERKEZLERİNDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİ (*)

(*) 74 adet İl Müdürlüğümüzce, İl merkezi olarak toplam 104 adet yerleşim birimi için atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri işaretlenmiştir.

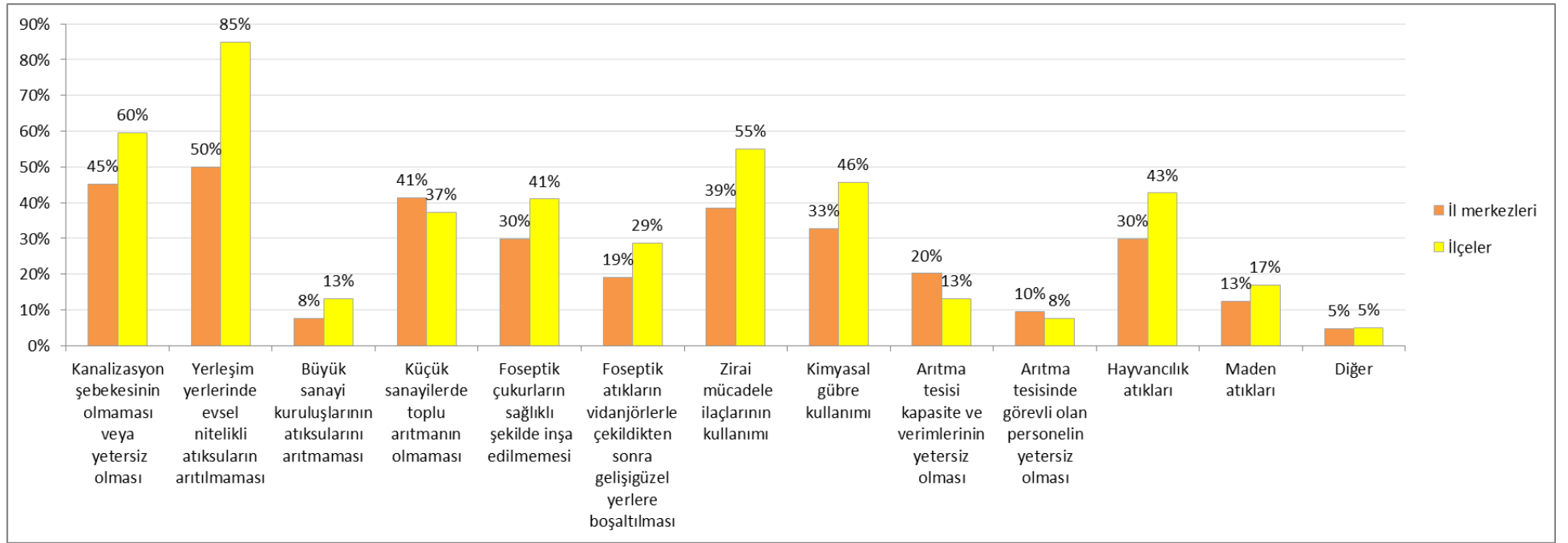
GRAFİK:II.34. İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİ (*)

(*) 76 adet İl Müdürlüğümüzce İlçe olarak toplam 686 adet yerleşim birimi için atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri işaretlenmiştir.

Grafik:II.35.'de, **Grafik:II.33.** ve **II.34.**'den hareketle, il merkezlerinde ve ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerinin yüzde (%) olarak oransal dağılımı yan yana getirilmiştir. Grafiğe göre, su kirliliğine karşı il merkezlerinde, ilçelere göre daha çok tedbir alındığı (altyapı yatırımları vb.) görülmektedir.

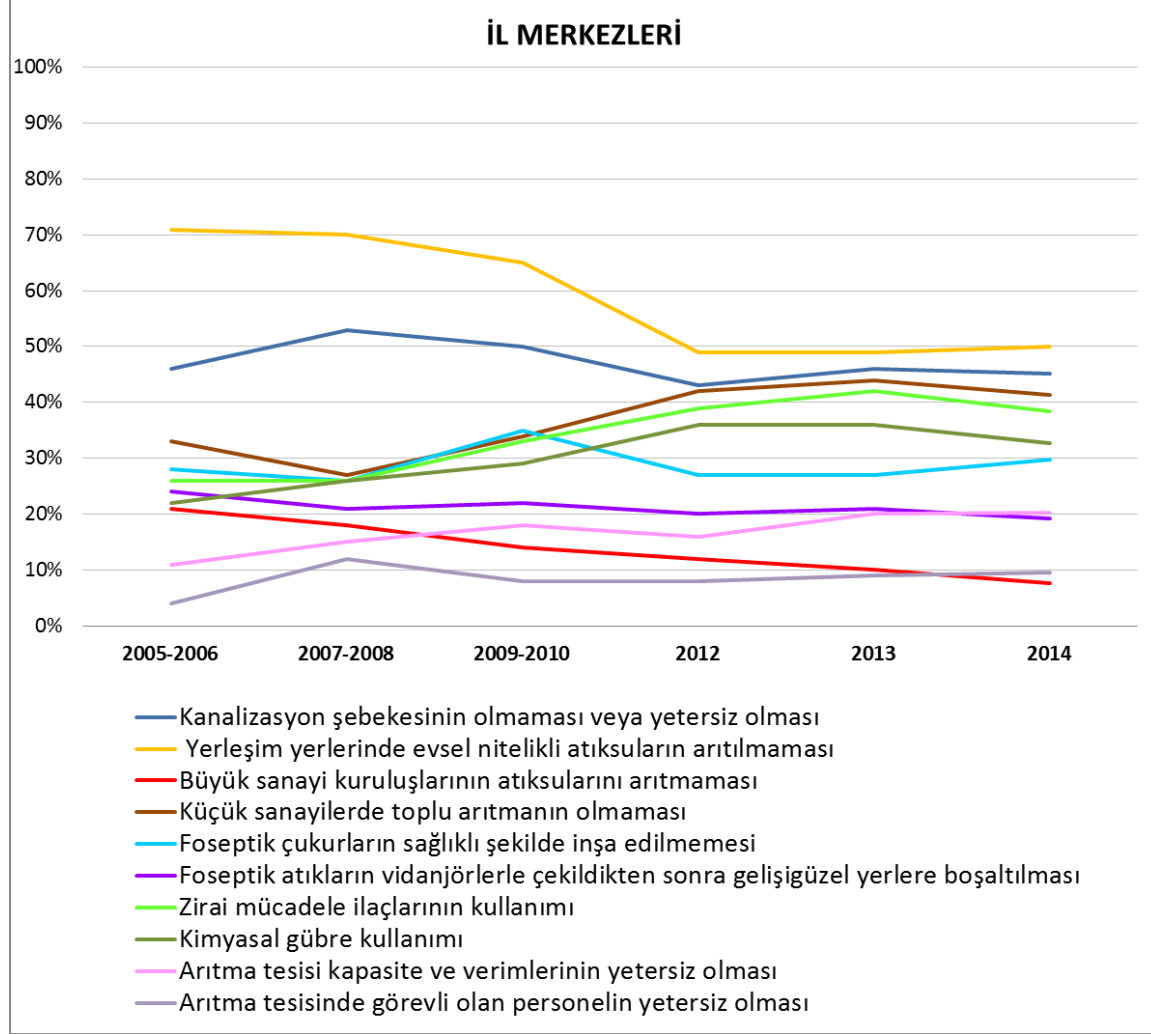
GRAFİK:II.35. İL MERKEZLERİNDE VE İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI (*)

(*) İl merkezi olarak toplam 104 adet yerleşim birimi için, İlçe olarak toplam 686 adet yerleşim birimi için atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri işaretlenmiştir.

Grafik:II.36.' da yıllar itibariyle il merkezlerinde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerinin yüzde (%) olarak oransal dağılımı gösterilmiştir.

GRAFİK:II.36. YILLAR İTİBARIYLA İL MERKEZLERİNDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

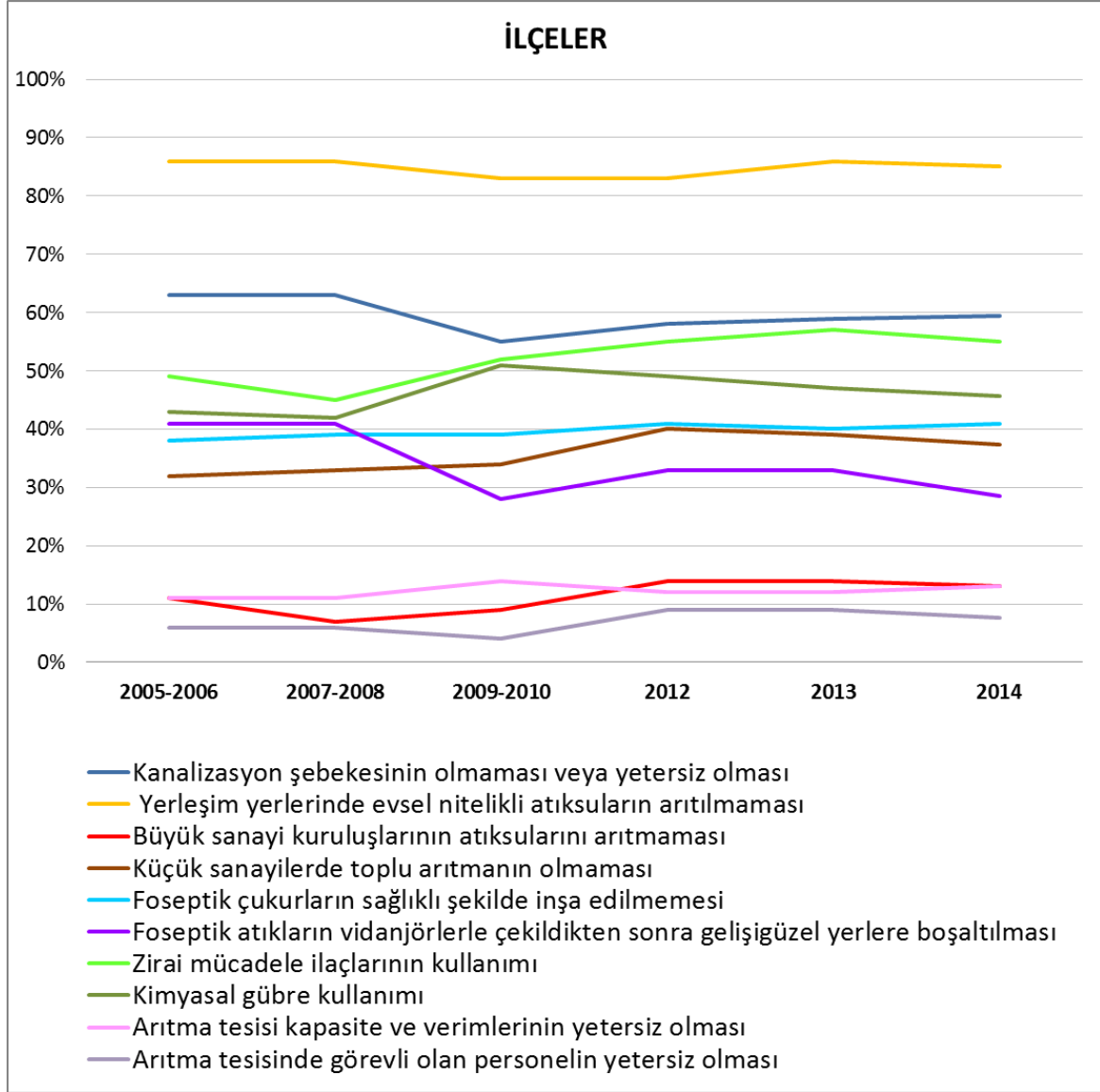
Not:

- 2005-2006 dönemi için, İl merkezi olarak toplam 147 adet yerleşim birimi,
- 2007-2008 dönemi için, İl merkezi olarak toplam 137 adet yerleşim birimi,
- 2009-2010 dönemi için, İl merkezi olarak toplam 121 adet yerleşim birimi,
- 2012 yılı için, İl merkezi olarak toplam 98 adet yerleşim birimi,
- 2013 yılı için, İl merkezi olarak toplam 98 adet yerleşim birimi,
- 2014 yılı için, İl merkezi olarak toplam 104 adet yerleşim birimi için atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri işaretlenmiştir.

Grafik:II.36.'da il merkezlerinde yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmamasından, kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması ve büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması gibi nedenlerin payı giderek azalırken, küçük sanayilerde toplu arıtma olmaması nedeninin payının arttığı görülmektedir.

Grafik:II.37.’ de yıllar itibariyle ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerinin yüzde (%) olarak oransal dağılımı gösterilmiştir.

GRAFİK:II.37. YILLAR İTİBARIYLA İLÇELERDE ATIKSULARIN YOL AÇTIĞI KİRLENMENİN NEDENLERİNİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

Not:

- 2005-2006 dönemi için, ilçe olarak toplam 710 adet yerleşim birimi
- 2007-2008 dönemi için, ilçe olarak toplam 718 adet yerleşim birimi
- 2009-2010 dönemi için, ilçe olarak toplam 748 adet yerleşim birimi
- 2012 yılı için, ilçe olarak toplam 657 adet yerleşim birimi
- 2013 yılı için, ilçe olarak toplam 685 adet yerleşim birimi
- 2014 yılı için, ilçe olarak toplam 686 adet yerleşim birimi için atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri işaretlenmiştir.

Tablo:II.8.'de su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükler önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3.... şeklinde numaralandırılmıştır. Numaralandırma yapılırken bütün maddelerin numaralandırılması zorunlu tutulmayıp, sadece o il için geçerli olan güçlüklerin numaralandırılması istenmiştir.

TABLO:II.8. SU KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE/ÖNLENMESİNDE İL SINIRLARI İÇERİSİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER (Önem Sırasına Göre)

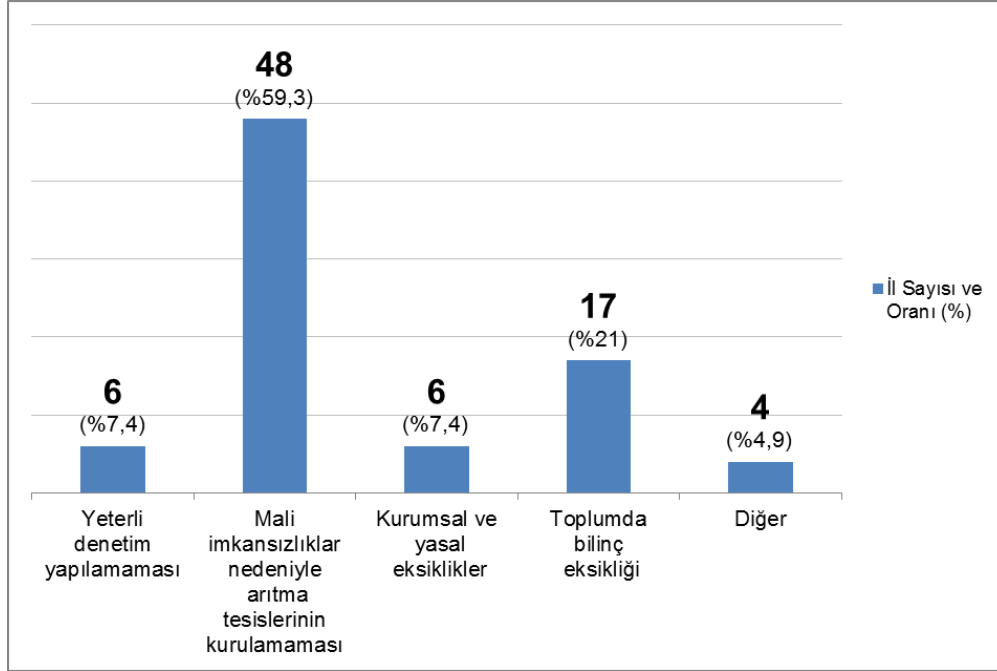
Sıra No	İLLER	Yeterli denetim yapılamaması	Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	Kurumsal ve yasal eksiklikler	Toplumda bilinç eksikliği	Diğer
1	ADANA	3	2	1	4	
2	ADİYAMAN	4	1	3	2	
3	A.KARAHİSAR	2	1	3	4	
4	AĞRI	3	1		2	
5	AMASYA	3	4	2	1	
6	ANKARA	4	1	2	3	
7	ANTALYA			1		
8	ARTVİN	4	2	3	1	
9	AYDIN	3	1	4	2	
10	BALIKESİR	2	3	1	4	
11	BİLECİK	3	1	4	2	
12	BİNGÖL	2	1	4	3	
13	BİTLİS	3	1		2	
14	BOLU	3	2	5	4	1 (Arıtma tesislerinin olmaması ve mevcut arıtma tesislerinin düzenli çalıştırılmaması)
15	BURDUR	3	1	4	2	
16	BURSA	3	2	4	1	
17	ÇANAKKALE	4	1	3	5	2 (Altyapı sistemi olmayan yerlerde noktasal kirlilik kaynağının daha fazla olması)
18	ÇANKIRI	4	1	2	3	
19	ÇORUM	4	1	3	2	
20	DENİZLİ	4	1	2	3	
21	DİYARBAKIR	4	1	3	2	
22	EDİRNE	3	1		2	
23	ELAZIĞ		1	2	3	
24	ERZİNCAN	4	1	3	2	
25	ERZURUM	4	3	2	1	
26	ESKİŞEHİR	4	3	1	2	
27	GAZİANTEP	2	1	3		
28	GİRESUN		1	2	4	3 (Arazi yapısının engebeli olması, arıtma tesisleri için yeterli alan bulunamaması)
29	GÜMÜŞHANE			1	2	
30	HAKKARİ	4	1	2	3	
31	HATAY	5	3	4	1	2 (Arıtma Tesislerinin Bulunmaması ve mevcut olanların düzenli çalıştırılmaması)
32	ISPARTA	3	1	4	2	
33	MERSİN	4	1	3	2	
34	İSTANBUL	1	2	3	4	
35	İZMİR		1	2	4	3 (Mevcut arıtmaların çalıştırılmaması)
36	KARS	4	1	3	2	
37	KASTAMONU	3	1	4	2	
38	KAYSERİ	3	1	4	2	
39	KIRKLARELİ	4	2	3	1	
40	KİRŞEHİR		1 (İlçe ve Belde Belediyelerinde)			
41	KOCAELİ					1 (Mevcut arıtmalarda meydana gelen işletme problemleri)

**TABLO:II.8. SU KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE/ÖNLENMESİNDE İL SINIRLARI İÇERİSİNDE
KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER (Önem Sırasına Göre) (DEVAMI)**

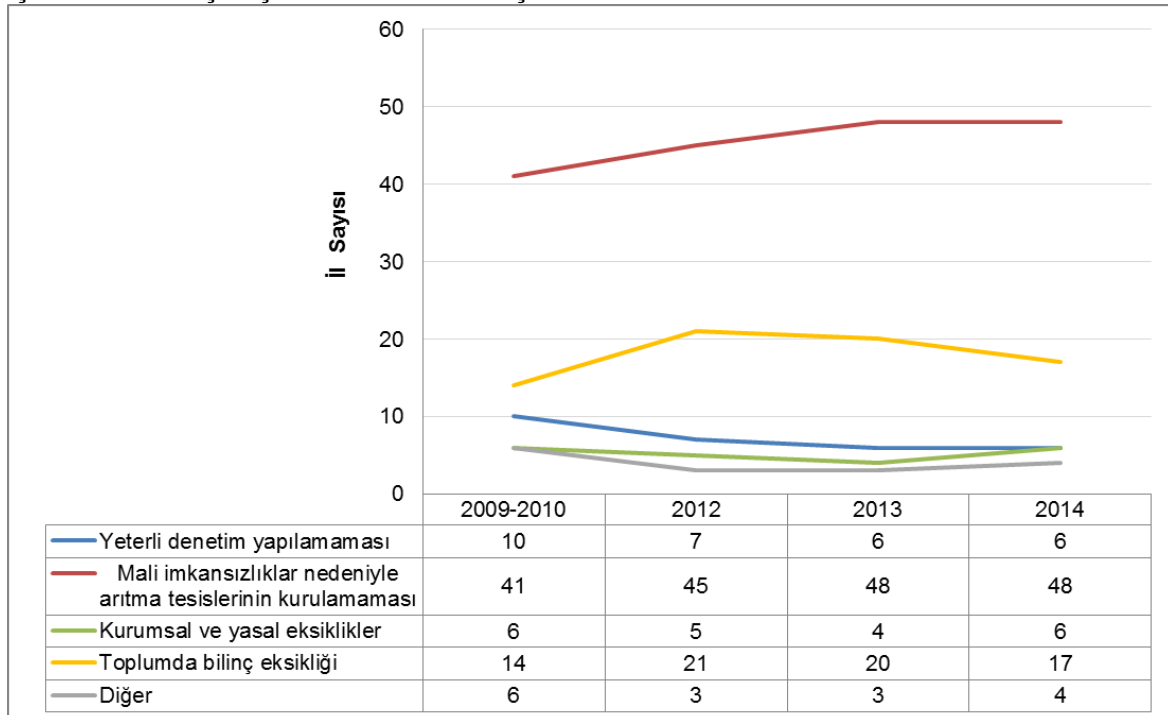
Sıra No	İLLER	Yeterli denetim yapılamaması	Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	Kurumsal ve yasal eksiklikler	Toplumda bilinç eksikliği	Diğer
42	KONYA	4	1	2	3	
43	KÜTAHYA	4	1	3	2	
44	MALATYA		2	3	1	
45	MANİSA	3		1	2	
46	K.MARAŞ	4	1	2	3	
47	MARDİN	3	1	4	2	
48	MUĞLA	1	2	4	3	
49	MUŞ	3	1		2	
50	NEVŞEHİR	2	3	4	1	
51	NİĞDE		2	3	1	
52	ORDU	4	3	2	1	
53	RİZE	3	1		2	
54	SAKARYA	1	2	4	3	
55	SAMSUN	4	2	3	1	
56	SİİRT		1		2	
57	SİNOP	4	1	3	2	
58	SİVAS	2	3	4	1	
59	TEKİRDAĞ	4	3	2	1	
60	TOKAT	1	3	4	2	
61	TRABZON	3	1	4	2	5
62	TUNCELİ	2	1	4	3	
63	ŞANLIURFA		1		2	
64	UŞAK	6	7	5	1	2 (Mevcut arıtma tesislerinin uzun vadeli planlanmamış olması – Projeksiyon hataları), 3 (Personel eksikliği), 4 (Mevcut arıtma tesislerinin düzenli çalıştırılmaması)
65	VAN	3	2		1	
66	YOZGAT	2	1	3	4	
67	ZONGULDAK	1	3	4	2	
68	AKSARAY	3	2	4	1	
69	BAYBURT	3	1	4	2	
70	KARAMAN	3	2		1	
71	KIRIKKALE		1			
72	BATMAN		1		2	
73	ŞIRNAK		1		2	
74	BARTIN		1			
75	ARDAHAN	3	1		2	
76	İĞDIR		2	3	4	1 (Atıksu arıtma tesisinin olmayışı)
77	YALOVA				2	1 (Kaynağı tespit edilemeyen kirlilikler)
78	KARABÜK	1	4	3	2	
79	KİLİS		1	3	2	
80	OSMANİYE	4	1	2	3	
81	DÜZCE	3	1	2	4	

Grafik:II.38.'de su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan en önemli güçlükler (**Tablo:II.8**'de 1 ile numaralandırılan) il sayısı ve oranı olarak gösterilmiştir. Grafiğe göre, ülkemizde su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde karşılaşılan en önemli güçlük 48 ilde mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması, 17 ilde toplumda bilinç eksikliğidir. **Grafik:II.39.**'da ise yıllar itibariyle su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde karşılaşılan en önemli güçlükler il sayısı olarak gösterilmektedir. **Harita:II.3.**'de su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan en önemli güçlükler gösterilmektedir.

GRAFİK:II.38. SU KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE/ÖNLENMESİNDE İL SINIRLARI İÇERİSİNDE KARŞILAŞILAN EN ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER

GRAFİK:II.39. YILLAR İTİBARIYLA SU KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE/ÖNLENMESİNDE İL SINIRLARI İÇERİSİNDE KARŞILAŞILAN EN ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER

HARİTA:II.3. SU KİRLİLİĞİNİN GİDERİLMESİNDE/ÖNLENMESİNDE İL SINIRLARI İÇERİSİNDE KARŞILAŞILAN EN ÖNEMLİ GÜÇLÜKLER

Tablo:II.9.'da alıcı ortamlarda (denizler, göller, akarsular, havzalar, yeraltı suları, jeotermal kaynaklar, diğer alıcı su ortamları) su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan tedbirler, her bir il için alıcı ortamın ismi belirtilmek suretiyle gösterilmiştir.

Tablo:II.9.'da alınan tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (tablo içinde belirtilmiştir).

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
1	ADANA	Akdeniz	b,e	Seyhan Baraj Gölü	b,e,f	Seyhan Nehri	a,b,e,g	Ceyhan Havzası	a,b,c,e,g,h						
						Ceyhan Nehri	a,e,g	Seyhan Havzası	a,b,c,e,g,h						
2	ADIYAMAN			Atatürk Barajı	e,g	Fırat Nehri	e	Fırat-Dicle Havzası	e	Fırat Havzası	a,c,e				
				Gölbaşı Gölleri	b,e,g										
3	A.KARAHİSAR			Eber Gölü	a,b,e,g,h	Akarçay	a,b,d,e,g,h	Akarçay	a,b,d,e,g,h			Ömer-Gecek	a,b,e,g,h	Kuru Dereler	a,b,e,g,h
				Acı Göl	b,e,g,h			B. Menderes	a,b,d,e,g,h			Gazlıgöl	a,b,e,g,h	Meralar	a,b,e,g,h
								Sakarya	a,b,d,e,g,h			Sandıklı Hüdai	a,b,e,g,h		
								Burdur	a,b,d,e,g,h			Bolvadin Heybeli	a,b,e,g,h		
4	AĞRI			Balık	c,d,h	Murat	c,d,h	Fırat Dicle	c,d,h			Diyadin	c,d,h	Sarısu Sazlığı	c,d,h
						Taşlıçay	c,d,h							Doğubayazıt	c,d,h
5	AMASYA					Akarsular	a,b,d,e,g,h	Havzalar	a,b,d,e,g,h	Yeraltı suları	a,b,d,e,g,h				
6	ANKARA			Tuz Gölü	a	Ankara Çayı	a								
7	ANTALYA	Kemer	b,e,h	Korkuteli Kozacı Göleti	a,e,h	Eşen-Karaçay	b,e,h			Aykırçay	a,e,h				
		Gazipaşa	b,e,h	Korkuteli Dikenli Göleti	a,e,h	Demre Deresi	b,e,h			Akçapınar	a,e,h				
		Kaş	b,d,e,h	Döşemealtı Ekşili Göleti	b,e,h	Finike –Karasu	b,e,h			Bileydi Kay.	a,e,h				

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	ANTALYA (DEVAMI)	Demre	c,d,e,h	Akseki Cevizli Göleti	a,e,h	Finike- Başgöz Çayı	a,e,h			Beypınarı	b,e,h				
		Manavgat	b,e,h	Korkuteli Yelten Göleti	a,e,h	Finike-Tekke Pınarı	a,e,h			Bodemya Kaynağı	b,e,h				
				Döşemealtı Hatıplı Gölet	b,e,h	Finike-Alakır Çayı	a,e,h			Balıkçı Kay.	a,e,h				
				Konyaaltı Doyran Göleti	b,e,h	Finike-Salur Pınarı	a,e,h			Çokpınar Kay.	a,c,e,h				
				Korkuteli Yeşilyayla Göleti	a,e,h	Kırgözler Çayı	a,e,h			Deregözü Kay.	e,h				
				Korkuteli Osmankalfalar Göleti	a,e,h	Düden Çayı	a,e,h			Değirmengözü Kay.	e,h				
				Korkuteli Hacibekir Göleti	a,e,h	Aksu Çayı	a,e,h			Dörtgözlü Kay.	e,h				
				Manavgat Taşgöl Karabekir Göleti	b,e,h	Köprüçay	a,e,h			Dumlupınar Kay.	e,h				
				Kumluca Toptaş Göleti	b,e,h	Manavgat Çayı	b,e,h			Eylek Kay.	e,h				
				Kumluca Baranda Göleti	b,e,h	Karpuz Çayı	b,e,h			Evga Kay.	e,h				
						Alara Çayı	b,e,h			Ekizpınarı	e,h				
						Kargı Çayı	b,e,h			Fadıl Kay.	e,h				
						Dim Çayı	b,e,h			Gürkavak Kay.	e,h				
						Sedre Çayı	b,e,h			Gökçesu	e,h				
						Bıçkıcı Çayı	b,e,h			Gelinuçu	e,h				
										Huma Kay.	e,h				
										İngilizgölü	e,h				
										Karaağaç	e,h				
										Kocapınar	e,h				
										Kadınpınarı	e,h				
										Kaşlıoğlu	e,h				
										Kocadere	e,h				
										Kurbağalı Kay.	e,h				
										Kalabatlı	e,h				
										Kuşunlu Ş.	e,h				
										Kazanpınarları	e,h				
										Kilisepınarları	e,h				
										Kırkpınar	e,h				
										Kurdeşen	a,e,h				
										Pınargözü	b,e,h				
										Sugözü	b,e,h				
										Soğucaksu	b,e,h				
										Salur Pınarları	a,e,h				
										Sitma gözü	b,c,e,h				
										Tekke pınarları	a,e,h				

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	ANTALYA (DEVAMI)									Tekirova sulama gözü	b,e,h				
										Ulupınar	b,e				
										Üzümlü Kay.	b,e				
										Kamran Kay.	b,e				
										Akçay Kurudere	b,e				
8	ARTVİN	Arhavi Sahili	a,b,d,e,f,g			Kameni Deresi	b	Çoruh Havzası	a,c,d,g						
		Hopa Sahili	a,b,d,e,g												
9	AYDIN	Kuşadası	a,b,c,d,e,f,g,h	Bafa Gölü	c,d,e	Köşk Azmak Mevkii	d,e,g	B.Menderes Havzası	a,b,c,d,e,g					Yakıdere Çayı (İncirliova)	e,g
		Didim	a,b,c,d,e,f,g,h	Azap Gölü	c,d,e	Bozdoğan Belediyesi Akçay	d,e,g	B. Menderes Havzası (Karpuzlu)	d,e,g						
								B. Menderes Havzası (Köşk)	d,e,g						
10	BALIKESİR	Marmara	a,b,e,f,g	Manyas Gölü	a,b,d,e,g,h	Simav Çayı	a,b,d,e,g	Marmara Havzası	a,b,d,e,f,g						
		Ege	a,b,e,f,g			Havran Çayı	a,b,e,g	Susurluk Havzası	a,b,d,e,g						
						Gönen Çayı	a,b,d,e,g	Kuzey Ege Havzası	a,b,d,e,f,g						
						Kocaçay	a,b,e,g								
11	BİLECİK					Sakarya Nehri	a,b,d,e,g								
						Karasu Çayı	a,e,g								
						Söğüt Deresi	a,e,g								
						Sorgun Deresi	a,e								
						Göksu Çayı	a,e								
						Pelitözü Çayı	b,g								
12	BİNGÖL			Bahri Göl	a,c,d,g	Peri Suyu	a,c,d,g					Kaplıca Suyu	b,d,g,h		
				Kerkis Gölü	a,c,d,g	Murat Nehri	a,c,d,g					Bingöl Merkez Kös Kaplıcası	b,d,g,h		
				Zırlır Gölü	a,c,d,g	Göynük Suyu	a,c,d,g					Yayladere Hasköy Kaplıcası	b,d,g,h		
				Sar Gölü	a,c,d,g							Kığı İlçesi Harur Kaplıcası	b,d,g,h		
				Kuş Gölü	a,c,d,g							Maden Suyu	b,d,g,h		
				Harem Gölü	a,c,d,g							Yedisu İlçesi Yeşilgöl Madensuyu	b,d,g,h		
				Er Gölü	a,c,d,g							Kığı İlçesi Dimilyan Madensuyu	b,d,g,h		
				Kıllı Gölü	a,c,d,g							Yedisu (Çemre) İlçesi Madensuyu	b,d,g,h		

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	BİNGÖL (DEVAMI)			Manastır Gölü	a,c,d,g										
				Belli Gölü	a,c,d,g										
13	BITLİS			Van Gölü	a,b,d,e,f,h	Garzan	e,h							Ahlat Sazlığı	d,h
				Nazik Gölü	e,h	Güzeldere	e,h							İron Sazlığı	h
				Nemrut Gölü	e,h	Hizan	e,h								
				Sodalı (Arin) Gölü	h	Küçüksu	e,h								
				Batmış (Cil) Gölü	h	Keyburan	e,h								
				Heybeli Gölü	h	Süfresor	e,h								
						Ağkız	e,h								
						Oranz	e,h								
						Karasu	e,h								
14	BOLU			Abant Gölü	a,e,h	Büyüksu	a,b,d,e,h							Seben-Çaydere	a
				Yeniçağa Gölü	d,e,h,i (Koruma bölgesi oluşturuldu)	Ulus	d,e,h							Mudurnu Deresi	c
														Gerede Dayıoğlu Deresi	c
15	BURDUR			Burdur Gölü	b,c,d,e,f,g,h,i										
				Salda Gölü	b,c,d,e,f,g,h,i										
16	BURSA	Marmara Denizi	a,b,e,f,g,h	Göller	a,b,c,e,g,h	Akarsular	a,b,e,g,h	Havzalar	a,b,e	Yeraltı Suları	c,e			Diğer alıcı su ortamları	e,g,h
17	ÇANAKKALE	Deniz	a,b,e,f,g	Göller	d,e	Akarsular	a,b,e,f,g	Havzalar	a,b,e	Yeraltı suları	a,b,e	Jeotermal kaynaklar	e	Diğer alıcı su ortamları	a,b,e,f,g
18	ÇANKIRI					Kızılırmak	a,b,e,g	Kızılırmak Havzası	a,b,e,g	Merkez İlçe Keson ve Sondaj Kuyuları	a,b,e,g				
						Tatlı Çay	a,e,g	Batı Karadeniz Havzası	a,b,e,g						
						Acı Çay	a,b,e,g								
						Devrez	a,b,e,g								
						Ulu Çay	a,e,g								
						Melan Çayı	a,b,e,g								
19	ÇORUM			Hatap Barajı	a,b,c,e	Kızılırmak Nehri	c,e,g	Kızılırmak Havzası	c,e,g			Hamalıçayköy	i (5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 14. Madde gereği kaynak koruma alanı etüdü yaptırılır)		

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	ÇORUM (DEVAMI)			Yeni Hayat Barajı	a,b,c,e	Yeşilırmak Nehri	c,e,g	Yeşilırmak Havzası	c,e,g			Figani Beke Kaplıcası	i (5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 14. Madde gereği kaynak koruma alanı etüdü yaptırılır)		
				Çomar Barajı	c,e	Delice Çayı	c,e,g								
						Derinçay	a,b,c,e,g								
						Alaca Çayı	a,b,c,e								
						Çekerek Çayı									
20	DENİZLİ			Acıgöl	a,b,c,d,e,g,h	B. Menderes Nehri	a,b,c,d,e,g,h	Cankurtaran Su Toplama	a,b,c,d,e,g,h			Kızıldere	a,b,c,d,e,g,h		
				Beylerli Gölü	a,b,c,d,e,g,h	Çürüksu Çayı	a,b,c,d,e,g,h	Gökpınar Baraj	a,b,c,d,e,g,h			Tekkehamam	a,b,c,d,e,g,h		
				Karagöl	a,b,c,d,e,g,h	Dalaman Çayı	a,b,c,d,e,g,h	Kaklık Çürüksu	a,b,c,d,e,g,h			Bölmekaya	a,b,c,d,e,g,h		
				Süleymaniye Gölü	a,b,c,d,e,g,h	Akçay	a,b,c,d,e,g,h	Acıgöl	a,b,c,d,e,g,h			Yenice	a,b,c,d,e,g,h		
				Işıklı Gölü	a,b,c,d,e,g,h	Bağnaz	a,b,c,d,e,g,h	Menderes	a,b,c,d,e,g,h			Gölemesli	a,b,c,d,e,g,h		
				Kartal Gölü	a,b,c,d,e,g,h	Kufi Çayı	a,b,c,d,e,g,h					Karahayıt	a,b,c,d,e,g,h		
												Pamukkale	a,b,c,d,e,g,h		
21	DIYARBAKIR					Dicle Nehri	b	Dicle Baraj Gölü	a,b,c,d,e,f,g,h						
								Gözeli Havzası	a,b,d,e,g,h						
22	EDİRNE	Saros Körfezi	a,b,e	Gala Gölü	a,b,e	Meriç	a,b,c,d,e,g	Meriç	a,b,c,d,e,g	İl Geneli	b,c,e,g				
						Tunca	c,d,e	Ergene	a,b,c,d,e,g						
						Arda	c,d,e								
						Ergene	a,b,c,d,e,g								
23	ELAZIĞ			Hazar Gölü	a,b,c,e,g,h										
				Keban Baraj Gölü	a,b,c,e,g,h										
24	ERZİNCAN					Fırat	a,b,c,e,g	Fırat-Karasu	a,b,c,e,g						
						Karasu	a,b,c,e,g								
25	ERZURUM					Karasu	a,b,c,e	Oltu	a,c,d						
						Karahasan Çayı	a,b,c,e								
						İspir	a,b								
						Oltu	a								
26	ESKİŞEHİR					Sakarya Nehri	a,b								
27	GAZİANTEP					Samözü	c,e								
28	GİRESUN	Karadeniz	a,b,g			Aksu Deresi	a,c,e,g								
						Batlama Deresi	a,c,e								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	GİRESUN (DEVAMI)					Pazarsuyu Deresi	a,e,g								
						Harşit Çayı	a,c,e,g								
						Kelkit Çayı	a,e,g								
						Yağlıdere Deresi	a,e								
						Alucra Çayı	a,c,e								
						İnciğöz Deresi	a,e								
						Görece Deresi	a,e								
						Gelevera Deresi	a,e,g								
						Eynesil Deresi	a,c,e								
29	GÜMÜŞHANE					Keşap Deresi	a,e								
						Harşit	a,e,g,h								
						Kelkit	a,d,e,g,h								
30	HAKKARI					Akarsular	a,b,c,e	Havzalar	a,b,c,e	Yeraltı suları	a,b,c,e			Diğer alıcı su ortamları	a,c,e
31	HATAY	Akdeniz (İskenderun Körfezi)	a,e,f,h												
32	ISPARTA			Eğirdir Gölü	a,b,c,d,e,g,h			Eğirdir Gölü Havzası	a,b,c,d,e,g,h						
				Beyşehir Gölü	a,b,c,d,e,g,h			Karacaören Baraj Gölleri Havzası	a,b,c,d,e,g,h						
				Kovada Gölü	a,b,c,d,e,g,h			Beyşehir Gölü Havzası	a,b,c,d,e,g,h						
				Karacaören-I Baraj Gölü	a,b,c,d,e,g,h										
33	MERSİN	Akdeniz	a,b,f,g,h			Berdan	a,b,e,g,h	Doğu Akdeniz	a,b,c,d,e,g,h						
						Göksu	a,b,e,g,h	Seyhan	a,b,c,d,e,g,h						
						Dragon	a,b,e,g,h								
						Sultan Suyu	a,b,e,g,h								
34	İSTANBUL	İstanbul Boğazı	b	Büyükçekmece	b,h	Akalan	b,h	Alibeyköy İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i	Danamandıra Kuyuları	h				
		Marmara Denizi	b,e,g,h	Küçükçekmece	b	Lozan	b	B.Çekmece İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i	Beyciler Kuyuları	h				
		Karadeniz	b,e,g	Terkos	b	Eşkinöz	b	Sazlıdere İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i	Gümüşyaka (Çerkezköy) Kuyuları	h				
				Ömerli	b	Örencik	b	Düzdere Havzası	d,e,h,i	Hallaçlı Kuyuları	h				
				Sütlüklü Göl	b	Kestanelik	b	Çilingöz Deresi Havzası	d,e,h,i	Çatalca Köy Kuyuları	h				
						Örcünlü	b	Kuzuzlu Havzası	d,e,h,i	Silivri Köy Kuyuları	h				
						Yazlık	b	Kazandere Havzası	d,e,h,i	Asya Yakası Köy Kuyuları	h				

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	İSTANBUL (DEVAMI)					Subaşı	b	Elmalı Dere Havzası	d,e,h,i						
						Çanakça	b	Sultanbahçe Dere Havzası	d,e,h,i						
						Siğir Suat	b	Papuçdere Havzası	d,e,h,i						
						Oktalı	b	Ömerli İçmesuyu Havzası	b,d,e,g,h,i						
						Boyalık	b	Elmalı İçmesuyu Havzası	b,d,e,g,h,i						
						İhsaniye	b	Darlık İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Başak	b	Yeşilvadi İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Haramidere (Ambarlı)	b,h	İsaköy İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Ayamama (Ataköy)	b,h	Sungurlu İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Bostan(Gümüş yaka)	b	Kabakoz İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Çanta(Çanta)	b	Hasanlar İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Yumuşak(Şile)	b	Melen İçmesuyu Havzası	d,e,g,h,i						
						Islak(Şile)	b	Terköz İçmesuyu Havzası							
						Kabakoz(Şile)	b								
						Şabanlı (Şile)	b								
						Selik (Şile)	b								
						Tuğla (Beykoz)	b								
						Üvezli (Şile)	b								
						Satmazlı (Şile)	b								
						Soğanlık (Şile)	b								
						Kumca (Şile)	b								
						İmrenli (Şile)	b								
						Boya (Şile)	b								
						Kervansaray (Şile)	b								
						Kurfalı (Şile)	b								
						Yeniköy (Şile)	b								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	İSTANBUL (DEVAMI)					Yeniköy (Şile)	b								
						Oruçoğlu (Şile)	b								
						Sahilköy(Şile)	b								
						Riva Paşaköy	b,h								
35	İZMİR	Ege Denizi	b,e,f,g	Belevi Gölü	b,e,g			Bakırçay Havzası	b,e,g			Çeşme Ilıca Kaynağı	b,e,g	Gediz Deltası	b,e,g
								K. Menderes Havzası	b,e,g						
								Gediz Havzası	b,d,e,g,h						
36	KARS					Kars Çayı	b,e,g,h								
						Aras Nehri	b,e,g,h								
37	KASTAMONU	Karadeniz	a,b,f			Gökırmak	a,b,d,e,g,h	Kızılırmak Havzası	a,b,d,e,g,h						
						Devrekani	a,b,d,e,g,h	Batı Karadeniz Havzası	a,b,d,e,g,h						
						Devrez	a,b,d,e,g,h								
						Araç	a,b,d,e,g,h								
						Soğanlı	a,b,d,e,g,h								
						İlgaz	a,b,d,e,g,h								
38	KAYSERİ					Kızılırmak	a,b,d,e,h	Kızılırmak Havzası	a,b,d,e,h						
						Zamantı	a,b,d,e,h	Seyhan	a,b,d,e,h						
						Sarız Çayı	a,b,d,e,h	Ceyhan	a,b,d,e,h						
								Develi Kapalı	a,b,d,e,h						
39	KIRKLARELİ	Karadeniz	a,b,e,g	Göller	a,b,c,d,e,g	Akarsular	a,b,d,e,g	Havzalar	a,c,e,g	Yeraltı suları	a,c,e,g				
40	KİRŞEHİR			Seyfe Gölü	b,c,e	Kızılırmak	a,b,c,e,g	Kızılırmak	a,b,c,e,g	Yeraltı suları	a,b,c,e,g			Diğer alıcı su ortamları	a,b,c,e,g
				Hırıfanlı Baraj Gölü	a,b,c,e	Kılıçözü Deresi	a,b,c,e,g								
41	KOCAELİ	Deniz	a,b,d,e,f,g,h	Göller	a,b,d,e,f,g,h	Akarsular	a,b,d,e,f,g,h	Havzalar	a,b,d,e,f,g,h	Yeraltı Suları	a,b,d,e,f,g,h	Jeotermal Kaynaklar	a,b,d,e,f,g,h	Diğer alıcı su ortamları	a,b,d,e,f,g,h
42	KONYA			Akşehir Gölü	a										
				Beyşehir Gölü	a,b,e,g										
				Tuz Gölü	a,b,e										
				Akgöl	a										
				Apa Barajı	a,b,e										
				Çavuşcu Gölü											
				Suğla Gölü	g										
43	KÜTAHYA							Porsuk	a,d,e,g,h						
								Susurluk	a,d,e,g,h						
								Gediz	a,d,e,g,h						
44	MALATYA			Karakaya Barajı	d,e,h	Tohma Çayı	d,e,h			Fırat Dicle Havzası	a,c,d,e,h	Ispendere Şifalı İçme Suları	h		
				Sürgü Barajı	d,e,h	Sultansuyu	d,e,h								
				Medik Barajı	d,e,h	Kuruçay	d,e,h								
				Polat Barajı	d,e,h	Abdulharap Suyu	d,e,h								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	MALATYA (DEVAMI)			Sultansuyu Barajı	d,e,h	Beyler Deresi	d,e,h								
				Sülüklü Göl	c,d,h	Aliğa Deresi	d,e,h								
				Dipsiz Göl	c,d,h	Mamikhani	d,e,h								
				Ahır Gölü	c,d,h	Kozluk Çayı	d,e,h								
				Sülük Gölü	c,d,h										
				Yusuf Gölü	c,d,h										
				Büyük Göl	c,d,h										
				Karagöl	c,d,h										
45	MANİSA			Sorkun Gölü	c,d,h										
				Gölmarmara Gölü	a,b,c,d,e,g,h			Gediz Havzası	a,b,c,d,e,g,h						
				Demirköprü Barajı	a,b,c,d,e,g,h			Bakırçay Havzası	a,b,c,d,e,g,h						
				Avşar Barajı	c,e,h										
46	K.MARAŞ			Sevişler Barajı	c,e,h										
				Menzelet Barajı	c,e	Ceyhan Nehri		Ceyhan	d,e,g,h			Ilıca(Süleymanlı)			
				Sır Barajı	a,e	Aksu Çayı						Hartlap			
47	MARDİN			Kartalkaya Barajı	a,e							Döngüle			
						Karasu-Beyazsu	a,e,g,h								
						Karasu (Reşan)	d,e,g,h								
						Savur Çayı	a,e,g,h								
						Şeyhan Çayı	e,g,h								
						Cırcıp Suyu	e,g,h								
48	MUĞLA					Dumluca	d,e,g,h								
						Dara (Oğuz)	d,e,g,h								
						Bafa Gölü	e,h								
		Güllük Dalyan Ağzı ve Güllük Körfezi	e,h							Milas Dımdım Mevkii	e				
		Salih Adası, Kazıklı Limanı, Boğaziçi	e,h			Yuvarlak Çay	e,h								
49	MUŞ					Eşen Çayı	e,h								
		Kızılburun İçmeler	a,e,h			Yanıklar Çayı	e,h								
		İnceburun Gümbet	a,e,h												
50	NEVŞEHİR			Hamurpet	c,d,h	Murat	c,d,h	Fırat-Dicle	c,d,h					Sazlıkbaşı (İron) Sazlığı	c,d,h
51	NİĞDE					Karasu	c,d,h							Bulanık Şorgöl Sazlığı	c,d,h
52	ORDU					Kızılırmak	a,b,c,d,e,g,h	Kızılırmak	a,b,c,d,e,g,h					Akkaya Barajı	b,e,g,h
52	ORDU	Karadeniz	a,b,c,e,f,g,h			Melet	a,b,c,e,f,g,h,i								
						Civil	a,b,c,e,f,g,h,i								
						Bolaman	a,b,c,e,f,g,h,i								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
53	RİZE	Karadeniz	a,b,e,f												
54	SAKARYA	Karadeniz	b,e	Sapanca Gölü	a,c,d,e,h	Sakarya Nehri	a,b,c,d,e,g			Yeraltı suları	a,c,d,e,g	Kuzuluk	c,d,e	Acarlar Longozu	c,d
55	SAMSUN	Karadeniz	a,b,d,e,f,g,h			Mudurnu Çayı Akarsular	a,b,c,d,e,g a,b,d,e,g,h	Havzalar	a,b,g	Yeraltı Suları	a,b,g	Jeotermal Kaynaklar	a,b,g		
56	SIİRT					Botan	a,b,d,e,g,h	Fırat-Dicle	a,b,d,e,g,h	Hesko	a,c,d,e,h				
						Kezer	a,b,d,e,g,h								
						Başur	a,b,d,e,g,h								
57	SINOP	Batı Karadeniz	a,b,d,g			Kızılırmak	a,b,d,g	Batı Karadeniz Havzası	a,b,d,g	Yeraltı suları	a,b				
58	SIVAS			4 Eylül Barajı	a,c,d,e	Kızılırmak	c,d,e,g			Tavra Vadisi	a,b,c,d,e	Sıcak Çermik	a,b,c,d,e		
				Hafik Gölü	a,b,c,d,e	Yeşilırmak	a,b,c,d,e			Göydün Kaynağı	a,b,c,d,e	Soğuk Çermik	a,b,c,d,e		
				Tödürge Gölü	a,b,c,d,e	Kelkit	a,b,c,d,e			Seyfe Kaynağı	a,b,c,d,e	Balıklı Çermik	a,b,c,d,e		
				Tecer Gölü	a,b,c,d,e	Yıldız Irmağı	a,b,c,d,e			Kaynarca Kaynağı	a,b,c,d,e	Ortaköy Alaman Çermiği			
				Ulaş Gölü	a,b,c,d,e	Fadlim	a,b,c,d,e			Çayboyu Kaynağı	a,b,c,d,e	Akçaağıl	a,b,c,d,e		
				Büyüköl Gölü	a,b,c,d,e	Tecer Irmağı	a,b,c,d,e								
				Lota Gölü	a,b,c,d,e	Tohma Çayı	a,b,c,d,e								
				Çimenyenice Gölü	a,b,c,d,e	Çaltı Irmağı	a,b,c,d,e,g								
				Kaz Gölü											
59	TEKİRDAĞ	Marmara	a,b,c,d,e,f,g,h			Çorlu Deresi	a,b,c,e,g	Ergene Havzası	a,b,c,e,g	Ergene	a,b,c,d,e,g				
		Karadeniz	c,e			Ergene Nehri	a,b,c,d,e,g	Marmara Havzası	a,b,c,d,e,f,g	Çorlu	a,b,c,d,e,g				
						Şerefli Deresi	a,b,c,d,e,g			Çerkezköy	a,b,c,e,g				
						Hayrabolu Deresi	a,b,,d,e			Muratlı	a,b,c,d,e,g				
										Saray	a,b,c,d,e				
										Malkara	a,b,c,d,e				
60	TOKAT			Zinav Gölü	a,b,c,e,g	Yeşilırmak	a,b,c,e,g	Yeşilırmak Havzası	a,b,c,d,e,g	Çamlıbel-Sulusaray	a,b,c,e,g	Sulusaray	a,b,c,e,g		
				Kaz Gölü	a,b,c,e,g	Kelkit Çayı	a,b,c,e,g			Zile	a,b,c,e,g	Reşadiye	a,b,c,e,g		
				Göllüköy	a,b,c,e,g	Tozanlı Çayı	a,b,c,e,g			Tokat-Turhal	a,b,c,e,g				
										Almus çevresi	a,b,c,e,g				
										Niksar	a,b,c,e,g				
										Erbaa	a,b,c,e,g				
61	TRABZON	Karadeniz	a,b,c,e,f,g,h	Uzungöl	a,b,e			Dere Havzaları	a,b,c,e,g,h						
				Sera Gölü	a,e										
62	TUNCELİ			Hızır Gölü	c,d,g	Munzur Çayı	a,b,d,e,g,h			Yeraltı Suları	a,b,c,d,e,g,h				
				Sülük Gölü	c,d,g	Pülümür Çayı	a,b,d,e,g,h								
				Nar Gölü	c,d,g	Tahar Çayı	c,d,e,g,h								
				Şer Gölü	c,d,g	Mercan Çayı	c,d,e,g,h								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	TUNCELİ (DEVAMI)			Buyurbaba Gölü	c,d,g	Peri Suyu	c,d,e,g,h								
				Koç Gölü	c,d,g	Singeç Deresi	c,d,e,g,h								
				Şekerpınar Gölü	c,d,g	Havaçor Çayı	c,d,e,g,h								
				Düldül Gölü	c,d,g	Büyükdere	c,d,e,g,h								
				Kuzu Gölü	c,d,g	Karolar Çayı	c,d,e,g,h								
				Keşiş Gölü	c,d,g										
				Dilincik Gölü	c,d,g										
				Kara Göl	c,d,g										
				Kuru Göl	c,d,g										
				Mancık Gölü	c,d,g										
				Kırmızı Göl	c,d,g										
				Barajlar Gölü	c,d,g										
				Çimli Göl	c,d,g										
				Kızgın Göl	c,d,g										
				İsmailin Gölü	c,d,g										
				Kare Göl	c,d,g										
				Çiftegöller	c,d,g										
				Kırmızı Göller	c,d,g										
				Hızır Göller	c,d,g										
				Gök Gölü	c,d,g										
				Memoçayırı Gölleri	c,d,g										
63	ŞANLIURFA			Mercan Gölleri	c,d,g										
				Halilür-Rahman Gölü	a,c	Diphisar Kaynağı/ Şanlıurfa	a,c								
				Ayn-ı Zeliha Gölü	a,c	Karatepe Kaynağı/ Şanlıurfa	a,c								
				Atatürk Baraj Gölü	a,c	Sırrın Deresi / Şanlıurfa	a,c								
						Bahçecik Kaynağı/ Hilvan (Atatürk Barajı Kuyruk Suları Altında Kalmıştır)	a,c								
						Gürgür Kaynağı /Hilvan (Atatürk Barajı Kuyruk Suları Altında Kalmıştır)	a,c								
						Hamdun Çayı / Hilvan	a,c								
						Gölebakan Kaynağı / Hilvan	a,c								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	ŞANLIURFA (DEVAMI)					Oymaağaç Kaynağı / Hilvan	a,c								
						Bulaklı Kaynağı / Birecik	a,c								
						Çiçekalan Kaynağı / Birecik	a,c								
						Ayran Kaynağı / Birecik	a,c								
						Fıstıközü Kaynağı / Birecik	a,c								
						Gözel Kaynağı / Halfeti	a,c								
						Keleş Kaynağı / Bozova	a,c								
						İnbaşı Kaynağı / Bozova	a,c								
						Büyüköl Kaynağı / Bozova	a,c								
						Küçüköl Kaynağı / Bozova	a,c								
						Kahnık Deresi / Bozova	a,c								
						Hacıhıdır Deresi / Siverek	a,c								
						Hacıkamıl Deresi / Siverek	a,c								
						Çamurlu Kaynağı / Siverek	a,c								
						Bekirağa Kaynağı / Siverek	a,c								
						Çaylarbaşı Kaynağı / Siverek	a,c								
						Özenpınar Kaynağı /Siverek (Yağış anında akışa geçer)	a,c								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	ŞANLIURFA (DEVAMI)					Karahisar Deresi / Viranşehir (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
						Kartal Deresi / Viranşehir (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
						Duali Köprüsü / Viranşehir	a,c								
						Abanköy Deresi / Viranşehir (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
						Arıcan AĞI /Akçakale	a,c								
						Aslanbaba Deresi / Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
						Aliyetelli Deresi / Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
						Büyük Dere / Ceylanpınar	a,c								
						Gölyatağı Deresi / Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
						Habur Deresi / Ceylanpınar	a,c								
						Akbulut Deresi / Ceylanpınar (Yağış anında akışa geçer)	a,c								
64	UŞAK					Gediz Nehri	a,d,e,g	B. Menderes	a,b,d,e,g						
						Banaz Çayı	a,d,e,g	Gediz	a,d,e,g						
						Hamam Çayı	a,d,e,g								
						Dokuzsele Deresi	a,b,d,e,g								
65	VAN			Van Gölü	a,b,c,d,e,f			Van Gölü Havzası	a,b,c,d,e,f						
66	YOZGAT			Kirazlı Göleti	a,b,c,d,e,g,h	Delice Irmak	a,b,c,d,e,g,h	Gelingüllü Barajı	a,b,c,d,e,g,h	Çatakkaya	a,b,c,d,e,g,h	Boğazlıyan	a,b,c,d,e,g,h		
						Çekerek Irmağı	a,b,c,d,e,g,h	Uzunlu Barajı	a,b,c,d,e,g,h			Yerköy	a,b,c,d,e,g,h		

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
	YOZGAT (DEVAMI)							Yahya Saray Barajı	a,b,c,d,e,g,h			Sorgun	a,b,c,d,e,g,h		
												Sarıkaya	a,b,c,d,e,g,h		
67	ZONGULDAK	Zonguldak (Merkez)	a,b												
		Kilimli - Çatalağzı	e,g												
		Alaplı İlçesi	e,g												
68	AKSARAY	Konuyla ilgili yeterli bilgi edinilememiştir.													
69	BAYBURT					Çoruh Nehri	a,b,e,g								
70	KARAMAN			Ereğli Akgöl	b	Göksu Nehri	b,h			Yeraltı suları	a,b,c,g				
				Ermenek Baraj Gölü	e,h	İbrala Deresi	h								
				İbrala Baraj Gölü	h	Ermenek Çayı	h								
71	KIRIKKALE					Kızılırmak	a,b,e,g,h								
						Delice Çayı	e,g,h								
						Çoruhözü Deresi	e,g,h								
						Okun Deresi	e,g,h								
72	BATMAN			Gercüş-Kırkat Göleti	a,c,e	Dicle Nehri	a,c,e,g								
				Kozluk-Ceffan Göleti	a,c,e	Garzan Çayı	a,c,e,g								
						Batman Çayı	a,c,e,g								
						Sason Çayı	a,c,e,g								
73	ŞIRNAK			İdil-Dirsekli Göleti	a,d,e,h	Dicle Nehri	a,d,e,g,h								
						Kızılsu	a,d,e								
						Nerdüş Çayı (Çağlayan)	a,d,e								
						Hezil Çayı	a,d,e								
						Habur Çayı	a,d,e								
74	BARTIN	Bartın Limanı	f			Bartın Çayı	b,e,g								
		Amasra Limanı	f												
		Kurucaşile Limanı	f												
75	ARDAHAN			Çıldır Aktaş	a,e,h	Kura	a,b,c,e,h	Ardahan	a,b,c,e,h						
					a,e,h	Kür	a,c,e,h	Çıldır	a,c,e,h						
						Kayınlık	a,c,e,h	Göle	a,c,e,h						
						Türkmen	a,c,e,h	Posof	a,c,e,h						
						Posof	a,c,e,h								
76	İĞDIR					Aras Nehri	a,c,d,h	Aras Havzası	a,c,d,h						
						Orta Karasu Çayı	a,c,d,h								
						Aşağı Karasu	a,c,d,h								

TABLO:II.9. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLER (DEVAMI)

Sıra No	İLLER	DENİZ	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	GÖLLER	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	AKARSULAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	HAVZALAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	YERALTI SULARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	JEOTERMAL KAYNAKLAR	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler	DİĞER ALICI SU ORTAMLARI	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler
77	YALOVA	Marmara Denizi	a,b,e,f,g,h												
78	KARABÜK					Filyos Çayı	a,b,e,g,h								
79	KİLİS					Soğanlı Çayı	a,b,e,g,h								
										Sinnep	a,e				
										Akpınar	a,e				
										Arpakesmez	a,e				
										Ömerağa Bahçesi	a,e				
										Hanönü	a,e				
80	OSMANİYE					Hamis Çayı	c,e,h	Ceyhan Havzası	c,e,h					Savrun Çayı	c,h
						Sabun Çayı	c,e,h							Aslantaş Barajı	c,h
81	DÜZCE	Karadeniz (Akçakoca Sahili)	e,g	Efteli Gölü	e,g	Küçük Melen Çayı	e,g	Melen Havzası	e,g						
				Topuk Göleti	e	Büyük Melen Çayı	e,g								
				Kuru Göl		Asar Suyu	e,g								
						Aksu Deresi	e,g								
						Uğur Suyu	e,g								
						Karaca Deresi	e,g								

NOT: Edirne, Sinop, Karaman ve Tunceli için yeraltı suları genel ifade edilmiştir.

Amasya için; akarsular, havzalar, yeraltı suları için isim belirtilmemiş genel ifade edilmiştir.

Çanakkale için, göller, akarsular, havzalar, yeraltı suları, jeotermal kaynaklar ve diğer alıcı su ortamları genel ifade edilmiştir.

Bursa ve Hakkari için; akarsular, havzalar, yeraltı suları, diğer alıcı su ortamları için isim belirtilmemiş genel ifade edilmiştir.

Kırşehir için yeraltı suları ve diğer alıcı su ortamları genel ifade edilmiştir.

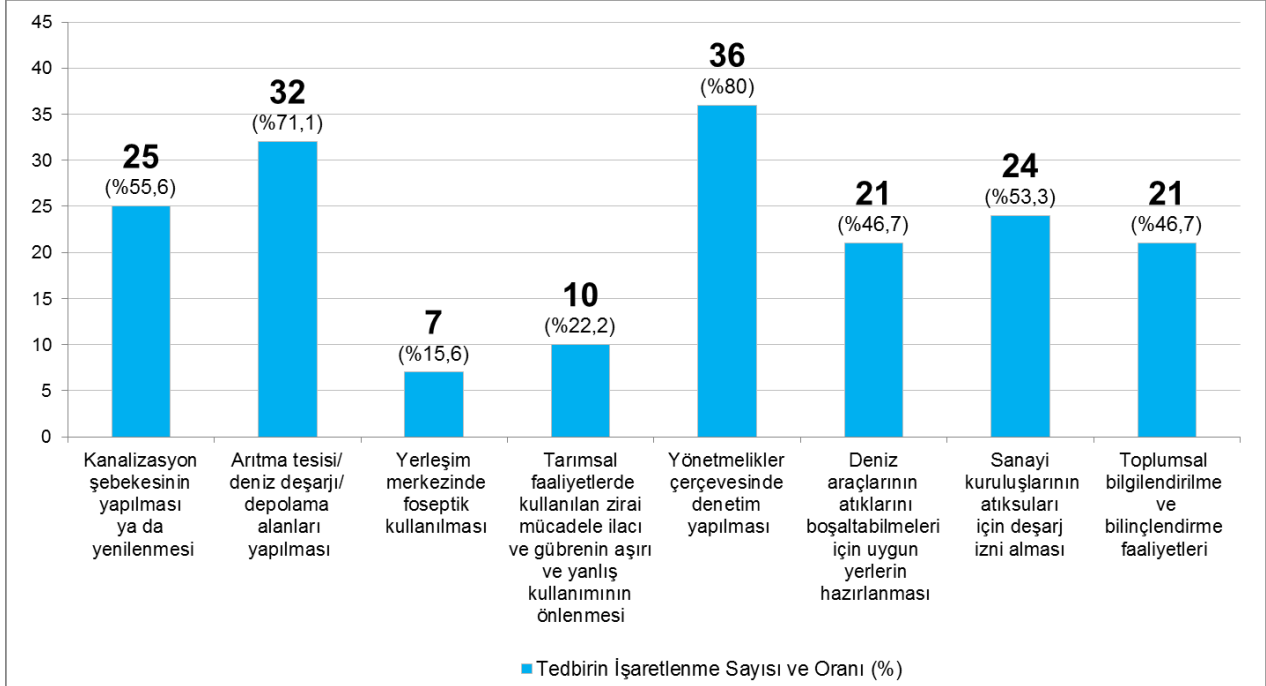
Samsun için akarsular, havzalar, yeraltı suları ve jeotermal kaynaklar genel ifade edilmiştir.

Kırklareli için; göller, akarsular, havzalar, yeraltı suları için isim belirtilmemiş genel ifade edilmiştir.

Kocaeli için; denizler, göller, akarsular, havzalar, yeraltı suları, jeotermal kaynaklar ve diğer alıcı su ortamları için isim belirtilmemiş genel ifade edilmiştir.

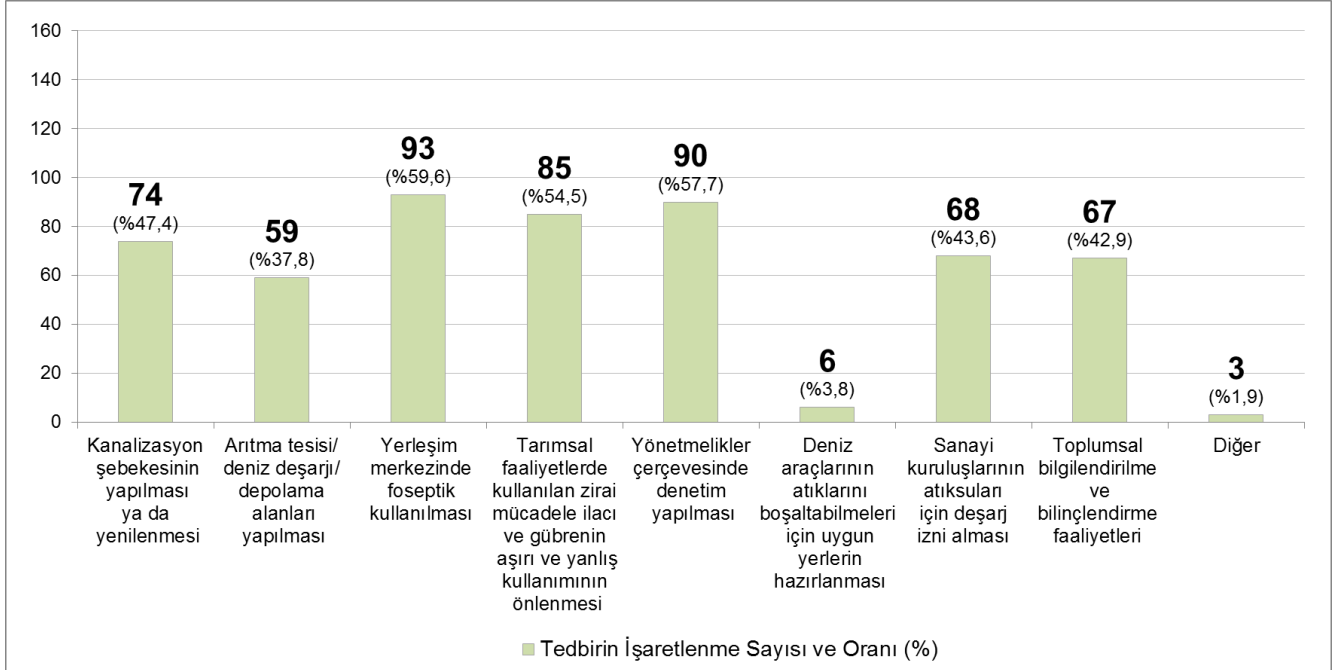
Trabzon için havzalar genel ifade edilmiştir.

GRAFİK:II.40. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK DENİZLER İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

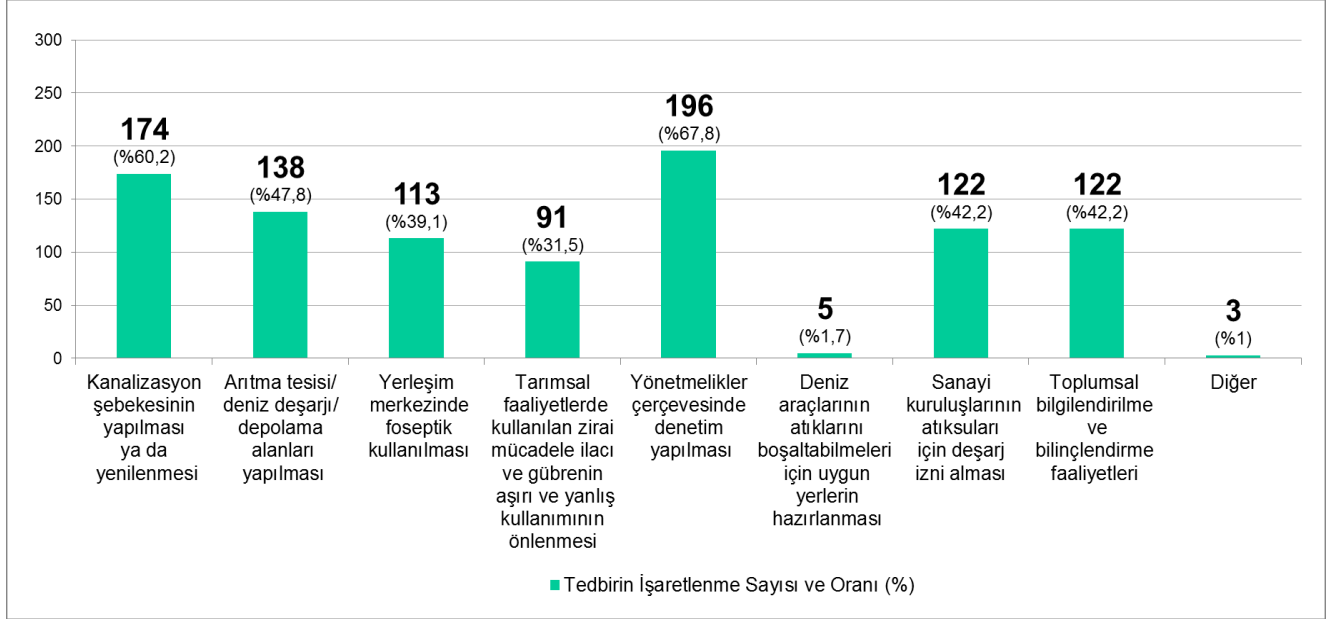
(*) Tablo:II.9.'da, 28 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi il sınırlarında alıcı su ortamı olarak toplam 45 deniz ortamı ve mevki için işaretleme yapılmıştır.

GRAFİK:II.41. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK GÖLLER İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

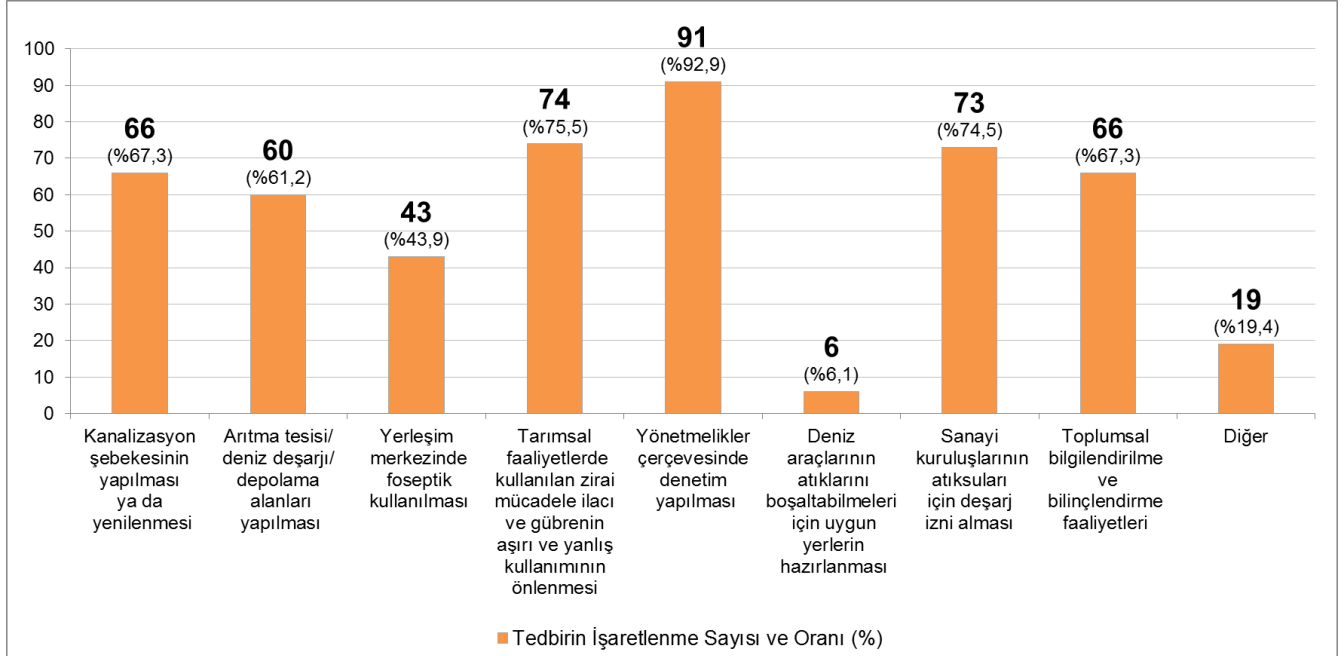
(*) Tablo:II.9.'da, 42 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi il sınırları içerisindeki alıcı su ortamı olarak toplam 156 göl/gölet ve baraj için işaretleme yapılmıştır.

GRAFİK:II.42. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK AKARSULAR İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

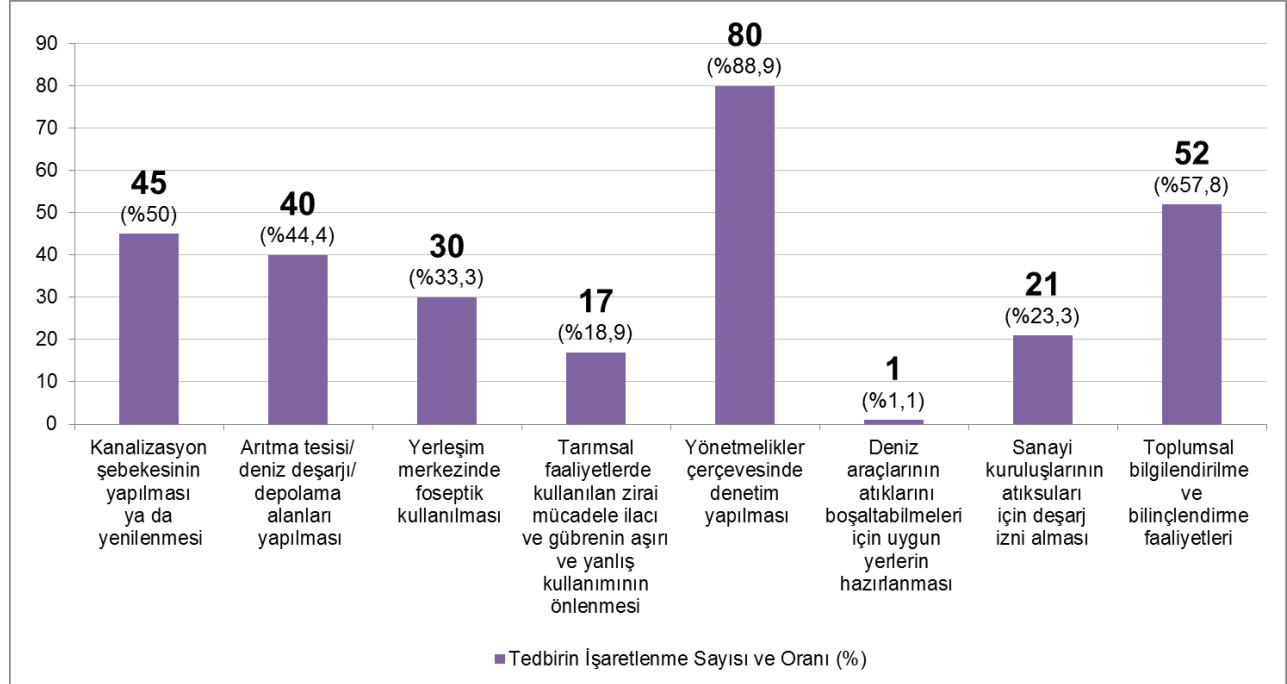
(*) Tablo:II.9.'da 64 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi il sınırları içerisindeki alıcı su ortamı olarak toplam 289 akarsu için işaretleme yapılmıştır.

GRAFİK:II.43. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK HAVZALAR İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

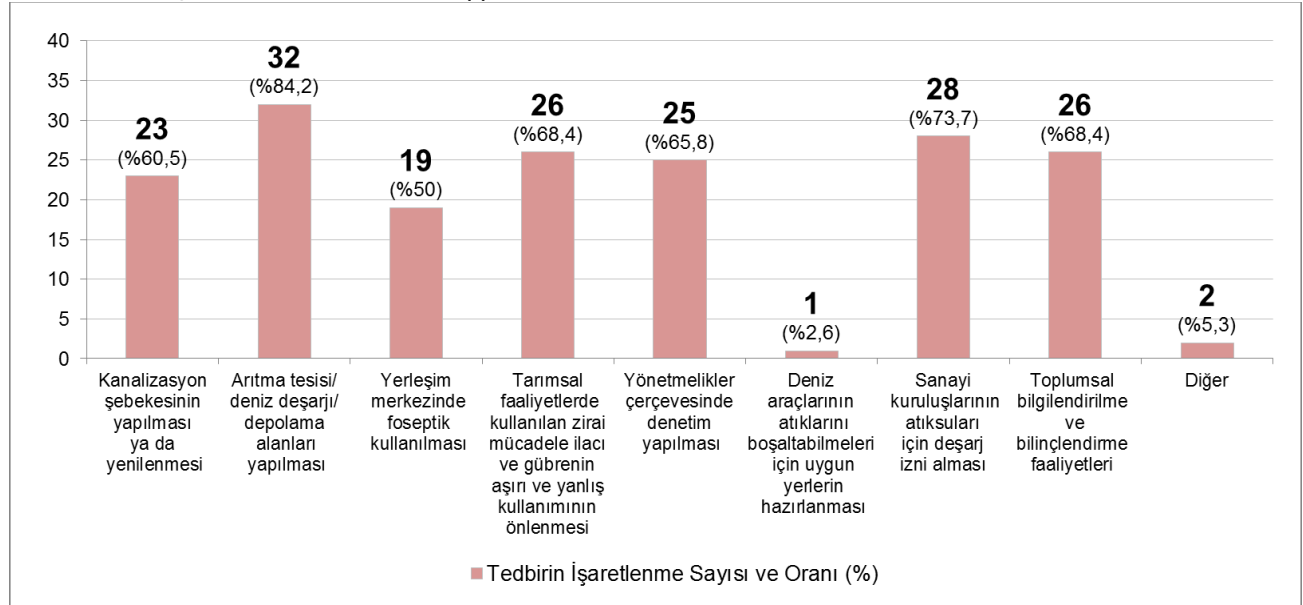
(*) Tablo:II.9.'da 45 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi il sınırları içerisindeki havza alıcı su ortamı olarak toplam 98 ortam için işaretleme yapılmıştır.

GRAFİK:II.44. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK YERALTI SULARI İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

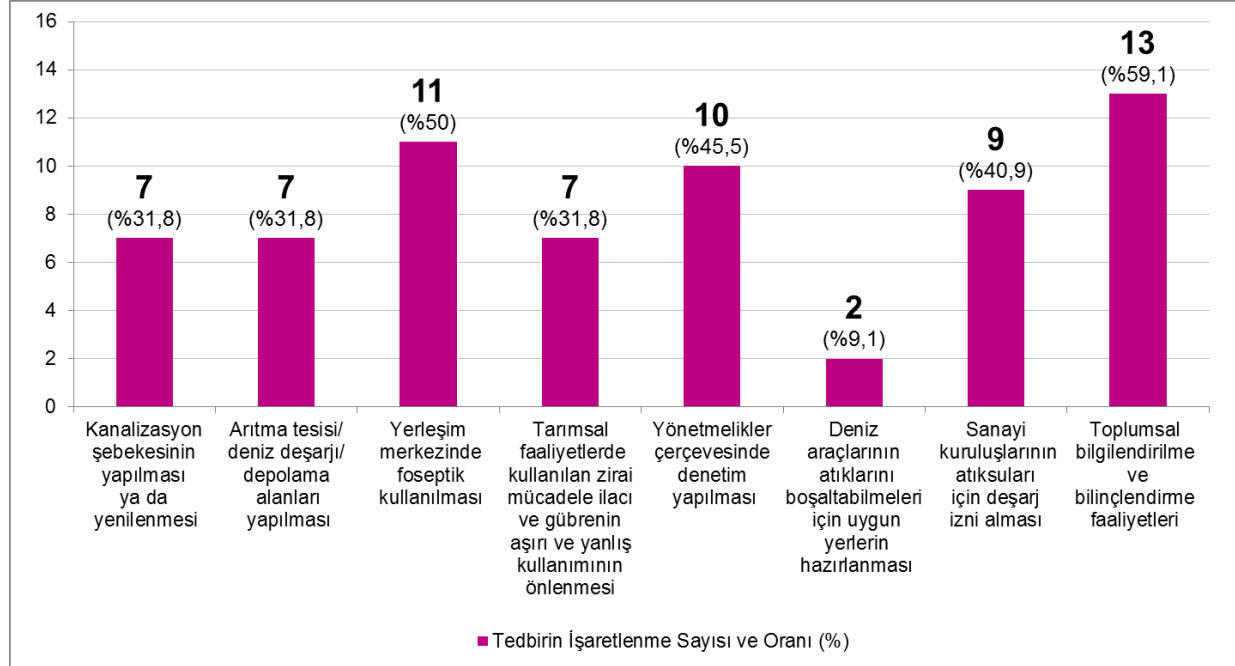
(*) Tablo:II.9.'da 24 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüne kendi il sınırları içerisindeki yeraltı suyu alıcı su ortamı olarak toplam 90 ortam için işaretleme yapılmıştır.

GRAFİK:II.45. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK JEOTERMAL KAYNAKLAR İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

(*) Tablo:II.9.'da 14 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüne kendi il sınırları içerisindeki alıcı su ortamı olarak toplam 38 jeotermal kaynak için işaretleme yapılmıştır.

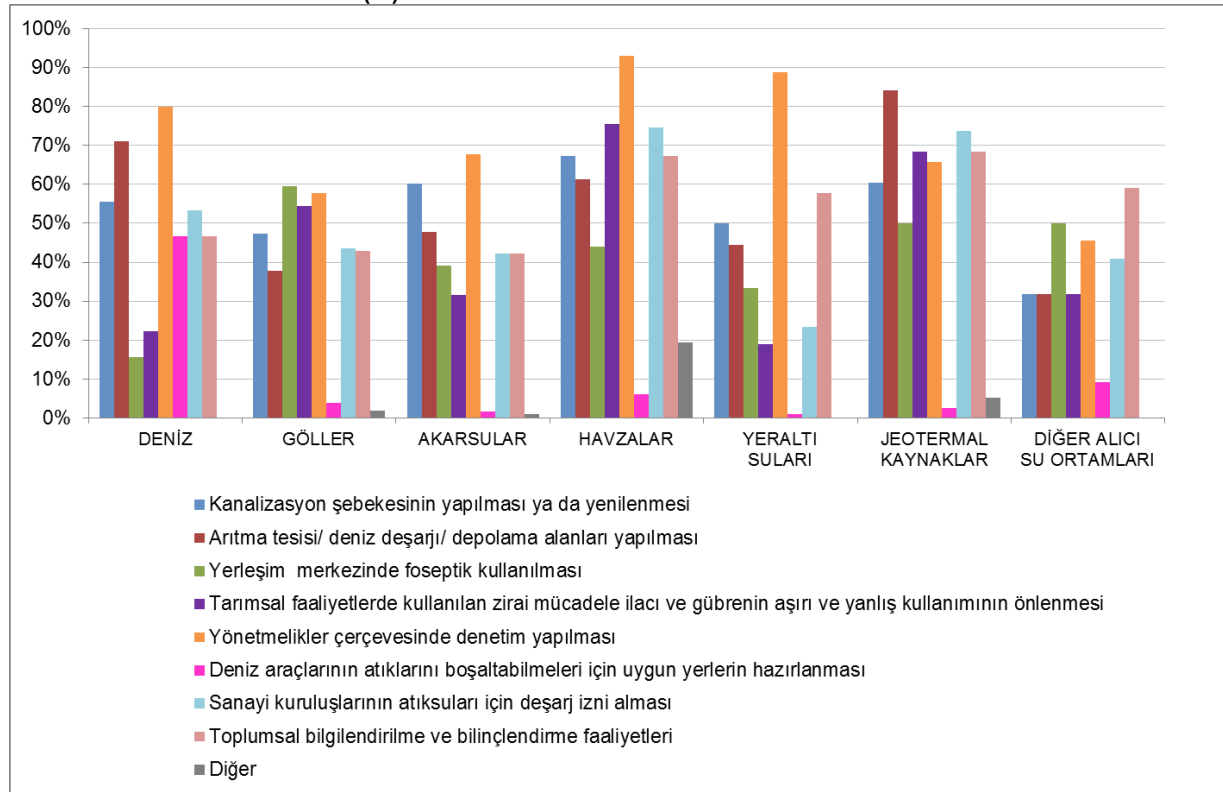
GRAFİK:II.46. SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI SU ORTAMI OLARAK TABLO:II.9.'DA DİĞER OLARAK BELİRTİLEN ALICI SU ORTAMLARI İÇİN ALINAN TEDBİRLER (*)

(*) Tablo:II.9.'da 15 adet İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünce kendi il sınırları içerisindeki diğer alıcı su ortamı olarak nitelendirilen toplam 22 adet alıcı su ortamı için işaretleme yapılmıştır.

Grafik:II.47.'de, Grafik:II.40 ile II:46 arasındaki grafiklerden hareketle, İl sınırları içerisinde su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda alınan tedbirlerin yüzde (%) olarak oransal dağılımı yan yana getirilmiştir. Grafığe göre, yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılmasının oransal olarak başlıca alınan tedbir olduğu, bunu toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin takip ettiği görülmektedir.

GRAFİK:II.47. İL SINIRLARI İÇERİSİNDE SU KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA ALICI ORTAMLARDA ALINAN TEDBİRLERİN YÜZDE (%) OLARAK ORANSAL DAĞILIMI

II.3. TOPRAK KİRLİLİĞİ

Tablo:II.10.'da il sınırları içerisinde toprak kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4... şeklinde numaralandırılmıştır. Numaralandırma yapılırken bütün maddelerin numaralandırılması zorunlu tutulmayıp, sadece o il için geçerli olan kaynakların numaralandırılması istenmiştir.

TABLO:II.10. TOPRAK KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN KAYNAKLAR (Önem Sırasına Göre)

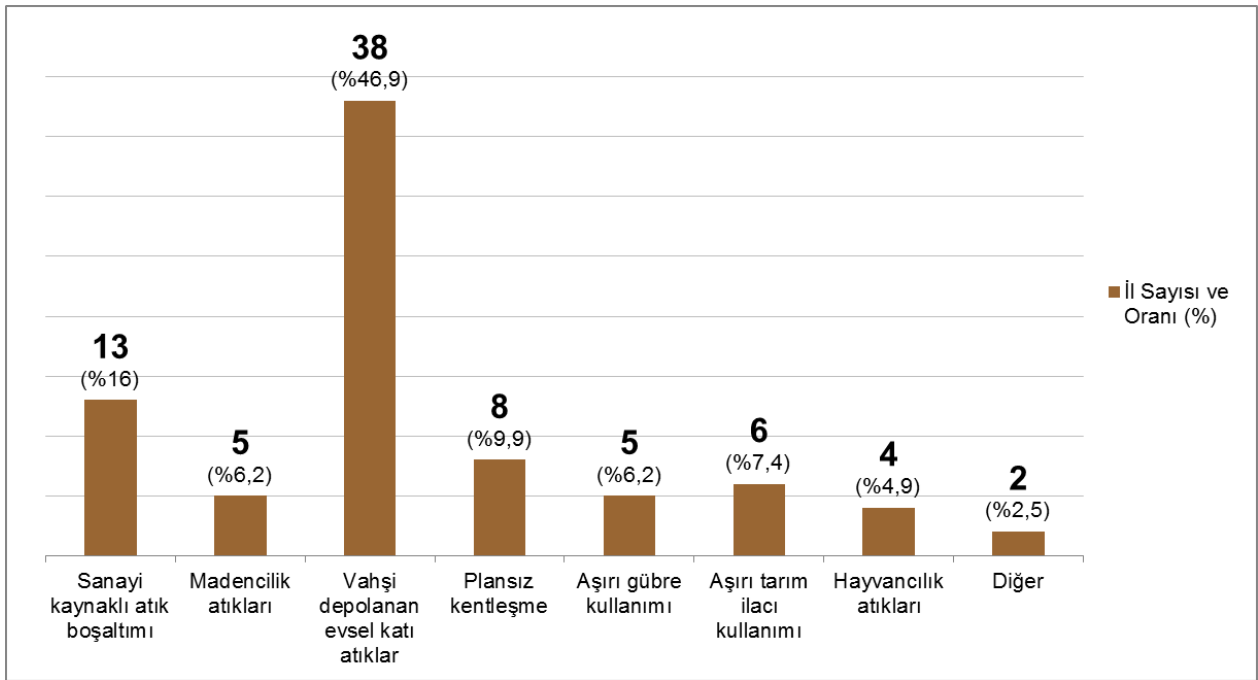
Sıra No	İLLER	Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	Madencilik atıkları	Vahşi depolanan evsel katı atıklar	Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	Plansız kentleşme	Aşırı gübre kullanımı	Aşırı tarım ilacı kullanımı	Hayvancılık atıkları	Diğer
1	ADANA	1	5	2	6	4	3			
2	ADIYAMAN	5	6	1		4	2	3	7	
3	A.KARAHİSAR		3	4		2			1	
4	AĞRI			1		2	3		4	
5	AMASYA	5	6	7		4	1	2	3	
6	ANKARA	8	7	1	2	3	4	5	6	
7	ANTALYA	4	3	2		1				
8	ARTVİN			2						1 (Yol ve Baraj Çalışması)
9	AYDIN	1	7	3	8	5	4	6	9	2 (Jeotermal Sular)
10	BALIKESİR	3	4	1	5	6	8	7	2	
11	BİLECİK	4	1	2		5			3	
12	BİNGÖL		2	1		6	4	5	3	
13	BİTLİS			2		1	4	5	3	
14	BOLU			2			1			
15	BURDUR	2	1	3	8	5	7	6	4	
16	BURSA	1	4	3		2				
17	ÇANAKKALE	1	5	2		7	3	4	6	
18	ÇANKIRI			4	5	6	1	2	3	
19	ÇORUM	7	6	5	8	4	2	3	1	
20	DENİZLİ	4	6	5	3	7	2	1	8	
21	DIYARBAKIR	3		1			4	2		
22	EDİRNE	4		1				2	3	
23	ELAZIĞ			1			3		2	
24	ERZİNCAN		3	1		2			4	
25	ERZURUM			3		1	4		2	
26	ESKİŞEHİR	2	1							
27	GAZİANTEP	1	2	8	3	6	5	4	7	
28	GİRESUN			1		2	4	5	3	
29	GÜMÜŞHANE			1			2	3	4	
30	HAKKARİ			1			3	2		4 (Atıksular)
31	HATAY	4	5	6	3	7	1	2	8	
32	ISPARTA	8	4	3	7	6	2	1	5	
33	MERSİN	1	7	3	4	5	6	2	8	
34	İSTANBUL	2		1	3	4	5	6		
35	İZMİR	1		3		2	5	4		
36	KARS	6	3	1		5	4		2	
37	KASTAMONU	6	5	1	8	7	3	4	2	
38	KAYSERİ			1		3	2	4		
39	KIRKLARELİ	6	7	3	8	5	4	2	1	
40	KIRŞEHİR			1			2	4	3	
41	KOCAELİ	2	7	6	8	3	4	5	1	
42	KONYA	1		3			2		4	
43	KÜTAHYA	1	2				3	4	5	
44	MALATYA					3	2	1		

TABLO:II.10. TOPRAK KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN KAYNAKLAR (Önem Sırasına Göre) (DEVAMI)

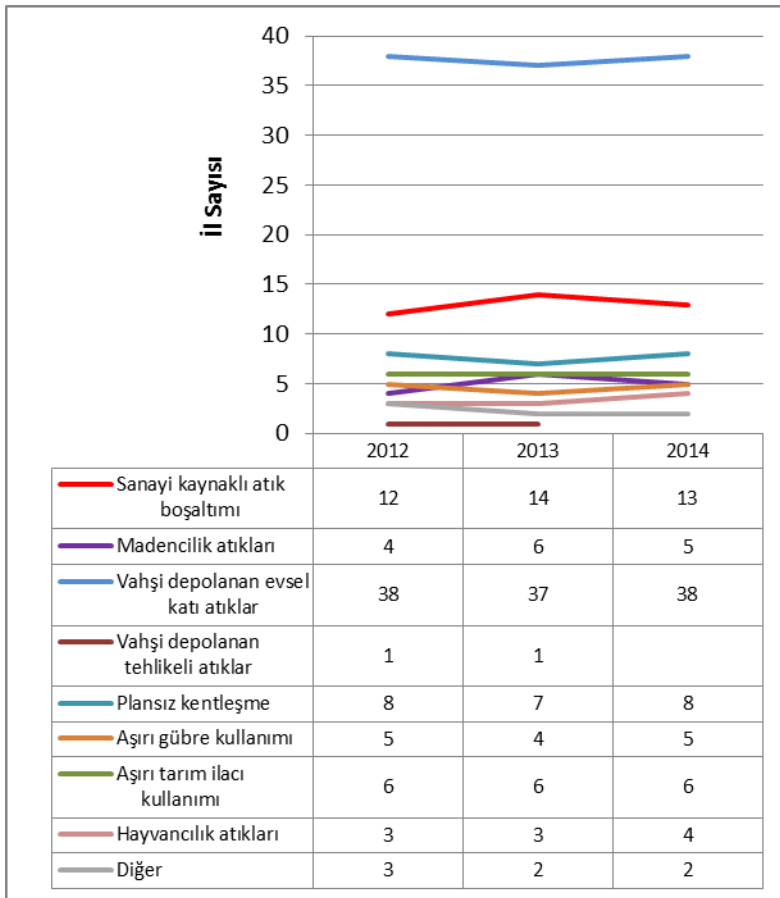
Sıra No	İLLER	Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	Madencilik atıkları	Vahşi depolanan evsel katı atıklar	Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	Plansız kentleşme	Aşırı gübre kullanımı	Aşırı tarım ilacı kullanımı	Hayvancılık atıkları	Diğer
45	MANİSA	4		2	3	1	5	6		
46	K.MARAŞ	3	7	4	5	2	6	1	8	
47	MARDİN	5	8	1	2	6	3	4	7	
48	MUĞLA		6	4		3	2	1	5	
49	MUŞ	2	4	1		3				
50	NEVŞEHİR	3		1			4		2	
51	NİĞDE			3		1	2			
52	ORDU	3		1	2	4	5			
53	RİZE			1			2			
54	SAKARYA	2	8	1	4	6	3	5	7	
55	SAMSUN	3	5	1	7	6	2	4	8	
56	SİİRT		3	1		2	4	5	6	
57	SİNOP	5	4	6		1	2	3		
58	SİVAS	6	1	2	5	7	3	8	4	
59	TEKİRDAĞ	1	4	3	2	8	7	6	5	
60	TOKAT	5		1	6	2	4	3	7	
61	TRABZON	2	3			1				
62	TUNCELİ		2	1	3				4	
63	ŞANLIURFA	3		2					4	1 (Petrol kirliliği)
64	UŞAK	2	4	1	3	6	7	8	5	
65	VAN			1		2			3	
66	YOZGAT	1	2	3		5	6	7	4	
67	ZONGULDAK	5	2	4		1			3	
68	AKSARAY	1	2		4			3		
69	BAYBURT	2	1	4	8	5	6	7	3	
70	KARAMAN	3	7	6	8	4	2	1	5	
71	KIRIKKALE	1		4			3	2		
72	BATMAN		2	1		3	5	6	4	
73	ŞIRNAK			1		3	6	5	4	2 (Evsel atıksuların artırılmadan desarj edilmesi)
74	BARTIN			1			3	2		
75	ARDAHAN			1		3	2		4	
76	İĞDIR			1		2	3		4	
77	YALOVA			1						
78	KARABÜK	3		1	6	5	4	2		
79	KİLİS			1						
80	OSMANİYE	4	5	3			1	2	6	
81	DÜZCE	4		1	3				2	

Grafik:II.48.'de, il sınırları içerisindeki toprak kirliliğine neden olan en önemli kaynaklar (Tablo:II.10'da 1 ile numaralandırılan) il sayısı ve oranı (%) olarak gösterilmektedir. **Harita:II.4.**'de il sınırları içerisindeki toprak kirliliğine neden olan en önemli kaynaklar gösterilmektedir. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar hiçbir ilimizde birinci öncelikli kaynak olmazken, grafiğe göre, 38 ilimizde vahşi depolanan evsel katı atıklar, 13 ilimizde ise sanayi kaynaklı atık boşaltımı toprak kirliliğine neden olan en önemli kaynaklar olmuştur. **Grafik:II.49.**'da yıllar itibariyle toprak kirliliğine neden olan en önemli kaynaklar gösterilmektedir. **Harita:II.4.**'de il sınırları içerisindeki toprak kirliliğine neden olan en önemli kaynaklar gösterilmektedir.

GRAFİK:II.48. İL SINIRLARI İÇERİSİNDE TOPRAK KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN EN ÖNEMLİ KAYNAKLAR (*)

GRAFİK:II.49. YILLAR İTİBARIYLA TOPRAK KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN EN ÖNEMLİ KAYNAKLAR

NOT: 2012 ve 2013 yılında Yalova İlinden konuyla ilgili bilgi alınamamıştır.

HARİTA:II.4. İL SINIRLARI İÇERİSİNDE TOPRAK KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN EN ÖNEMLİ KAYNAKLAR

TOPRAK KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN BİRİNCİ ÖNCELİKLİ KAYNAKLAR

- Sanayi kaynaklı atık boşaltımı
- Madencilik atıkları
- Vahşi depolanan evsel katı atıklar
- Vahşi depolanan tehlikeli atıklar
- Plansız kentleşme
- Aşırı gübre kullanımı
- Aşırı tarım ilacı kullanımı
- Hayvancılık atıkları
- Diğer

Tablo:II.11.'de il sınırları içerisinde toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan tedbirler önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4... şeklinde numaralandırılmıştır. Numaralandırma yapılırken bütün maddelerin numaralandırılması zorunlu tutulmayıp, sadece o ilde alınan tedbirlerin numaralandırılması istenmiştir.

TABLO:II.11. TOPRAK KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA İL SINIRLARI İÇERİSİNDE ALINAN TEDBİRLER (Önem Sırasına Göre)

Sıra No	İLLER	Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	Erozyon mücadele çalışmaları	Geri dönüşüm/ yeniden kullanım uygulamaları	Diğer
1	ADANA	1	4	3		2	
2	ADİYAMAN	1	2	3	4	5	
3	A.KARAHİSAR	1	4	3	5	2	
4	AĞRI			1	2		
5	AMASYA	1	3	4	5	2	
6	ANKARA	4	1	2	5	3	
7	ANTALYA	4	2	3		1	
8	ARTVİN		1		2		
9	AYDIN	1		2			3 (İzleme /denetim faaliyetleri)
10	BALIKESİR	1	4	3	5	2	
11	BİLECİK	1	4	3	5	2	
12	BİNGÖL	1		3		2	
13	BITLİS	3	1	2			
14	BOLU	4	1	5	3	2	
15	BURDUR	1	3	2	4	5	
16	BURSA	1	5	3	4	2	
17	ÇANAKKALE	1	3	2	4	5	
18	ÇANKIRI	4	2	1	3	5	
19	ÇORUM	2	3	4	5	1	
20	DENİZLİ	1	5	2	4	3	
21	DIYARBAKIR	2				1	
22	EDİRNE	1	2			3	
23	ELAZIĞ	1				2	
24	ERZİNCAN	1	3	4		2	
25	ERZURUM			2	1	3	
26	ESKİŞEHİR	1					
27	GAZİANTEP	1	3	2	5	4	
28	GİRESUN	3			4	2	1 (Katı atık düzenli depolama tesisi inşası)
29	GÜMÜŞHANE	1	2	4	3	5	
30	HAKKARİ	4		3		2	1 (Katı atıkların düzenli depolanması)
31	HATAY	4	5	3	1	2	
32	ISPARTA	1	2	4		3	
33	MERSİN	1	3	5	4	2	
34	İSTANBUL	2	1	4	5	3	
35	İZMİR	1	3	2			
36	KARS	1	2		4	3	
37	KASTAMONU	1	3	4	5	2	
38	KAYSERİ	5	4	3	1	2	
39	KIRKLARELİ	2	3	1	5	4	
40	KIRŞEHİR			1	2	3	
41	KOCAELİ	1	4	2	5	3	
42	KONYA	1	4	3	5	2	
43	KÜTAHYA	1	2			3	
44	MALATYA	1			3	2	
45	MANİSA	2	1	5	3	4	
46	K.MARAŞ	1	5	4	2	3	
47	MARDİN	5	4	1	3	2	
48	MUĞLA	2	3	1	5	4	
49	MUŞ			1	2		
50	NEVŞEHİR	1		4	3	2	
51	NİĞDE	1				2	
52	ORDU	1	2	3	5	4	

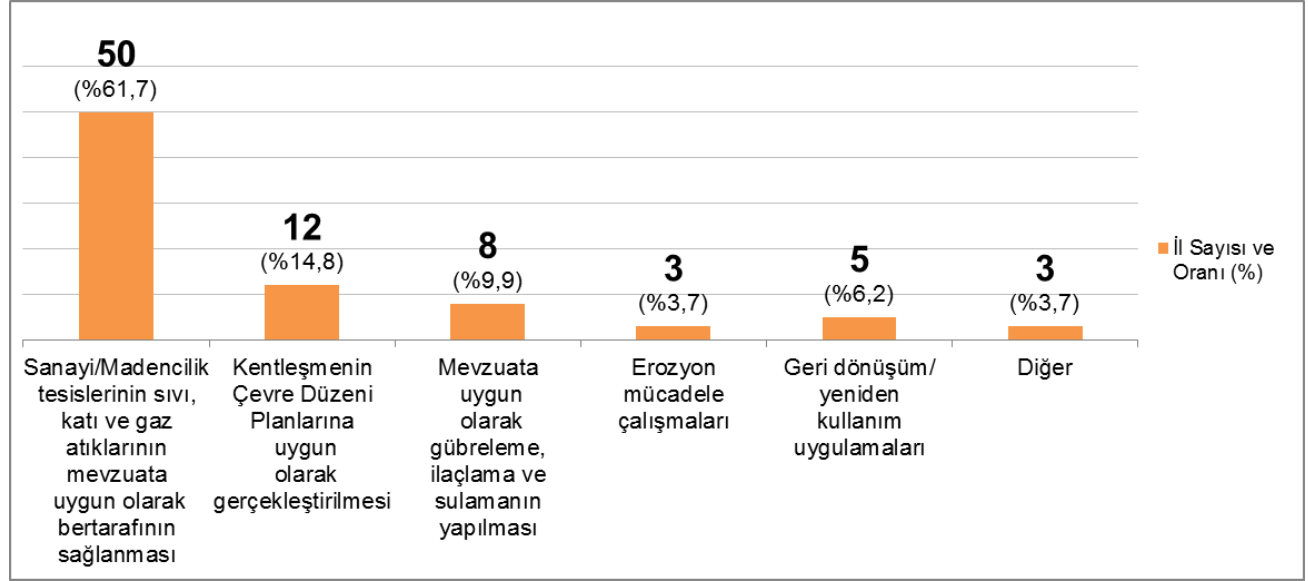
TABLO:II.11. TOPRAK KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA İL SINIRLARI İÇERİSİNDE ALINAN TEDBİRLER (Önem Sırasına Göre) DEVAMI

Sıra No	İLLER	Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	Erozyon mücadele çalışmaları	Geri dönüşüm/ yeniden kullanım uygulamaları	Diğer
53	RİZE	1					
54	SAKARYA	1	5	2	4	3	
55	SAMSUN	3	2	1	5	4	
56	SİİRT	1	2	3	4		
57	SİNOP	1	3	2			
58	SİVAS	1	4	3	5	2	
59	TEKİRDAĞ	1	2	4	5	3	
60	TOKAT	1	4	3	5	2	
61	TRABZON	3	4		2	1	
62	TUNCELİ	1	3			2	
63	ŞANLIURFA	4	1	2		3	5 (Petrol kirliliğinin önlenmesi))
64	UŞAK	1	2	4	5	3	
65	VAN	1	2				
66	YOZGAT	1	3	4	5	2	
67	ZONGULDAK	2	1	4	5		3 (Evsel Atık Düzenli Depolama Tesisi)
68	AKSARAY	1	2			3	
69	BAYBURT	1	3	2	4	5	
70	KARAMAN	1	4	3	5	2	
71	KIRIKKALE	1	4	2		3	
72	BATMAN	1	2	3	4	5	
73	ŞİRİNAK		3			2	1 (Evsel katı atıkların depolanması)
74	BARTIN		1				
75	ARDAHAN		1	2		3	
76	İĞDIR		1	2			
77	YALOVA	2				1	
78	KARABÜK	1	5	2	3	4	
79	KİLİS	1			3	2	
80	OSMANİYE	2	1	4	3		
81	DÜZCE	1	2				

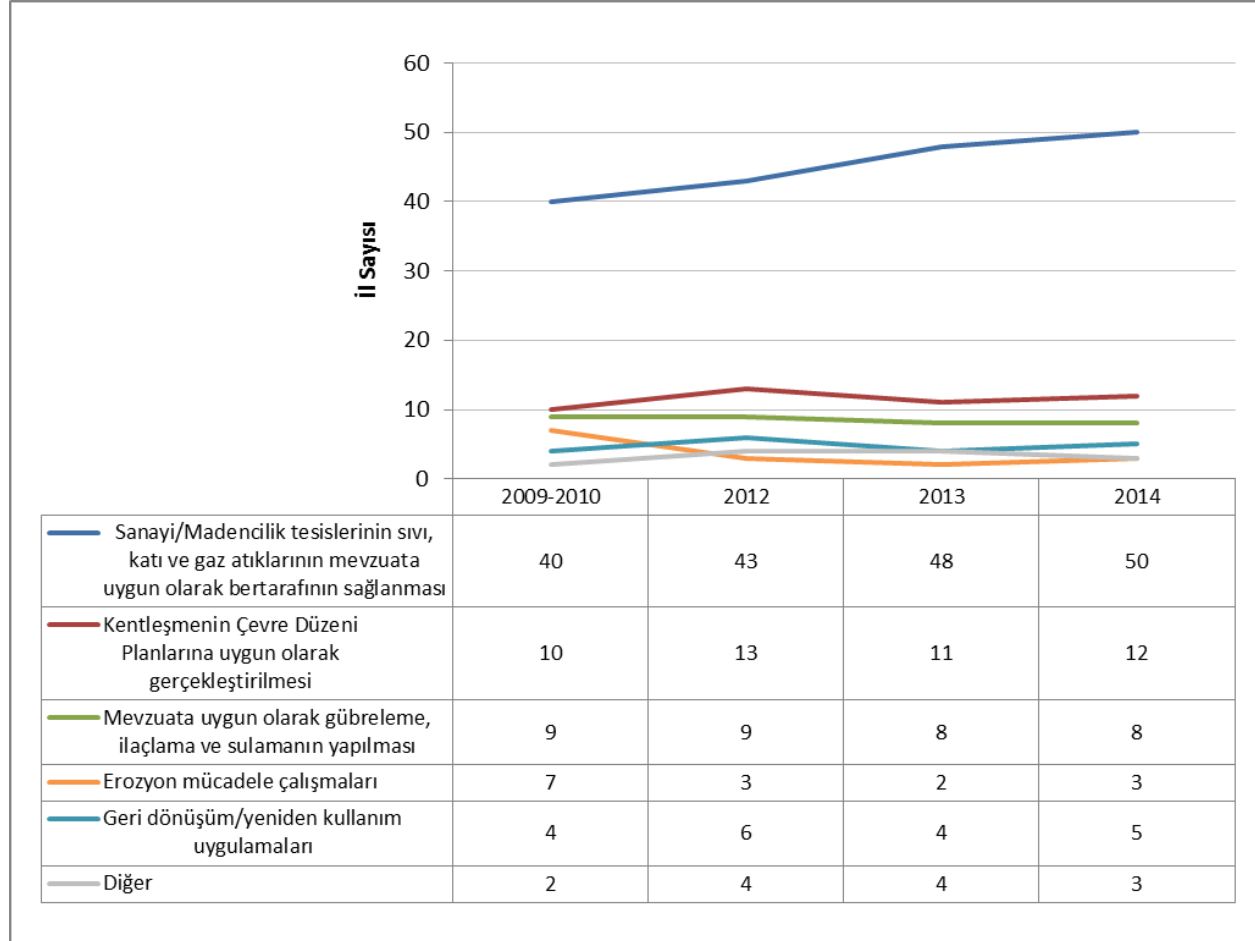
Grafik:II.50.'de toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde alınan en önemli (**Tablo:II.11.**'de 1 ile numaralandırılan) tedbirler il sayısı ve oranı (%) olarak gösterilmektedir. **Harita:II.5.**'de ise, (**Tablo:II.11.**'de 1 ile numaralandırılan) tedbirler haritada gösterilmiştir. 50 ilde toprak kirliliğinin önlenmesinde sanayi/madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması alınan en önemli tedbir olurken, 12 ilde kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi en önemli tedbir olmuştur. Geri dönüşüm ve yeniden kullanım uygulamalarının ise çok ön planda olmadığı görülmektedir.

Grafik:II.51.'de ise yıllar itibariyle toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde alınan en önemli tedbirler gösterilmektedir.

GRAFİK:II.50. TOPRAK KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA İL SINIRLARI İÇERİSİNDE ALINAN EN ÖNEMLİ TEDBİRLER

GRAFİK:II.51. YILLAR İTİBARIYLA TOPRAK KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA İL SINIRLARI İÇERİSİNDE ALINAN EN ÖNEMLİ TEDBİRLER

Not:

2009-2010 dönemi için; Adana, Balıkesir, Burdur, İzmir, Kars, Kırklareli, Samsun, Sinop ve Yalova illerinden konu ile ilgili bilgi edinilemediğinden değerlendirme 72 il üzerinden yapılmıştır.

2012 yılı için; Konya, Rize ve Yalova illerinden konuyla ilgili bilgi edinilemediğinden değerlendirme 78 il üzerinden

2013 yılı için; Afyonkarahisar, Kütahya, Rize ve Yalova illerinden konuyla ilgili bilgi edinilemediğinden değerlendirme 77 il üzerinden yapılmıştır.

HARİTA:II.5. TOPRAK KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ AMACIYLA İL SINIRLARI İÇERİSİNDE ALINAN EN ÖNEMLİ TEDBİRLER

Toprak Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Birinci Öncelikli Tedbirler

- Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması
- Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi
- Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması
- Erozyon mücadele çalışmaları
- Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları
- Diğer